

Výročná správa za rok 2023

Predkladá: Ing. Vladimír Urmanič, v. r.
generálny riaditeľ

Bratislava, apríl 2024

Obsah

Identifikácia organizácie.....	4
1. Hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie	7
1.1 Hlavné činnosti	7
1.2 Strednodobý výhľad a priority organizácie.....	9
1.2.1 Plnenie priorít	9
2. Odborná činnosť.....	11
2.1 Oblasť pôdy a hnojív.....	11
2.1.1 Činnosť	11
2.1.2 Ciele a prehľad ich plnenia.....	19
2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva.....	21
2.2.1 Činnosť	21
2.2.2 Ciele a prehľad ich plnenia.....	27
2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu.....	28
2.3.1 Činnosť	28
2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	33
2.4 Oblasť vinohradníctva, vinárstva a ovocinárstva.....	34
2.4.1 Činnosť	34
2.4.2 Ciele a prehľad ich plnenia v oblasti vinohradníctva a vinárstva.....	35
2.4.3 Vedenie a aktualizácia registra ovocných sadov a chmeľníc	40
2.5 Oblasť ekologickej poľnohospodárskej výroby.....	43
2.5.1 Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby.....	43
2.5.2 Ciele a prehľad ich plnenia.....	48
2.6 Oblasť autorizácie POR a pomocných prípravkov	50
2.6.1 Činnosť	50
2.6.2 Ciele a prehľad ich plnenia.....	55
2.7 Oblasť ochrany rastlín.....	56
2.7.1 Činnosť	56
2.7.2 Ciele a prehľad ich plnenia.....	70
2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat	71
2.8.1 Činnosť	71
2.8.2 Ciele a prehľad ich plnenia.....	76
2.9 Oblasť výkonu skúšobníctva.....	77
2.9.1 Činnosť	77
2.10 Oblasť laboratórných činností.....	80
2.10.1 Činnosť	80
2.11 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky	102
2.11.1 Činnosť	102
2.12 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu bezpečnosť agropotravinového reťazca, zdravie a ochrana zvierat a rastlín.....	104
2.13 Iné činnosti.....	108
2.13.1 Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní	108
2.13.2 Zverejňovanie a poskytovanie informácií	108
3. Legislatívny rámec činnosti.....	109
4. Rozpočet organizácie	120
4.1 Plnenie rozpočtu ÚKSÚP za rok 2023.....	120
4.2 Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov	122
4.2.1 Plnenie príjmov v roku 2023	122
4.2.2 Čerpanie výdavkov v roku 2023.....	122
4.2.3 Mimorozpočtové prostriedky	123
5. Ľudské zdroje	125

5.1	Politika zamestnanosti	125
5.2	Mzdová politika	126
5.3	Výberové konanie a výber zamestnancov	126
5.4	Sociálna politika.....	126
5.5	Vzdelávanie zamestnancov	127
6.	Interné audity, vnútorná kontrola a riadenie kvality.....	128
6.1	Činnosť interného auditu	128
6.2	Činnosť vnútornej kontroly.....	129
6.3	Riadenie kvality	129
7.	Vonkajšie vzťahy	131
7.1	Medzinárodná spolupráca	131
7.2	Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy	132
8.	Hlavní užívatelia výstupov ÚKSÚP a publikačná činnosť	133
8.1	Hlavní užívatelia výstupov	133
8.2	Publikačná činnosť.....	134
8.3	Prednášky, prezentácie, odborné semináre	138
9.	Zoznam skratiek	140

Identifikácia organizácie

Názov: Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Sídlo: Matúškova 21, 833 16 Bratislava
Zriaďovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
IČO: 00 156 582
Kontakt: tel.: +421 2 59 880 200, +421 2 59 880 285
e-mail: uksup@uksup.sk, webové sídlo: <http://www.uksup.sk>

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKSÚP“) je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou dňa 01.01.1969 rozhodnutím Ministerstva земедělství a výživy v Prahe č. j.: II/4-1178/68/23 zo dňa 17.12.1968 v znení rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 2450/2017-250 zo dňa 27.06.2017 o zriadení rozpočtovej organizácie podľa § 21 zák. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Na posudzovanie a prerokovanie dôležitých otázok a odborných činností zriaďuje generálny riaditeľ poradné orgány a komisie. Ich závery sú pre generálneho riaditeľa odporúčaniami. Najvyšším poradným orgánom generálneho riaditeľa je gremiálna rada. Členmi gremiálnej rady sú: riaditelia sekcií, riaditeľ kancelárie generálneho riaditeľa, riaditeľ osobného úradu, zástupca útvaru interného auditu, kontroly a kvality, riaditeľ odboru právneho a delegovaný zástupca zamestnancov, ak prerokúva veci týkajúce sa pracovného alebo štátnozamestnaneckého pomeru.

Členovia gremiálnej rady k 31.12.2023

Generálny riaditeľ	Ing. Štefánia Buschbacher
Sekcia ekonomiky a verejného obstarávania	PhDr. Pavel Piliar, poverený riadením sekcie
Sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly	Ing. Ivana Kurhajcová, poverená riadením sekcie
Sekcia rastlinnej výroby a skúšobníctva	Ing. Ivana Benkovičová, poverená riadením sekcie
Sekcia laboratórnych činností	Ing. Zoltán Krascenits, poverený riadením sekcie
Kancelária generálneho riaditeľa	Ing. Ľuba Gašparová, riaditeľka
Osobný úrad	JUDr. Mgr. Eva Homolová, riaditeľka
Útvar interného auditu, kontroly a kvality	zástupca útvaru
Odbor právny	Mgr. Adam Farkaš

Organizačné zmeny vykonané v roku 2023

Organizačnou zmenou č. R/29/2022 zo dňa 15.12.2022 sa s účinnosťou od 01. 01. 2023 zrušil **Útvar vnútornej kontroly**. K 31.01.2023 sa zrušil **Odbor hospodárskej správy** a s účinnosťou od 01.02.2023 sa vytvorilo **Oddelenie hospodárskej správy**, ktoré sa zaradilo pod organizačný útvar Odbor ekonomiky a verejného obstarávania.

Organizačnou zmenou č. 2428/2023 zo dňa 30.01.2023 sa dňom 31.01.2023 zrušili organizačné útvary:

- Útvar kvality a interného auditu
- Odbor vinohradníctva a vinárstva
- Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby
- Oddelenie administratívy a kontroly v EPV
- Oddelenie registrácie v EPV
- Oddelenie registra sadov a chmeľníc

a ku dňu 01.02.2023 sa vytvorili organizačné útvary:

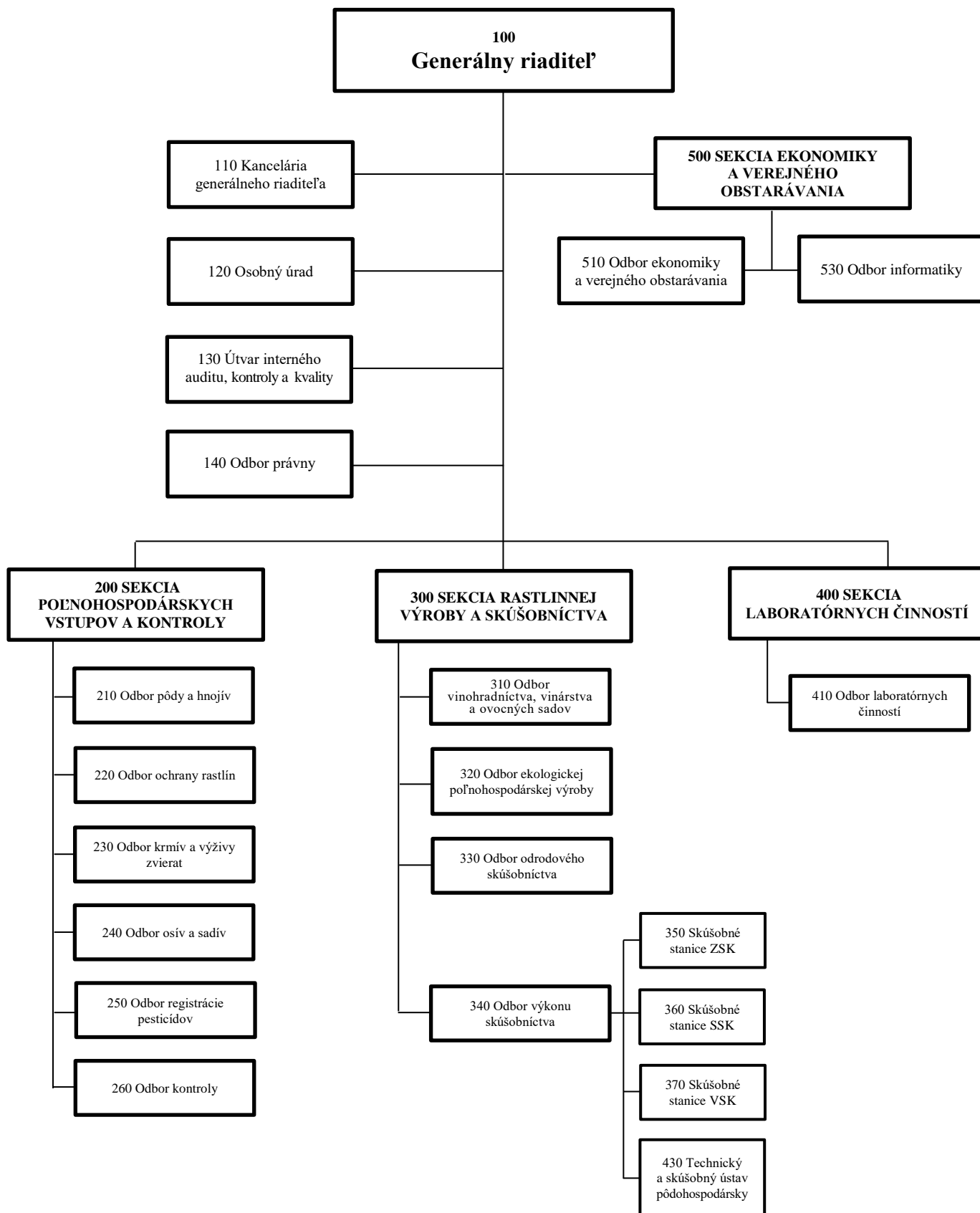
- **Útvár interného auditu, kontroly a kvality**, pod ktorý sa zaradili všetci zamestnanci zrušeného Útváru kvality a interného auditu
- **Odbor vinohradníctva, vinárstva a ovocných sádov**, pod ktorý sa zaradili všetci zamestnanci zrušeného odboru vinohradníctva a vinárstva. Pod tento odbor sa zaradil organizačný útvar **oddelenie registra sádov a chmel'nic** spolu so zamestnancami útvaru.
- **Odbor ekologickej poľnohospodárskej výroby**, pod ktorý sa zaradili všetci zamestnanci zrušeného oddelenia administratívy a kontroly v EPV a oddelenia registrácie v EPV.

Organizačnou zmenou č. 11801/2023 zo dňa 28.02.2023 sa s účinnosťou od 01.03.2023 vytvoril na sekcii ekonomiky a verejného obstarávania, odbore ekonomiky a verejného obstarávania organizačný útvar **Oddelenie autodopravy**.

Organizačnou zmenou č. 36774/2023 zo dňa 31.07.2023 sa s účinnosťou od 01.08.2023:

- zrušil organizačný útvar Technického a skúšobného ústavu pôdohospodárskeho: **Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy**
- presunul organizačný útvar **Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky** vrátane Skúšobného laboratória TSÚP, **pod Odbor výkonu skúšobníctva**, spolu so všetkými zamestnancami Technického a skúšobného ústavu pôdohospodárskeho, vrátane zamestnancov Skúšobného laboratória TSÚP a s dvomi pracovnými miestami vo výkone práce vo verejnom záujme zo zrušeného organizačného útvaru Analytického laboratória tuhých palív a biomasy
- zmenil názov Odboru organizačno-právneho na **Odbor právny**.

Organizačná schéma ÚKSÚP k 31.12.2023

1. Hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie

1.1 Hlavné činnosti

ÚKSÚP je povinný v zmysle národnej a európskej legislatívy zabezpečiť výkon úradnej kontroly a iných úradných činností, štátnej odbornej kontroly a iných štátnych odborných činností, laboratórnych činností, skúšobníctva a odborného posudzovania vstupov do poľnohospodárstva, s cieľom zaistiť bezpečné zdroje pre výrobu potravín a krmív a tým chrániť zdravie ľudí, zvierat, rastlín a životné prostredie.

ÚKSÚP vykonáva všetky činnosti v súlade s osobitnými právnymi predpismi na úrovni EÚ a národnej úrovni, na základe jednotných metodických postupov, na vysokej profesionálnej úrovni, nestrane a objektívne. Na zisťovaných a vyhodnotených údajoch svojej činnosti je ÚKSÚP ekonomicky nezávislý.

Vedenie a aktualizácia registrov, vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, posudkov a vypracovávanie odborných stanovísk podporuje činnosť podnikateľských subjektov v príslušných oblastiach poľnohospodárstva.

ÚKSÚP podľa koordinačných usmernení MPRV SR vykonáva kontroly krížového plnenia (tzv. „Cross Compliance“). Systém krížového plnenia je vypracovaný v súlade s právnymi predpismi EÚ ako aj so všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky (ďalej len „SR“).

ÚKSÚP v záujme zabezpečenia implementácie Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky SR v programovom období 2023 – 2027 participuje ako externá inštitúcia na úlohách delegovaných činností pre Pôdohospodársku platobnú agentúru (ďalej len „PPA“) v oblasti priamych podpôr a v oblasti opatrení spoločnej organizácie trhu s vínom.

Systém výkonu kontrol je metodicky riadený prostredníctvom príslušných odborov Sekcie poľnohospodárskych vstupov a kontroly (ďalej len „SPVK“), ktoré vydávajú metodické pokyny na výkon kontrol, vypracúvajú plány kontrol a vydávajú pokyny pre výkon kontrol na zamedzenie možnosti vzniku poškodenia zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia a protiprávneho konania. Systém vykonávania kontrol je zabezpečený jednotným spôsobom na celom území SR.

Hlavné činnosti ÚKSÚP, ktoré vyplývajú z legislatívy EÚ a národnej legislatívy:

a) Úradná kontrola

- prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“) a pomocných prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „pomocných prípravkov“)
- pestovania v EÚ autorizovaných geneticky modifikovaných rastlín (ďalej len „GMR“)
- krmív
- systému ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“)
- v oblasti zdravia rastlín

b) Štátna odborná kontrola

- pôdy, certifikovaných hnojív, hnojív Európskeho spoločenstva, vzájomne uznaných hnojív, používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív
- používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív v zmysle nitrátovej smernice
- množiteľského materiálu pestovaných rastlín v SR, aj pri dovoze z tretích krajín

- pestovateľov, pestovateľských plôch a výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách GMR
 - kvality chemických POR a pomocných prípravkov
 - v oblasti vinohradníctva a vinárstva
 - ovocných sádov a chmeľníc v oblasti integrovanej a ekologickej produkcie
 - v oblasti zdravia rastlín
 - pôdy, do ktorej sa aplikoval čistiarenský kal alebo dnové sedimenty,
 - producenta čistiarenskeho kalu alebo producenta dnových sedimentov na požiadanie v spolupráci so zástupcom poverenej organizácie.
- c) Skúšobníctvo**
- výkon štátnych odrodových skúšok za účelom registrácie odrôd pestovaných rastlín a výkon skúšok na odlišnosť, vyrovnanosť a stálosť pre udelenie Šľachtiteľského osvedčenia novým odrodám
 - skúšanie biologickej účinnosti POR
 - výkon vegetačných skúšok množiteľského materiálu pestovaných rastlín
 - skúšanie biologickej účinnosti hnojív
 - výkon akreditovaných skúšok vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení pred ich uvedením na trh
- d) Vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, stanovísk, odborných posudkov v príslušných oblastiach**
- e) Vedenie a aktualizácia nasledovných registrov:**
- certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív
 - dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín
 - pestovateľov geneticky modifikovaných rastlín
 - vinohradov
 - vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi
 - ovocných sádov a chmeľníc
 - autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod
 - autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod
 - profesionálnych prevádzkovateľov s rastlinami, rastlinnými produktmi a inými predmetmi, ktoré podliehajú rastlinolekárskej kontrole
 - prevádzkovateľov v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby
 - oprávnených inšpekčných organizácii pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
 - krmivárskych podnikov
- f) Autorizácia POR, pomocných prípravkov, hodnotenie účinných látok, safenerov a synergentov**
- g) Rastlinolekárska kontrola**
- rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
 - množiteľských porastov, vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- h) Prieskumy škodcov, vrátane vzorkovania pôdy, rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov**
- i) Agrochemické skúšanie pôd (ďalej len „ASP“), stanovenie pôdnej reakcie a obsahu živín**
- j) Výkon príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu**
- k) Znalecká, posudková, projektová, vzdelávacia, prednášková, poradenská, edičná a propagačná činnosť**
- l) Kontrola aplikačných zariadení s dohľadom nad poverenými kontrolnými stanicami.**

1.2 Strednodobý výhľad a priority organizácie

Hlavné priority organizácie

- Stabilizovať pôdu na skúšobných staniciach na zabezpečenie úloh súvisiacich s odrodovým skúšobníctvom a skúšobníctvom v oblasti POR a hnojív.
- Pokračovať v realizácii projektu financovaného z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, ktorého cieľom je vytvorenie jednotného komplexného informačného systému „Centrálny údajový repozitár“, ktorý pokryje všetky procesy, vykonávané v rámci legislatívou vymedzených činností, vrátane koncových služieb pre odborných zamestnancov ÚKSÚP, registrovaných externých používateľov a širokej verejnosti.
- Pripraviť podklady a podať nové žiadosti o nenávratné finančné príspevky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov s cieľom implementovať informačný systém pre laboratória a zabezpečiť prevádzku nosných agendových systémov vo vládnom dátovom centre.
- Zabezpečiť vybudovanie a vybavenie hraničných kontrolných staníc (HKS) tak, aby spĺňali minimálne požiadavky na miesta vstupu v súlade s nariadením EÚ o úradných kontrolách pre oblasť EPV.
- Zabezpečiť modernizáciu strojového parku za účelom skvalitnenia a zefektívnenia činností v poľnom skúšobníctve (agrotechnika a zber plodín) a doplniť chýbajúce vybavenie funkčného zavlažovacieho systému na skúšobných staniciach za účelom zníženia deficitu pôdnej vlhky.
- Zabezpečiť investície do revízie a opráv budov v správe ÚKSÚP, napr. rekonštrukcia pavilónu CH (klesanie budovy) a pavilónu B na pracovisku v Bratislave, opravy striech na skúšobných staniciach a rekonštrukcia laboratória na analýzu prípravkov na ochranu rastlín
- V oblasti informačnej bezpečnosti zabezpečiť pokračovanie činností vyplývajúcich z požiadaviek zákona o kybernetickej bezpečnosti a súvisiacich predpisov.
- Zabezpečiť rekonštrukciu laboratória na analýzu POR a následne rozšíriť ukazovatele na stanovenie POR, rozšíriť ukazovatele na stanovenie rezíduí POR v pôde.
- Rozširovať akreditáciu diagnostiky škodlivých organizmov, mikrobiologických skúšok a iných skúšok podľa požiadaviek odborov.
- Zefektívniť kontrolu aplikačných zariadení POR.
- Vykonávať pre odbornú verejnosť praktické školenia v oblasti aplikácie POR.
- Vybudovať novú skúšobnú stanicu v Belži. V súvislosti s prípravou vládou schválenej investície „Strategické územie Valaliky“ je dotknuté aj katastrálne územie obce Haniska. Pre ÚKSÚP tým vznikla potreba ukončiť činnosť skúšobnej stanice v Haniske a zabezpečiť vybudovanie novej skúšobnej stanice v Belži na pozemkoch prenajatých od SPF. Zároveň zabezpečiť preloženie časti vykonávaných činností z Hanisky na pracovisko ÚKSÚP v Košiciach (SLDŠO).

1.2.1 Plnenie priorít

Priority organizácie boli vytýčené s cieľom čo najefektívnejšie zabezpečiť výkon úradnej a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby, certifikácie a výkon skúšobníctva a zároveň stabilizovať odborných zamestnancov ÚKSÚP vo všetkých oblastiach svojej činnosti.

Priorita: „Zaviesť systém hodnotenia kvality CAF“ bola splnená. Implementácia modelu CAF začala v organizácii 01.03.2023 a bude trvať 14 mesiacov.

Priorita: „Upraviť platové triedy všetkých inšpektorov z dôvodu vykonávania najnáročnejšej činnosti prislúchajúcej k vyššej platovej triede“ bola splnená (júl 2023), čím sa podarilo zastabilizovať počet inšpektorov ÚKSÚP.

Priorita: „Pripraviť technické podmienky v prostredí ÚKSÚP na postupné nasadenie mobilných zariadení do prevádzky v oblasti odbornej agendy“ bola splnená.

Priorita: „V oblasti informačnej bezpečnosti zabezpečiť pokračovanie činností vyplývajúcich z požiadaviek zákona o kybernetickej bezpečnosti a súvisiacich predpisov“ sa v roku 2023 priebežne plnila. V januári 2024 bude v organizácii vykonaný audit kybernetickej bezpečnosti.

Všetky pridelené kapitálové rozpočtové prostriedky na zabezpečenie činnosti organizácie boli k 31.12.2023 použité.

2. Odborná činnosť

2.1 Oblasť pôdy a hnojív

2.1.1 Činnosť

Hlavnú činnosť ÚKSÚP v oblasti uvádzania hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov do obehu, agrochémie pôdy, kontroly pôdy a hnojív, výživy rastlín a pôsobnosti štátnej správy v tejto oblasti, ktorú ustanovuje Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hnojivách“) súvisiace a ostatné právne predpisy, zabezpečuje odbor pôdy a hnojív (ďalej len „OPH“).

Výkon kontrolnej činnosti ÚKSÚP podľa zákona o hnojivách zabezpečuje v rámci vnútorného členenia sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly (ďalej len „SPVK“), odbor kontroly - oddelenie kontroly pôdy a hnojív (ďalej len „OKPH“).

Jednotlivé činnosti vykonávané v oblasti pôdy a hnojív sú na OPH rozdelené do pracovných procesov a oblastí:

- legislatívy,
- agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy,
- certifikácie hnojív,
- výživy rastlín.

2.1.1.1 Činnosť odboru v oblasti Agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy

2.1.1.1.1 Agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy

Agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy (ďalej len „ASPP“) predstavuje celoplošné a pravidelné sledovanie vybraných parametrov poľnohospodárskej pôdy, súvisiacich s pôdnou úrodnosťou.

Pôdne vzorky pre ASPP reprezentujú poľnohospodársku pôdu z celého Slovenska, ako aj všetky spôsoby využitia poľnohospodárskej pôdy. Výkon ASPP prebieha pod metodickým vedením OPH. Celý proces je podrobne opísaný v Metodickom pokyne ÚKSÚP č. 4/2022 „Agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy“, ktorý je dostupný širokej verejnosti na webovej stránke ÚKSÚP a taktiež je zasielaný podnikateľom v pôdohospodárstve pri výzve na odber pôdnych vzoriek ASPP.

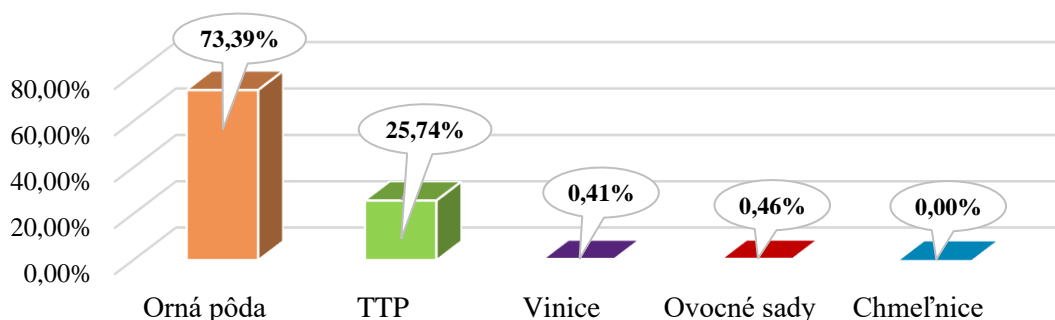
V roku 2023 boli odbornými zamestnancami OPH pripravené a odoslané výzvy, spolu s podkladmi k odberom, vrátane metodického usmernenia a podkladov k odberom pôdnych vzoriek, pre 693 poľnohospodárskych subjektov z celej SR.

V priebehu roku 2023, ktorý bol 5. odberovým rokom prebiehajúceho XIV. cyklu ASPP, bolo analyzovaných 30 978 pôdnych vzoriek, ktoré reprezentovali poľnohospodársku pôdu SR s výmerou 279 413,06 ha.

Rozdelenie preskúšanej poľnohospodárskej pôdy v roku 2023

Kultúra	Výmera (ha)
Orná pôda	205 072,07
Trvalé trávne porasty (TTP)	71 913,49
Vinice	1 143,59
Ovocné sady	1 283,91
Chmeľnica	0,00
Spolu	279 413,06

Percentuálne zastúpenie jednotlivých kultúr v analyzovaných pôdnych vzorkách ASPP v roku 2023

2.1.1.1.2 Ďalšia činnosť v oblasti ASPP

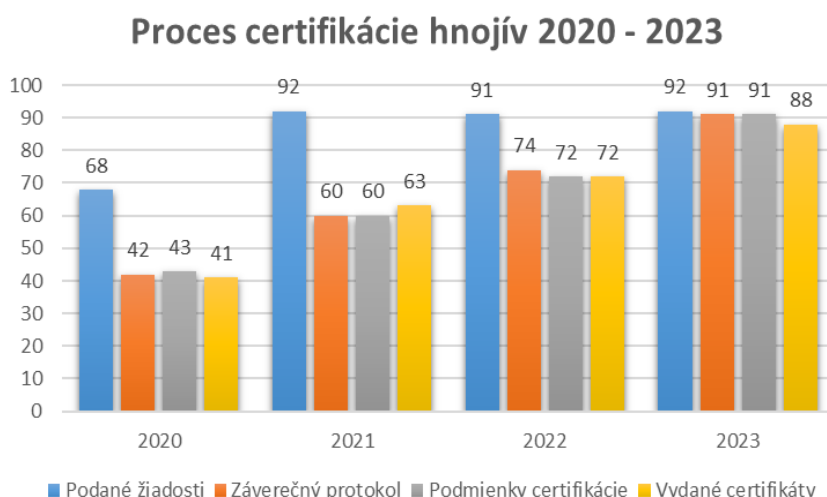
Činnosť odboru v oblasti ASPP propagovali odborní zamestnanci aj prostredníctvom odborných prezentácií a publikačnej činnosti v odborných periodikách *Naše pole* a *Sady a vinice* a následne aj na webovej stránke Inštitútu znalostného pôdohospodárstva a inovácií (ďalej len „IZPI“) zameranej na agroporadenstvo. Poskytovali odborné poradenstvo nielen študentom, ale aj širokej verejnosti.

2.1.1.2 Činnosť odboru v oblasti certifikácie hnojív

2.1.1.2.1 Certifikácia hnojív pred ich uvedením do obehu v SR

Certifikácia hnojív je vykonávaná na základe žiadosti výrobcov alebo dovozcov predmetných výrobkov. Platnosť certifikátu je v súlade so zákonom o hnojivách 5 rokov.

V oblasti certifikácie hnojív odbor uzavrel certifikačné konanie na základe žiadosti vydaním 88 certifikátov hnojív.

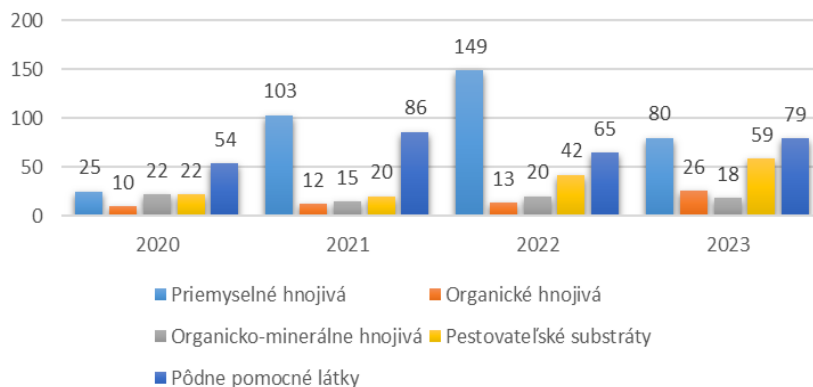

2.1.1.2.2 Vzájomne uznané hnojivá v roku 2023 podľa Nariadenia EP a Rady č. 2019/515

Registrácia hnojiva uvedeného na trh v inom členskom štáte EÚ sa vykonáva na základe žiadosti výrobcu alebo distribútora hnojiva. Po kontrole a posúdení predložených potrebných príloh je žiadateľovi vydané potvrdenie o zaregistrovaní hnojiva a jeho zaradení do zoznamu vzájomne uznaných hnojív.

V roku 2023 bolo prijatých a zaevidovaných 189 žiadostí o vzájomné uznanie, do zoznamu vzájomne uznaných hnojív bolo zaradených 262 výrobkov. Podaných bolo aj 188 žiadostí o predĺženie a zmenu registrácie vzájomne uznaných hnojív, do konca roka 2023 bolo vybavených 178 žiadostí.

Štruktúra hnojív zaradených do zoznamu vzájomne uznaných hnojív 2020 - 2023

2.1.1.2.3 Sekundárne zdroje živín a komposty

V zmysle zákona o hnojivách ÚKSÚP vydáva povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín (ďalej len „SZŽ“) a kompostov na základe žiadosti producenta.

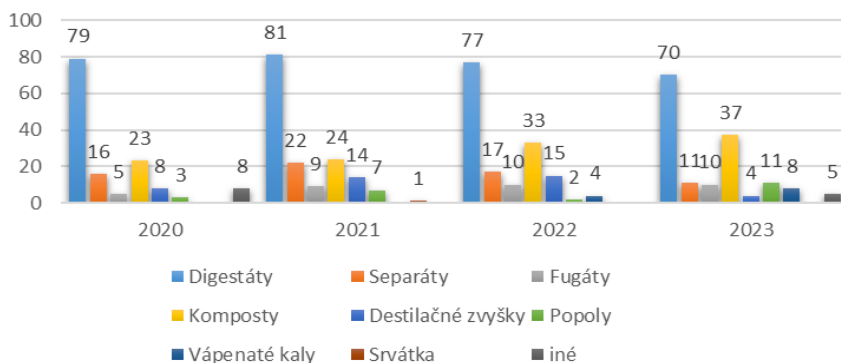
V roku 2023 bolo vydaných 168 povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostu. Prevažná časť povolení bola vydaná na produkty z bioplynových staníc – digestáty, separáty, fugáty. Na digestáty bolo vydaných 70 povolení, 11 na separáty a 10 na fugáty.

Na používanie kompostov bolo vydaných 37 povolení - na destilačné zvyšky 12, popol 11, vápenný kal 4, filler (vápenný prach) 4 a hroznové výlisky 4.

Na ostatné SZŽ bolo vydaných 5 povolení: kyslá srvátka, metabolit z chovu lariev hmyzu Bránivka, kaly po stočení vína, kvasničné kaly, odpadová kremelina.

V rámci štátnej odbornej kontroly bolo odobratých spolu 14 vzoriek SZŽ - z toho v 1 prípade, popol zo spaľovania biomasy nespĺňal limit rizikových prvkov – olova (Pb) a kadmia (Cd) a producentovi bolo odobraté povolenie na používanie SZŽ.

Štruktúra vydaných povolení SZŽ a kompostov 2020 - 2023

2.1.1.2.4 ES hnojivá a EÚ produkty na hnojenie s označením CE v roku 2023

Dňa 16.07.2022 vstúpilo do platnosti Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/1009, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003.

Hnojivá vyrobené do vyššie uvedeného dátumu, sú naďalej prístupné na trhu až do vypredania zásob. Ku koncu roku 2023 bolo ohlásených 1 655 ES hnojív. EÚ produktov na hnojenie s označením CE, uvedených do obehu na územie SR bolo ohlásených 382.

V rámci štátnej odbornej kontroly bolo vyhodnotených 11 vzoriek ES hnojív, z toho 9 nespĺňalo požiadavky nariadenia. Nezhody sa vyskytovali prevažne v označovaní.

EÚ produkty na hnojenie s označením CE boli kontrolované 3, všetky boli posúdené v zhode s nariadením.

2.1.1.3 Činnosť odboru v oblasti legislatívy, štátnej odbornej kontroly a zberu údajov

2.1.1.3.1 Štatistické vyhodnocovanie spotreby hnojív

V roku 2023 boli štatisticky vyhodnotené údaje o spotrebe hnojív za hospodársky rok 2021/2022 od 7 679 podnikateľov v pôdohospodárstve, so sumárnou obhospodarovanou výmerou 1 742 647 ha. Získané informácie zo spotreby hnojív sú využívané na účely rôznych národných a nadnárodných štatistík súvisiacich s environmentálnou politikou. Okrem štatistického zisťovania spotreby hnojív, poskytované údaje slúžia aj na tvorbu rizikových analýz, ako aj na poskytovanie vstupných údajov pre zabezpečovanie výkonu štátnej odbornej kontroly.

Porovnanie spotreby priemyselných hnojív v SR v živinách za roky 2018 - 2022

Sledovaný parameter	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Poskytnuté údaje z výmery (ha)	1 701 743	1 694 717	1 689 923	1 770 814	1 742 647
Počet subjektov, ktorý poskytli údaje o spotrebe hnojív	6 323	6 962	5 981	7 807	7 957
Spotreba NPK na 1 ha poľnohospodárskej pôdy (kg č. ž.)	102,4	102,8	103,4	100,7	90,3
Dusíkaté (N kg·ha ⁻¹)	75,8	75,8	75,6	72,0	66,2
Fosforečné (P ₂ O ₅ kg·ha ⁻¹)	15,1	15,4	16,2	16,9	13,7
Draselné (K ₂ O kg·ha ⁻¹)	11,5	11,6	11,6	11,9	10,4

Porovnanie spotreby organických hnojív v SR v živinách za roky 2018 - 2022

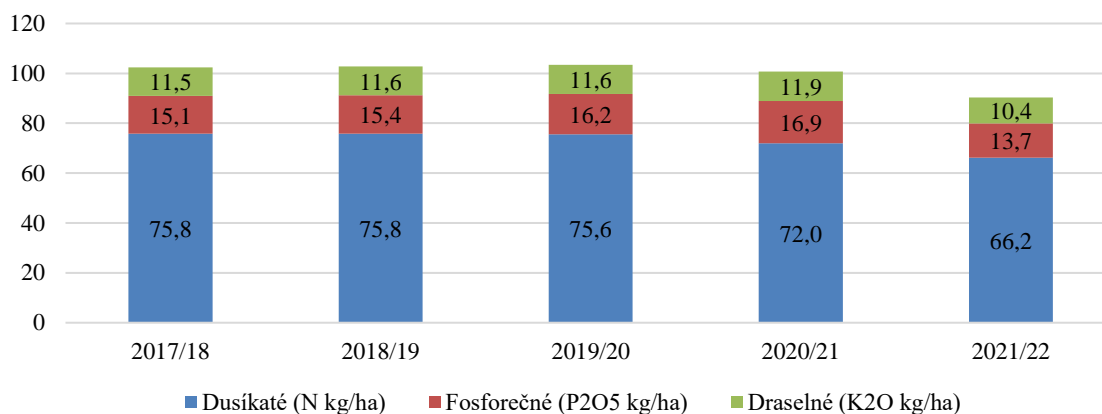
Sledovaný parameter	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Spotreba organických hnojív (v t)	4 485 677	4 518 521	4 440 505	4 516 192	4 580 345
Priemerná aplikačná dávka (v t·ha ⁻¹)	2,64	2,67	2,63	2,51	2,63
Z toho:					
Dusík (kg·ha ⁻¹)	11,28	11,41	11,12	10,86	11,05
Fosfor ako P ₂ O ₅ (kg·ha ⁻¹)	6,22	6,42	6,77	6,43	6,45
Draslík ako K ₂ O (kg·ha ⁻¹)	13,58	13,52	14,34	12,69	12,82

Do organických hnojív sa započítavajú sekundárne zdroje živín (digestáty, separáty, fugáty, destilačné zvyšky) a komposty.

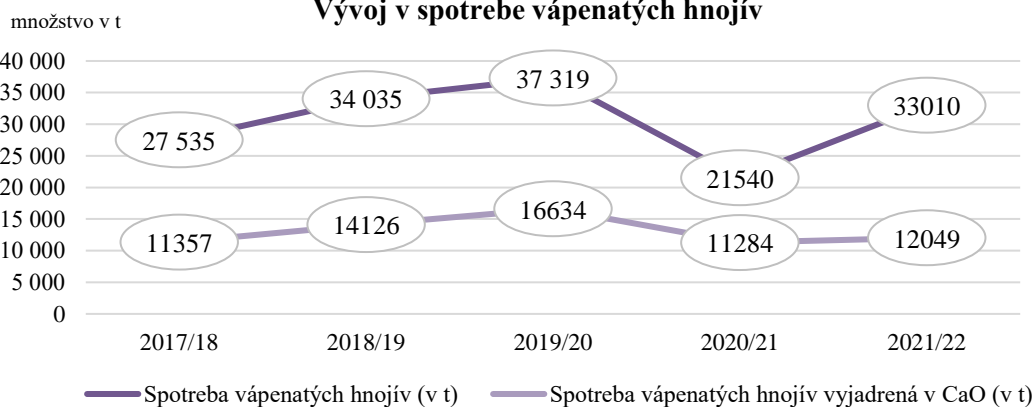
Porovnanie spotreby vápenatých hnojív v SR v živinách za roky 2018 - 2022

Sledovaný parameter	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Spotreba vápenatých hnojív (v t)	27 535	34 035	37 319	21 540	33 010
Spotreba vápenatých hnojív vyjadrená v CaO (v t)	11 357	14 126	16 634	11 284	12 049
Priemerná aplikačná dávka CaO (v kg·ha ⁻¹)	4,77	5,71	4,18	6,37	6,91

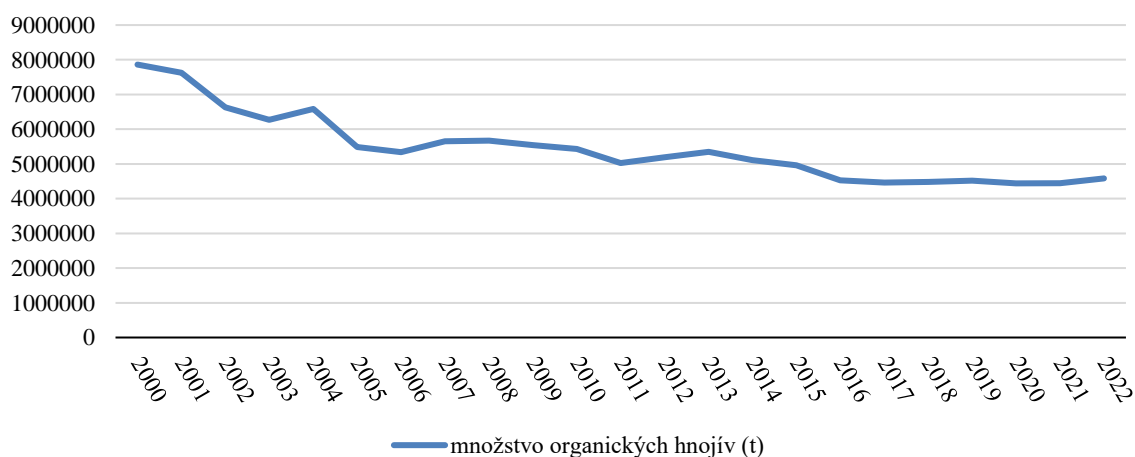
Vývoj v spotrebe N, P₂O₅ a K₂O v kg/ha poľnohospodárskej pôdy

Vývoj v spotrebe vápenatých hnojív

Dlhodobý vývoj v spotrebe organických hnojív na Slovensku (v t)

2.1.1.3.2 Štátna odborná kontrola pôdy a hnojív

Oddelenie kontroly pôdy a hnojív vykonáva štátnu odbornú kontrolu certifikovaných hnojív, hnojív ES, vzájomne uznaných hnojív, sekundárnych zdrojov živín, kontrolu evidencie používania hnojív, skladovania hnojív, kontrolu zákonných postupov pri aplikácii čistiarenských kalov, dnových sedimentov a zhodnotiteľných odpadov, ako aj vedľajších živočíšnych produktov. OKPH vykonáva kontroly dodržiavania požiadaviek krížového plnenia v oblasti životného prostredia v poľnohospodárskych subjektoch v zraniteľných oblastiach na základe nitrátovej smernice 91/676/EEC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením spôsobeným dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov implementovanej do zákona č. 364/2004 o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon), v rámci „zelenej oblasti“, modul PH1 pre PPA.

Počet plánovaných a evidovaných kontrol k 31.12.2023

	Plánované kontroly	Evidované kontroly počet / %	Podnikatelia v pôdohosp. počet / %	Producenti počet / %	Výrobcovia a predajcovia počet	Sportoviská v CHVO počet / %
štátne kontroly	840 podnikateľov v pôdohospodárstve 80 producentov 0 predajcov 50 športovísk v CHVO	878 / 90,52 %	715 / 85,12 %	98 / 122,50 %	54	11 / 22,00 %
podnety kontroly	0	25	23	2	-	-
Spolu	970	903 / 93,09 %	738	100	54	11

pozn: CHVO - chránená vodohospodárska oblasť

Vyhodnotenie a evidencia počtu kontrol od 01.01.2023 do 31.12.2023

Štátna odborná kontrola a podnety

Kontrola	Počet kontrol	Počet porušení
kontrola podnikateľov v pôdohospodárstve + kontrola obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach	715	137
producenti (bioplynové stanice, kompostárne a pod.)	98	2
kontrola na podnety, sťažnosti	25	7
kontrola výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov	54	19
športoviská v CHVO	11	3
Spolu (vrátane kontrol na podnety)	903	168

Počet porušení a následné riešenie

Kontrola	Počet porušení	Riešenie porušení
kontrola podnikateľov v pôdohospodárstve a kontrola obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach	144	splnené nápravné opatrenia - 88 správne konania o uložení pokuty - 26 uloženie pokuty - 10 zastavenie konania - 2
producenti (bioplynové stanice, kompostárne)	2	zrušenie povolenia - 1 uloženie pokuty - 1
kontrola výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov	19	uloženie pokuty - 19
športoviská v CHVO	3	správne konanie o uložení pokuty - 3
z toho: kontrola na podnety, sťažnosti	7	správne konanie o uložení pokuty - 1 uloženie pokuty - 2

Štátnymi odbornými kontrolami u podnikateľov v poľnohospodárstve bolo zistených 144 porušení. Vo väčšine prípadov išlo o nedodržanie termínu zaslania hlásení k 15.02. Podnikateľom v pôdohospodárstve bolo uložených 10 pokút za nezaslanie prehľadu o spotrebe hnojív, nesprávne skladovanie a použitie hnojív, nesprávne skladovanie a použitie hospodárskych hnojív v zraniteľných oblastiach a nedodanie pôdnych vzoriek na agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy.

Producentovi sekundárneho zdroja živín bola v jednom prípade uložená pokuta z dôvodu neúplnej prvotnej evidencie o výdaji sekundárneho zdroja živín a v jednom prípade bolo zrušené povolenie na používanie sekundárneho zdroja živín z dôvodu zisteného nadlimitného obsahu Cd a Pb.

U prevádzkovateľov športoviska v chránenej vodohospodárskej oblasti v 3 prípadoch prebieha správne konanie o uložení pokuty za nezaslanie prehľadu o spotrebe hnojív.

Z 25 kontrol vykonaných na základe podnetov u podnikateľov v poľnohospodárstve bolo zistených 7 porušení. Išlo hlavne o podnety podané verejnosťou a postúpené Slovenskou inšpekciou životného prostredia (ďalej len „SIŽP“) a Policajným zborom SR (ďalej len „PZ SR“), ktorí poukázali na nevhodné uskladnenie hnojív a nesprávnu aplikáciu hnojív.

Zo strany výrobcov, dovozcov, distribútorov a predajcov hnojív bolo v roku 2023 zaznamenané porušenie legislatívy a uložená pokuta v 19 prípadoch. Z dôvodu nesúladu výsledkov laboratórnych analýz s parametrami uvedenými v podmienkach certifikácie bolo zrušených 6 certifikátov hnojiva.

Do štátnej odbornej kontroly hnojív bolo v roku 2023 zaradených 115 hnojív. Nevyhovujúce parametre hnojiva boli zaznamenané v 37 prípadoch, z toho 24 sa týkalo certifikovaných hnojív. Pri jednej administratívnej kontrole vzájomne uznaného hnojiva na základe Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/515 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte a o zrušení nariadenia (ES) č. 764/2008 bola zistená zhoda, rovnako aj v 3 prípadoch štátnej odbornej kontroly hnojiva, ktorým je EÚ produkt na hnojenie, zatiaľ čo z 11 kontrolovaných hnojív s označením „Hnojivo ES“ bolo zaznamenaných 9 nezhôd, týkajúcich sa najmä označovania.

Rovnako bolo do štátnej odbornej kontroly v roku 2023 zaradených aj 14 sekundárnych zdrojov živín, z toho len v jednom prípade bol zistený nadlimitný obsah rizikových prvkov Cd a Pb.

V priebehu roka 2023 bolo odobratých a analyzovaných aj 100 pôdnych vzoriek z dôvodu sledovania rezíduí prípravkov na ochranu rastlín v poľnohospodárskej pôde.

2.1.1.3.3 Ostatná činnosť

- metodické a odborné zastrešovanie výkonu kontrol kondicionality v oblasti ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov,
- v zmysle §10c ods. 2) zákona č. 136/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov, rozhodovanie o udelení výnimky na používanie dusíkatých hnojivých látok v zakázanom období,
- aktívna účasť v rezortných a mimorezortných pracovných skupinách týkajúca sa oblasti ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov,
- odber a príprava vzoriek na stanovenie obsahu rezíduí pesticídov, monitoring je nastavený na 5 - ročné časové obdobie,
- spracovanie údajov ohľadom spotreby hnojív a bilancii živín, ako aj prehľadov o vykonaných kontrolách pre potreby rezortných a mimorezortných reportov,
- aktívna spolupráca s orgánmi PZ SR pri objasňovaní environmentálnej kriminality,
- vypracovanie stanovísk k aplikácii hnojív v chránených krajinných oblastiach

2.1.1.4 Činnosť odboru v oblasti výživy rastlín

2.1.1.4.1 Poľné stacionárne hnojárske pokusy

Poľné stacionárne hnojárske pokusy sa vedú a vykonávajú na základe pracovného postupu odboru č. 3/2019 "Vplyv intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností pôd" pre obdobie hospodárskych rokov (ďalej len „HR“) 2019/2020 až 2026/2027, so zameraním na zhodnotenie vplyvu intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností pôd medzi jednotlivými osevnými postupmi, ako aj zhodnotenie v širšom časovom úseku. Samotný výkon pokusov zabezpečuje odbor výkonu skúšobníctva (ďalej len „OVS“) na piatich skúšobných staniciach ÚKSÚP (Báhoň, Bodorová, Haniska, Jakubovany a Vígľaš). Úlohou poľných stacionárnych hnojárskych pokusov je trvalé sledovanie zmien a vývoja agrochemických parametrov. V HR 2022/2023 bola pokusná plodina ľuľok zemiakový.

Poľné stacionárne hnojárske pokusy v hospodárskom roku 2022/2023

Skúšobná stanica ÚKSÚP Haniska, 06.07.2023

2.1.1.4.2 Vývoj úrodnosti pôd na skúšobných staniciach ÚKSÚP

V spolupráci s organizačnými útvarmi ÚKSÚP, OPH metodicky určuje, vedie a zabezpečuje vyhodnotenie pôdných vzoriek zo skúšobných staníc ÚKSÚP na základe Interného pokynu ÚKSÚP č. 2/2021 pre obdobie 2021 až 2025. OPH na základe výsledkov agrochemických rozborov každoročne vykonáva vyhodnotenie rozborov pôdy a vypracováva plány hnojenia na príslušných honoch skúšobných staníc.

V priebehu sledovania vývoja úrodnosti pôd na skúšobných staniciach OPH zabezpečuje príjem a evidenciu pôdných vzoriek.

2.1.1.4.3 Preskúšanie biologickej účinnosti hnojív

OPH na úseku výživy rastlín vypracováva pracovné postupy, preskúšava a overuje spôsob a rozsah použitia hnojív podľa etikety alebo príbalového letáku hnojiva k prvému certifikačnému konaniu hnojiva, ak ide o netyvizované hnojivo. V HR 2022/2023 bol vypracovaný pracovný postup k poľnému výživárskemu pokusu k preskúšaniu biologickej účinnosti netyvizovaného hnojiva pod názvom „HUMIKO“ – skúšobná činnosť v oblasti pôdy, aplikácia hnojiva ku koreňu, pokusnou plodinou je ľuľok zemiakový pre firmu Zeleko s.r.o. z ČR.

2.1.1.4.4 Agrochemické rozborý vzoriek a vypracovanie odborných posudkov

OPH na úseku výživy rastlín zabezpečuje príjem pôdnych a rastlinných vzoriek a vzoriek hnojív na agrochemické rozborý. Na základe požiadaviek objednávateľa a zamestnanci OPH z výsledkov analýz vypracovávajú odborné posudky s odporúčaniami, nápravnými opatreniami, návrhmi zúrodňovacích prác na poľnohospodárskej pôde, prípadne usmerneniami na racionálne hnojenie poľnohospodárskych plodín a vypracovaním plánov hnojenia.

V roku 2023 OPH prijal 82 externých objednávok na agrochemické rozborý pôdnych vzoriek a 5 externých objednávok na rozbor hnojív, čo spolu tvorilo 260 vzoriek, k 75 vzorkám boli vypracované odborné posudky. OPH prijímal a vybavoval v roku 2023 interné vzorky z poľných stacionárnych hnojárskych pokusov, z vývoja úrodnosti pôd zo skúšobných staníc ÚKSÚP.

Záujem externých zákazníkov o rozborý pôdnych vzoriek bol veľký so zameraním na analýzy pôdnej reakcie (pH v CaCl₂), obsah prístupného P, K, Mg, Ca (podľa Mehlich III.), mikroelementov (podľa Berger-Trouga, Lindsay-Norvella) B, Cu, Fe, Mn, Zn, celkového obsahu rizikových prvkov (po rozklade v lúčavke kráľovskej a Hg – priame stanovenie) Hg, Cd, Pb, As, Co, Cr, Cu, Zn, elektrickú vodivosť (obsah vodorozpustných solí v pôde), stanovenie obsahu dusíka anorganického v pôde (NH₄⁺ a NO₃⁻), obsahu oxidovateľnej formy uhlíka a obsahu humusu v pôde, druhu pôdy na základe % obsahu ílovitých častíc menších ako 0,01 mm a obsahu rizikových zlúčenín v pôde ako rizikových látok. V hnojivách sledovanie hodnôt ukazovateľov kvality, fyzikálnych a chemických vlastností, obsahu rizikových prvkov.

2.1.1.4.5 Ostatná činnosť

Na úseku výživy rastlín sa odbor podieľal na základe zákona o hnojivách na certifikácii hnojív, odbornými stanoviskami z pohľadu výživy rastlín k etiketám/príbalovým letákom hnojív a záverečnými správami z preskúšania biologickej účinnosti hnojív - overovacích testov spôsobu a rozsahu použitia hnojiva, doložených k certifikácii hnojiva, a ktoré vykonala iná odborne spôsobilá domáca alebo zahraničná inštitúcia na území EÚ zaoberajúca sa výskumnou činnosťou zameranou na výživu rastlín.

2.1.2 Ciele a prehľad ich plnenia

Základným cieľom OPH je zabezpečovať činnosť vyplývajúcu zo zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách, v znení neskorších predpisov a z ostatných podriadených súvisiacich právnych predpisov.

V oblasti hnojív je to predovšetkým certifikácia hnojív, vydávanie povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov, ako aj aktualizácia údajov v jednotlivých registroch a vzájomné uznávanie hnojív a ich zaradenie do Zoznamu vzájomne uznaných hnojív. Ďalšou činnosťou v oblasti hnojív je metodické vedenie pri štátnej odbornej kontrole hnojív a vyhodnocovanie kontroly certifikovaných hnojív, vzájomne uznaných hnojív a o dohľade nad trhom hnojív ES / EÚ produktov na hnojenie.

V oblasti ASPP je hlavným cieľom zabezpečiť plynulý výkon ASPP, metodické vedenie a usmerňovanie, ako aj následné vyhodnocovanie výsledkov analýz pôdnych vzoriek.

V oblasti výživy rastlín pravidelne v rámci poľných stacionárnych hnojárskych pokusov trvale sledovať a zisťovať zmeny a vývoj agrochemických parametrov pôdy. Sledovať vývoj úrodnosti pôd na skúšobných staniach ÚKSÚP a na základe výsledkov pripravovať plány hnojenia. Metodicky viesť preskúšanie biologickej účinnosti hnojív, vegetačných pokusoch na pôde skúšobných staníc ÚKSÚP a vypracovať záverečné správy ako podklad k certifikácii hnojív, pre potreby výrobcu, dovozcu hnojiva alebo producenta sekundárneho zdroja živín a kompostu, pre potreby kontrolnej, skúšobnej, výskumnej, posudkovej a vyhodnocovacej činnosti.

V oblasti legislatívy zabezpečovať metodické vedenie a vyhodnocovanie štátnej odbornej kontroly, zberu údajov od podnikateľov v pôdohospodárstve, výrobcov, producentov, dovozcov,

predajcov alebo dodávateľov hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín, kompostov a prevádzkovateľov športoviska.

Číselné vyhodnotenie činnosti OPH za rok 2023

Názov úlohy	Ukazovateľ	Plnenie
Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov		
Žiadosti o certifikáciu hnojív	počet	92
Vypracovanie podmienok certifikácie	počet	91
Vypracovanie záverečných protokolov	počet	91
Vydané certifikáty	počet	88
Stav platných certifikátov k 31.12.	počet	312
Odber vzoriek hnojív v rámci štátnej odbornej kontroly	počet	115
Kontrola certifikovaných hnojív	počet	85
- nezhoda	počet	24
Zrušené certifikáty hnojív	počet	6
Udelené pokuty výrobcom, dovozcom, predajcom certifikovaných hnojív	počet	19
Vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov a stav platných povolení k 31.12.2023	počet	168
Kontrola SZŽ a kompostov	počet	12
- nezhoda	počet	1
ASPP – počet analyzovaných pôdnych vzoriek	ks	30 978
ASPP – celková preskúšaná výmera - poľnohospodárska pôda	ha	279 413,06
ASPP – preskúšaná výmera - orná pôda	ha	205 072,07
ASPP – preskúšaná výmera - TTP	ha	71 913,49
ASPP – preskúšaná výmera - vinice	ha	1 143,59
ASPP – preskúšaná výmera - ovocné sady	ha	1 283,91
ASPP – preskúšaná výmera - chmeľnica	ha	0,00
Poľné stacionárne hnojárske pokusy	5 pokusov	12 var. / pokus
Preskúšanie biologickej účinnosti hnojív – pracovný postup	počet	1
Rozbory externých vzoriek pôdy a hnojív	počet	260
Vypracovanie odborných posudkov k rozborom pôdy	počet	75
Štatistika spotreby hnojív	počet subjektov	7 679
Štatistika spotreby hnojív	výmera v ha	1 742 647
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 2003/2003 o hnojivách		
Kontrola hnojív ES	počet	11
- nezhoda	počet	9
ohlásených ES hnojív k 31.12.	počet	1 655
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 2019/1009 o EÚ produktoch na hnojenie		
Kontrola hnojív EÚ produktov na hnojenie	počet	3
- nezhoda	počet	0
ohlásených EÚ produktov na hnojenie k 31.12.	počet	382
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 2019/515 o vzájomnom uznávaní		
Žiadosť o zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	189
Žiadosť o predĺženie/zmenu registrácie vzájomne uznaného hnojiva	počet	188
Zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	262
Stav zaradených hnojív do zoznamu vzájomne uznaných hnojív k 31.12.	počet	1 675

2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva

2.2.1 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti registrácie nových odrôd rastlín a vypracovania podkladov pre udelenie právnej ochrany odrodám zastrešuje odbor odrodového skúšobníctva (ďalej len „OOS“). Hlavná náplň odboru pozostáva z vykonávania štátnych odrodových skúšok (ďalej len „odrodové skúšky“) na účely registrácie nových odrôd pestovaných rastlín (ďalej len „odroda“), predĺženia doby registrácie už registrovaným odrodám a poskytnutia podkladov pre udelenie právnej ochrany odrodám.

Odrodové skúšky zahŕňajú:

- skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (ďalej len „DUS skúšky“), ktoré sa vykonávajú podľa platných skúšobných metodík: technických protokolov CPVO, technických metodík UPOV a národných metodík ÚKSÚP na stanovenie odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti. Ich výsledkom je Záverečná správa o splnení podmienok odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti prihlásenej kandidátskej odrody a vypracovanie jej morfológického popisu buď na účely registrácie novej odrody, alebo na účely udelenia šľachtiteľského osvedčenia odrodám prihláseným k právnej ochrane odrôd na území SR, ale aj pre udelenie Európskej právnej ochrany prostredníctvom Úradu Spoločenstva pre odrody rastlín (ďalej len „CPVO“),
- skúšky hospodárskej hodnoty (ďalej len „VCU skúšky“), výsledkom ktorých je prehľad hlavných hospodárskych charakteristík skúšaných odrôd, a to úroda, zdravotný stav, reakcia na abiotické faktory, určenie kvalitatívnych parametrov charakteristických pre daný rastlinný druh,
- skúšky technologickej kvality pri druhoch uvedených v Prílohe č. 4 Nariadenia vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie“), ktorou sa overuje súhrn kvalitatívnych znakov, ktoré sú charakteristické pre odrodu, a ktoré určujú jej využitie na výživu človeka alebo hospodárskych zvierat alebo na priemyselné spracovanie.

Povinnosťou národnej autority zodpovednej za registráciu odrôd, vyplývajúcou z európskej legislatívy, je zverejňovanie informácií o každom začatom konaní vo veci registrácie odrody a právnej ochrany. Túto povinnosť OOS zabezpečuje prostredníctvom vydávania Spravodajcu odrodového skúšobníctva, ktorý vychádza štyrikrát do roka a elektronicky sa zasiela orgánom zodpovedným za oblasť registrácie odrôd vo všetkých členských štátoch EÚ. Spravodajca je k dispozícii aj na webovej stránke ÚKSÚP.

Každá novo registrovaná odroda sa po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o registrácii zapisuje do Štátnej odrodovej knihy. OOS každoročne zostavuje aktuálny výpis zo Štátnej odrodovej knihy v podobe Listiny registrovaných odrôd, ktorú vydáva MPRV SR vo svojom Vestníku. Listina registrovaných odrôd (ďalej len „LRO“) slúži poľnohospodárskej praxi pre aktuálny výber odrôd preskúšaných a vhodných na pestovanie v agroklimatických podmienkach SR.

V LRO je uvedený zoznam registrovaných odrôd druhov, ktorých odrody podliehajú povinnej registrácii, zoznam registrovaných odrôd druhov, ktorých odrody nepodliehajú povinnej registrácii, prehľad zmien oproti poslednej vydannej LRO a opisy novoregistrovaných odrôd.

LRO pre rok 2023 obsahuje 107 druhov poľnohospodárskych plodín a 2 245 odrôd. Z tohto počtu najviac registrovaných odrôd majú plodiny - kukurica siata (715 odrôd), repka olejka (214 odrôd), slnečnica ročná (187 odrôd a 16 línií), pšenica letná (169 odrôd), repa cukrová (79 odrôd), vinič hroznorodý (71 odrôd) a jačmeň siaty- dvojradowý (69 odrôd).

Nepovinne registrovaných odrôd je 34.

Informácie o ponuke odrôd pre pestovanie je možné nájsť aj na webovej stránke ÚKSÚP – OOS v časti Spoločný katalóg odrôd, kde je uvedené plné znenie a príslušné dodatky Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov a druhov odrôd zelenín. Nachádzajú

sa v ňom všetky odrody druhov registrovaných v EÚ, ktorých množiteľský materiál je možné uvádzať na trh v ktorejkoľvek krajine EÚ vrátane Slovenska.

OOS v rámci svojej činnosti prostredníctvom plodinových špecialistov, DUS referentov a ostatných odborných zamestnancov zabezpečuje odbornú spoluprácu a súčinnosť s medzinárodnými organizáciami pôsobiacimi v oblasti odrodového skúšobníctva, so Slovenskou výskumno-šľachtiteľskou a semenárskou úniou, Úniou na ochranu práv nových odrôd (ďalej len „UPOV“) a CPVO.

2.2.1.1 Registrácia odrôd, predĺženie doby registrácie

Hlavnou úlohou OOS je výkon VCU a DUS skúšok na účely registrácie nových odrôd a výkon DUS skúšok na účely predĺženia doby registrácie odrôd. Odrodové skúšky sa zakladajú na 14 skúšobných lokalitách – skúšobných staniach ÚKSÚP, ktoré sú rozmiestnené po celom území SR a pokrývajú požiadavky na zakladanie pokusov vo všetkých výrobných oblastiach – kukuričná (KVO), repná (RVO), zemiakarská (ZVO) a horská (HVO).

Na základe podkladov plodinových špecialistov a DUS referentov sa každoročne zakladajú na skúšobných staniach pokusy s odrodami jednotlivých rastlinných druhov. Odrody prihlásené žiadateľmi o registráciu do odrodových skúšok, plodinoví špecialisti rozdelia do rôznorodých sortimentov podľa účelu a spôsobu využitia, resp. skorosti dozrievania.

V roku 2023 bolo prijatých 309 žiadostí o registráciu nových odrôd.

Prehľad počtu prijatých žiadostí o registráciu odrody v rokoch 2018 - 2023

Plodina	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kukurica siata	203	188	153	162	161	178
Slničnica ročná	56	55	40	34	44	43
Repka olejka	60	67	63	51	48	33
Pšenica (všetky druhy)	28	27	22	20	19	13
Jačmeň siaty	11	8	10	6	11	12
Repa cukrová	16	18	16	17	17	14
Trávy a ďateliny	11	15	14	11	9	7
Zeleniny (všetky druhy)	5	3	23	8	4	0
Ostatné plodiny	12	16	20	26	31	9
Spolu	402	397	361	335	344	309

Najväčší podiel odrôd prihlásených do odrodových skúšok na účely registrácie tvoria hybridy kukurice siatej. Ďalšou početnou skupinou skúšaných odrôd je slnčnica ročná, repka olejka a obilniny.

Odrodové skúšky za účelom registrácie odrôd sú vykonávané podľa druhu plodiny v priebehu 2 až 6 rokov.

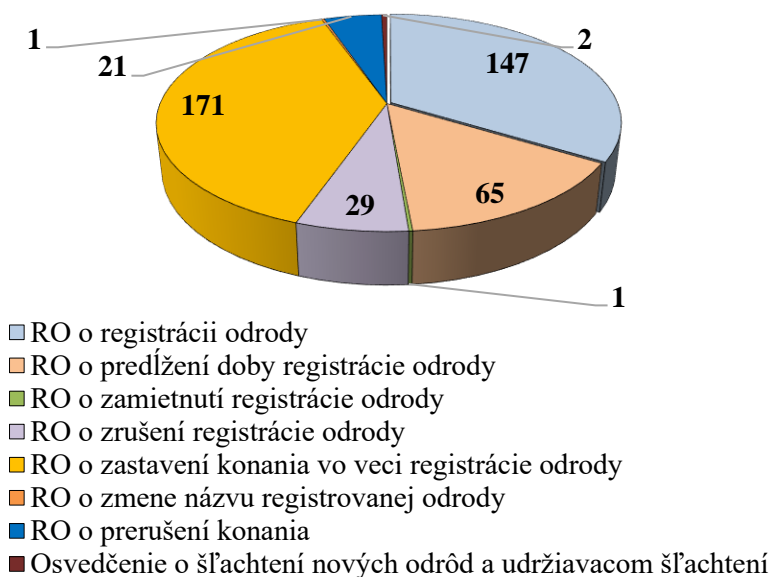
Prehľad počtu odrôd skúšaných na základe žiadostí o registráciu odrody v rokoch 2018 – 2023 v prvom, druhom a treťom roku skúšok

Plodina	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kukurica siata	305	290	255	267	271	286
Repka olejka	88	102	102	77	85	64
Slničnica ročná	93	98	70	62	64	79
Pšenica (všetky druhy)	61	57	52	52	52	45
Trávy a ďateliny	26	34	40	37	28	35
Repa cukrová	34	34	33	25	32	31
Ostatné plodiny	35	35	45	48	50	59
Zeleniny (všetky druhy)	5	3	23	30	12	5
Jačmeň	29	22	17	13	19	24
Spolu	676	675	637	611	613	628

Na základe dosiahnutých výsledkov odrodových skúšok sú pripravené podklady pre rozhodnutie, kde je uvedené, či daná odroda spĺňa alebo nespĺňa kritériá na registráciu. V podkladoch sú ďalej uvedené vlastnosti odrody, výsledky skúšok hospodárskej hodnoty, pri určitých druhoch výsledky skúšok technologickej kvality, Správa o skúšaní odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti odrody a Popis odrody. Registrovaná odroda je zapísaná do Štátnej odrodovej knihy a do LRO, v prípade poľných plodín do Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov a v prípade zelenín do Spoločného katalógu odrôd druhov zelenín.

V zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o Správnom konaní v znení neskorších predpisov bolo v roku 2023 rozhodnuté v 437 prípadoch, pričom najviac vydaných rozhodnutí predstavovalo rozhodnutie o zastavení konania a rozhodnutie o registrácii odrody.

Počet vydaných rozhodnutí a osvedčení za rok 2023

Prehľad počtu registrovaných odrôd za obdobie rokov 2018 – 2023

Plodina	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kukurica siata	77	69	60	64	80	68
Repka olejka	14	14	27	33	20	12
Slnečnica ročná	11	14	30	22	8	10
Obilniny (všetky druhy)	31	19	15	14	13	17
Ostatné plodiny	15	22	17	23	24	23
Zeleniny (všetky druhy)	0	2	2	0	22	7
Spolu	148	140	151	156	167	137

Najväčší počet rozhodnutí o registráciu nových odrôd je vydávaných pre kukuricu siatu, ďalej nasleduje repka olejka a slnečnica ročná.

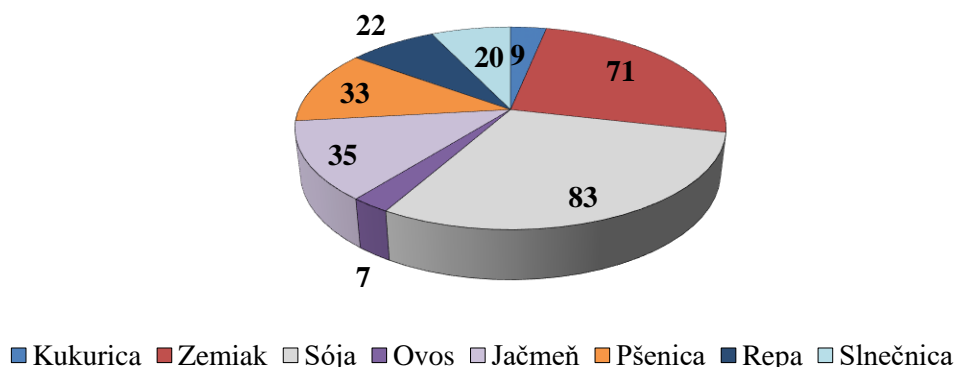
V prípade, že udržiavateľ registrovanej odrody má záujem o jej ďalšie uvádzanie na trh a odroda si naďalej zachováva svoj odrodový potenciál, má možnosť podať žiadosť o predĺženie doby registrácie odrody. V roku 2023 bolo prijatých 47 žiadostí o predĺženie doby registrácie odrody, pričom najväčší podiel tvorili žiadosti kukurice siatej a zelenín, nasledovali odrody tráv a obilnín (jačmeň siaty, pšenice letná).

**Prehľad počtu prijatých žiadostí o predĺženie doby registrácie odrody
v rokoch 2018 – 2023**

Plodina	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zelenina (všetky druhy)	17	19	46	6	19	15
Kukurica siata	10	10	21	8	15	20
Trávy a ďateliny	4	5	15	6	7	4
Repa cukrová	4	3	0	1	0	0
Jačmeň siaty	1	0	3	0	0	3
Pšenica (všetky druhy)	0	0	7	1	0	2
Ostatné plodiny	9	5	16	13	23	3
Spolu	45	42	108	35	64	47

OOS vykonáva na základe žiadostí žiadateľov aj firemné skúšky, v ktorých sa overuje rôzna škála hospodárskych vlastností odrôd v podmienkach SR. Cieľom týchto skúšok je posúdenie vhodnosti ich pestovania v daných agroklimatických podmienkach, pričom dĺžka firemných skúšok je jeden rok. Počet prijatých žiadostí každoročne stúpa. V roku 2023 bolo prijatých 303 žiadostí, najväčší podiel tvoria žiadosti o firemné skúšky sóje fazuľovej a zemiakov.

Počet prijatých žiadostí o firemné skúšky v roku 2023

V prípade záujmu žiadateľa kontrolný ústav vykonáva aj samostatné DUS skúšky. Záverečná správa s popisom odrody môže byť použitá ako podklad na registráciu alebo právnu ochranu v inej krajine. V roku 2023 bolo prijatých 21 žiadostí o DUS skúšky. Najväčší podiel tvorili žiadosti o DUS skúšky ďatelín a tráv (13), následne olejnín (5) a obilnín (3). O výkon samostatných DUS skúšok môže požiadať žiadateľ aj v prípade, ak podal žiadosť o späťvzatie žiadosti o registráciu odrody v SR, ale požaduje dokončiť DUS skúšky, aby ich výsledky mohol využiť na registráciu alebo právnu ochranu odrôd v inej krajine. V roku 2023 boli takto prijaté 3 žiadosti na dokončenie DUS skúšok po späťvzati žiadosti o registráciu odrody.

Pre zabezpečenie prípravy a vyhodnotenia celého procesu skúšok (administratívna aj technická časť) sa využíva informačný systém Centrálny register odrôd (ďalej len „CRO“). CRO je hlavnou databázou odboru a zároveň internou platformou pre všetky činnosti: evidencia všetkých typov žiadostí, evidencia všetkých subjektov, ktoré sú žiadateľmi v procese registrácie, vytváranie pokusov u jednotlivých rastlinných druhov pre príslušné skúšobné stanice, rozdelenie odrôd zaradených do skúšania do jednotlivých sortimentov, zápis hodnotených znakov na všetkých skúšobných staniach a následné centrálné spracovanie a vyhodnotenie výsledkov, evidencia a databáza štandardných a referenčných vzoriek osív odrôd pre účely DUS na skladoch skúšobných staníc a v Génovej banke SR, výstupy pre notifikácie do Spoločného katalógu druhov poľných plodín a zeleniny, LRO, tlač rozhodnutí, výsledkov DUS skúšok, evidencia

všetkých prebiehajúcich správnych konaní. Ide o informačný systém nevyhnutný pre plynulú činnosť celého odboru.

2.2.1.2 Právna ochrana odrôd, poverenie CPVO

Okrem výkonu DUS skúšok na účely registrácie nových odrôd, OOS vykonáva DUS skúšky aj na účely udelenia právnej ochrany novým odrodám na území SR, aj na účely udelenia európskej právnej ochrany. Ide o odborný prieskum odrody, ktorého výsledkom je vypracovanie Záverečnej správy o odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti odrody a vytvorenie morfológického popisu odrody. Záverečná správa spolu s popisom odrody sú podkladom pre MPRV SR na vydanie Šľachtiteľského osvedčenia, ktorým sa potvrdzuje vyšľachtenie danej odrody a udeľuje sa jej právna ochrana. V prípade, že sa žiadosť o vykonanie DUS skúšok prijme od CPVO, Záverečná správa a popis odrody sú podkladom na udelenie právnej ochrany danej odrody na území EÚ.

Od roku 2011 je ÚKSÚP, OOS poverený úradom CPVO pre výkon DUS skúšok pre 29 rastlinných druhov. DUS skúšky pre účely registrácie nových odrôd, ale aj pre účely udelenia právnej ochrany sa vykonávajú na rovnakej kvalitatívnej úrovni, podľa rovnakých metodických postupov. Poverenie sa týka výkonu DUS skúšok na siedmich skúšobných staniciach ÚKSÚP: Veľké Ripňany, Želiezovce, Veľký Meder, Nové Zámky, Beluša, Spišské Vlchy a Spišská Belá. V rokoch 2011, 2014, 2017 a 2021 sa v rámci pravidelného plnenia kvalitatívnych požiadaviek poverenia ÚKSÚP uskutočnili audity vykonané audítorským tímom CPVO a odbor úspešne získal poverenie na výkon príslušných DUS skúšok. V júni 2024 je naplánovaný ďalší audit CPVO, ktorého súčasťou bude aj vznesená požiadavka zo strany OOS na rozšírenie poverenia o 2 nové druhy – sóju fazuľovú na skúšobnej stanici Želiezovce a vinič hroznorodý na skúšobnej stanici Dolné Plachtince.

2.2.1.2.1 Prevzatie výsledkov DUS skúšok a priame skúšanie odrôd pre CPVO

ÚKSÚP má ako jeden z poverených úradov pre skúšanie odrôd v EÚ, uzatvorenú zmluvu s CPVO. Na základe tejto zmluvy a žiadostí z CPVO, ÚKSÚP vykonáva buď priame skúšanie odrôd „Technical Examination“ (ďalej len „TE“), alebo CPVO žiada o prevzatie výsledku DUS skúšok „Takeover report“ (ďalej len „TOR“).

V roku 2022 sa rozšíril okruh skúšaných odrôd pre európsku právnu ochranu o nové žiadosti zemiakov, tráv, ďatelín a laskavcov. V roku 2023 CPVO požiadalo ÚKSÚP o prevzatie správ o výsledku DUS skúšok a popisov odrôd na základe 42 žiadostí, ktoré boli vypracované na účely registrácie v SR. V porovnaní s rokom 2022, počet žiadostí v roku 2023 mierne stúpol. ÚKSÚP v súčasnosti skúša pre CPVO 6 odrôd a 2 odrody sa technicky verifikujú (TV).

2.2.1.2.2 Príručka kvality, kvalitatívne požiadavky a audity

Z dôvodu vyššie spomínaného poverenia, v súlade s príručkou kvality OOS a požiadavkami CPVO, sa každoročne vykonávajú na skúšobných staniciach ÚKSÚP interné audity a monitoriny výkonu práce DUS referentov manažmentom DUS skúšok. Plodínoví špecialisti a DUS referenti sú na výkon DUS skúšania každoročne vyškolení v oblasti nových postupov, metodík a informácií týkajúcich sa systému DUS skúšania na európskej a celosvetovej úrovni. Zároveň absolvujú online UPOV vzdelávacie kurzy DL-205 a DL-305, ktoré sú tiež podmienkou pre udelenie CPVO poverenia. V roku 2023 bolo vykonaných 6 monitoringov, 9 interných auditov a taktiež preskúmanie manažmentom ÚKSÚP, ktoré skonštatovalo, že odbor dodržiava systém kvality v súlade s požiadavkami deklarovanými na základe poverenia CPVO.

V rámci poverenia je nevyhnutné každoročne dopĺňať referenčné kolekcie všeobecne známych odrôd skúšaných plodín v DUS. Odrody zaradené v referenčných kolekciami slúžia na posúdenie odlišnosti novo prihlásených odrôd od dostupných, všeobecne známych odrôd. Tento postup

vychádza z jednotnej legislatívy EÚ, vychádzajúcej z UPOV Medzinárodného dohovoru. Hodnotenie odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti novej odrody je jednou z podmienok registrácie aj udelenia právnej ochrany.

2.2.1.3 Účast' v európskych a medzinárodných organizáciách a pracovných skupinách

V rámci členstva SR v organizácii CPVO sa OOS každoročne zapája do medzinárodných projektov a kruhových testov. V roku 2023 sa odbor podieľal na 3 európskych projektoch v oblasti DUS skúšania – Tvorba spoločnej databázy kukurice pre účely DUS skúšania v rámci spolupráce Slovenska, Maďarska a Česka; Tvorba Európskej databázy všeobecne známych odrôd zemiakov a ich využitie v DUS skúšaní a Vytvorenie spoločnej databázy všeobecne známych odrôd melónov s popismi a fotografiami. Zároveň sa začala príprava na R&D projekte „*Markery SNP pre účely testovania DUS v repke olejnej: Validácia nového modelu (SNPsNap)*“, ktorý sa začne realizovať v roku 2024.

Experti OOS sú národnými delegátmi a zastupujú záujmy SR na odborných pozíciách:

- zástupcovia SR v Správnej rade CPVO
- zástupcovia SR na zasadnutiach Európskej komisie - Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivo, sekcia právna ochrana odrôd rastlín a Pracovných skupinách Komisie
- zástupcovia SR v Pracovných skupinách Rady EÚ pre genetické zdroje a inovácie v poľnohospodárstve (právnou ochranou odrôd) / (osivá, množiteľský a sadivový materiál)
- technický expert CPVO pre výkon kontroly kvalitatívnych auditov poverených skúšobných úradov EÚ v oblasti DUS skúšania
- zástupcovia SR v Technických pracovných skupinách UPOV, Výboroch a Rade UPOV

Zástupcovia SR z OOS sa každoročne zúčastňujú na zasadnutiach Európskej komisie, Rady EÚ, zasadnutiach Správnej rady CPVO, Výborov a Rady UPOV a na Technických pracovných skupinách UPOV a CPVO. Účast' na pracovných zasadnutiach CPVO a UPOV je podmienkou poverenia zo strany CPVO.

Zástupcovia SR sa každoročne zúčastňujú aj UPOV pracovných skupín pre poľné plodiny, ovocné druhy, zeleniny a pre skúšobné metódy a techniky. V roku 2023 sa konala pracovná skupina pre zeleniny v Turecku, ostatné zasadnutia prebiehali prostredníctvom online videokonferencií. V rámci UPOV pracovných skupín bol odbor zapojený do revízie DUS technických metodík pre nasledujúce poľné druhy: kukurica siata, repka olejka, zeleniny: rajčiak a paprika ročná a vinič hroznorodý. Na všetkých uvedených revíziách sa aktívne podieľali príslušní DUS referenti v spolupráci s vedúcim oddelenia DUS.

Odbor taktiež aktívne sleduje vývoj súvisiacej EÚ legislatívy, aktívne zúčastňuje sa na zasadnutiach pracovných skupín, workshopov, webinárov a expertných skupín v oblasti zdravia rastlín, ekologického poľnohospodárstva, rastlinného množiteľského materiálu. Ak si to agenda zasadnutia vyžaduje, odbor zasiela pripomienky a stanoviská ÚKSÚP k dokumentom súvisiacim s revíziou legislatívy platnej pre odrody rastlín alebo rastlinný rozmnožovací materiál v rámci EÚ.

2.2.1.4 Spolupráca so zahraničnými skúšobnými úradmi v rámci výkonu VCU a DUS skúšok

Ďalšou významnou činnosťou odboru je spolupráca so zahraničnými skúšobnými úradmi (z krajín EÚ aj z tretích krajín) pri vykonávaní DUS skúšok, ktorá je realizovaná na základe bilaterálnych zmlúv alebo priamych žiadostí.

Bilaterálne zmluvy má ÚKSÚP uzavreté s Maďarskom, Českom, Poľskom, Dánskom, Slovinskom a Holandskom. Na ich základe si skúšobné úrady vzájomne vykonávajú DUS skúšky pre určené druhy plodín (obilniny, olejniny, d'atelinoviny, trávy, zeleniny a okopaniny).

V roku 2023 bolo prijatých 37 žiadostí, pričom najväčší podiel tvorili žiadosti o výkon DUS skúšania d'atelín, tráv, zelenín, kukurice siatej a maku.

Na základe priamo podaných žiadostí o vykonanie DUS skúšok bolo v roku 2023 prijatých 9 žiadostí zo skúšobných úradov Španielska, Fínska, Francúzska, Rakúska a Nórska.

Ďalšia forma spolupráce so zahraničnými skúšobnými úradmi z krajín EÚ aj tretích krajín je poskytovanie Záverečných správ o výsledku DUS skúšok spolu s popismi odrôd, ktoré boli vypracované odborom na účely registrácie odrôd v SR. Zahraničné skúšobné úrady prevezmú výsledky DUS skúšok na účely registrácie daných odrôd v príslušnej krajine.

V roku 2023 bolo poskytnutých 64 správ, najviac skúšobným úradom Srbska, Francúzska a Rumunska.

Európske úrady zodpovedné za registráciu, ktoré vykonávajú VCU skúšanie odrôd, sa každoročne stretávajú na „VCU Experts“ seminároch, kde si vzájomne vymieňajú skúsenosti pri hodnotení určitých znakov odrôd, týkajúcich sa hospodárskej hodnoty.

V roku 2023 sa „VCU Experts“ seminár konal v máji 2023 a host'ujúcou krajinou bolo Francúzsko. Seminár bol zameraný na udržateľnosť VCU skúšania vzhľadom k vplyvu tepla a sucha, využívanie nových techník pri VCU skúšaní (využívanie dronov, máp, gnómických techník a i.), zmeny vo VCU metodikách a legislatíve a poskytol dôležité informácie o aktuálne prebiehajúcich projektoch a pracovných skupinách (cieľom je založiť štatút Európskej VCU asociácie). Nové techniky využívané pri popise VCU charakteristík boli prezentované pri prehliadke experimentálnej skúšobnej stanice Erdre en Anjou.

V nadväznosti na udržateľnosť VCU skúšania prebiehala diskusia k revízii európskej legislatívy týkajúcej sa výkonu VCU skúšania, ktorá podstatne ovplyvní samotný proces registrácie nových odrôd pestovaných rastlín.

2.2.1.5 Prezentačná činnosť

Na základe výsledkov odbornej činnosti OOS odporúča a poskytuje informácie k odrodovej skladbe plodín pre poľnohospodársku prax a v spolupráci s OVS organizuje Dni otvorených dverí (ďalej len „DOD“) na jednotlivých skúšobných staniciach.

Plodinoví špecialisti zodpovední za jednotlivé rastlinné druhy, pravidelne publikujú v poľnohospodárskych periodikách, ako je *Naše pole*, *Roľnícke noviny* a v odborných ročenkách. V roku 2023 bolo publikovaných 17 odborných článkov a vydaná 1 brožúra. Zamestnanci OOS sa zúčastňujú a prednášajú na odborných konferenciách a seminároch, ako aj na odborných školeniach pre pracovníkov ÚKSÚP. Na webovej stránke ÚKSÚP odbor zverejňuje popisy registrovaných odrôd za posledných 5 rokov, raz za štvrt' roka Spravodajcu odrodového skúšobníctva a LRO platnú pre daný hospodársky rok.

2.2.2 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom OOS je zabezpečiť úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z. Pre tieto činnosti je ÚKSÚP jediným kompetentným orgánom na ich výkon v SR.

Cieľom je zabezpečiť výkon štátnych odrodových skúšok na účely registrácie nových odrôd pre poľnohospodársku prax v SR, ale aj pre trh EÚ, nakoľko množiteľský materiál všetkých odrôd registrovaných kontrolným úradom a zapísaných v LRO je možné uvádzať na trh v celej EÚ. Uvedená činnosť je zárukou pre poskytnutie kvalitných nových odrôd pre pestovateľov, ktoré sú overené v nezávislých odrodových skúškach na základe platných metodík a postupov.

Ďalšou dôležitou úlohou je poskytnúť subjektom nielen na Slovensku, ale aj v rámci EÚ, možnosť uplatnenia práv k novým vyšľachteným odrodám a to na základe výstupov, ktoré poskytujeme formou Záverečnej správy DUS skúšok a morfológického popisu odrody pre MPRV SR a pre CPVO.

2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu

2.3.1 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti osív, sadív a množiteľského materiálu je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z vedenia evidencie dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín, vydávania osvedčenia o odbornej spôsobilosti dodávateľov, z uznávania množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín po splnení ustanovených požiadaviek na pôvod, požiadaviek na porast, vo vzorke odobranej z dopestovaného množiteľského materiálu a z kontrolnej činnosti množiteľského materiálu v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia a skladovania. Ďalšou činnosťou odboru osív a sadív (ďalej len „OOaS“) je výkon úradnej kontroly pestovania geneticky modifikovaných rastlín.

Zástupca odboru sa aktívne zúčastňuje na zasadnutiach pracovných skupín Rady EÚ, kde sa podieľa na príprave novej osivárskej legislatívy návrhu Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o výrobe a uvádzaní rastlinného množiteľského materiálu na trh v Únii, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031, (EÚ) 2017/625 a (EÚ) 2018/848 a o zrušení smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 2002/53/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES, 2002/56/ES, 2002/57/ES, 2008/72/ES a 2008/90/ES. Zo zasadnutí boli vypracované podrobné správy, ktoré boli distribuované zainteresovaným stranám.

2.3.1.1 Evidencia dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín:

Evidencia je podmienená získaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti, ktoré na tento účel ÚKSÚP vydáva. K 31.12.2023 bolo v evidencii dodávateľov evidovaných 527 právnických a fyzických osôb. V roku 2023 bolo zaregistrovaných 8 nových subjektov.

2.3.1.2 Uznávanie množiteľského materiálu pestovaných rastlín na poraste:

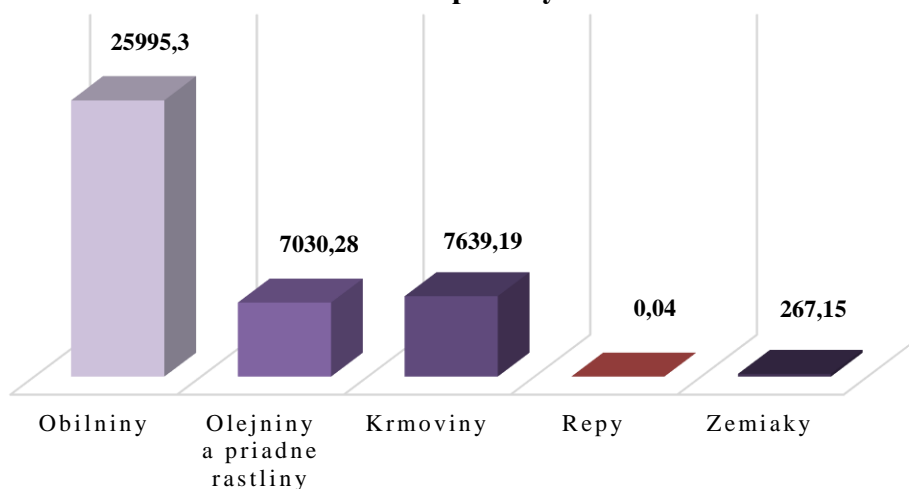
a) množiteľské porasty poľných plodín, zemiakov a zelenín

V roku 2023 bolo do procesu uznávania prihlásených 42 942,17 ha množiteľských plôch poľných plodín, riep a zemiakov. Predmetom uznávania boli množiteľské porasty s celkovou plochou 42 024,93 ha, z čoho bolo uznaných 40 931,96 ha a 1 092,97 ha plôch bolo neuznaných.

Prehľad uznaných množiteľských plôch v ha v rokoch 2022 – 2023

Plodina	2022	2023
Obilniny	24 026,53	25,995,30
Olejniny, priadne rastliny	6 710,91	7 030,28
Krmoviny	7 618,52	7 639,19
Repy	0,02	0,04
Zemiaky	315,88	267,15
Spolu	38 671,86	40 931,96

Uznané množiteľské plochy za rok 2023

b) množiteľský materiál viniča

V roku 2023 prihlásilo množiteľský materiál viniča 6 evidovaných dodávateľov.

V uznávacom konaní boli na poraste hodnotené:

- selektované vinohrady; overených bolo 34 600 krov, čo predstavovalo odhadom 962 100 ks selektovaných očiek viniča hroznorodého v kategórii štandard,
- podnikové vinohrady; prihlásených bolo 43 635 krov podnikov na výmere 26,33 ha.

Uznaných bolo 175 504 ks sadeníc viniča hroznorodého v kategórii certifikovaný množiteľský materiál a 27 426 ks v kategórii štandardný množiteľský materiál.

c) množiteľský materiál ovocných drevín

V SR prihlásilo množiteľský materiál ovocných drevín 9 evidovaných dodávateľov.

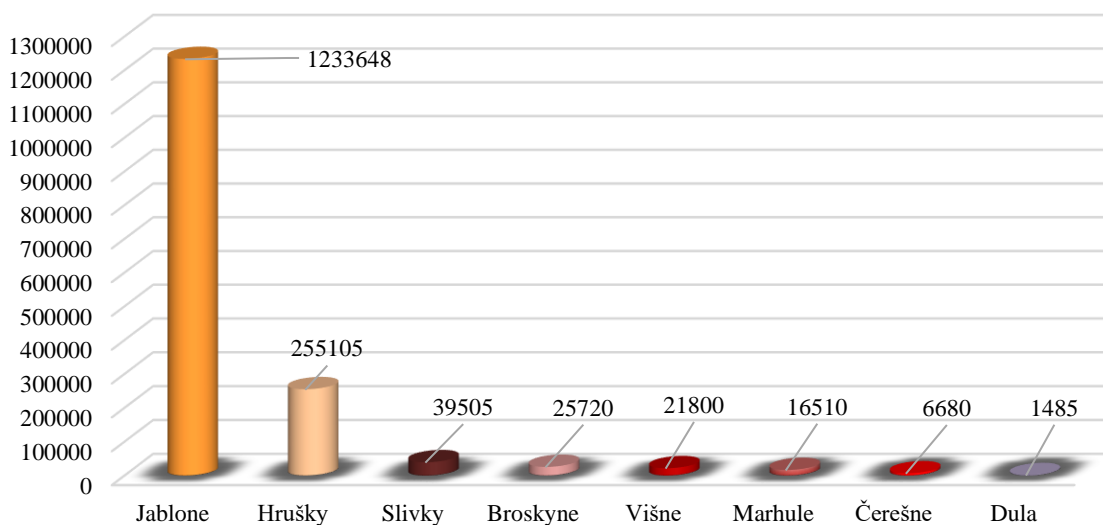
Uznávali sa:

- výpestky drobného ovocia - uznaných bolo 37 450 ks,
- výpestky veľkého ovocia - uznaných bolo 1 600 453 ks.

Prehľad počtu uznaných výpestkov veľkého ovocia v rokoch 2022 - 2023

Výpestky veľkého ovocia	Počet v ks v roku 2022	Počet v ks v roku 2023
Jablone	1 138 915	1 233 648
Hrušky	160 565	255 105
Slivky	49 528	39 505
Broskyne	24 323	25 720
Višne	75	21 800
Čerešne	11 522	6 680
Marhule	7 385	16 510
Dule	-	1 485
Orechy	1713	-
Spolu	1 393 935	1 600 453

Počet uznaných výpestkov veľkého ovocia za rok 2023

V SR bolo pod dohľadom ÚKSÚP vyrobených 847 231 ks ovocných výpestkov veľkého a drobného ovocia v kategórii konformný množiteľský materiál.

2.3.1.3 Vegetačné skúšky poľných plodín zemiakov a zelenín:

Celkovo bolo vysiatych a hodnotených 425 vzoriek: poľné plodiny v počte 408 vzoriek, d'atelinoviny a trávy 8 vzoriek a zeleniny 9 vzoriek. Z celkového počtu odrodovej pravosti a čistote osiva vyhovovalo 390 vzoriek.

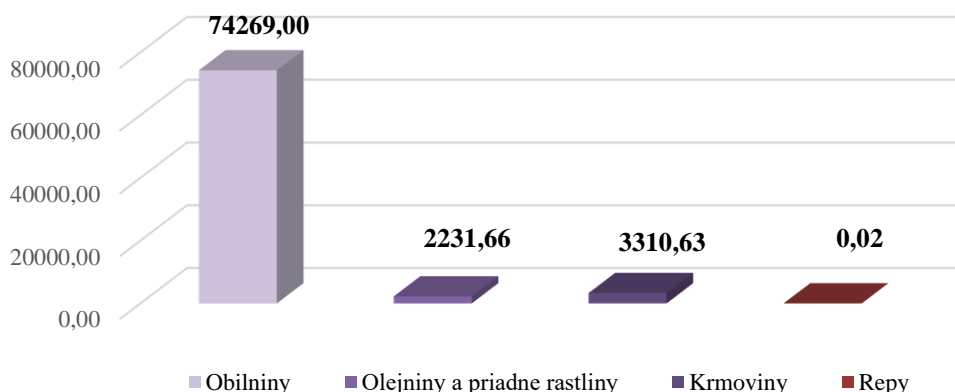
Vysadených bolo 135 vzoriek zemiakov, z toho na kontrolu kvality sadiva pôvodom z iných štátov EÚ bolo zaradených do poľných vegetačných skúšok 53 vzoriek. Z tuzemskej uznanej produkcie sadiva bolo vysadených 82 vzoriek v triedach Únie S až A.

2.3.1.4 Uznávanie vo vzorke množiteľského materiálu:

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2023

Skupina plodín	Hmotnosť v tonách
Obilniny	74 269,00
Olejniny a priadne rastliny	2 231,66
Krmoviny	3 310,63
Repy	0,02
Spolu	79 811,31

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2023

2.3.1.5 Uznávanie v poverených laboratóriách

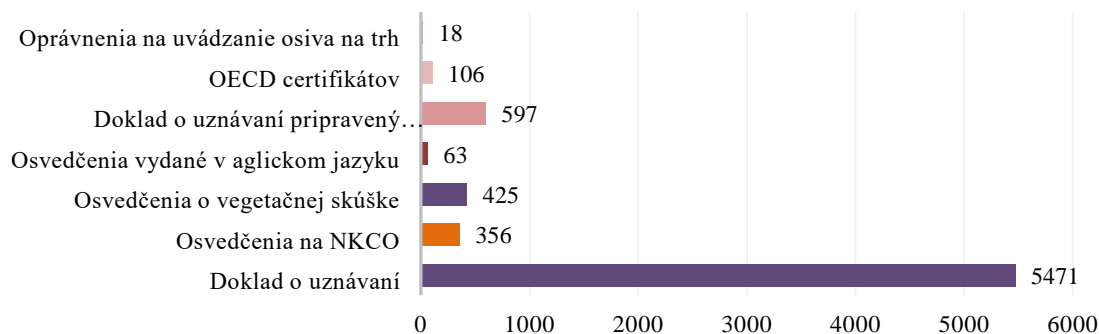
Celkovo bolo v rámci kontroly v poverených laboratóriách odobratých a vyhodnotených 6,2 % vzoriek z vydaných certifikátov (37 ks), kde podklady pripravovali poverené laboratóriá (597 ks). Kontroly nepreukázali v poverených laboratóriách ani jeden prípad nezhodnej činnosti.

2.3.1.6 Vydávanie osvedčení a posudkov

Na základe posudkov vyhotovených zamestnancami OOaS bolo vydaných 7 036 certifikátov z uznávania podľa pravidiel EÚ a pravidiel OECD:

doklad o uznávaní množiteľského materiálu	5 471 ks
z toho pre:	
poľné plodiny a zeleniny	4 519 ks
ovocné druh a vinič	727 ks
zemiaky	225 ks
osvedčenia o uznávaní, rozborý vykonané v poverených laboratóriách	597 ks
osvedčenia na nie konečne certifikované osivo (ďalej len „NKCO“)	356 ks
OECD certifikáty	106 ks
osvedčenia o vegetačnej skúške	425 ks
oprávnenia na uvádzanie na trh osiva neregistrovanej odrody	18 ks
osvedčenia vydané v anglickom jazyku	63 ks

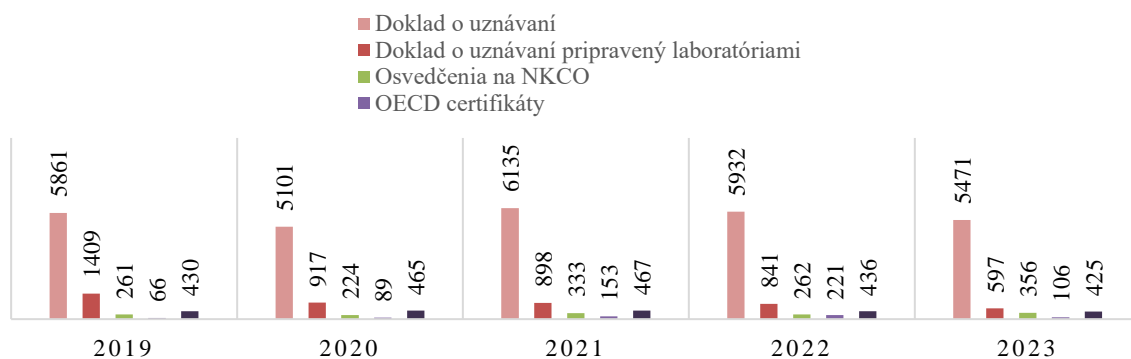
Počet vydaných posudkov v roku 2023

Prehľad počtu vydaných posudkov v rokoch 2019 – 2023

Druh posudku	2019	2020	2021	2022	2023
Doklad o uznávaní	5 861	5 101	6 135	5 932	5 471
Doklad o uznávaní pripravený poverenými laboratóriami	1 409	917	898	841	597
Osvedčenia na NKCO	261	224	333	262	356
OECD certifikátov	66	89	153	221	106
Osvedčenia o vegetačnej skúške	430	465	467	436	425

Počet vydaných posudkov v rokoch 2019-2023

2.3.1.7 Kontrola uvádzania množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh

Oddelenie kontroly osív a sadív (ďalej len „OKOS“) vykonáva kontrolu pestovateľov, pestovateľských plôch, technologických zariadení a predajní. Kontroluje výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách a vykonáva kontrolu množiteľského materiálu pestovaných rastlín v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia, označovania a skladovania ako aj kontrolu množiteľského materiálu pri dovoze z tretích krajín. Vykonáva kontrolu v oblasti GMR na prítomnosť geneticky modifikovaných organizmov (ďalej len „GMO“).

Kontroly vykonané inšpektormi OKOS v roku 2023

Kontrola	Počet
poľné prehliadky množiteľských porastov prihlásených v SR za účelom vydávania rastlinných pasov	241
odber vzoriek na laboratórny rozbor, na skleníkové skúšky, pri uznávaní za účelom vydania rastlinných pasov	415
odber vzoriek na zistenie prítomnosti GMO pri dovoze z tretích krajín	40
poľné prehliadky porastov poľných plodín a zelenín, zemiakov a ovocných drevín a viniča	4 241
odber vzoriek na laboratórny rozbor, na testovanie a vegetačné skúšky pri uznávaní, dovoz z tretích krajín, odber vzoriek na zistenie prítomnosti GMO v osive na žiadosť dodávateľa	4 112
kontrola skladov - automatické vzorkovadlá, vzorkovacie pomôcky, kontrola nakladania s neuznaným osivom, osivom uznaným na výnimku, kontrola baliarní zelenín, kontrola evidovaných dodávateľov množiteľského materiálu, kontrola osiva s neukončenou certifikáciou	574
odber vzoriek z uznaného/certifikovaného osiva a množiteľského materiálu na následnú úradnú kontrolu napr. laboratórny rozbor pri kontrole adjustovaného osiva	49
kontrola balenia/uzatvárania, náviesiek na obaloch už uznaného zabaleného osiva	68
kontrola výroby štandardného osiva zelenín, konformného materiálu ovocných drevín, sadeníc zelenín a okrasných rastlín, kontrola správnosti dokumentácie	1
kontrola poľných prehliadok po poverených inšpektoroch	15
odber vzoriek po uznaní v poverených laboratóriách - kontrola záručných listov	37
kontrola balenia po uznaní v poverených laboratóriách, náviesky vystavované na základe uznania v poverených laboratóriách	3
Spolu	9 796

V rámci kontrol neboli zistené závažné porušenia, príp. nedostatky boli evidovanými dodávateľmi odstránené na mieste alebo boli udelené inšpektormi nápravné opatrenia.

2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Uznávanie množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín uvádzaných na trh a kontrola množiteľského materiálu v priebehu výroby, spracovania, balenia a skladovania sú základnou náplňou činnosti OOaS.

Cieľom je osvedčovať splnenie ustanovených požiadaviek pre vymedzený množiteľský materiál pri jeho uvádzaní na trh a zamedziť používaniu osív a sadív, ovocných výpestkov, sadeníc, t. j. takého množiteľského materiálu, ktorý nespĺňa ustanovené požiadavky príslušných predpisov z hľadiska podmienok výroby, jeho kvality a zdravotného stavu.

Popri výkone všetkých odborných činností OOS je každodennou súčasťou priama aj nepriama komunikácia so žiadateľmi, orgánmi štátnej a verejnej správy, médiami, odbornou i laickou verejnosťou a to na národnej i medzinárodnej úrovni.

2.4 Oblasť vinohradníctva, vinárstva a ovocinárstva

2.4.1 Činnosť

ÚKSÚP, v oblasti vinohradníctva a vinárstva v zmysle svojej činnosti zabezpečuje úlohy vyplývajúce zo zákonov SR a právnych predpisov EÚ:

- prideliť registračné číslo vinohradu, registruje vinohrady a vedie vinohradnícky register,
- rozhoduje o udelení povolenia na opätovnú výsadbu,
- eviduje povolenia na výsadbu viniča,
- kontroluje dodržanie termínu vyklčovania vinohradníckej plochy podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorú sa vinohradník zaviazal vyklčovať, ak má udelené povolenie na opätovnú výsadbu na inom pozemku alebo jeho časti,
- rozhoduje o neoprávnenej výsadbe,
- na základe návrhu Tokajského združenia zatrieduje kvalifikované hony,
- osvedčuje hrozno na účely výroby vína, ktorému sa má prideliť štátne kontrolné číslo,
- vedie evidenciu hlásení o zbere hrozna, výrobe a zásobách vína a ich použití,
- organizačne zabezpečuje činnosť Komisie na hodnotenie vína podľa jej štatútu č. 11149/2010-1310,
- vykonáva certifikáciu vína a vinárskych produktov pred ich uvádzaním na trh, vydáva certifikát alebo oznamuje dôvod neudelenia certifikátu,
- prideliť a odníma štátne kontrolné číslo,
- osvedčuje pôvod vína na sprievodných dokladoch na vývoz do tretích krajín,
- vykonáva činnosti Tokajského združenia, ak bola zrušená registrácia Tokajského združenia,
- ukladá pokuty a sankčné opatrenia,
- zasiela Štátnej veterinárnej a potravinovej správe Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) kópie osvedčení o certifikácii, kópie vydaných rozhodnutí a informácie o vykonaných kontrolách a ich výsledkoch,
- rozhoduje o schválení chránených označení,
- vydáva odborné stanovisko k zmene druhu pozemku vinice a k odňatiu vinice podľa osobitného predpisu ¹,
- posudzuje vlastnosti pozemku, vrátane pôdnych a klimatických podmienok na pestovanie viniča na vyžiadanie,
- vykonáva certifikáciu osôb spôsobilých posudzovať víno a vinárske produkty na základe senzorických skúšok podľa ISO 17 024,
- je zodpovedný za odber vzoriek hrozna a ich spracovanie za účelom izotopovej analýzy do Izotopovej databanky pre vinárske produkty Európskej únie,
- je zodpovedný za udržiavanie a aktualizáciu Izotopovej databanky EÚ za SR,
- zasiela štatistické údaje do situačných a výhľadových správ pre vinič hroznorodý a hroznové víno na MPRV SR, Sekciu stratégií, analýz a prierezových činností,
- zasiela štatistické údaje Štatistickému úradu Slovenskej republiky (ďalej len „ŠÚ SR“) v zmysle prílohy č. 4 Dodatku č. 3 k Dohode o vzájomnej spolupráci v oblasti štatistiky (vinohradnícky register, výroba a zásoby vína),
- zasiela povinné hlásenia vzťahujúce sa k vinohradníckemu registru a ročnú produkciu vína a muštov do informačného systému pre monitorovanie a organizáciu poľnohospodárskych trhov Európskej komisie (ďalej len „ISAMM“),
- vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov v rámci delegovanej činnosti pre PPA,
- publikuje odborné články, vypracováva metodické pokyny.

¹ § 9 ods. 3 písm. a) a §17 ods. 5 písm. h) zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 34/2014 Z. z.

ÚKSÚP, v oblasti ovocinárstva v zmysle svojej činnosti zabezpečuje úlohy vyplývajúce zo zákonov SR:

- vedie a každoročne aktualizuje register ovocných sadov a register chmeľníc – údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sadov a chmeľníc,
- vydáva výpis z registra ovocných sadov a chmeľníc na žiadosť užívateľov,
- poskytuje a uverejňuje údaje z registra ovocných sadov a chmeľníc, ktoré nie sú predmetom ochrany, alebo predmetom obchodného tajomstva,
- poskytuje informácie orgánom štátnej správy pri rozhodovaní o poskytovaní podpory,
- vykonáva strednodobé odhady pre určenie produkčného potenciálu výsadiel vybraných ovocných druhov a odhady objemu produkcie a zásobovania trhu ovocnými druhmi,
- je oprávnený kontrolovať v ovocnom sade alebo chmeľnici súlad skutočného stavu s údajmi v uvedených registri,
- vypracováva odborné stanoviská k:
 - projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu a chmeľnice na pozemkoch prenajatých/odkúpených od Slovenského pozemkového fondu (ďalej len „SPF“),
 - projektovej dokumentácii na výsadbu rýchlorastúcich drevín na pozemkoch prenajatých /odkúpených od SPF,
 - projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad,
- vykonávania činnosti v oblasti ISAMM, ktorý slúži na výmenu informácií medzi Európskou komisiou a členskými štátmi EÚ.

2.4.2 Ciele a prehľad ich plnenia v oblasti vinohradníctva a vinárstva

2.4.2.1 Vinohradnícky register

Všetky členské štáty EÚ, na ktorých území sa pestuje vinič, sú povinné viesť vinohradnícky register pre zabezpečenie správneho fungovania spoločnej organizácie trhu. Vinohradnícky register sa skladá z registra pestovateľov a ich vinohradníckych plôch a registra o výrobe.

Hlavnými cieľmi vinohradníckeho registra sú monitorovanie a kontrola výrobného potenciálu v oblasti vinohradníctva a vinárstva v nadväznosti na legislatívu EÚ a SR. Vinohradnícky register slúži na účely kontroly výroby vín s chráneným označením pôvodu (ďalej len „CHOP“) a chráneným zemepisným označením (ďalej len „CHZO“), ktorej súčasťou je osvedčovanie hrozna určeného na ich výrobu a ich certifikácia. Výstupy z vinohradníckeho registra slúžia na zabezpečenie aktuálnych údajov potrebných pre činnosť odboru vinohradníctva, vinárstva a ovocných sadov (ďalej len „OVVOS“), štatistické zisťovanie na úrovni Európskej komisie ISAMM ako aj SR a OIV, pre PPA a MPRV SR.

Obsahom registra sú základné údaje o užívateľovi vinohradu (obchodné meno/meno a priezvisko, adresa, IČO/dátum narodenia, vzťah užívateľa k vinohradu nájomca/vlastník) a základné údaje o vinohrade (registračné číslo, k.ú., obec, hon, parcelné čísla, kódy dielov pôdnych blokov, výmera rozdelená na obrábanú a neobrábanú plochu, odrodová skladba, rok výsadby, spon, počet krov, pôdny druh, expozícia, pôdny druh, závlahy).

Zaregistrovaním vinohradu do vinohradníckeho registra systém vygeneruje registračné číslo vinohradu zložené zo 4 kódov:

A 1-12-012/0001, kde prvým číslom je kód vinohradníckej oblasti, druhým kódom je kód vinohradníckeho rajónu, tretím číslom je kód vinohradníckej obce a štvrtým kódom za lomkou je poradové číslo vinohradu v obci od začiatku registrácie vinohradov, ktoré bolo v roku 2002.

Registrácia vinohradov sa uskutočňuje na registračných pracoviskách ÚKSÚP v Bratislave pre Malokarpatskú, v Nitre pre Nitriansku vinohradnícku oblasť, v Nových Zámkoch pre Južnoslovenskú vinohradnícku oblasť, v Lučenci pre Stredoslovenskú vinohradnícku oblasť a v Michalovciach pre Východoslovenskú vinohradnícku oblasť a Vinohradnícku oblasť Tokaj.

2.4.2.1.1 Vinohradnícke oblasti a vinohradnícky potenciál v roku 2023

Podľa Vinohradníckeho registra SR bola v roku 2023 zaregistrovaná celková plocha vinohradov 13 199,43 ha. Rodiace vinohrady predstavujú 11 951,95 ha, nerodiace vinohrady do 3 rokov 664,17 ha a neobrábané vinohrady 583,32 ha.

Z celkovej výmery sa 3 805,8 ha nachádza v Malokarpatskej vinohradníckej oblasti, 3 880 ha v Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti, 2 725 ha v Nitrianskej vinohradníckej oblasti, 1 401,5 ha v Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, 539,9 ha vo Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a 846,9 ha vo vinohradníckej oblasti Tokaj.

Mušťové biele odrody predstavujú výmeru 9 003,23 ha, mušťové odrody modré 3 517,09 ha, stolové odrody 87 ha a vinič podpníkový 26,11 ha. Výmera 566 ha je vysadená zmesou odrôd. Plochy určené na výrobu vín s chráneným označením pôvodu a alebo chráneným zemepisným označením predstavujú celková plocha 12 520,3 ha a plocha pre výrobu vín bez chráneného označenia je 679,1 ha.

2.4.2.1.2 Vydané rozhodnutia, osvedčenia a iné potvrdenia z vinohradníckeho registra SR

V roku 2023 bolo vydaných 523 osvedčení o registrácii vinohradu, 63 povolení na opätovnú výsadbu na celkovú výmeru 180 ha. V rámci oddelenia registra vinohradov bolo ďalej vydaných 205 odborných stanovísk k zmene druhu pozemku pre účely pozemkového úradu a 69 výpisov z vinohradníckeho registra pre účely PPA.

2.4.2.1.3 Registrácia vinárov a obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi

Registrácia vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi sa vykonáva iba na pracovisku ÚKSÚP v Bratislave. K 31.12.2023 bolo registrovaných 825 činných vinárov a 377 obchodníkov s vinárskymi produktmi. Počas roka 2023 doručilo „Žiadosť o registráciu vinára“ 60 nových vinárov. Na základe doručených žiadostí boli títo vinári zaregistrovaní do vinohradníckeho registra, o čom im bolo zaslané „Osvedčenie o registrácii vinára“ s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončilo činnosť 13 vinárov. Za to isté obdobie doručilo „Žiadosť o registráciu obchodníka s vinárskymi produktmi“ 79 nových obchodníkov s vinárskymi produktmi. Na základe doručených žiadostí boli urobené doplnenia vo vinohradníckom registri a noví žiadatelia boli zaradení do registra, o čom im bolo zaslané „Osvedčenie o registrácii obchodníka s vinárskymi produktmi“ s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončili činnosť 2 obchodníci s vinárskymi produktmi.

Registrovaní vinári podľa vinohradníckych oblastí

Vinohradnícka oblasť	Počet subjektov
Malokarpatská	417
Nitrianska	137
Južnoslovenská	136
Stredoslovenská	42
Východoslovenská	33
Tokaj	43
mimo vinohradníckej oblasti	17

2.4.2.2 Osvedčovanie hrozna

Osvedčovanie hrozna sa vykonáva za účelom deklarovania odrodovej pravosti (registrované odrody), hmotnosti, cukornatosti, zdravotného stavu, hektárového výnosu, hmotnosti cibéb (tokajské víno) a pôvodu ako základnej suroviny pre výrobu vína s CHOP. Jeho hlavnou úlohou

je vytvoriť presné a transparentné podmienky na dosiahnutie čo najvyššej kvality akostných vín s prívlastkom, tokajského vína a akostného vína Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský muškát žltý.

Overovanie odrodovej pravosti sa vykonáva na základe porovnávania údajov z vinohradníckeho registra a skutočného stavu vo vinohrade. U prihlasovateľa na registrovanom vinohrade zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: odrodovú pravosť, hmotnosť hrozna, cukornatosť hrozna, zdravotný stav hrozna, hektárový výnos, hmotnosť cibéb (tokajské víno) a pôvod hrozna. U spracovateľa vo výrobnjej prevádzke zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: skutočnú hmotnosť hrozna pred lisovaním, skutočnú cukornatosť hrozna nameranú po vylisovaní, zdravotný stav pred spracovaním a hmotnosť ručne vybraných cibéb (tokajské víno).

Na základe Protokolu o osvedčení hrozna ÚKSÚP vydá Osvedčenie o hrozne na výrobu akostného vína s prívlastkom/tokajského vína alebo oznámi prihlasovateľovi dôvod neudelenia osvedčenia. Toto osvedčenie musí byť prílohou žiadosti pre udelenie štátneho kontrolného čísla. V roku 2023 bolo na výrobu vín s CHOP, ktoré je možné uvádzať na trh vo fľašiach iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom, osvedčené hrozno v množstve 5 526 514 kg, (z toho 151 200 kg hrozna na výrobu tokajského vína) a 39 750 kg cibéb. To je v porovnaní s rokom 2022 o 1 543 503 kg menej.

Osvedčené hrozno z úrody 2023 podľa prívlastkov

Prívlastok akostného vína	Hmotnosť v kg
kabinetné	37 200
neskorý zber	3 098 872
výber z hrozna	1 761 803
bobuľový výber	390 685
slamové víno	26 840
ľadové víno	15 200
botrytický výber	0
cibébový výber	14 235
hrozienkový výber	30 466
Spolu	5 375 314

Osvedčené hrozno z úrody 2023 podľa vinohradníckych oblastí

Vinohradnícka oblasť	Hmotnosť v kg
Južnoslovenská	1 639 837
Malokarpatská	720 845
Nitrianska	2 131 167
Stredoslovenská	503 082
Východoslovenská	200 940
Tokaj	151 200
Spolu	5 526 514

2.4.2.3 Certifikácia vína

Povinnej certifikácii podliehajú podľa zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve vinárske produkty, ktoré boli vyrobené výlučne z hrozna dopestovaného na vinohradníckych plochách na území SR, a ktorých výroba ako aj fľaškovanie sa uskutočnilo v Slovenskom vinohradníckom regióne.

Sú to vína s CHZO Slovenský vinohradnícky región a s tradičným výrazom regionálne víno, vína s CHOP – Malokarpatská/-é/-ý, Nitrianska/-e/-ý, Južnoslovenská/-é/-ý, Stredoslovenská/-é/-ý, Východoslovenská/-é/-ý a Tokaj a doplnené tradičným výrazom *akostné víno*, *akostné*

vino s prívlastkom (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hrozienukový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno), *pestovateľský sekt, sekt vinohradníckej oblasti, tokajské víno* (Tokajské samorodné víno - suché a sladké, Tokajský výber 3-putňový až 6-putňový, Tokajský masláš, Tokajský forditáš, Tokajská výberová esencia, Tokajská esencia, Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský Muškát).

Certifikácia vína zahŕňa chemickú analýzu vína v akreditovanom laboratóriu, senzorké hodnotenie vína, ktoré vykonáva komisia na hodnotenie vína podľa štatútu č. 11149/2010-1310, organizačne zabezpečená ÚKSÚP, kontrolu údajov vo vinohradníckom registri, ktorý vedie ÚKSÚP a overenie dodržiavania špecifikácie CHOP/CHZO.

V rámci certifikácie sa vykonáva zatriedenie vína CHOP do kategórií akostné odrodové víno, tokajské víno, sekt vinohradníckej oblasti či akostné víno s prívlastkom, ako aj kontrola či dané víno zodpovedá špecifikácii produktu, či neprekročilo sledované parametre vo víne podľa vyhlášky č. 350/2009 Z. z. a či hrozno, z ktorého bolo vyrobené skutočne pochádza z uvedenej zemepisnej jednotky na Slovensku (kontrola údajov vo vinohradníckom registri pre akostné vína, kontrola osvedčenia o hrozne pre akostné vína s prívlastkom a tokajské vína).

V kalendárnom roku 2023 bolo preskúšaných spolu 1 763 vzoriek vína s CHOP a 3 vzorky vína s CHZO. Celkový počet 1 766 vzoriek predstavuje celkové hodnotené množstvo 18 641 780 litrov vína s chráneným označením. Z uvedeného hodnoteného množstva bolo schválených 18 285 825 l vína (98 %), dočasný zákaz uvádzať na trh (ďalej len „DZUT“) malo 354 355 l a inak preradené 1 600 l vína. Celkovo bolo vydaných 1 673 certifikátov, 97 rozhodnutí o neudelení certifikátu vína s uvedením dôvodu.

Certifikácia vín (biele, červené, ružové) s CHOP podľa chránených vinohradníckych oblastí bola v roku 2023 nasledovná:

- CHOP „Malokarpatská/-é/-ý“ bolo hodnotených 5 290 704 litrov vína,
- CHOP „Nitrianska/-e/-ý“ bolo hodnotených 5 023 932 litrov vína,
- CHOP „Južnoslovenská/-é/-ý“ bolo hodnotených 4 382 911 litrov vína,
- CHOP „Stredoslovenská/-é/-ý“ bolo hodnotených 1 787 894 litrov vína,
- CHOP „Východoslovenská/-é/-ý“ bolo hodnotených 1 428 079 litrov vína,
- CHOP „Tokaj“ bolo hodnotených 715 510 litrov vína,
- CHOP „Skalický rubín“ bolo hodnotených 12 750 litrov červeného vína.

Z celkového objemu certifikovaného vína z bielych muštových odrôd zapísaných v LRO bolo hodnotených 12 646 237 l z toho DZUT malo 574 187 l a prešlo teda 95,46 %. Najviac zastúpené odrody boli Veltlínske zelené, Rizling vlašský, Rulandské šedé, Tramín červený a Müller Thurgau. Z celkového objemu certifikovaného vína bolo ružových vín spolu hodnotených 2 117 802 litrov.

Z celkového objemu certifikovaného vína z modrých muštových odrôd zapísaných v LRO bolo hodnotených 6 594 639 l červeného aj ružového vína z toho DZUT malo 219 639 l a prešlo teda 96,66 %. Najviac zastúpené boli odrody Frankovka modrá, Cabernet Sauvignon, Svätovavrincské, Alibernet a Dunaj.

CHOP vína (zo všetkých oblastí) s tradičným výrazom „akostné víno“ bolo hodnotených spolu 14 333 962 l. Značkových vín bolo hodnotených spolu 1 011 742 litrov.

Akostných vín s prívlastkom „kabinetné“ bolo hodnotených 71 940 litrov, s prívlastkom „neskorý zber“ bolo 1 932 018 litrov, s prívlastkom „výber z hrozna“ bolo 760 697 litrov, s prívlastkom „bobuľový výber“ 138 420 litrov, s prívlastkom „hrozienukový výber“ 6 870 litrov, s prívlastkom „cibébový výber“ 10 440 litrov, s prívlastkom „ľadové víno“ 7 220 litrov, s prívlastkom „slamové víno“ 6 208 litrov teda prívlastkových bolo hodnotených spolu 2 933 813 litrov.

CHOP vína s pretlakom CO₂ s tradičným výrazom „**pestovateľský sekt**“ bolo hodnotených 13 736 litrov a „**sekt vinohradníckej oblasti**“ bolo hodnotených 54 233 litrov, spolu bolo hodnotených 67 969 litrov vína s pretlakom CO₂.

CHOP Tokaj - **tokajské víno bolo hodnotených**: Tokajské samorodné suché 10 300 litrov, Tokajské samorodné sladké 13 570 litrov, Tokajský výber 3-putňový 3 740 litrov, Tokajský výber 4-putňový 1 570 litrov, Tokajský výber 5-putňový 9 498 litrov, Tokajský výber 6-putňový 5 550 litrov, Tokajský forditáš 940 litrov, Tokajská výberová esencia 0 litrov, spolu to predstavuje 45 168 litrov.

2.4.2.4 Pridelovanie štátnych kontrolných čísel

Víno s CHOP označené tradičným výrazom akostné víno s prívlastkom (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hroziakový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno) alebo tokajské víno (samorodné, výber 3-putňový až 6-putňový, máslaš, forditáš, výberová esencia a esencia), ktoré je balené do fliaš, možno uvádzať na trh, iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom (ďalej len „ŠKČ“).

ŠKČ obsahuje tieto údaje: skratku ŠKČ, štvormiestne číslo, ktoré je poradovým číslom osvedčenia o pridelení ŠKČ, objem fliaš, do ktorých sa bude víno plniť a rok pridelenia ŠKČ. ŠKČ prideliť ÚKSÚP na základe výsledkov certifikácie a len na množstvo vína uvedené v žiadosti o pridelenie ŠKČ.

ÚKSÚP prideliť v roku 2023 spolu 4 097 205 kusov ŠKČ.

Pridelené štátne kontrolné čísla

Druh fľaše (l)	Počet ŠKČ (ks)
0,25	0
0,375	51 185
0,50	428 055
0,75	3 617 965
1,50	0
3,00	0
Spolu	4 097 205

2.4.2.5 Vydávanie vývozných dokumentov pre export vína do tretích krajín

ÚKSÚP vydal minulý rok (od 01.01. do 31.12.2023) spolu 132 kusov VI-1 vývozných dokumentov do tretích krajín, hlavne do Číny a Japonska, ale aj na Taiwan, či do Hong-Kongu, na ktorých osvedčil pôvod vína zo SR.

2.4.2.6 Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb – COVCO

Poslaním certifikačného orgánu je oficiálne posúdiť kompetentnosť žiadateľa na vykonanie senzorického hodnotenia vín a vinárskych produktov preskúšaním podľa požiadaviek platnej certifikačnej schémy, ktorá je v súlade s platnou slovenskou legislatívou v oblasti vinohradníctva a vinárstva a medzinárodnými normami ISO 5492:2010, STN EN ISO 8586:14 a STN EN ISO 8589:2010.

Certifikačný orgán dodržiava zásady etického kódexu registrovaného člena Slovenskej národnej akreditačnej služby (ďalej len „SNAS“) a používa akreditačnú značku v súlade s politikou prijatou SNAS, má autoritu a udržiava zodpovednosť za certifikáciu, je nezávislý a nestranný voči žiadateľom, kandidátom a certifikovaným osobám, ich zamestnancom a zákazníkom.

Na základe výsledkov senzorických skúšok certifikačný orgán vydá alebo odmietne vydať certifikát spôsobilosti (Certifikát vybraný posudzovateľ alebo Certifikát senzorický posudzovateľ- Expert).

Na základe výsledkov certifikácie sú menovaní členovia Komisie na hodnotenie vína podľa jej štatútu č. 11149/2010-1310, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP, ako aj degustátori, ktorí sa zúčastňujú národných a medzinárodných súťaží vín a senzoricky hodnotia vína a vinárske produkty na regionálnej úrovni. Platia 5 rokov a sú akreditované SNAS.

COVCO v roku 2023 organizoval senzorické skúšky v dvoch termínoch, a to v mesiaci apríl a október. V aprílovom termíne sa skúšky konali 3 dni od 25.04.2023 do 27.04.2023. Spolu bolo preskúšaných 28 osôb. Z celkového počtu osôb bol 15 kandidátom udelený certifikát so stupňom vybraný posudzovateľ, 7 kandidátom certifikát so stupňom senzorický posudzovateľ – expert a 5 uchádzači nespĺnili podmienky pre udelenie certifikátu. V októbri sa skúšky konali v termíne od 17.10. do 19.10. 2023. Preskúšaných bolo 18 osôb, 12 kandidátom bol udelený certifikát so stupňom vybraný posudzovateľ, 2 kandidátom certifikát so stupňom senzorický posudzovateľ – expert a 4 uchádzači nespĺnili podmienky pre udelenie certifikátu

V danom roku nebol nahlásený žiadny konflikt záujmov, certifikačný orgán neprijal ani žiadne odvolania a sťažnosti.

2.4.2.7 Delegované činnosti pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

ÚKSÚP, OVVOS v rámci delegovaných činností pre PPA vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov a pre potreby PPA poskytuje údaje z vinohradníckeho registra.

Cieľom kontroly reštrukturalizácie vinohradov je odborné posúdenie žiadosti a projektu reštrukturalizácie vinohradu, posúdenie vhodnosti daných opatrení a jej odporúčanie na schválenie. Hlavnou úlohou je kontrola počiatočného a konečného stavu vinohradu pred a po schválení žiadosti o podporu pri reštrukturalizácii vinohradu, súlad s vinohradníckym registrom, overenie vhodnosti danej plochy na výsadbu viniča, ako aj overenie vhodnosti odrody registrovanej v LRO do danej oblasti.

Reštrukturalizáciu vinohradov je možné vykonať len na zákonom vymedzených vinohradníckych plochách evidovaných vo vinohradníckom registri na ÚKSÚP. Systém nepokrýva bežnú obnovu vinohradov, ktorých prirodzená životnosť sa skončila.

V roku 2023 ÚKSÚP vykonal v rámci delegovaných činností pre PPA spolu 146 kontrol, z toho 27 kontrol ukončenia opatrenia vyklčovanie, 115 kontrol ukončenia projektu reštrukturalizácie vinohradov a 4 kontroly ukončenia presunu vinohradu.

2.4.3 Vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a chmeľníc

Vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a chmeľníc sa vykonáva v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a prostredníctvom aplikácie Geopriestorová žiadosť o podporu (ďalej len „GSAA“). V registri ovocných sádov a chmeľníc sa evidujú a aktualizujú údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha. Pri vedení registra ovocných sádov sa každý rok aktualizujú ovocné sady podľa výmery ovocných druhov, odrôd, roku výsadby, podľa počtu jedincov na produkčnej výmere i podľa sponu.

Ovocný sad je poľnohospodárska plocha so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých druhov ovocných stromov alebo ovocných krov s hustotou najmenej 100 ks životaschopných ovocných stromov na hektár alebo s hustotou najmenej 900 ks/ha ovocných krov; súčasťou ovocného sadu sú aj okrajové svahy terás, na ktorých sa vykonáva poľnohospodárska činnosť, ako aj súvislý manipulačný priestor, ktorý nie je súčasťou cesty, nepresahuje hranicu oplotenia a ktorý

prechádza šírkou najviac 12 m priečne a na konci vysadených radov ovocných stromov alebo ovocných krov a 8 m pozdĺž vysadených radov ovocných stromov alebo ovocných krov.

Intenzívne ovocné sady majú spravidla nízke tvary a vysoký počet jedincov na ha. Sú v dobrej kondícii, ošetrované podľa agrotechnických zásad. Dosahujú sa v nich vysoké a pravidelné úrody. Intenzívne ovocné sady sú sady produkčné. Ak intenzívny ovocný sad nespĺňa uvedené podmienky, je preradený do kategórie extenzívneho sadu. *Produkčnou výsadbou* sa rozumie výsadba, ktorá dosahuje minimálne úrody na úrovni ročného celoštátneho priemeru.

Extenzívne ovocné sady majú spravidla vyššie tvary a nižší počet jedincov na ha, rôznorodej úrovne agrotechniky i zdravotného stavu. Môžu byť produkčné i neprodukčné. Extenzívnym spôsobom sa môžu zakladať aj nové ovocné výsadby rôznych ovocných druhov.

Užívateľ ovocného sadu je fyzická alebo právnická osoba, ktorá obhospodaruje ovocný sad.

K 31.12.2023 bolo v registri ovocných sadov a chmeľníc evidovaných 455 ovocinárskech užívateľov a 1 chmeliarsky užívateľ.

2.4.3.1 Stav výmer ovocných sadov v registri ovocných sadov k 31.12.2023

Celková výmera ovocných sadov k 31.12.2023 dosiahla 5 794,9 ha. V tejto výmere sú zahrnuté všetky intenzívne aj extenzívne ovocné sady s manipulačnými plochami. Celková výmera ovocných sadov na Slovensku oproti roku 2022 klesla o 3 % (- 181,2 ha). Produkčná výmera ku koncu roka 2023 dosiahla 5 407 ha. Z toho intenzívne ovocné sady tvoria 97 % (5 246,7 ha) a extenzívne 3 % (160,3 ha). Produkčná výmera oproti roku 2022 klesla o 4 % (221,0 ha).

Štruktúra ovocných sadov podľa celkovej a produkčnej výmery k 31.12.2023

Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Rozdelenie sadov podľa intenzity v ha		Výmera v %
		intenzívne	extenzívne	
5 794,9	5 407,0	5 246,7	160,3	97 % 3 %

Aktuálny stav kapacity ovocných skladov v SR k 31.12.2023:

K 31.12.2023 využívalo sklady pre uskladnenie ovocia 51 ovocinárskech subjektov.

Celková kapacita skladov evidovaná v registri ovocných sadov dosiahla 28 578 t a sa znížila oproti roku 2022 o 0,003 % (- 8 t).

2.4.3.2 Štátne štatistické rezortné zisťovania

OVVOS vykonal v roku 2023 nasledovné štátne štatistické zisťovania:

- odhad úrody ovocia k 15.06., 15.09. a produkcia ovocia k 31.12.
- výkaz o uskladnení jablák a hrušiek k 01.03., 31.10. a 31.12.

Štátne štatistické zisťovania boli zamerané na určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov podľa osobitného predpisu ² a na získanie strednodobých odhadov objemu produkcie a zásobovania trhu vybranými ovocnými druhmi. Zisťovania nemajú duplicitu s inými zisťovaniami ŠÚ SR.

Zisťovania pre určenie produkčného potenciálu ovocných sadov na Slovensku sa vykonávajú z ovocných sadov od výmery 0,3 ha, ktoré sú vedené v registri ovocných sadov na ÚKSÚP ako sady produkčné.

² čl. 14 nariadenia Rady (ES) č. 1182/2007 z 26. septembra 2007, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá pre sektor ovocia a zeleniny a menia a dopĺňajú smernice 2001/112/ES a 2001/113/ES a nariadenia (EHS) č. 827/68, (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96, (ES) č. 2826/2000, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 318/2006 a zrušuje nariadenie (ES) č. 2202/96 (Ú. v. EÚ L 273, 17. 10. 2007) v platnom znení

Odhad úrody ovocia jablák, hrušiek, broskyň a marhúl' k 15.06.2023

Odhad úrody k 15.06.2023	Jablká	Hrušky	Broskyne	Marhule
Nahlásený odhad úrody v t	26 768,05	916,72	1 184,94	201,76
Nahlásená výmera v ha	1 465,35	94,06	244,59	166,14
Dopočítaná úroda v t	72,63	4,70	6,15	11,58
Dopočítaná výmera v ha	58,06	2,34	2,16	8,52
Odhad úrody ovocia spolu v t	26 840,68	921,42	1 191,09	213,34

Odhad úrody ovocia jablák a hrušiek k 15.09.2023

Odhad úrody k 15.09.2023	Jablká	Hrušky
Nahlásený odhad úrody v t	26 725,76	883,58
Nahlásená výmera v ha	1 474,54	90,92
Dopočítaná úroda v t	144,79	1,68
Dopočítaná výmera v ha	47,54	1,28
Odhad úrody ovocia spolu v t	26 870,55	885,26

Produkcia ovocia k 31.12.2023:

Formuláre podľa § 18 zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike boli zaslané 345 respondentom, ktorí obhospodarujú produkčné ovocné sady a sú registrovaní v registri ovocných sadov. Späť sa vrátilo 313 (91 %) výkazov. Z tohto počtu uviedlo nulové úrody 69 (22 %) subjektov. V roku 2023 sa na Slovensku vyprodukovalo 32 734,65 t ovocia na výmere 4 717,46 ha. Na výmere 79,78 ha bola dopočítaná úroda ovocia 37,88 t.

Uskladnenie jablák a hrušiek:

Do štátneho štatistického zisťovania „Uskladnenie jablák a hrušiek“ bolo k 31.10.2023 zaradených 48 subjektov, ktoré sú vedené v registri ovocných sadov a zaoberajú sa skladovaním jablák a hrušiek z domácej produkcie pre trhové potreby s kapacitou skladu min. 1 tona. Vyplnené výkazy sa vrátili od 42 respondentov (88 %). Nulové zásoby ovocia v skladoch uviedlo 14 respondentov (33 %). Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31.10.2023 uskladnených 12 745,39 t jablák a 154,96 t hrušiek.

Do zisťovania k 31.12.2023 bolo zaradených 48 subjektov, ktoré sú vedené v registri ovocných sadov a zaoberajú sa skladovaním jablák a hrušiek z domácej produkcie pre trhové potreby s kapacitou skladu min. 1 tona. Vyplnené výkazy sa vrátili od 43 respondentov (90 %). Nulové zásoby ovocia v skladoch uviedlo 26 respondentov (54 %). Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31.12.2022 uskladnených 8 929,50 t jablák a 3,04 t hrušiek.

2.4.3.3 Aktuálny stav výmer chmeľníc v SR k 31.12.2023

V registri chmeľníc bol k 31.12.2023 registrovaný len 1 užívateľ chmeľníc. Celková výmera chmeľníc v roku 2023 dosiahla 38,69 ha. V tejto výmere je zahrnutý porast aj s manipulačnými plochami. Produkčná výmera chmeľníc, z ktorej sa zberá úroda dosiahla výmeru 37,01 ha.

Okres	Celková výmera v ha	% z celkovej výmery v ha	Produkčná výmera v ha	% z produkčnej výmery v ha
Trenčín	38,69	100,0	37,01	100,0
Spolu	38,69	100,0	37,01	100,0

Na Slovensku sa aktuálne pestuje iba 1 odroda chmeľu - Žatecký poloskorý červenák – klon 72, ktorý je pestovaný na celej aktuálnej produkčnej výmere chmeľníc v SR.

2.5 Oblasť ekologickej poľnohospodárskej výroby

2.5.1 Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby

Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- plnenia úloh príslušného orgánu pre EPV podľa osobitných predpisov,
- registrácie prevádzkovateľov činných v systéme EPV a vykonávania zmien v registri EPV,
- výmaz prevádzkovateľov zo systému EPV na základe ich žiadostí o zrušenie registrácie, sankčný výmaz na základe nedodržania pravidiel systému EPV,
- vedenia registra oprávnených inšpekčných organizácií,
- vydávania oprávnenia súkromným inšpekčným organizáciám na výkon delegovaných úloh v rámci EPV v SR (úradné kontroly a certifikácia v EPV),
- metodického riadenia činnosti oprávnených inšpekčných organizácií,
- vykonávania auditu činnosti oprávnených súkromných inšpekčných organizácií,
- vykonávania úradnej kontroly v oblasti EPV, ak nie je na jej výkon poverená inšpekčná organizácia a úradnú kontrolu subjektov, ktoré klamlivo používajú informáciu o tom, že poľnohospodársky produkt alebo potravina pochádzajú z EPV,
- posudzovania a povoľovania neekologických vstupov do EPV a povoľovania ich použitia na území SR,
- zostavovania zoznamov:
 - hnojív a pôdnych pomocných látok povolených do EPV,
 - prípravkov na ochranu rastlín povolených do EPV,
- posudzovania a zostavovania zoznamov krmív povolených do EPV,
- vedenia databázy ekologického rastlinného množiteľského materiálu a databázy ekologickej živočíšnej výroby,
- určovania mimoriadnych pravidiel EPV,
- vypracúvania viacročného národného plánu úradných kontrol,
- vypracúvania výročnej správy z výsledkov úradných kontrol,
- určovania úradných laboratórií, v ktorých možno analyzovať úradne odobraté vzorky produktov EPV,
- vykonávania úradnej kontroly dovozu produktov EPV z tretích krajín vstupujúcich na územie EÚ v SR,
- určovania hraničných kontrolných staníc, rušenia alebo pozastavenia činnosti hraničnej kontrolnej stanice, ak nespĺňa požiadavky,
- určenia, pozastavenia alebo zrušenia činnosti miesta prepustenia do voľného obehu produktu EPV, v ktorých sú vykonávané dovozné kontroly zásielok EPV vylúčených z vykonania úradnej kontroly na hraničných kontrolných stanicách,
- výmeny informácií a spolupráce s príslušnými orgánmi EÚ a príslušnými orgánmi členských štátov EÚ a so štátnymi a súkromnými inšpekčnými organizáciami členských štátov a iných štátov,
- vedenia správnych konaní za účelom ukladania sankcií za porušenia pravidiel EPV,
- spracúvania údajov a zostavovania súborov dát za SR pre inštitúcie EÚ (Eurostat, Európska komisia), komunikácia a výmena informácií o stave EPV prebieha cez databázové systémy EÚ - CIRCABC, OFIS a ECAS portal, v oblasti poskytovania informácií spolupracuje s ďalšími orgánmi štátnej správy ako aj neštátnymi organizáciami,
- vykonávania delegovaných kontrol pre PPA na poberateľov podpory pre opatrenie Ekologické poľnohospodárstvo (kontrola na mieste, administrácia PPA úloh, spolupráca v oblasti výmeny informácií).

2.5.1.1 Registrácia v ekologickej poľnohospodárskej výrobe

V systéme EPV každý prevádzkovateľ, ktorý je činný v rôznych oblastiach EPV (rastlinná výroba, zber voľne rastúcich rastlín a ich častí, pestovanie húb, výroba osív a rastlinného množiteľského materiálu z EPV, akvakultúra, živočíšna výroba, chov včiel, výroba krmív z EPV, výroba potravín z EPV, príprava, dovoz produktov z EPV z tretích krajín, vývoz produktov z EPV do tretích krajín, distribúcia/umiestnenie produktov z EPV na trh, skladovanie produktov z EPV) musí svoju činnosť oznámiť príslušnému orgánu, ÚKSÚP.

V súlade so zákonom č. 282/2020 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v platnom znení odbor ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „OEPV“) vykonáva registráciu prevádzkovateľov EPV a tiež zmeny registrácie, vrátane zrušenia registrácie. Registre ekologických prevádzkovateľov sú zverejnené na webovom sídle ÚKSÚP.

ÚKSÚP vykonáva registráciu podľa druhu zamerania činnosti:

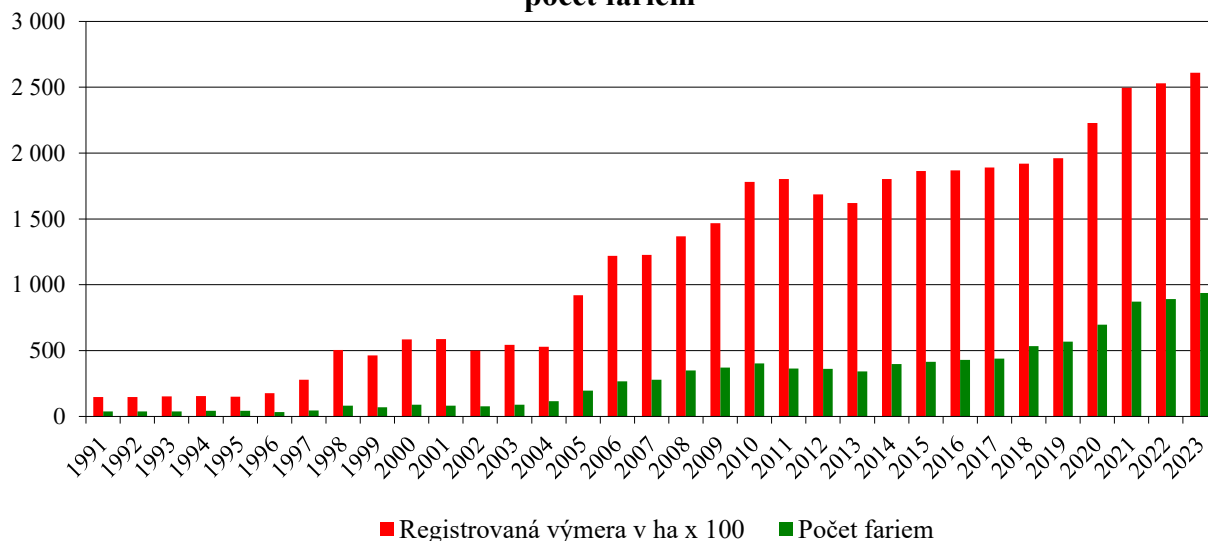
- výroba nespracovaných poľnohospodárskych produktov vrátane osiva a chov hospodárskych zvierat a včiel z EPV:
 - rastlinná výroba,
 - živočíšna výroba,
 - zber voľne rastúcich rastlín a ich častí,
 - chov včiel,
 - pestovanie húb,
 - výroba osív a iného množiteľského materiálu,
- akvakultúra z EPV,
- výroba spracovaných poľnohospodárskych produktov z EPV:
 - výroba potravín,
 - výroba krmív,
 - príprava – spracovanie produktov, pri ktorom nedochádza k zmene pôvodu, balenie alebo označovanie produktov z EPV,
- dovoz produktov z EPV z tretích krajín,
- vývoz produktov z EPV do tretích krajín,
- distribúcia/umiestnenie produktov z EPV na trh, skladovanie produktov z EPV.

K 31.12.2023 bolo v systéme EPV registrovaných celkovo 1305* prevádzkovateľov rozčlenených do nasledovných činností:

Činnosť prevádzkovateľa v EPV	Počet v roku 2022	Počet v roku 2023
rastlinná výroba	892	941
živočíšna výroba	676	719
zber voľne rastúcich rastlín a ich častí	10	11
chov včiel	30	32
pestovanie húb	2	2
akvakultúra	2	1
výrobca potravín	124	124
výrobca osív	13	14
výrobca krmív	7	4
príprava (balenie)	76	83
dovoz	61	63
vývoz	31	36
distribúcia/umiestnenie na trh, skladovanie	284	306

pozn.: * každý prevádzkovateľ môže vykonávať viacero činností v systéme EPV

Vývoj ekologickej poľnohospodárskej výroby 1991 - 2023 počet fariem

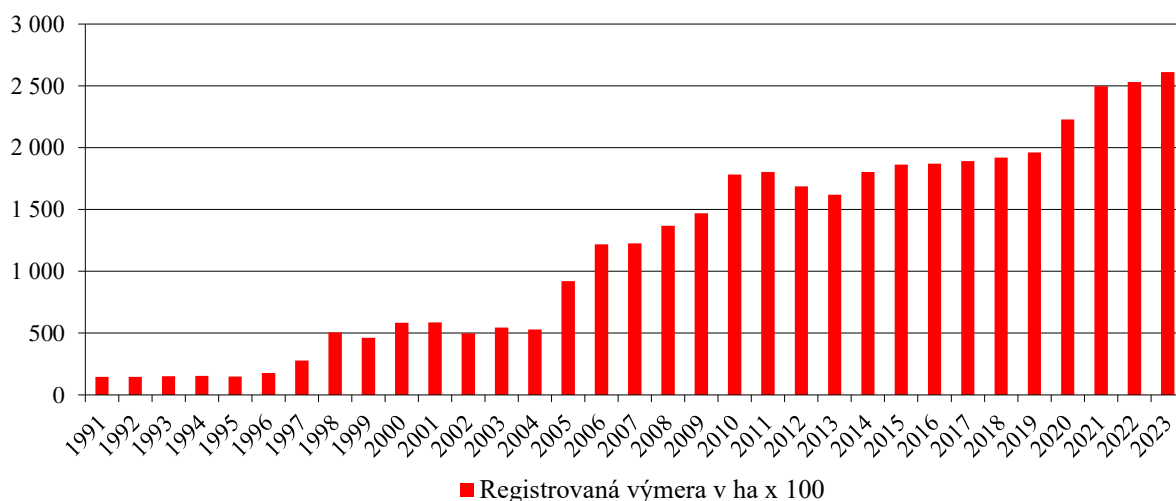

Celková registrovaná plocha pôdy v systéme EPV ku 31.12.2023 bola 261 059,64 ha. V porovnaní s rokom 2022, kedy bolo v systéme EPV obhospodarovaných 253 156,03 ha pôdy, výmera pôdy v EPV narástla o 3,12 %.

Štruktúra registrovanej pôdy v ekologickej poľnohospodárskej výrobe k 31.12.2023

Poľnohospodárska pôda v EPV	Poľnoh. pôda celkom (ha)	Orná pôda (ha)	TTP (ha)	Sady (ha)	Vinohrady (ha)
ekologická výmera	228 537,31	77 130,99	149 717,94	1 411,8	276,58
výmera v konverzii	32 522,33	9 662,19	22 151,36	402,13	306,65
Spolu	261 059,64	86 793,18	171 869,3	1 813,93	583,23

Registrovaná výmera ekologickej poľnohospodárskej pôdy (v ha x 100)

Ukazovatele EPV za roky 2022 a 2023

Ukazovateľ EPV	Rok 2022	Rok 2023	% rozdiel s rokom 2022
Počet prevádzkovateľov v EPV	1 238	1 305	+ 5,41
Počet prevádzkovateľov s pôdou v EPV	892	938	+ 5,15
Poľnohospodárska pôda (ha)	253 156,03	261 059,64	+ 3,12
Orná pôda (ha)	86 043,81	86 793,18	+ 0,87
TTP (ha)	164 710,92	171 869,3	+ 4,35
Ovocné sady (ha)	1 870,62	1 813,93	- 3,03
Vinohrady (ha)	530,68	583,23	+ 9,90
Výrobca biopotravín	124	124	0,00

Zmeny v registrácii, nahlásené prevádzkovateľmi EPV sa najčastejšie týkajú rozšírenia alebo zníženia výmery registrovanej pôdy. Ďalej sú to ostatné zmeny, ako napríklad zmeny doby konverzie (skrátene, predĺženie), kultúry pôdy, zmeny v živočíšnej výrobe, kontaktných údajov prevádzkovateľa alebo činností v EPV. Zmeny vo výmere pôdy súvisia najmä s aktualizáciou LPIS.

2.5.1.2 Výkon úradných kontrol ekologickej poľnohospodárskej výroby

ÚKSÚP je príslušným orgánom štátnej správy pre EPV podľa § 4 pís. a) zákona č. 282/2020 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v platnom znení. Výkon úradných kontrol a iných úradných činností v oblasti EPV vykonávaných v SR, ÚKSÚP delegoval na súkromné inšpekčné organizácie v súlade s čl. 40 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 o ekologickej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007.

V SR boli na výkon úradných kontrol a iných úradných činností v oblasti EPV v roku 2023 oprávnené 2 súkromné inšpekčné organizácie (ďalej len „IO“):

- Naturalis SK, s.r.o., Kalinčiakova 27, 831 04 Bratislava (SK-BIO-002)
- Biokont CZ s.r.o., Měříčkova 34, 621 00 Brno, Česká republika (SK-BIO-003)

Oprávnené súkromné IO vykonávajú úradné kontroly EPV s cieľom overiť dodržiavanie princípov a pravidiel EPV za účelom ochrany spotrebiteľa a jeho dôvery v kvalitu bioproduktov vyrobených v súlade s pravidlami EPV.

2.5.1.3 Činnosti oprávnených súkromných inšpekčných organizácií roku 2023

Naturalis SK, s.r.o. vykonal 1 628 fyzických inšpekcií na mieste (z toho: 1 614 ohlásených a 14 neohlásených) a 346 dodatočných kontrol na základe rizikovosti prevádzkovateľov (345 neohlásených a 1 ohlásená). V roku 2023 bolo odobratých 124 vzoriek, ktoré boli analyzované v určenom úradnom laboratóriu pre EPV. Spoločnosť *Naturalis SK, s.r.o.* vydala v roku 2023 spolu 695 certifikátov pre prevádzkovateľov EPV.

Biokont CZ, s.r.o. vykonal 439 fyzických inšpekcií na mieste (404 ohlásených a 35 neohlásených) a 46 dodatočných kontrol na základe rizikovosti prevádzkovateľov (20 ohlásených a 26 neohlásených). V roku 2023 bolo odobratých 24 vzoriek, ktoré boli analyzované v určenom úradnom laboratóriu pre EPV. Spoločnosť *Biokont CZ, s.r.o.* vydala v roku 2023 spolu 471 certifikátov pre prevádzkovateľov EPV.

2.5.1.4 Audity, delegované kontroly a úradné kontroly vykonané OEPV

V rámci dozoru nad činnosťou súkromných IO ÚKSÚP, OEPV vykonáva kancelárske audity, svedecké audity a dohľadové audity.

V roku 2023 boli vykonané 2 kancelárske audity v sídlach oprávnených súkromných IO a vykonaných bolo 13 svedeckých auditov na inšpektorov oprávnených IO.

Inšpektori OEPV na základe „Dohody o delegovaní činnosti č. 16/2023/161“ uzavretej medzi ÚKSÚP a PPA, vykonávajú pre PPA kontroly na mieste za účelom overenia dodržiavania podmienok opatrenia ekologickej poľnohospodárstva Strategického plánu SPP SR 2023 – 2027. V roku 2023 PPA vybrala 129 prevádzkovateľov EPV, u ktorých má byť vykonaná kontrola na mieste.

Počas roka 2023 OEPV:

1. Vykonal 4 úradné kontroly predaja prostredníctvom komunikácie na diaľku (internetový predaj), z ktorých v jednom prípade bola uložená sankcia.
2. Vykonal 84 dokumentárnych úradných kontrol ekologických zásielok prichádzajúcich z tretích krajín do EÚ. Na 4 zásielkach bola vykonaná aj kontrola identity a fyzická kontrola. V roku 2023 bola vykonaná 1 fyzická kontrola spojená s povinným odberom vzorky.

2.5.1.5 Posudzovanie a povoľovanie neekologických vstupov do EPV

OEPV posudzuje neekologické vstupy do EPV a povoľuje ich použitie v EPV v rastlinnej výrobe, živočíšnej výrobe, pri výrobe potravín alebo krmív. Zostavuje zoznamy hnojív a pôdnych pomocných látok povolených do EPV, prípravkov na ochranu rastlín, krmív, látok na čistenie a dezinfekciu budov a zariadení v chove hospodárskych zvierat, ktoré sú povolené do EPV. Aktuálne zoznamy sú zverejnené na webovom sídle ÚKSÚP.

Povoľovanie hnojív a pôdnych pomocných látok, prípravkov na čistenie a dezinfekciu budov a zariadení, prípravkov na ochranu rastlín a krmív do EPV

V súlade s právnymi predpismi v oblasti EPV bolo v roku 2023:

- posúdených 133 hnojív a pôdnych pomocných látok, povolených bolo 113, 15 udelených výnimiek a 5 nepovolených,
- posúdených 13 dezinfekčných a čistiacich prípravkov v živočíšnej výrobe, povolených bolo 9 a 4 nepovolené,
- posudzovaných 31 prípravkov na ochranu rastlín, povolených bolo 21 prípravkov na ochranu rastlín, 3 udelené výnimky pre prevádzkovateľov, žiadne prípravky neboli zamietnuté, 7 vypracovaných stavísk pre udelenie mimoriadnych výnimiek MPRVSR,
- posúdených 267 krmív vrátane silážnych prípravkov, z ktorých bolo 264 povolených a 3 boli nepovolené.

Bioosivá a vydávanie výnimiek na použitie neekologického rastlinného množiteľského materiálu

V súlade s právnymi predpismi pre EPV majú prevádzkovatelia uprednostňovať používanie rastlinného množiteľského materiálu dopestovaného v súlade s pravidlami EPV (ďalej len „bioosivá“) pred používaním rastlinného množiteľského materiálu, ktorý nebol získaný metódou EPV (ďalej len „neekologickými osivami“).

OEPV vedie databázu bioosív dostupných na území SR a zverejňuje ju na webovom sídle ÚKSÚP.

V roku 2023 požiadali o zaradenie osiva do databázy bioosív 4 prevádzkovatelia EPV registrovaní na činnosť výrobcu osív z EPV. Ponuka bioosív v SR však dlhoročne nepokrýva dopyt prevádzkovateľov, preto je možnosť v súlade s platnou legislatívou vydávať výnimky na použitie neekologického rastlinného množiteľského materiálu v EPV.

Za rok 2023 bolo prijatých 753 žiadostí o povolenie použitia neekologického osiva v EPV, ktoré sa týkalo 2 171 posúdení druhov a ich odrôd. Z nich bolo povolených 2 156 výnimiek na osivo a pri 15 žiadostiach o výnimku sa rozhodlo o nepovolení použitia neekologického osiva. OEPV každoročne zasiela Európskej komisii správu o udelených výnimkách pre používanie

neekologického rastlinného množiteľského materiálu pre účely prehodnotenia situácie ohľadom používania neekologických osív na úrovni EÚ do 30.06. bežného roku.

V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 o ekologickej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 vydal OEPV všeobecné povolenie na použitie neekologického rastlinného množiteľského materiálu v ekologickej poľnohospodárskej výrobe v SR. Za rok 2023 využilo toto povolenie 466 prevádzkovateľov, ktoré sa týkalo 3 081 vysiatych druhov.

Výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe

V roku 2023 OEPV udelilo 410 rozhodnutí za účelom udelenia výnimky z pravidiel v EPV v živočíšnej výrobe v súlade s prílohou II časťou II ods. 1, bodom 1.3.4., 1.7.8, 1.7.9., 1.7.10. nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 o ekologickej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007. Bolo udelených 110 rozhodnutí v oblasti výkonu zásahov na hospodárskych zvieratách (odrokovanie hovädzieho dobytku, kupírovanie chvostov oviec a pod.).

Ďalej bolo udelených 300 rozhodnutí pre schválenie umiestnenia hospodárskych zvierat z neekologického chovu do systému EPV, z toho 5 rozhodnutí sa týkalo umiestnenia hospodárskych zvierat ohrozených druhov plemien z neekologického chovu do systému EPV.

2.5.1.6 Činnosť v orgánoch EÚ

OEPV sa pravidelne zúčastňuje zasadnutí Európskej komisie Výborov pre EPV a Expertných skupín pre EPV v Bruseli prostredníctvom delegáta za SR pre EPV.

V roku 2023 sa začali povinne vydávať certifikáty pre ekologických prevádzkovateľov v systéme TRACES NT. Certifikáty na území SR vydávajú oprávnené inšpekčné organizácie.

2.5.1.7 Porušenia EPV, udeľovanie sankcií, podnety

Nedodržania súladu zistené počas úradných kontrol, klasifikované ako závažné a kritické sú odstupované oprávnenou IO na príslušný orgán spolu s podkladovou dokumentáciou za účelom posúdenia a možného udelenia sankcie v správnom konaní. V roku 2023 bolo odstúpených 69 porušení. Dve porušenia boli po odvolaní prevádzkovateľa na rozhodnutie odstúpené na druhostupňové konanie na MPRV SR.

OEPV prijal počas roku 2023 jeden podnet, ktorý bol vyriešený výzvou na registráciu do systému EPV a začaté správne konanie bolo zastavené po registrácii subjektu.

V systéme OFIS bolo v roku 2023 nahraných 5 prípadov, ktoré sa týkali SR. Z týchto prípadov bolo Slovensko označené v 4 prípadoch a v 1 prípade označilo Slovensko iný členský štát EÚ. V roku 2023 sa uzavrelo 11 prípadov.

2.5.1.8 Aktivity odboru v oblasti EPV v roku 2023

Významnou činnosťou OEPV je aj zasielanie správ a hlásení do orgánov EÚ prostredníctvom elektronických informačných systémov OFIS, TRACES a EUROSTAT.

2.5.2 Ciele a prehľad ich plnenia

V oblasti EPV je základným cieľom OEPV plnenie úloh príslušného orgánu v zmysle zákona č. 282/2020 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v platnom znení, tvorba a správny výklad legislatívy v oblasti EPV, riadenie kontroly a registrácia prevádzkovateľov EPV, dohľad nad činnosťou oprávnených IO, riešenie porušení pravidiel EPV, zber dát pre potreby orgánov EÚ ako aj MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a spolupráca s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

OEPV si plnil v roku 2023 úlohu príslušného orgánu vyplývajúce z legislatívy a zákona, ako aj ďalšie činnosti a úlohy. Boli aktualizované metodické pokyny usmerňujúce činnosť oprávnených súkromných IO. V priebehu roku boli pravidelne odovzdávané dáta pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR ako aj hlásenia do orgánov EÚ. OEPV zároveň aktívne spolupracoval s príslušnými orgánmi a IO členských štátov EÚ.

2.6 Oblasť autorizácie POR a pomocných prípravkov

2.6.1 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti autorizácie POR a pomocných prípravkov je zastrešená zamestnancami odboru registrácie pesticídov (ďalej len „ORP“), ktorí úzko spolupracujú s odbornými pracoviskami a príslušnými orgánmi členských štátov a je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- hodnotenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok a koordinovania procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami - s Národným referenčným laboratóriom pre pesticídy Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach (ďalej len „NRL UVLF“), Výskumným ústavom vodného hospodárstva (ďalej len „VÚVH“), Slovenským hydrometeorologickým ústavom (ďalej len „SHMÚ“), Úradom verejného zdravotníctva SR (ďalej len „ÚVZ SR“) a Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom - Ústavom včelárstva (ďalej len „NPPC-ÚV“), s príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov, Ministerstvom hospodárstva SR, Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“), Európskou chemickou agentúrou a Európskou komisiou na účely ich schválenia alebo obnovenia ich schválenia a harmonizovanej klasifikácie účinných látok,
- prijímania žiadostí o autorizáciu POR a pomocných prípravkov, o zmenu a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod a koordinovanie procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov a Európskou komisiou na účely ich autorizácie, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie, obnovenia autorizácie a povolenia na paralelný obchod,
- vypracúvania odborných posudkov, stanovísk a hodnotiacich správ pre oblasť identity a fyzikálno-chemických vlastností účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok, POR a pomocných prípravkov, ako aj pre oblasť analytických metód na stanovenie účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov, ich nečistôt a rezíduí na účely schválenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok alebo na účely autorizácie POR a pomocných prípravkov, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie, obnovenia autorizácie a paralelného obchodu,
- hodnotenia dokumentačného súboru údajov biologickej účinnosti POR pri autorizácii, zmene a doplnení autorizácie, obnovení alebo prehodnotení autorizácie,
- spolupráce s odbornými pracoviskami a príslušnými orgánmi členských štátov pri hodnotení účinných látok a autorizácii POR, výmene informácií o autorizovaných POR, pri zdieľaní výsledkov hodnotenia pri prehodnocovaní autorizácie už autorizovaných POR,
- vydávania rozhodnutí o autorizácii POR, rozhodnutí o autorizácii pomocných prípravkov a adjuvantov, o zmene a doplnení autorizácie, predĺžení doby platnosti autorizácie, obnovení autorizácie, prehodnotení autorizácie, prebaľovaní POR a pomocných prípravkov vrátane prípravkov pre neprofesionálnych používateľov, o paralelnom obchode, zrušení autorizácie alebo povolenia na paralelný obchod,
- vydávania povolení na používanie POR na účely výskumu a vývoja,
- vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa Zásad správnej experimentálnej praxe (ďalej len „ZSEP“) a vykonávanie ich kontroly,
- zabezpečovania systému manažérstva kvality certifikácie správnej experimentálnej praxe (ďalej len „SEP“),
- vykonávania činnosti v zmysle Vnútornej smernice číslo 12/2010 „Systém manažérstva kvality certifikácie SEP“,
- prijímania žiadostí na skúšanie biologickej účinnosti POR, hodnotenia požiadaviek výrobcov POR, skúšania biologickej účinnosti POR podľa ZSEP, spracovávanie výsledkov zo skúšok

biologickej účinnosti (na požiadanie žiadateľa aj v programe Manažmentu výskumu v poľnohospodárstve (ARM) v zmysle jednotného európskeho systému), spracúvania plánov a metodík pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR,

- vedenia zoznamu autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod, zoznamu autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod, ktorý sa zverejňuje najmenej raz ročne vo Vestníku MPRV SR a je dostupný aj prostredníctvom online databázového informačného systému prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „ISPOR“),
- vedenia evidencie a dokumentácie autorizovaných POR a pomocných prípravkov,
- poskytovania údajov, informácií a správ Európskej komisii, EFSA, medzinárodným organizáciám, príslušným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín,
- účasti na odborných stretnutiach organizovaných Európskou komisii, EFSA, Európskou stredozemskou organizáciou na ochranu rastlín (ďalej len „EPPO“), členskými štátmi alebo inými medzinárodnými organizáciami,
- organizovania stretnutí s odbornými pracoviskami za účelom diskusie o aktuálnych problémoch súvisiacich s autorizáciou, ako aj o plánovaných úlohách vyplývajúcich z predpisov EÚ,
- vypracúvania metodických pokynov a metodík,
- riešenia akútnych prípadov v ochrane rastlín podľa potrieb poľnohospodárskej praxe v SR,
- spolupráce s inými výskumnými ústavmi a univerzitami pri skúšaní špecifických POR alebo pri riešení špecifických škodlivých organizmov,
- plnenia ďalších úloh v rámci ÚKSÚP, MPRV SR, spolupráce s odbornými inštitúciami.

2.6.1.1 Autorizácia POR

ORP v roku 2023 celkovo začal 1 493 rôznych konaní (prijal žiadosti) o autorizáciu POR, autorizáciu pomocných prípravkov, o zmeny a doplnenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie/obnovenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod.

Vydané rozhodnutia	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
nová autorizácia	88	119	155	101	91	35	55	33	33	49
identická autorizácia						25	31	44	40	42
vzájomné uznávanie autorizácie						50	51	67	73	56
predĺženie platnosti autorizácie – na profesionálne použitie	57	130	194	196	347	386	347	440	422	544
predĺženie platnosti autorizácie – na neprofesionálne použitie	5	14	17	18	24	17	21	16	31	39
paralelný obchod - uvedenie na trh	64	53	64	96	79	95	90	47	64	87
paralelný obchod - osobná spotreba	13	3	28	13	12	6	2	2	0	2
prehodnotenie autorizácie (re-registrácia)	54	19	10	9	6	1	3	4	12	4
nepovolenie paralelného obchodu	19	14	11	16	23	22	6	14	3	4
nepovolenie autorizácie na menej významné použitie	4	5	0	2	5	4	7	0	2	0
zrušenie autorizácie na menej významné použitie	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
nepredĺženie platnosti autorizácie	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
zamietnutie žiadosti	11	16	25	3	10	12	4	7	9	6
zastavenie konania	21	27	75	63	110	126	131	91	87	76

zrušenie autorizácie	14	10	61	12	25	32	58	77	14	11
ostatné - zmeny zloženia, výrobné závody účinných látok a POR, rozšírenie o obal, menej významné použitie, zmena adresy a názvu subjektov (držiteľa autorizácie, výrobcov, výrobných závodov), zmena zloženia, zmena držiteľa autorizácie (prevod), zmena klasifikácie, zmena v etikete, zmena názvu prípravku, obnovenie autorizácie POR, rozšírenie autorizácie POR, zmena v použití POR a iné	240	297	607	224	283	286	394	414	499	456
výskum a vývoj				285	245	285	230	208	186	137
prerušenie správneho konania				184	200	137	110	121	124	143
Spolu	590	707	1247	1222	1461	1521	1540	1585	1599	1656

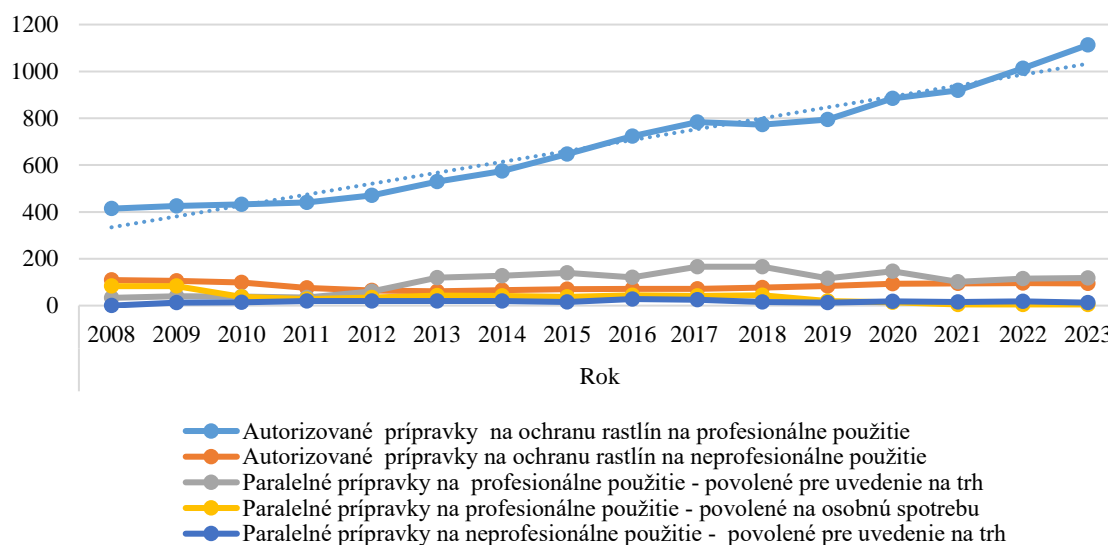
Celkovo bolo za ORP vydaných 1 656 rozhodnutí. Rozhodnutí o autorizáciách POR, rôznych zmien, doplnení a zrušení rozhodnutí (t.j. všetky okrem výskumu a vývoja) bolo vydaných 1 519, čo je o 106 rozhodnutí viac ako v roku 2022.

Rozhodnutí o autorizáciách prípravkov na ochranu rastlín, rôznych zmien, doplnení a zrušení (bez rozhodnutí o prerušení konania a bez výskumu a vývoja) bolo vydaných 1 376, čo je o 87 rozhodnutí viac (6,75 %) ako v minulom roku.

ORP vedie zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2023 a zoznam autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod, zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2023, ktorý bude zverejnený vo Vestníku MPRV SR, čiastka 4.

Odbor viedol evidenciu dokumentácie POR, poskytoval údaje, informácie a správy Európskej komisii, medzinárodným organizáciám, príslušným zodpovedným úradným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín. Spolupracoval s odbornými pracoviskami NRL UVLF, VÚVH, SHMÚ, ÚVZ SR a NPPC-ÚV ako aj s odborom ochrany rastlín ÚKSÚP, odborom laboratórných činností ÚKSÚP, so zahraničnými registračnými autoritami pri autorizácii, posudzovaní paralelných prípravkov, výmene informácií o autorizovaných POR.

Počet autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín a prípravkov na ochranu rastlín povolených na paralelný obchod v priebehu rokov 2008 – 2023

Počet autorizovaných POR/pomocných prípravkov z pohľadu typu účinných látok

POR	Autorizované POR v roku 2023	Počet autorizovaných POR celkom	Počet účinných látok celkom
POR	135	1 207	226
POR s obsahom nízkorizikovej účinnej látky	3	22	13
POR s účinnými látkami, ktoré sa majú nahradiť	36	350	35
POR s účinnými látkami na báze mikroorganizmov	4	30	16
Pomocné prípravky na báze makroorganizmov (bioagens)	3	60	34

2.6.1.2 Hodnotenie biologickej účinnosti, identity, fyzikálno-chemických vlastností a analytických metód účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov, základných látok, POR a pomocných prípravkov

Hodnotenie biologickej účinnosti POR podľa údajov v „Dokumentačnom súbore údajov o biologickom hodnotení POR“

Hodnotenie biologickej účinnosti bolo vypracovávané na úrovni systému autorizácie POR formou zonálnej spolupráce. Hodnotenie biologickej účinnosti bolo zamerané na hodnotenie minimálnej novej účinnej dávky POR, hodnotenie stupňa účinnosti dávky odporúčanej pre autorizáciu POR, na hodnotenie potreby tank-mix kombinácie POR s inými POR alebo adjuvantami, možnosti aplikácie POR v podobe delenej aplikácie, hodnotenie výskytu rezistencie v EÚ a celosvetovom meradle a z toho vyplývajúce riziká pre SR, riziká novej rezistencie na jednotlivé účinné látky a rezistencie na POR, hodnotenie krížovej rezistencie medzi jednotlivými účinnými látkami a POR a z toho vyplývajúce potreby v striedaní POR v ochrane rastlín, zhodnotenie a nastavenie stupňa agronomického rizika rezistencie POR, určenie antirezistentnej stratégie pre hodnotený POR i s ohľadom na ostatné autorizované POR, hodnotenie nepriaznivých vplyvov na ošetrované plodiny po aplikácii POR v podobe fytoxicity, vplyvov na výšku úrody, kvalitatívne parametre úrody, možné vplyvy POR na technologické procesy spracovania úrody, vplyv POR na ošetrované rastliny a rastlinné produkty, ktoré slúžia ako množiteľský materiál, hodnotenie vplyvu POR na následné, susediace a náhradné plodiny, vplyv POR na užitočné a necieľové organizmy, určenie správneho postupu pri čistení aplikačného zariadenia s ohľadom na bezpečnosť pri opätovnom použití aplikačného zariadenia.

Vypracovanie porovnávacích posudzovaní z dôvodu možnosti nahradenia účinných látok v ochrane rastlín patriacich medzi kandidátov na substitúciu podľa čl. 50 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 inými účinnými látkami.

Vypracovanie stanovísk k použitiu autorizovaných prípravkov na menej významné použitie (ďalej len „MVP“) v minoritných plodinách

Počet záverečných hodnotení	88
Počet priebežných hodnotení	76
Počet pripomienok k dRR	19
Počet vypracovaných dRR	2
Počet vypracovaných RR	3
Porovnávacie posudzovanie	14
Stanoviská MVP	29
Vyjadrenia pomocné prípravky	6
Revízie Etk	60
Výnimky na 120 dní	24
Spolu	321

Pozn: dRR – draft registration report – návrh registračnej správy

RR – registration report – registračná správa

MVP – menej významné použitie

Etk – etiketa

Hodnotenie identity, fyzikálno-chemických vlastností a analytických metód účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov, základných látok, POR a pomocných prípravkov

Počet posúdení identity účinnej látky	Počet hodnotení identity POR	Počet hodnotení fyz.-chem. vlastností	Počet hodnotení analytických metód	Počet pripomienok k dRR	Počet vypracovaných dRR	Počet vypracovaných RR	Staviská MVP	Spolu
213	379	323	121	16	13	13	0	1 078

2.6.1.3 Hodnotenie dokumentácie ZSEP a vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa ZSEP

Hodnotenie bolo zamerané hlavne na posudzovanie dokumentácie ZSEP, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa ZSEP, rozšírenie certifikátov, predĺženie platnosti certifikátov.

Vydané nové certifikáty	Rozšírenie certifikátu	Administratívne zmeny	Rozpracované certifikáty	Počet certifikačných auditov	Počet dozorných auditov	Počet recertifikačných auditov	Predĺženie platnosti certifikátu
2	1	1	4	2	0	0	1

Evidencia žiadostí a vydanie rozhodnutia na povolenie POR na účely výskumu a vývoja

Počet žiadostí	Vydané rozhodnutia	Žiadosti o použitie pomocných POR	Zrušené žiadosti
191	136	1	0

2.6.1.4 Skúšanie biologickej účinnosti

Do skúšok bolo prijatých 46 pokusov.

V rámci SR bolo založených:

- 11 herbicídnych pokusov s 92 variantmi,
- 24 fungicídnych pokusov s 250 variantmi,
- 11 pokusov pre zoocídy a rastové regulátory s 33 variantmi.

Skúšanie biologickej účinnosti POR sa vykonávalo podľa ZSEP, ktoré bolo zamerané na:

- herbicídy v ozimných a jarných obilninách, kukurici siatej proti dvojkličnolistovým burinám, jednoročným a trvácim trávam v rôznych aplikačných termínoch a na overovanie selektivity,
- fungicídy na skúšanie selektivity moridiel v jačmeni ozimnom a foliárne aplikácie v obilninách, kukurici siatej, zemiakoch, olejninách, strukovinách a ovocných drevinách proti hubovitým chorobám,
- zoocídy a rastové regulátory v ovocných sadoch a vinohradoch proti hospodársky významným žravým a cicavým škodcom ako aj možným prenášačom viróz.

Odborní zamestnanci oddelenia skúšania biologickej účinnosti sa podieľali na kontrolách činnosti žiadateľov o certifikát správnej experimentálnej praxe (ďalej len „GEP“).

Spracované boli plány pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR, výsledky zo skúšok boli spracované na požiadanie žiadateľa aj v programe ARM v zmysle jednotného európskeho systému, vykonávala sa kontrola žiadateľov o certifikát GEP na skúšanie biologickej účinnosti POR v zmysle platných predpisov a ZSEP.

2.6.1.5 Ostatné aktivity

V rámci tretej etapy programu obnovenia schválenia účinných látok (AIR3) ORP vykonával v rokoch 2015 – 2023 v spolupráci s odbornými pracoviskami podľa nariadenia Komisie (EÚ)

č. 686/2012 pre celú EÚ úlohu spravodajského členského štátu pre účinnú látku boscalid a v rámci štvrtej etapy (AIR4) pre účinnú látku etofenprox.

Žiadosť pre účinnú látku boscalid bola predložená v júli 2015 a dokumentácia v januári 2016. ORP a väčšina odborných pracovísk svoju časť hodnotenia ukončilo, v roku 2017 ešte prebiehalo hodnotenie v oblasti toxikológie a ekotoxikológie, obidve hodnotenia boli začiatkom roka 2018 sfinalizované a finálna hodnotiacia správa bola zaslaná spolupracujúcemu členskému štátu, Francúzsku, na pripomienky. Začiatkom novembra 2018 bola hodnotiacia správa zaslaná EFSA. Po ukončení verejného pripomienkového konania EFSA identifikovala dodatočné údaje, ktoré žiadateľ predložil na jeseň 2019 a ktoré sa v súčasnosti vyhodnocujú.

Pre účinnú látku etofenprox bola v júni 2019 doručená dokumentácia, ORP v spolupráci s odbornými pracoviskami v nasledujúcich mesiacoch vyhodnocovalo úplnosť dokumentácie a v súčasnosti prebieha hodnotenie účinnej látky.

ORP sa aktívne zapája do systému autorizácie POR formou zonálnej spolupráce. Pripomienkoval usmerňujúce dokumenty Európskej komisie, DG SANTE, poskytol MPRV SR 24 stanovísk na udelenie výnimky na uvedenie prípravku na trh pri mimoriadnych situáciách.

ORP vedie a spracováva záznamy o predaji POR podľa nariadenia (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov. Zamestnanci ORP zastupovali SR na online rokovaníach expertnej skupiny *Post Approval Issues Group*, zonálneho riadiaceho výboru, telekonferencií EFSA, zastupujú SR v Európskej koordinačnej inštitúcii pre minoritné použitia (*European Minor Uses Coordination Facility (MUCF)*) a EPPO paneloch: EPPO panel pre všeobecné štandardy na hodnotenie účinnosti (*EPPO Panel on general standards on efficacy evaluation*) a v EPPO pracovnej skupine pre rezistenciu prípravkov na ochranu rastlín (*EPPO Expert Working Group on resistance to plant protection products*).

Bolo zorganizovaných niekoľko stretnutí so zástupcami priemyslu ochrany rastlín, na ktorých boli diskutované odborné otázky a problémy autorizačného procesu, ako aj možnosti zmeny a doplnenia legislatívnych predpisov SR v danej oblasti.

2.6.2 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom ORP je zabezpečenie plnenia úloh v súvislosti s uplatňovaním nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009/ES o uvádzaní POR na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, a to najmä autorizácia/povoľovanie POR a participácia na procese hodnotenia účinných látok, čo prispieva k zlepšeniu dostupnosti potrebnej ochrany rastlín pre poľnohospodársku prax, a tým zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia v SR.

S tým súvisí aj skúšanie biologickej účinnosti podľa ZSEP, vydávanie povolení na účely výskumu a vývoja, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonanie skúšok biologickej účinnosti POR, spracovanie údajov pre ŠÚ SR o objeme uvedenia POR na trh.

2.7 Oblasť ochrany rastlín

2.7.1 Činnosť

Hlavným poslaním ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je kontrola zdravotného stavu dovážaných rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov z tretích krajín na hraničných kontrolných staniciach (ďalej len „HKS“) a kontrola zdravotného stavu rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov vyprodukovaných na území SR v rámci sústavnej rastlinolekárskej kontroly na účely vystavovania rastlinných pasov, s cieľom zamedziť zavlečeniu a rozširovaniu škodlivých organizmov. Jednou z činností odboru ochrany rastlín (ďalej len „OOR“) je aj zisťovanie a prieskum výskytu karanténnych škodcov Únie.

Ďalšími úlohami sú vykonávanie signalizácie výskytu a ošetrovania proti škodlivým organizmom, kontrola výroby, uvádzania na trh, používania, skladovania a zneškodňovania prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“), čo prispieva k zabezpečeniu ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia, sústavná rastlinolekárska kontrola množiteľských porastov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, zisťovanie spotreby POR a pomocných prípravkov, vydávanie povolení na leteckú aplikáciu POR a pomocných prípravkov a kontrola maku a drogových rastlín. V budúcnosti bude veľmi perspektívna metóda precízneho ošetrovania rastlín pomocou bezpilotných leteckých prostriedkov (dronov) a v tejto oblasti sa OOR ÚKSÚP aktívne zapája do medzinárodnej spolupráce. Tomuto procesu napomáhajú aj jednotlivé výskumné úlohy zamerané na oblasť skúšania biologickej účinnosti, ktoré ÚKSÚP v spolupráci s odbornými pracoviskami a žiadateľmi realizuje už niekoľko rokov. Výsledky sú priebežne vyhodnocované. Momentálne je najväčšou prekážkou v komerčnom nasadení tejto technológie v Európe aj na Slovensku absencia legislatívnych pravidiel pre použitie dronov v poľnohospodárskej praxi v rámci EÚ, ako aj chýbajúce postupy pre autorizáciu POR a pomocných prípravkov v ochrane rastlín určených práve pre tento spôsob aplikácie. Dronmi sa budú dať aplikovať iba prípravky na tento účel v členskom štáte autorizované, na základe novely Leteckého zákona č. 143/1998 Z. z., ktorá vstúpi do platnosti 01.07.2024 a ktorou sa do praxe aplikuje Vykonávacie nariadenie Komisie č. 947/2019 o pravidlách a postupoch prevádzky bezpilotných leteckých prostriedkov.

Výsledky činnosti odboru využíva poľnohospodárska prax, orgány finančnej správy a polícia, výrobcovia, dovozcovia a vývozcovia rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Činnosť ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je metodicky zabezpečená OOR. Terénnu kontrolu a vstupnú dovoznú rastlinolekársku kontrolu zabezpečujú rastlinolekárski inšpektori oddelenia kontroly ochrany rastlín (ďalej len „OKOR“) odboru kontroly ÚKSÚP. Oblasťné pracoviská rastlinolekárske inšpektorov sú účelovo rozmiestnené na celom území SR.

S cieľom zabezpečenia harmonizácie pracovných postupov pri výkone kontrol rastlinolekárske inšpektormi OKOR, vypracoval OOR v roku 2023 spolu 20 metodických pokynov a plány kontrol pre nasledujúci rok: plán vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov; plán vzorkovania a prieskum *Bursaphelenchus xylophilus* a *Xylella fastidiosa*; plány kontrol registrovaných profesionálnych prevádzkovateľov a karanténne stanice a izolačné zariadenia; plán odberu vzoriek na háďatko zemiakové pred zrušením fyto karanténnych opatrení; plány úradnej kontroly internetového predaja rastlín, internetového predaja POR a neplánovaných kontrol POR a pomocných prípravkov súvisiaci s uvádzaním a používaním POR a pomocných prípravkov.

V rámci úloh vykonávaných pre PPA boli pre rok 2023 vypracované spolu 3 metodiky kontroly kondicionality pre oblasti PH 1, PH 7 a PH 8.

Ďalej bol vypracovaný metodický pokyn OOR ÚKSÚP na kontrolu delegovaných činností č. 30/2023 „Metodický pokyn pre výkon delegovaných kontrol na mieste vykonávaných pre Pôdohospodársku platobnú agentúru v programovom období 2023 – 2027“.

V roku 2023 vypracoval OOR 16 Národných pohotovostných plánov pre prípad podozrenia a výskytu prioritných škodcov Únie. Cieľom ich vypracovania je zabezpečiť rýchlu a účinnú reakciu v prípade podozrenia alebo potvrdenia výskytu týchto škodcov na území SR.

V rámci zvyšovania povedomia o význame zdravia rastlín pripravil OOR k 12. máju, ktorý je vyhlásený za medzinárodný deň zdravia rastlín sériu informačných článkov pre verejnosť. Články boli prezentované na webovej stránke uksup.sk a na sociálnej sieti Facebook.

Medzinárodná spolupráca, činnosť v štruktúrach EÚ, školenia BTSF

V roku 2023 sa zástupca OOR aktívne zúčastňoval na zasadnutiach Európskej komisie - Stálych výboroch pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá - sekcia zdravie rastlín.

OOR každoročne v legislatíve stanovených termínoch zasiela do Európskej komisie hlásenia o výsledkoch prieskumov na karanténnych škodcov Únie.

Za oblasť dovozu do EÚ boli vypracované a odoslané nasledovné hlásenia:

- hlásenie o dovoze škodlivých organizmov určených na vedecké alebo vzdelávacie účely, na pokusy alebo šľachtenie v zmysle Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/829,
- hlásenie o pohybe zásielok náchylného dreva, drevín a kôry na *Bursaphelenchus xylophilus*.

V rámci zvyšovania odbornej praxe sa pracovníci OOR v roku 2023 aktívne zúčastnili na medzinárodnom školení BTSF organizovanom Európskou komisiou na témy Pohotovostné plánovanie prioritných škodcov a EFSA štatistické nástroje pre dohľad nad zdravím rastlín.

2.7.1.1 Vonkajšia karanténa

Prehľad o vykonaných úradných kontrolách na HKS a vyclievacích poštách

V roku 2023 skontrolovali rastlinolekárski inšpektori pri dovoze rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov na HKS Čierna nad Tisou, HKS Vyšné Nemecké a HKS Bratislava letisko M. R. Štefánika celkom 12 227 zásielok v zmysle nariadenia o úradných kontrolách. Počet skontrolovaných CHED-PP v systéme TRACES-NT za rok 2023 (bez redukovanej kontroly) bol 12 295.

Za rok 2023 bolo pri dovoze na HKS pozastavených celkom 18 zásielok nespĺňajúcich podmienky vstupu do EÚ.

V rámci kontroly uplatňovania medzinárodnej normy pre fytoznanie opatrenia FAO ISPM 15, ktorá sa týka dreveného obalového materiálu odobrali rastlinolekárski inšpektori pri dovozných kontrolách spolu 103 vzoriek dreva. Všetky vzorky boli diagnostikované na výskyt *Bursaphelenchus xylophilus* a boli negatívne na prítomnosť tohto prioritného karanténneho škodcu Únie.

Na vyclievacích poštách skontrolovali rastlinolekárski inšpektori 132 zásielok pôvodom z tretích krajín podliehajúcich rastlinolekárskej kontrole, z toho 115 zásielok nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ. Nevyhovujúce zásielky, v počte 96, boli vrátené späť do krajiny pôvodu, 18 zásielok bolo zničených, 1 zásielka použitá na iné účely (pre Finančnú políciu SR).

Informácie o vykonaných úradných kontrolách pri dovoze rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov pôvodom z tretích krajín sú zaznamenané v systéme TRACES v súlade s nariadením o úradných kontrolách.

Štatistické prehľady o úradných kontrolách dovozov a o nevyhovujúcich zásielkach spracováva OOR priamo zo systému TRACES v spolupráci s OKOR.

Prehľad zistení - vonkajšia hraničná kontrola

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
osivo kukurice - neúplné/chýba dodatkové vyhlásenie v rastlinolekárskom osvedčení	2	odopretie vstupu – zásielky uvoľnené po predložení rastlinolekárskeho osvedčenia/nových rastlinolekárskeho osvedčenia
jaseň štíhly – palivové drevo – chýbajúce dodatkové vyhlásenie v rastlinolekárskom osvedčení	1	odopretie vstupu – zásielky uvoľnené po doručení nového rastlinolekárskeho osvedčenia
dub letný – sudy, debnárske výrobky – neúplné/chýbajúce dodatkové vyhlásenie v rastlinolekárskom osvedčení	1	odopretie vstupu – zásielka uvoľnená po doručení nového rastlinolekárskeho osvedčenia
čučoriedky – plody – nepravdivé informácie v rastlinolekárskom osvedčení	1	vrátenie do tretej krajiny pôvodu
konzumné zemiaky – chýba dodatkové vyhlásenie v rastlinolekárskom osvedčení, zakázané rastliny	1	odopretie vstupu
slivky plody – ďalšie vyhlásenie nevhodné alebo neplatné/chýba	3	odopretie vstupu – zásielka uvoľnená po doručení nového rastlinolekárskeho osvedčenia
jablká – plody – uplynul dátum platnosti rastlinolekárskeho osvedčenia	1	odopretie vstupu – zásielka uvoľnená po doručení nového rastlinolekárskeho osvedčenia
dub letný - listnaté rezivo – neúplné/chýbajúce dodatkové vyhlásenie v rastlinolekárskom osvedčení, uplynul dátum platnosti rastlinolekárskeho osvedčenia	2	odopretie vstupu - zásielky uvoľnené po doručení nových rastlinolekárskeho osvedčenia
dub letný – drevo na podlahy – chýbajúce dodatkové vyhlásenie v rastlinolekárskom osvedčení	1	vrátenie do tretej krajiny pôvodu
dub letný – palivové drevo – uplynul dátum platnosti rastlinolekárskeho osvedčenia	1	odopretie vstupu - zásielka uvoľnená po doručení nového rastlinolekárskeho osvedčenia
poľnohospodársky stroj - bez rastlinolekárskeho osvedčenia	1	odopretie vstupu – zásielka uvoľnená po doručení rastlinolekárskeho osvedčenia
poľnohospodársky stroj - chýba ďalšie vyhlásenie v rastlinolekárskom osvedčení	1	vrátenie do tretej krajiny vývozu
drevený obalový materiál (palety) – prítomnosť živého škodcu (nematódy) na označenom drevenom obalovom materiáli	1	vrátenie do tretej krajiny pôvodu
drevený obalový materiál (palety) – chýba označenie podľa FAO normy ISPM č. 15	1	vrátenie do tretej krajiny pôvodu
Spolu		18

Najčastejšie zistenia v oblasti dovozu z tretích krajín na HKS:

- neúplné rastlinolekárske osvedčenie – chýbajúce, príp. nepravdivé alebo neúplné dodatkové vyhlásenie, nesprávne vyplnené rastlinolekárske osvedčenie,
- uplynutie dátumu platnosti rastlinolekárskeho osvedčenia.

2.7.1.2 Vnútoraná karanténa

Všetky osvedčenia, udelené oprávnenia, rozhodnutia a iné potvrdenia vybavuje OOR iba elektronicky, prostredníctvom informačného systému FABASOFT v súlade so Zákonom č. 305/2013 Z. z. Zákon o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci (zákon o e-Governmente).

Registrácia profesionálnych prevádzkovateľov s rastlinami, rastlinnými produktmi a inými predmetmi a udeľovanie oprávnení

V roku 2023 bolo vybavených 173 žiadostí o registráciu profesionálnych prevádzkovateľov s rastlinami, rastlinnými produktmi a inými predmetmi v zmysle čl. 65 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín. Z toho

bolo zaregistrovaných 123 nových subjektov, 50 subjektov zaslalo žiadosť o zmenu v registrácii a vydané boli 2 duplikáty osvedčenia o registrácii. Z dôvodu zániku činnosti, pre ktorú bol subjekt registrovaný, bola registrácia zrušená 87 subjektom.

Udeľovanie oprávnení vydávať rastlinné pasy

Udelených bolo 43 oprávnení, z toho v 14 prípadoch došlo k zmenám a zrušeniam v udelených oprávneniach.

Udeľovanie oprávnení používať značku ISPM 15 a opraviť drevený obalový materiál

I. certifikované sušiarne dreva:

Udelených bolo 18 oprávnení, z toho v 7 prípadoch došlo k zmenám v udelených oprávneniach.

II. výrobcovia a opravári bez vlastnej certifikovanej sušiarne dreva:

Udelených bolo 9 oprávnení, z toho v 6 prípadoch došlo k zmenám v udelených oprávneniach.

K 31.12.2023 je celkovo zaregistrovaných 1 839 subjektov a celkovo udelených 356 oprávnení vydávať rastlinné pasy. Pre certifikované sušiarne, výrobcov a opravárov dreveného obalového materiálu je celkovo udelených 183 oprávnení používať značku a opraviť drevený obalový materiál v súlade s normou ISPM 15.

Výskyty karanténnych škodcov Únie v roku 2023

Na oddelení vnútornej karantény bolo v roku 2023 riešených 18 pozitívnych vzoriek s výskytom karanténneho škodcu Únie a škodcov s vykonávacím nariadením Komisie, ku ktorým OOR vydal 8 rozhodnutí s nariadenými rastlinolekáorskými opatreniami.

Škodlivý organizmus	Počet pozitívnych vzoriek	Počet vydaných rozhodnutí
Tomato brown rugose fruit virus – ToBRFV (tobomavírus napádajúci rajčiaky)	14	8
Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča)	4	-
Spolu	18	8

Ďalej boli na základe negatívnych výsledkov rozborov na háďatko zemiakové (*Globodera* spp.) rozhodnutím zrušené rastlinolekárske opatrenia pre 1 subjekt.

Okrem toho boli na základe žiadostí prijímateľov priamych platieb vydané 4 rozhodnutia na likvidáciu invázných a húževnatých burín.

Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča) - 2 pozitívne vzorky boli odobraté počas úradnej kontroly vinohradu v obci Nové Zámky. Okrem toho boli odobraté 2 pozitívne vzorky z neobrábaného vinohradu. Všetky 4 vzorky pochádzali z nárazníkovej zóny vymedzenej v roku 2022 kvôli prvým pozitívnym výskytom. Zlikvidované boli všetky pozitívne rastliny.

Výskyty regulovaných nekaranténnych škodcov

Škodlivý organizmus	Obec	Okres
Šarka sliviek (<i>Plum pox potyvirus</i>)	Orkucany	Sabinov
Európska žltáčka kôstkovín (European stone fruit phytoplasma, syn. Apricot chlorotic leafroll phytoplasma)	Krakovany (2 x)	Piešťany
Fytoplazma chradnutia hrušky (Pear decline phytoplasma)	Chotín	Komárno

Výskyty menej významných škodcov

Škodlivý organizmus	Obec	Okres
<i>Orientus ishidae</i>	Nové Zámky	Nové Zámky
Štítnička bršlenová (<i>Unaspis euonymi</i>)	Čemerné	Vranov nad Topľou
Vrtivka rakytníková (<i>Rhagoletis batava</i>)	Spišská Belá (2 x)	Kežmarok
Vrtivka rakytníková (<i>Rhagoletis batava</i>)	Plaveč (2 x)	Stará Ľubovňa
Vrtivka rakytníková (<i>Rhagoletis batava</i>)	Veľká Lomnica	Kežmarok

Prehľad o vykonaných úradných kontrolách a iných úradných činnostiach v roku 2023

a) úradné kontroly pri vývoze do tretích krajín

Po úradnej kontrole vývozu rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov bolo rastlinolekářskymi inšpektormi OKOR vystavených 2 623 rastlinolekářských osvedčení na vývoz do tretích krajín a 30 osvedčení pred vývozom na tovar smerujúci zo Slovenska do iného členského štátu.

b) úradné kontroly u registrovaných profesionálnych prevádzkovateľov

Na základe plánu úradných kontrol vykonali rastlinolekářski inšpektori OKOR 524 úradných kontrol u registrovaných profesionálnych prevádzkovateľov vrátane subjektov s udeleným oprávnením vydávať rastlinné pasy a subjektov s udeleným oprávnením používať značku a opraviť drevený obalový materiál v súlade s normou ISPM 15.

c) úradné kontroly internetového predaja rastlín

Na základe plánu úradných kontrol OOR vykonal 6 úradných kontrol internetového predaja rastlín podľa čl. 9 a čl. 36 nariadenia o úradných kontrolách. Kontroly boli zamerané na splnenie povinnosti registrácie profesionálnych prevádzkovateľov, ktorí ponúkajú rastliny formou internetového predaja, označovanie predávaných rastlín rastlinnými pasmi a zdravotný stav rastlín.

d) úradné kontroly karanténnych staníc a izolačných zariadení

Na základe plánu úradných kontrol vykonali rastlinolekářski inšpektori OKOR 5 úradných kontrol karanténnych staníc a izolačných zariadení a 4 prieskumy okolia izolačného zariadenia. Ďalej boli vykonané 2 kontroly bonsajov v izolačnom zariadení.

e) prieskumy škodcov

Rastlinolekářski inšpektori OKOR vykonávali v roku 2023 v teréne prieskumy prioritných škodcov, karanténnych škodcov Únie, škodcov, na ktorých sú vydané Vykonávacie Nariadenia Komisie a karanténneho škodcu chránenej zóny (*Erwinia amylovora*). Zisťovanie výskytu niektorých z vyššie uvedených škodcov bolo vykonávané prostredníctvom Národného monitorovacieho programu, ktorý je spolufinancovaný z európskych zdrojov.

Škodca zaradený do prieskumu	Celkový počet vykonaných kontrol (úradné kontroly a prieskum)	Celkový počet odobratých vzoriek rastlinného materiálu (úradné vzorky a prieskum)	Celkový počet odobratých vzoriek z lapačov (prieskum)
Prioritní škodcovia			
<i>Agrilus anxius</i>	190	1	37
<i>Agrilus planipennis</i>	155	3	38
<i>Anoplophora chinensis</i>	383	19	-
<i>Anoplophora glabripennis</i>	451	8	57
<i>Anthonomus eugenii</i>	118	2	44
<i>Aromia bungii</i>	77	9	-

<i>Bactericera cockerelli</i>	148	2	37
<i>Bactrocera dorsalis</i>	132	4	27
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	746	395	-
<i>Conotrachelus nenuphar</i>	89	1	-
<i>Dendrolimus sibiricus</i>	241	4	71
<i>Popillia japonica</i>	216	2	24
<i>Rhagoletis pomonella</i>	152	1	79
<i>Spodoptera frugiperda</i>	190	1	58
<i>Thaumatotibia leucotreta</i>	122	1	30
<i>Xylella fastidiosa</i>	606	297	-
Karanténni škodcovia Únie			
<i>Anthonomus bisignifer</i>	40	-	-
<i>Anthonomus quadrigibbus</i>	66	-	-
<i>Anthonomus signatus</i>	38	-	-
<i>Atropellis</i>	137	-	-
<i>Black raspberry latent virus</i>	32	-	-
<i>Ceratocystis platani</i>	50	6	-
<i>Clavibacter sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka), <i>Ralstonia solanacearum</i> <i>Species Complex</i> (hnedá hniloba zemiaka) (bakteriôzy zemiakov)	344	152 hľuzy, 16 iní hostitelia pre <i>Ralstonia solanacearum</i>	-
<i>Diabrotica barberi</i>	58	-	-
<i>Diabrotica undecimpunctata howardi</i>	51	-	-
<i>Diabrotica undecimpunctata undecimpunctata</i>	44	-	-
<i>Diabrotica virgifera zaeae</i>	63	-	-
<i>Epitrix spp.</i>	167	12	-
<i>Fusarium circinatum</i>	231	69	-
<i>Geosmithia morbida</i> a vektor <i>Pityophthorus juglandis</i>	109	21	30
<i>Globodera spp.</i> – <i>Globodera pallida</i> a <i>Globodera rostochiensis</i> (háďatká zemiakové), <i>Synchytrium endobioticum</i> (rakovinovec zemiakový)	41	69	-
<i>Grapevine flavescence dorée</i>	113	164	-
<i>Guignardia lacirina</i>	58	-	-
<i>Melampsora farlowii</i>	14	-	-
<i>Melampsora medusae f. sp. tremuloidis</i>	55	-	-
<i>Meloidogyne chitwoodi</i> , <i>Meloidogyne fallax</i> , <i>Meloidogyne graminicola</i>	18	-	-

<i>Melon yellowing-associated virus</i>	1	-	-
<i>Phytophthora ramorum</i> (izoláty mimo EÚ) (náhle odumieranie dubov)	231	78	-
Rose rosette virus a jeho vektor <i>Phyllocoptes fructiphilus</i>	40	4	-
<i>Scolytinae</i> spp. (neeurópska populácia)	89	-	-
<i>Spodoptera eridania</i>	109	1	-
Tobacco ringspot virus	104	23	-
Tomato brown rugose fruit virus	82	76	-
Tomato leaf curl New Delhi virus	119	10	-
<i>Xiphinema californicum</i> , <i>Xiphinema inaequale</i>	22	-	-
Karanténny škodca chránenej zóny			
<i>Erwinia amylovora</i>	255	326	-

Rastlinolekárski inšpektori OKOR venovali v roku 2023 pri prieskumoch najvyššiu pozornosť niektorým vybraným karanténnym škodcom Únie, ako *Bursaphelenchus xylophilus*, *Clavibacter sepedonicus*, *Ralstonia solanacearum* Species Complex, *Anoplophora glabripennis*, *Anoplophora chinensis* a *Xylella fastidiosa*. Zvýšená pozornosť sa pri prieskumoch venovala aj prioritnému škodcovi *Agrilus planipennis*, a to najmä z dôvodu jeho prítomnosti vo východnej časti Ukrajiny.

Prieskumy na zisťovanie výskytu karanténnych škodcov Únie boli v teréne zabezpečované aj pomocou feromónových lapačov a lepových dosiek. Z výsledkov laboratórnych analýz možno skonštatovať, že ani jeden z karanténnych škodcov Únie nebol v/na lapačoch zistený.

V rámci kontrol nelegálneho pestovania maku a konope bolo vykonaných 79 kontrol.

Na množiteľských plochách zemiakov sa pred výsadbou uskutočnil odber vzoriek pôdy na potvrdenie neprítomnosti háďatka zemiakového (*Globodera* spp.), ktorý bol vykonávaný pestovateľmi za účasti rastlinolekárskeho inšpektora OKOR. Odoberatých bolo 271 vzoriek od pestovateľov sadivových zemiakov a na požiadanie bolo odoberatých ďalších 70 vzoriek pôdy zo škôlok.

Prehľad o udelených sankciách za rastlinolekársku oblasť

V roku 2023 boli za rastlinolekársku oblasť udelené 2 sankcie:

- registrovanému profesionálnemu prevádzkovateľovi s udeleným oprávnením vydávať rastlinné pasy za to, že označil a predával výpestky ovocných drevín s rastlinnými pasmi, ktoré nespĺňajú požiadavky na formát rastlinného pasu,
- neregistrovanému profesionálnemu prevádzkovateľovi za to, že označil obalový materiál a obaly z dreva, ktoré boli sušené neregistrovanou sušiarňou a nesplnil si povinnosť požiadať kontrolný ústav o zápis do registra profesionálnych prevádzkovateľov.

2.7.1.3 Úradné kontroly POR

Úradné kontroly prípravkov na ochranu rastlín (POR) sa vykonávajú v zmysle § 4 písm. q) zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc

Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS a podľa čl. 1 ods. 2 písm. h) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach.

Úradné kontroly POR sa vykonávajú na každom stupni ich životného cyklu (výroby, dovozu, prebaľovania, uvádzania na trh, prepravy, skladovania, manipulácie, používania a zneškodňovania).

OOR každoročne vydáva Národný plán fyto kontroly, ktorého jedným z cieľov je kontrola POR zameraná na:

- prevenciu, elimináciu alebo zníženie rizík súvisiacich s ochranou rastlín na prijateľnú mieru,
- kontrolu výroby, prebaľovania uvádzania na trh, skladovania, manipulácie, používania a zneškodňovania POR,
- kontrolu dovozu POR z tretích krajín na trh SR a do EÚ,
- dodržiavanie zásad správnej farmárskej praxe,
- odhaľovanie ilegálnych, falšovaných a neautorizovaných POR.

Prehľad úradných kontrol POR v roku 2023

Úradná kontrola (ÚK) profesionálnych používateľov POR	Počet ÚK
ÚK konečných užívateľov POR – poľnohospodárskych subjektov, použitie POR/paralelné POR, kontrola skladov POR vrátane zisťovania zásob starých POR	512
ÚK aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v teréne (od marca do októbra)	63
ÚK POR v rámci krížového plnenia - CCZ (modul PH 10) Záznam o vykonaní kontroly - A1	1
ÚK leteckých aplikácií POR (žiadateľov)/leteckých aplikátorov (letcov) - Záznam o vykonaní kontroly - A4	1
ÚK leteckých aplikácií POR – (Služby v oblasti POR)	8
ÚK podnikov agro - služieb v oblasti POR (subjekty, ktoré nemajú pôdu vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	5
ÚK pri vzniku úletov pozemnou/leteckou aplikáciou POR (podnety ohľadom aplikácie POR v intraviláne alebo extraviláne)	2
Počet riešených prípadov sťažností súvisiaci s úhynmi zvierat v rámci aplikácie POR, (aplikácia POR v praxi – Stutox II, Ratron GW nesprávne použitie namoreného osiva, POR, použitie neautorizovaného POR, pomocného POR v praxi a pod.)	2
ÚK prípravkov v rámci porušenia maximálnych hladín reziduí (MRL) účinnej látky v potravinách rastlinného pôvodu v spolupráci so ŠVPS SR	3
ÚK poškodenia, úhynu včelstiev pri používaní POR	1
Počet riešených prípadov súvisiaci s aplikáciou POR vo verejnej zeleni	1
Počet riešených prípadov súvisiaci s aplikáciou POR (bez úletu POR, bez úhynu včiel a zvierat)	8
ÚK moričiek osiva a sadiva (administratívna + fyzická kontrola)	19
ÚK používaných a nepoužívaných aplikačných zariadení (postrekovače + rosiče) - Záznam o vykonaní kontroly - A6 (administratívna + fyzická kontrola)	189
ÚK POR vo verejnej zeleni + verejné cesty, chodníky (mestá, obce)	18
ÚK POR na železničiach SR, cesty 1 triedy, diaľnice	0
ÚK POR na golfových ihriskách v SR	11
ÚK POR v namorených osivách a sadivách	15
ÚK POR u aplikátorov fumigačných POR	4
Počet následných (opakovaných) kontrol	17
Úradná kontrola (ÚK) predajcov – predaj POR	Počet ÚK
ÚK maloobchodného reťazca (Hornbach, OBI, Tesco, Kaufland a pod.) a kontrola malospotrebiteľských balení POR v rámci predaja pre neprofesionálnych používateľov	17
ÚK malopredajní + kontrola malospotrebiteľských balení POR v rámci ich predaja pre neprofesionálnych používateľov	162
ÚK veľkoskladov POR + kontrola POR veľkospotrebiteľských a malospotrebiteľských balení	14
ÚK internetového predaja POR podľa čl. 9 a čl. 36 nariadenia o úradných kontrolách	3
ÚK výrobcov a prebaľovačov POR	0
ÚK distribútorov veľkospotrebiteľských POR pre profesionálnych používateľov	37
Počet následných (opakovaných) kontrol	3

Riešený prípad (nezákonný predaj POR)	1
Úradná kontrola (ÚK) dovozcov POR	Počet ÚK
ÚK ilegálnych, falšovaných dovozov POR na trhu v SR v spolupráci s FS SR a PZ SR	1
ÚK POR + pomocných POR z tretích krajín a spoločenstva EÚ (uvedenie na trh v SR)	46
ÚK dovozu paralelných POR v rámci EÚ (uvedenie na trh v SR)	41
ÚK dovozov POR – v režime „tranzit“ cez hraničné priechody s Ukrajinou	5
Celkový počet vykonaných úradných kontrol POR	1 214
Úradné vzorky POR	Počet vzoriek
Odber úradných vzoriek POR – stanovený plán na rok 2022	90
Celkový počet odobratých úradných vzoriek POR	61
z toho veľkospotrebiteľské balenia	55
z toho malospotrebiteľské balenia	6
Odber úradných vzoriek moreného osiva/sadiva – stanovený plán na rok 2022	30
Celkový počet odobratých úradných vzoriek moreného osiva/sadiva v roku 2022	26
Dovezený objem POR do a cez SR	množstvo (kg, l)
Dovezený objem POR na trh SR (POR + pomocné prípravky)	216 340
Dovezený objem POR na trh SR (paralelné POR)	249 494
Tranzit POR (cez hraničné prechody z Ukrajinou)	11 607
Celkový dovezený objem POR na trh v SR	477 441
Doplňujúce informácie k úradným kontrolám POR	Počet
Celkový počet riešených prípadov, sťažností a podnetov súvisiacich s používaním a uvádzaním POR na trhu v SR	18
Počet vydaných rozhodnutí ÚKSÚP na zneškodnenie starých POR v zmysle § 32 ods. 10 zákona č. 405/2011 Z. z.	1
Celkový počet riešených prípadov na udelenie sankcie v zmysle § 38, § 39 zákona č. 405/2011 Z. z. a § 28, § 29 zákona č. 387/2013 Z. z.	17
Počet prebiehajúcich správnych konaní pre udelenie sankcie v zmysle § 38, § 39 zákona č. 405/2011 Z. z. a § 28, § 29 zákona č. 387/2013 Z. z. (pre nasledujúci rok)	3
Úradné posudzovanie žiadostí a vydanie povolenia leteckej aplikácie	4
Počet riešených žiadostí pri exspirovaných POR podľa §5 ods.11 Vyhlášky MPRV SR č.51/2021 Z. z. - Stanovisko OOR, ÚKSÚP	41
Celkový počet ÚK (Strieborná sekera 8 - Silver Axe VIII)	575

Prehľad stavu skladovaných starých POR v SR

Stav k	Množstvo v kg
01.05.2007	215 244,00
18.12.2008	198 814,00
19.03.2010	132 532,87
19.04.2010	117 254,23
15.07.2011	61 366,40
30.09.2012	47 599,70
30.09.2013	47 291,70
30.09.2014	43 288,03
30.09.2015	42 608,53
31.12.2016	42 148,53
31.12.2017	41 577,94
31.12.2018	30 319,14
31.12.2019	28 539,13
31.12.2020	28 539,13
31.12.2021	26 611,14
31.12.2022	26 611,14
31.12.2023	20 101,21

Počet preškolených osôb v rámci odborného vzdelávania v oblasti POR podľa § 32 zákona č. 405/2011 Z. z. a v oblasti pomocných prípravkov v rokoch 2010 - 2023

Počet osôb, ktoré absolvovali školenie o odbornej spôsobilosti v rokoch 2010 - 2023						
Rok	Modul - 01	Modul - 02	Modul - 03	Poradcovia v poľnohospodárstve	Železnice SR (IZPI Nitra))	Poradcovia v lesnom hospodárstve Modul 02 -04
2010	141	250	232	0	41	0
2011	473	1 295	1 639	0	203	316
2012	4	166	226	0	132	263
2013	24	248	212	0	182	170
2014	124	171	219	0	120	313
2015	28	258	361	0	79	599
2016	49	437	535	0	10	342
2017	363	162	214	0	148	105
2018	214	118	216	0	118	116
2019	189	353	385	14	198	44
2020	275	368	408	87	136	0
2021	259	775	997	0	121	235
2022	174	337	690	0	90	175
2023	176	270	453	0	172	215
Spolu	2 493	5 208	6 787	101	845	2 893

Ku dňu 31.12.2023 je v rámci odborného vzdelávania v oblasti POR preškolených 18 327 osôb.

2.7.1.4 Vydávanie rozhodnutí na leteckú aplikáciu POR a pomocných prípravkov, zisťovanie spotreby POR

ÚKSÚP vydáva rozhodnutia na leteckú aplikáciu POR a pomocných prípravkov pre územia s prvým stupňom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Za rok 2023 boli spolu posúdené a vydané 4 takéto rozhodnutia zo strany ÚKSÚP.

Spotreba POR a pomocných prípravkov je zisťovaná u podnikateľských subjektov.

Spotreba POR a pomocných prípravkov v SR za roky 2019 - 2022 podľa skupín FAO z poľnohospodárskej pôdy (v kg, l)

Skupiny podľa FAO	2019	2020	2021	2022
<i>Výmera poľnohospodárskej pôdy, z ktorej pochádzajú údaje (v ha)</i>	<i>1 016 685</i>	<i>969 316</i>	<i>941 069</i>	<i>938 961</i>
POR spolu	5 520 807	5 420 541	4 979 940	4 725 747
Insekticídy spolu	474 829	377 966	660 501	635 606
organické zlúčeniny fosforu	253 173	144 801	236	315
karbamátové insekticídy	4 272	4 947	5 883	7 483
pyretróidy	107 394	102 883	553 423	517 646
ostatné insekticídy	105 914	124 197	99 168	108 323
biologické prípravky	4 076	1 138	1 791	1 839
Herbicídy spolu	2 678 826	2 741 940	2 670 461	2 506 557
fenoxykyseliny	248 040	208 866	196 050	215 030
triazíny	105 423	107 280	105 710	86 679
amidy	367 918	385 724	384 141	387 979
karbamátové herbicídy	151 842	151 327	57 265	46 855
dinitriánilíny	188 597	187 769	216 918	215 591
herbicídne minerálne oleje	22 112	31 697	50 051	23 206

ostatné herbicídy	1 366 213	1 462 473	1 472 048	1 342 345
substituované močoviny	45 059	35 525	25 299	40 903
sulfonylmočoviny	167 871	161 978	158 874	145 088
bipyridily	8 833	3 384	–	–
uracily	6 918	5 917	4 105	2 881
Fungicídy spolu	1 265 010	1 243 997	1 203 252	1 154 323
anorganické fungicídy	115 005	85 225	109 767	88 532
ditiokarbamáty	35 702	48 237	44 674	3 672
benzimidazoly	122 829	135 296	60 834	3 603
triazoly, diazoly	633 184	615 796	604 560	649 825
diazíny, morfolíny	69 617	78 757	66 964	73 497
ostatné fungicídy	288 673	280 686	316 453	335 194
Iné prípravky spolu	611 050	407 976	364 622	383 092
desikanty a defolianty	165 608	70	–	2 658
morforegulačné prípravky	425 693	391 668	349 389	368 437
repelenty	6 484	2 807	1 830	400
prípravky na ochranu skladov	357	286	315	79
atraktanty hmyzu	13	66	719	88
dezinfekčné a konzervačné prostriedky	2	304	160	120
aktivátory rezistencie	12 893	12 775	12 209	11 310
Fungicídne moridlá spolu	137 694	120 170	48 980	34 748
ditiokarbamáty	4 201	749	3	42
benzimidazoly	320	180	11	3
triazoly, diazoly	44 898	35 554	21 732	20 046
biologické fungicídne moridlá	45	0	–	–
ostatné fungicídne moridlá	88 230	83 687	27 234	14 657
Insekticídne moridlá spolu	284 166	438 784	1 089	1 201
pyretroidné moridlá	274 222	438 124	602	612
ostatné insekticídne moridlá	9 944	660	487	589
Rodenticídy spolu	69 232	89 708	31 035	10 220
ostatné rodenticídy	69 232	89 708	31 035	10 220
Pomocné prípravky spolu	149 941	158 612	174 351	228 995
prípravky na obmedzenie strát pri zbere	59 241	64 858	59 292	61 836
tenzidy	29 272	24 929	32 530	33 462
aditíva, špeciálne látky	54 439	61 023	71 687	91 074
prípravky proti fyziologickým chorobám	–	–	63	–
antitranspiranty	161	–	–	–
lepy	25	8	–	2
prípravky pre úpravu vzhľadu rastlín	12	–	–	–
pomocné látky k moridlám	774	193	326	43
bio-agens	113	1 803	2 310	7 971
adjuvanty	5 904	5 798	8 143	29 447
Základné látky	–	976	3 619	5 160

2.7.1.5 Prehľad kontrol vykonaných pre Pôdohospodársku platobnú agentúru v roku 2023

Krížové plnenie v rámci „zelenej oblasti“ - vykonávané sú kontroly v nasledujúcich oblastiach:

- životné prostredie, zmeny klímy, dobré poľnohospodárske podmienky pôdy,
- vodné zdroje - Modul DPEP 3 - Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu,
- verejné zdravie, zdravie zvierat a rastlín - Modul PH10 - Používanie POR.

Delegované kontroly - vykonávané sú kontroly v rámci jednotlivých častí:

- časť B.2: Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (greening - ekologizačná platba), oblasť ekologického záujmu (EFA),
- časť C: Viazané priame platby,
- časť E: Platby v rámci sústavy NATURA 2000 na poľnohospodársky pozemok (trvalý trávny porast) - Územie európskeho významu (ÚEV),
- časť F: Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia (AEKO),
- oblasť - Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat.

Kontroly pre PPA	Počet kontrol
oddelené platby (greening) v teréne	42
oddelené platby (greening) – administratívna kontrola	41
viazané platby	33
NATURA 2000 – ÚEV na poľnohospodársky pozemok (trvalý trávny porast)	3
agroenvironmentálno-klimatické opatrenia (AEKO)	56
krížové plnenie DPEP3	87
PH10	87
chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	17
kontrola pestovaných drogových rastlín (mak a konope)	79
odber vzoriek konope	16 vzoriek
Spolu	445

Prehľad zistení kontrol na mieste vykonávaných v roku 2023 z výberovej vzorky 2022

Krížové plnenie

Modul DPEP3 – Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Porušenie DPEP3 - otázka č. 2	2	Nebola dodržaná podmienka - dodržiavať zákaz priameho vypúšťania a zabránenie nepriameho vypúšťania nebezpečných látok do podzemných vôd.

Modul PH 10: Používanie prípravkov na ochranu rastlín

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Porušenie PH10	1	Nebola dodržaná podmienka – viesť evidenciu dokladov o nákupe prípravkov na ochranu rastlín

Delegované kontroly**Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia (AEKO)**

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Platba pri zaradení do AEKO Časť F - otázka 1- II. pomlčka	1	Nebola dodržaná podmienka neaplikovať hnojivá, ak je pôda zamrznutá, zasnežená a zamokrená.
Platba pri zaradení do AEKO Časť F - otázka 1- III. pomlčka	1	Nebola dodržaná podmienka - zákaz aplikácie dusíkatých hnojív na svahoch ornej pôdy so sklonom viac ako 10°, a na TTP viac ako 12°.
Platba pri zaradení do AEKO Časť F - otázka 1- IV. pomlčka	1	Nebola dodržaná podmienka – zákaz aplikácie dusíkatých hnojív na ornej pôde so sklonom viac ako 10°, a na TTP viac ako 12°.
Platba pri zaradení do AEKO Časť F - otázka 1- V. pomlčka	1	Nebola dodržaná podmienka viesť trvalú evidenciu o príjme a použití hnojív.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov - F.5 - otázka 4	6	Nebola dodržaná podmienka - vykonať prvú kosbu najneskôr do 30. júla kalendárneho roka.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov - F.5 - otázka 8	1	Nebola dodržaná podmienka - dopásať mláďzu na horských kosných lúkach, nížinných aluviálnych lúkach.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov - F.5 – otázka 10	5	Nebola dodržaná podmienka - pásť hospodárske zvieratá takým spôsobom, aby nedošlo k poškodeniu biotopu a dodržiavať zaťaženie zvieratami od 0,3-1,9 DJ na 1 ha.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov - F.5 – otázka 11a	3	Nebola dodržaná podmienka na plochách trávnych porastov nepoužívať diskovanie, orbu ani odvodňovacie opatrenia
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávnych porastov - F.5 – otázka 11b	1	Nebola dodržaná podmienka na plochách biotopov mulčovať max.1 krát ten istý biotop počas trvania záväzku.
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve – F.3 – otázka 7	1	Nebola dodržaná podmienka použiť najviac 50 kg/ha dusíka ročne.
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve – F.3 – otázka 8	1	Nebola dodržaná podmienka vykonať jeden krát mechanickú kultiváciu príkmenného pásu a najviac 2 aplikácie herbicídov.
Integrovaná produkcia vo vinohradníctve – F.3 – otázka 10	1	Nebola dodržaná podmienka predložiť kontrolnému ústavu evidenciu spotreby prípravkov na ochranu rastlín.
Integrovaná produkcia v ovocinárstve – F.1 – otázka 6	1	Nebola dodržaná podmienka vykonať pred zberom úrody rozbor plodov z každého pestovaného druhu ovocia.
Integrovaná produkcia v ovocinárstve – F.1 – otázka 8	1	Nebola dodržaná podmienka – minimálny počet jedincov na hektár.
Integrovaná produkcia v ovocinárstve – F.1 – otázka 10	1	Nebola dodržaná podmienka – viesť a uchovávať všetky záznamy o pestovateľských postupoch.
Integrovaná produkcia v ovocinárstve – F.1 – otázka 11	1	Nebola dodržaná podmienka zaslať platobnej agentúre výsledky rozborov do 31.decembra príslušného roka.

**Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie
(tzv. greening) – prehľad zistení**

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Oddelené priame platby (GREE) - B.2 - otázka 2	1	Nebola dodržaná podmienka - aby orná pôda ležiaca úhorom od 1. marca do 1. septembra príslušného roka.
Oddelené priame platby (GREE) - B.2 - otázka 4	2	Nebola dodržaná podmienka - nepoužívať prípravky na ochranu rastlín na plochách s plodinami viažúcimi dusík, na plochách ležiacich úhorom.
Oddelené priame platby (GREE) - B.2 - otázka 7	2	Nebola dodržaná podmienka - výsev zmesí letných medziplodín do 31. júla príslušného roka, pričom musia byť na ploche po dobu najmenej 8 týždňov od výsevu.
Oddelené priame platby (GREE) -B.2 - otázka 8	2	Nebola dodržaná podmienka - výsev zmesí zimných medziplodín do 30. septembra príslušného roka, pričom musia byť na ploche po dobu najmenej 8 týždňov od výsevu.
Oddelené priame platby (GREE) - B.2 - otázka 9	1	Nebola dodržaná podmienka - pestovať zmes minimálne 2 druhov plodín ako letnú alebo zimnú medziplodinu s tým, že podiel jednej zložky v osive nesmie presiahnuť 90 %.
Oddelené priame platby (GREE) - B.2 - otázka 17	1	Nebola dodržaná podmienka – plocha pôdy ležiacej úhorom nebola zachovaná do 23. februára 2022.

Viazané priame platby – prehľad zistení

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou - C.3 - otázka 2	1	Nebola dodržaná podmienka minimálneho počtu životaschopných jedincov na 1 ha ovocného sadu.
Pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín C.6 - otázka 1	1	Nebola dodržaná podmienka minimálneho počtu vysiatych druhov bielkovinových plodín na ha.

Výberová vzorka 2023

Kondicionalita „zelená oblasť“:

- PH 1 „Klíma a životné prostredie“,
- PH 7 „Používanie prípravkov na ochranu rastlín“,
- PH 8 „Používanie, manipulácia a skladovanie pesticídov“.

Delegované kontroly – kontrolujú sa nasledovné opatrenia a operácie:

- Časť E Podpora v rámci sústavy NATURA 2000 na trvalom trávnom poraste (UEV),
- Časť F Podpora na precízne hnojenie orných pôd – ochrana vodných zdrojov (PHOP),
- Časť G Podpora na šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vo viniciach (SHOP),
- Časť H Podpora na ochranu a zachovanie biodiverzity (OZB),
- Časť I Podpora na zatravnovanie podmáčajanej ornej pôdy (ZPOP).

V roku 2023 sa začali vykonávať kontroly na miesta z výberovej vzorky 2023 v decembri 2023. Vo výkone týchto kontrol sa bude pokračovať v roku 2024.

Predmet kontroly pre PPA	Počet kontrol
Kondicionalita:	
PH 1 „Klíma a životné prostredie“	49
PH 7 „Používanie prípravkov na ochranu rastlín“	49
PH 8 „Používanie, manipulácia a skladovanie pesticídov“	49

Delegované kontroly:	
Podpora v rámci sústavy NATURA 2000 na trvalom trávnom poraste (UEV)	0
Podpora na precízne hnojenie orných pôd – ochrana vodných zdrojov (PHOP)	3
Podpora na šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vo viniciach (SHOP)	6
Podpora na ochranu a zachovanie biodiverzity (OZB)	4
Podpora na zatrávňovanie podmáčajanej ornej pôdy (ZPOP)	0

V roku 2023 počas výkonu kontrol pre PPA neboli zistené porušenia pravidiel u prijímateľov vo výberovej vzorke 2023 ani v kondicionalite, ani v delegovaných kontrolách.

Školenia a odborné semináre

OOR v roku 2023 v rámci zvyšovania odbornej úrovne rastlinolekárskeho inšpektorov OKOR zorganizoval 4 školenia v mesiacoch február, marec, jún a október.

V júli sa konalo školenie rastlinolekárskeho inšpektorov OKOR z HKS na tému zásielky v tranzite, nefunkčnosť TRACES NT – zodpovednosť za nahrávanie CHED-PP, blokovacie pravidlo, prioritní škodcovia Únie, vysoko rizikové rastliny a Metodický pokyn dovozu POR. V júli a októbri sa konalo online školenie rastlinolekárskeho inšpektorov OKOR z HKS na tému dovozy rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov do EÚ, rastlinolekárska legislatíva, návod na nahrávanie poštových zásielok do TRACES NT – vylievacia pošta.

V decembri OOR zorganizoval online školenie pre zamestnancov špedičných spoločností, resp. osoby zodpovedné za zásielku (RFC).

OOR sa v roku 2023 zúčastnil školenia odbornej praxe Záhradníckeho fóra v Nitre s prednáškou na tému Prieskum výskytu karanténnych škodcov Únie.

2.7.2 Ciele a prehľad ich plnenia

OOR a OKOR plnením svojich úloh zabezpečujú preventívne opatrenia pred prienikom a rozširovaním karanténnych škodlivých organizmov na územie SR a ako aj vstupná hranica pred ich prienikom do EÚ, čo je zabezpečované kontrolou dodržiavania platnej legislatívy. Dňa 14.09.2023 bolo vydané vykonávacie nariadenie Komisie 2023/1787, ktorým sa menia prílohy III, IX a X vykonávacieho nariadenia Komisie EÚ 2019/2072, pokiaľ ide o zaradenie chránených zón a príslušných karanténnych škodcov chránenej zóny do zoznamu, zákaz uvedenia rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov do určitých chránených zón a osobitné požiadavky na ich uvedenie do určitých chránených zón alebo premiestňovanie v rámci nich. Uvedené vykonávacie nariadenie zrušuje v plnom rozsahu chránenú zónu v SR pre *Erwinia amylovora* s účinnosťou od 09.10.2023.

Kontrolami POR, ich uvádzania na trh, používania, skladovania a zneškodňovania ÚKSÚP prispieva k zabezpečeniu ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia.

2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat

2.8.1 Činnosť

MPRV SR určuje zásadné smery a ciele v oblasti krmív. ÚKSÚP prostredníctvom odboru krmív a výživy zvierat (ďalej len „OKVZ“) vykonáva úradnú kontrolu na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania. Plní nezastupiteľnú úlohu nezávislého kontrolného orgánu v oblasti:

- registrácie fyzických osôb a právnických osôb, ktoré krmivo vyrábajú (vrátane prvovýroby),
- spracúvania alebo uvádzania krmív na trh,
- schvaľovania postupu výroby a činností súvisiacich s uvádzaním krmiva na trh,
- vedenia centrálného registra krmivárskych podnikov,
- kontrolou dodržiavania povinností krmivárskych podnikov,
- úradnej kontroly predaja prostredníctvom komunikácie na diaľku.

Úradnú kontrolu krmív na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania v SR vykonáva oddelenie kontroly krmív a výživy zvierat (ďalej len „OKKVVZ“) odboru kontroly, ÚKSÚP. Oddelenie kontroluje oblasť registrácie krmivárskych podnikov (ďalej len „KP“), osvedčenia o zápise KP do registra a vydané osvedčenia o odbornej spôsobilosti osobám na činnosť KP. Vykonáva úradné odbery vzoriek krmív v rámci úradnej kontroly na analytické rozbory. Kontroluje dodržiavanie podmienok a zásad označovania geneticky modifikovaných krmív a obchodovanie s nimi. Vykonáva kontroly krížového plnenia v oblastiach verejné zdravie, zdravie ľudí, zvierat a rastlín, tzv. „biela oblasť“, modul PH5 pre PPA v súčinnosti so ŠVPS SR.

2.8.1.1 Oblasť legislatívy

V priebehu roka 2023 bolo Európskou komisiou vydaných 67 nových nariadení o autorizovaných doplnkových látkach. Jednotlivé nariadenia Komisie, ktoré povoľujú doplnkové látky sú dostupné v Registri Európskej komisie, ktorý je pravidelne aktualizovaný a nachádzajú sa v ňom odkazy na príslušné nariadenia o povolení. Od 05.04.2023 bol register vo formáte PDF nahradený novou online verziou - Food and Feed Information Portal Database <https://ec.europa.eu/food/food-feed-portal/screen/feed-additives/search>.

Úradný vestník EÚ uverejnil:

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/2594 z 21. novembra 2023 o zamietnutí obnovenia povolenia prípravku s obsahom robenidínu hydrochloridu (Cycostat 66G) ako krmnej doplnkovej látky pre chovné králiky a králiky na výkrm (držiteľ povolenia: Zoetis Belgium S.A.) a o zrušení vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 532/2011,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1173 z 15. júna 2023, ktorým sa určité krmne doplnkové látky sťahujú z trhu, mení nariadenie (ES) č. 1810/2005 a zrušujú nariadenia (ES) č. 1453/2004, (ES) č. 2148/2004 a (ES) č. 943/2005.
- Zároveň bola vydaná novelizácia:
- -Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/1110 z 6. júna 2023, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2019/1793 o dočasnom zvýšení počtu úradných kontrol a núdzových opatreniach týkajúcich sa vstupu určitých druhov tovaru z tretích krajín, ktoré vykonávajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625 a (ES) č. 178/2002, do Únie.

2.8.1.2 Registrácia a schvaľovanie krmivárskych podnikov

Krmivársky podnik, ak sa jeho sídlo alebo jeho výrobné zariadenie nachádza na území SR, je povinný pred začatím výroby alebo uvádzania krmiva na trh požiadať ÚKSÚP o registráciu. OKVZ vykonáva činnosti súvisiace so schvaľovaním a registráciou krmivárskych podnikov,

vedie register krmivárskych podnikov, uverejňuje zmeny v registri, vydáva osvedčenie o registrácii, vyčiaruje KP z registra a vydáva osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

Register krmivárskych podnikov

Činnosť		Počet	
Vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	v roku 2023	66	
	spolu registrovaných osvedčení	1 942	
Registrácia KP	schválené KP	v roku 2023	2
		spolu v registri	111
	registrované KP	v roku 2023	36
		spolu v registri	587
Registrácia prvovýrobcov	v roku 2023	344	
	spolu v registri	4 212	
Registrácia výrobcov krmných zmesí pre vlastnú potrebu	v roku 2023	14	
	spolu v registri	266	
Registrácia predajní	v roku 2023	145	
	spolu v registri	3 712	
Zmeny v registri KP	v roku 2023	366	

2.8.1.3 Terénna inšpekcia krmív

Úradné kontroly krmív v roku 2023 vykonávali inšpektori ÚKSÚP, OKKVZ na základe schváleného „Súhrnného plánu činností ÚKSÚP na rok 2023“. Inšpektori krmív v kontrolovaných subjektoch zisťovali skutkový stav, nedostatky, ich závažnosť, rozsah a trvanie protiprávneho stavu. Porušenia sú riešené uložením sankcií podľa § 12 a uložením osobitných opatrení podľa § 11 krmivárskeho zákona.

2.8.1.4 Výkon úradných kontrol krmív

a) Od 21.04.2021 **úradným kontrolám na HKS** podliehajú zásielky krmív podľa čl. 47 nariadenia (EÚ) 2017/625 o úradných kontrolách. Ostatné krmivá neživočíšneho pôvodu od 21.04.2021 už nepodliehajú kontrole na HKS, a preto nemajú vystavený CHED-D a ani Dokument o kontrole krmív dovážaných do Spoločenstva.

Vyplýva to z vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2020/2235, ktorým sa ruší aj smernica Komisie 98/68/ES, kde bol uvedený vzor Dokumentu o kontrole krmív dovážaných do Spoločenstva, ktorým sa nahlasoval dovoz krmiva a potvrdzovali sa v ňom vykonané kontroly na HKS.

b) **Kontroly krížového plnenia** v oblasti požiadaviek modulu PH 5 – „Bezpečnosť potravín a krmív“ v počte 181 subjektov bol doručený vo výbere a dovýbere od PPA v 43. týždni 2023. OKKVZ začali kontroly vykonávať v 44. týždni 2023, s predpokladaným termínom ukončenia v apríli 2024.

c) **Úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch** sa vykonávajú bez predchádzajúceho upozornenia a sú vykonané na základe ročného plánu kontrol v súlade s národným plánom kontrol. Frekvencia výkonu úradných kontrol je stanovená podľa štandardného pracovného postupu na stanovenie rizikovosti krmivárskych podnikov. Za rok 2023 OKKVZ spolu vykonalo 1 737 úradných kontrol. Úradné kontroly vykonáva OKKVZ v súčinnosti s OKVZ formou auditu zameraného na implementáciu systému analýzy rizík metódou kritických kontrolných bodov (ďalej len „HACCP“) v 5 prípadoch. V rámci výkonu úradných kontrol inšpektori zistili 251 nedostatkov a udelili 256 nápravných opatrení.

Úradnými kontrolami sa zistili nasledovné porušenia: **126** pri povinnosti registrácie a schválení KP (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.), 24 porušení vo výrobných

zariadeniach a vybaveniach, **21** porušení pri uvádzaní povinných informácií o krmivách, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje) a **22** porušení zistených pri kontrole odbornej spôsobilosti.

Dalšie nedostatky boli zistené pri kontrole skladového poriadku v počte **18** porušení, v menšom rozsahu boli zistené nedostatky pri kontrole plánu kontroly kvality krmiva v 7 prípadoch, pri kontrole organizačného poriadku v 4 prípadoch, registrácie dodávateľov krmív v 14 prípadoch a dovoz krmív z tretích krajín v 1 prípade.

Tieto nedostatky neohrozovali bezpečnosť krmív a boli vyriešené väčšinou upozornením prevádzkovateľov KP s určením termínu na ich odstránenie. O ich odstránení informovali KP ÚKSÚP stanoveným spôsobom. Pri následnej úradnej kontrole sa splnenie uložených opatrení preveruje.

Pri úradnej kontrole sa dôraz kládol aj na kontrolu HACCP plánov so zameraním na ich plnenie, pričom sa zistilo, že HACCP plány stále nie sú vypracované na požadovanej úrovni, v 9 prípadoch. KP boli vyzvané k prepracovaniu a doloženiu aktualizovaných plánov, ktoré zodpovedajú skutočnosti s vytýčením kritických kontrolných bodov a dôkazom o ich kontrole zo strany HACCP tímu KP.

Medzi najčastejšie zistenia pri výkone kontrol oblasti kontrol krížového plnenia (modul PH5 Bezpečnosť potravín a krmív) boli zistené porušenia v oblasti registrácie kontrolovaného subjektu v 36 prípadoch a vedenia dokumentácie od dodávateľov krmív v 3 prípadoch.

Prehľad uskutočnených úradných kontrol

Miesto vykonania kontroly	Počet
komerčná výroba - krmne zmesi	213
výroba krmných zmesí pre vlastnú potrebu	343
výroba doplnkových látok, premixov	9
sprostredkovateľská činnosť	298
výroba krmných surovín	84
krížové plnenie modul PH - 5 pre PPA	170
dovoz krmív z tretích krajín	226
obchodná sieť	109
potravinársky priemysel	72
používanie živočíšnych múčok	3
sklady	0
prvovýroba	71
miestne šetrenie a kontrola verejných skladov	10
doprava krmív	40
iné (podnety, GMO a pod.)	90
Spolu	1 737

d) Špeciálne úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch boli zamerané na zisťovanie prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu v krmivách. Účelom kontrol bola prevencia výskytu BSE. Z 32 analyzovaných vzoriek neboli zistené žiadne nezhody.

e) Úradné kontroly vykonané na základe informácie z rýchleho výstražného systému pre krmivá a potraviny (ďalej len „RASFF“)

V roku 2023 bolo prešetrených 6 hlásení zo systému RASFF, ktoré sa týkali aj Slovenska. Oznámenia boli zdokumentované a odoslané na národný kontaktný bod RASFF.

2.8.1.5 Hodnotenie kvality krmív

V roku 2023 bolo v rámci úradnej kontroly zaevidovaných a vyhodnotených 994 vzoriek krmív za účelom dodržiavania deklarováných znakov kvality, výrobnéj a technologickej disciplíny, bezpečnosti, výrobných receptúr, sledovania nežiadúcich a zakázaných látok, skladovania a označovania a pre iné potreby odboru. Vzorky boli odoberané plošne zo všetkých typov KP. Rovnako aj vzorky krmív odoberané na analýzu zisťovania prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu (prevencia proti výskytu BSE v rámci kontroly bezpečnosti krmív), rezíduí pesticídov (povolených aj nepovolených) a kontrola GMO v krmivách boli odoberané s účelom kontroly splnenia povolených limitov.

Výsledky analýz boli vyhodnotené v súlade s platnými európskymi predpismi a metódami uvedenými v nariadení (ES) č. 152/2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív.

Z počtu 994 vzoriek bolo ako nevyhovujúcich vyhodnotených 21 vzoriek, čo predstavuje 2,1 %. Označením z tohto počtu nevyhovelo 14 vzoriek. Na sledovanie tkanív živočíšneho pôvodu bolo odobratých 32 vzoriek, ktoré vyšli negatívne a neboli zistené porušenia podľa požiadaviek nariadenia (ES) č. 999/2001. Na sledovanie GMO v krmivách bolo analyzovaných 183 vzoriek, kde bolo zistených 6 prípadov nezhody v označovaní podľa požiadaviek nariadenia (ES) č. 1830/2003, resp. nariadenia (ES) č. 1829/2003.

Na sledovanie rezíduí kokcidiostatík bolo analyzovaných 21 vzoriek, kde bolo vykonaných 62 analýz, v 2 prípadoch výsledok nebol v súlade s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z. v platnom znení, kde došlo k prekročeniu maximálneho povoleného limitu monenzinátu sodného a robenidínu v krmive.

Podľa európskych nariadení bol kontrolou zistený výskyt nálezov prekročenia najvyššieho prípustného obsahu mikroprvkov (Zn, Cu, Mn, Se, I, Co, Fe) v 2 prípadoch – Zn v kompletnom krmive pre prasiatka a Zn v kompletnom krmive pre úžitkové nosnice. Tieto prípady boli v posudkoch vyhodnotené ako krmivá nepoužiteľné, v danom prípade sa pristúpilo k správne mu konaniu s cieľom uloženia pokuty a k upozorneniu KP.

Pre zistenie rozdielov medzi deklarová ným a skutočným množstvom vitamínu A v krmivách sa v roku 2023 vykonalo 78 analýz, pričom nedostatky boli zistené v 3 prípadoch.

Na rezíduá pesticídov podľa nariadenia (ES) č. 396/2005 sa celkom analyzovalo 194 vzoriek krmných zmesí a obilnín. Výsledky boli vyhodnotené podľa nariadenia vlády č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív, nariadenia (ES) č. 767/2009, nariadenia (ES) č. 178/2002 a podľa nariadenia (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov. Nezhody boli zistené v 1 prípade, kde voči KP boli rozhodnutím prijaté osobitné opatrenia. Na sledovanie rádioaktivity bolo analyzovaných 13 vzoriek, u ktorých nedošlo k prekročeniu maximálnych limitov Cs 134 a 137 podľa nariadenia vlády č. 438/2006 Z. z. Na sledovanie β -agonistických látok bolo analyzovaných 6 vzoriek, výsledky boli negatívne. Na sledovanie rezíduí antibiotík bolo analyzovaných 14 vzoriek, výsledky boli negatívne.

Pre informačné účely OKVZ sa analyzovali a posúdili vzorky krmív za účelom sledovania semien Ambrosie spp., botanickej nečistoty, zakázaných surovín a surovinového zloženia v počte 23 vzoriek. Na obsah mykotoxínov (aflatoxíny B1, G1, B2, G2, deoxynivalenol) bolo v krmných zmesiach a obilninách analyzovaných skríningovou metódou 253 vzoriek. Na obsah mikroorganizmov ako krmných doplnkových látok (Lact. rham., Ente. faec., Sach. cer., Bac. sub., Bac. lich.) bolo analyzovaných 8 vzoriek, na prítomnosť salmonel a baktérií z čeľade Enterobacteriaceae 60 vzoriek. Na obsah mykotoxínov - Fumonizíny B1+B2, zearalenon, ochratoxín A, aflatoxíny B1, deoxynivalenol - HPLC metódou bolo analyzovaných 9 vzoriek, pričom v jednom prípade došlo k prekročeniu maximálnych limitov. Na obsah ťažkých kovov – Pb, Cd, As, Hg bolo analyzovaných 72 vzoriek, kde bolo celkovo vykonaných 239 analýz, pričom nebolo zistené žiadne prekročenie maximálnych limitov. Na rezíduá kokcidiostatík pri

krížovej kontaminácii bolo analyzovaných 21 vzoriek, kde bolo celkovo vykonaných 62 analýz, pričom prekročenie maximálnych limitov bolo zistené v 2 prípadoch. Na prítomnosť nežiaducej látky – melamínu bolo analyzovaných 25 vzoriek, výsledky boli negatívne.

2.8.1.6 Sumár kontrolnej činnosti v oblasti krmív za rok 2023

Počet vykonaných kontrol za rok 2023

Kontrola		Počet
Krmivá a bezpečnosť krmív na ktoromkoľvek stupni výroby, spracovania a distribúcie krmív a ich používania vrátane pravidiel zameraných na zabezpečenie slušných obchodných praktík a na ochranu zdravia, záujmov a informovanosti spotrebiteľov	prevádzkarne schválené v súlade s čl. 10 nariadenia (ES) č. 183/2005	197
	prvovýrobcovia schválení v súlade s čl. 10 nariadenia (ES) č. 183/2005	11
	prevádzkarne zaregistrované v súlade s čl. 9 nariadenia (ES) č. 183/2005 s výnimkou prvovýroby	758
	sklady	24
	prvovýrobcovia zaregistrovaní v súlade s čl. 9 nariadenia (ES) č. 183/2005 a spĺňajúci ustanovenia Prílohy I k uvedenému nariadeniu	451
	plánované kontroly obchodnej siete	130
	prevádzkovatelia (poľnohospodári) používajúci krmivo	23
	cielené kontroly (napr. kontrola neregistrovaných e-shopov)	59
mimoriadne kontroly a oznámenia RASFF	6	
opakované kontroly podľa nariadenia 380/2009 Z. z.	10	
miestne šetrenie pri schvaľovaní krmivárskych podnikov	2	
audity krmivárskych podnikov	5	
podnety a sťažnosti	8	
Spolu	1 684	

Kontroly krížového plnenia - modul PH5 a kontrola verejných skladov

Kontrola	Počet
krížové plnenie pre PPA modul PH5	181
verejné sklady krmív z poverenia MPRV SR	8

2.8.1.7 Cielené úradné kontroly

Na základe rozhodnutia MPRV SR k situácii dovozu obilia z Ukrajiny, vyplynula kontrolným orgánom úloha zintenzívniť kontroly a testovanie kvality obilnín dovezených z Ukrajiny. V kompetencii ÚKSÚP je kontrola obilnín určeného na krmne účely.

ÚKSÚP vydal usmernenie, v zmysle ktorého inšpektori ÚKSÚP odoberali vzorky hlavne u dovozcov, prípadne u sprostredkovateľov krmných surovín. ÚKSÚP smeroval odber vzoriek najmä pre zistenie potencionálneho nebezpečenstva, na vykonanie analýz ťažkých kovov, rezíduí pesticídov, prítomnosti GMO, mykotoxínov a rádioaktivity.

Celkovo bolo v roku 2023 v rámci vyššie uvedených cieľných kontrol odobratých 168 vzoriek krmív. Z tohto počtu bolo vyhodnotených ako nevyhovujúcich 7 vzoriek.

Odberu úradných vzoriek boli podrobené krmne suroviny a produkty z nich. Vyhodnotené boli podľa požiadaviek európskej a národnej legislatívy, Vyhlášky MH SR č. 447/2023, ktorou sa mení vyhláška MH SR č. 364/2023 Z. z., ktorou sa zakazuje vstup vybraných poľnohospodárskych produktov a potravín z Ukrajiny alebo s pôvodom z Ukrajiny na územie SR.

2.8.2 Ciele a prehľad ich plnenia

V roku 2023 sa vykonávala kontrola a odber vzoriek, kde sa sledovala kvalita deklarovaných akostných znakov, obsah a dodržiavanie maximálnych resp. minimálnych limitov doplnkových látok, obsah zakázaných surovín, nežiadúcich látok, zakázaných látok.

Pri závažnejších porušeníach sa pristúpilo k správne konaniu, v roku 2023 boli uložené 2 pokuty, ktoré následne KP zaplatili. V 1 prípade sa v správnom konaní prijali voči KP osobitné opatrenia.

V rámci správneho konania boli uložené pokuty podľa § 12 zákona č. 271/2005 Z. z. V roku 2023 boli v správnom konaní rozhodnutím uložené 2 pokuty z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok, prekročenie maximálneho limitu rezíduí nežiaducich látok – kokcidiostatiká a prekročenia max. limitu vitamínu A v kompletnom krmive. KP bola uložená peňažná sankcia v celkovej výške 550,00 EUR. V oboch prípadoch KP uznali porušenie, pokutu uhradili a pristúpili k náprave.

Za rok 2023 boli poplatky za rozbor úradne odobratých vzoriek krmív, ktoré boli vyhodnotené ako nevyhovujúce, podľa § 14, zákona č. 271/2005 Z. z. fakturované v celkovej sume 1 394,40 EUR.

2.9 Oblasť výkonu skúšobníctva

2.9.1 Činnosť

Odbor výkonu skúšobníctva (ďalej len „OVS“) vykonáva prioritne odborné úlohy pre OOS na skúšobných staniciach ÚKSÚP. Pre tento účel má ÚKSÚP vybudovanú sieť 14 skúšobných staníc v rôznych výrobných oblastiach Slovenska. OVS technicky zabezpečuje vykonávanie odrodových skúšok od prípravy pôdy, zakladania pokusov, sejby skúšaných odrôd až po ich zber. V procese odrodového skúšobníctva sa dôsledne dodržiavajú metodické postupy vrátane rotácie pokusov, výživy, ošetrovania pokusov, označovania skúšaných odrôd, novošľachtení, hybridov až po ich spracovanie a vyhodnotenie. OVS úzko spolupracuje s plodinovými špecialistami a DUS referentami OOS, ktorí zostavujú plány odrodových pokusov v každom roku na základe žiadostí o registráciu odrôd.

V rámci štátnych odrodových skúšok sa na skúšobných staniciach vykonávajú VCU skúšky (skúšky hospodárskej hodnoty odrody) a DUS skúšky (morfologické popisy pre stanovenie odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti skúšanej odrody).

Z celkového počtu 14 skúšobných staníc sa DUS skúšky vykonávajú na 8 skúšobných staniciach:

ÚKSÚP Veľké Ripňany	DUS skúšky jačmeňov, cukrovej repy, čiernych ríbezlí a rakytníka rešetliakovitého
ÚKSÚP Veľký Meder	DUS skúšky kukuríc a slnečníc
ÚKSÚP Želiezovce	DUS skúšky pšeníc, strukovín a sóje
ÚKSÚP Dolné Plachtince	DUS skúšky viniča hroznorodého
ÚKSÚP Beluša	DUS skúšky repky olejnej a olejnín
ÚKSÚP Nové Zámky	DUS skúšky maku a zelenín
ÚKSÚP Spišská Belá	DUS skúšky zemiakov, ovsu, raže a tritikale
ÚKSÚP Spišské Vlchy	DUS skúšky d'atelín a trávy

Výmera skúšobných staníc ÚKSÚP a počty pokusov v hospodárskom roku 2022/2023

Skúšobná stanica	Celková výmera stanice v ha	Výmera poľnoh. pôdy v ha	Výmera v ha		Výmera pokusov v ha	Celkový počet pokusov	Druh pokusu - počet pokusov						
			Sady Skleník*	Vinohrady			VCU	DUS	DP	ATP-iné odbory	RK GZR	FS	
Báhoň	33,39	31,37			5,45	43	23				20		
Beluša	32,91	32,41	0,42		3,60	20	16	4					
Nové Zámky	6,03	3,97	0,2*		1,20	20		16	2	2			
Veľké Ripňany	37,07	36,1	10,64		9,74	67	22	11				33	1
Veľký Meder	42,08	41,17	0,15		5,89	32	26	4					2
Želiezovce	39,06	37,71			4,80	33	24	8	1				
Bodorová	36,72	36,05			4,89	26	16			10			
D. Plachtince	19,06	15,62	4,03	2,98	7,01	55	12	12				31	
Vígľaš	30,01	27,15	0,85		4,42	27	16		1	8			2
Haniska	35,69	33,33			5,35	37	21		2	7			7
Jakubovany	33,85	32,16			3,39	20	16		2	2			
Spišská Belá	33,32	32,13			3,52	38	8	7	13	3			7
Spišské Vlchy	37,48	36,4			7,55	62	9	50		3			
Vranov nad Topľou	35,45	32,52	0,25		4,56	25	21			1			3
Spolu	452,12	428,09	16,54	2,98	71,37	505	230	112	21	56	64	22	

Pozn: DP – doplnkové pokusy; ATP – agrotechnické pokusy; FS – firemné skúšky; GZR – genetické zdroje rastlín; RK – referenčná kolekcia odrôd

Podľa pôdno-klimatických charakteristík sú jednotlivé skúšobné stanice zaradené do kukuričnej, repnej, zemiakarskej a horskej výrobné oblasti. Podľa zaradenia do pestovateľskej výrobné oblasti, pôdnych vlastností a klimatických podmienok, jednotlivé skúšobné stanice reprezentujú regióny Slovenska a špecializujú sa na výkon odrodových skúšok tých plodín, ktoré sú v oblasti poľnohospodárskej rastlinnej výroby, zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva vhodné.

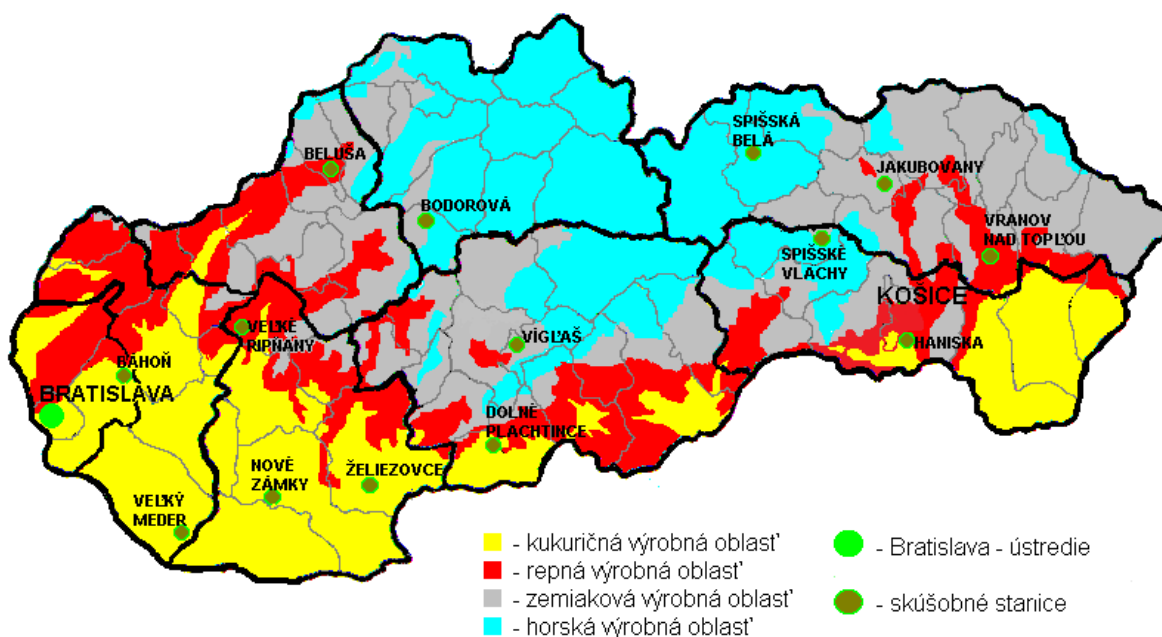
Priemerná výmera skúšobnej stanice je 32 ha. Celková výmera pôdy na skúšobných staniach ÚKSÚP predstavuje 452,4 ha. V západoslovenskom regióne má ÚKSÚP 6 skúšobných staníc, v stredoslovenskom 3 a vo východoslovenskom 5. Z počtu 14 skúšobných staníc je 1 skúšobná stanica špecializovaná na zeleninu (Nové Zámky), 1 na ovocné druhy (Veľké Ripňany) a 1 na vinič hroznorodý (Dolné Plachtince). Okrem VCU a DUS skúšok OVS vykonáva na skúšobných staniach aj doplnkové pokusy, agrotechnické pokusy pre iné odbory ÚKSÚP a firemné pokusy.

OVS zabezpečuje technicky výkon agrotechnických pokusov pre:

- odbor registrácie pesticídov,
- odbor osív a sadív,
- odbor pôdy a hnojív.

V rámci osvetovej činnosti sa na skúšobných staniach ÚKSÚP organizuje pre širokú poľnohospodársku a odbornú verejnosť Deň otvorených dverí pre propagáciu kvality nových odrôd a perspektívnych hybridov skúšaných poľnohospodárskych plodín. Poľnohospodári vidia v rôznych pôdnoklimatických podmienkach kvalitu odrodových pokusov, vyrovnanosť každej odrody a jej odolnosť voči škodlivým organizmom v porovnaní s kontrolnými a dobre známymi odrodami. Dosahované úrody skúšaných odrôd sa dajú porovnať u husto siatych obilnín, ale aj kukuríc, slnečníc a iných plodín podľa dlhodobých teplotných a klimatologických normálov na každej skúšobnej stanici ÚKSÚP v kukuričných, repných, zemiakových i horských oblastiach.

Rozmiestnenie skúšobných staníc ÚKSÚP na území Slovenskej republiky

**Suma zrážok za roky 2019-2023 v porovnaní na klimatologický normál
(1961-1990, resp. 1991 – 2020)**

Skúšobná stanica	Klimatol. normál v mm NDN*	2019	Rozdiel	2020	Rozdiel	2021	Rozdiel	2022	Rozdiel	2023	Rozdiel NDN*
	1961-1990	S	v mm	S	v mm	S	v mm	S	v mm	S	v mm
ZSk - západoslovenský región											
Báhoň	531 (593,3)	614,4	83,4	830,8	299,8	557,7	26,7	479,2	- 51,8	814,8	221,5
Beluša	707 (713,1)	704,4	- 2,6	880,7	173,7	675,4	- 31,6	577,7	- 129,3	892,5	179,4
Nové Zámky	540 (551,3)	485,2	- 54,8	634,1	94,1	430,2	- 109,8	474,8	- 65,2	630,2	78,9
Veľké Ripňany	582 (568,5)	633,5	51,5	747,4	165,4	598,9	16,9	518,9	- 63,1	695,6	127,1
Veľký Meder	545 (553,9)	535,5	- 9,5	514,6	- 30,4	522,4	- 22,6	413,2	- 131,8	782,7	228,8
Želiezovce	588 (563,4)	725,2	137,2	567,6	- 20,4	482,2	- 105,8	507,3	- 80,7	785,8	222,4
SSk - stredoslovenský región											
Bodorová	772 (779,2)	829,5	57,5	854,7	82,7	753,7	- 18,3	640,9	- 131,1	949,3	170,1
Dolné Plachtince	648 (647,3)	669,8	21,8	666,6	18,6	562,1	- 85,9	497,6	- 150,4	802,8	155,5
Víglaš	605 (630,4)	680,1	75,1	808,3	203,3	644,5	39,5	499,3	- 105,7	836,0	205,6
VSk - východoslovenský región											
Haniska	663 (563,6)	744,1	81,1	645,9	- 17,1	692,9	29,9	439,9	- 223,1	739,7	176,1
Jakubovany	591 (652,0)	656,3	65,3	634,7	43,7	634,6	43,6	404,3	- 186,7	721,4	69,4
Spišská Belá	612 (642,6)	676,0	63,8	787,0	175,0	702,3	90,3	472,6	- 139,4	859,0	216,4
Spišské Vlchy	623 (658,1)	667,2	44,2	620,5	- 2,5	582,5	- 40,5	429,1	- 193,9	748,0	89,9
Vranov nad Topľou	628 (674,5)	683,4	55,4	726,1	98,1	704,2	76,2	543,6	- 84,4	858,2	183,7

Pozn: zrážky nad dlhodobým normálom

zrážky pod dlhodobým normálom

S – skutočnosť; NDN* – v porovnaní na nový dlhodobý normál 1991-2020

**Priemerné ročné teploty za roky 2019-2023 v porovnaní na dlhodobý normál
(1961-1990, resp. 1991-2020)**

Skúšobná stanica	Normál v °C 1961-1990 NDN*	2019	Rozdiel	2020	Rozdiel	2021	Rozdiel	2022	Rozdiel	2023	Rozdiel NDN*
		S	v °C	S	v °C	S	v °C	S	v °C	S	v °C
ZSk - západoslovenský región											
Báhoň	9,3 (10,9)	12,4	3,1	11,9	2,6	10,9	1,6	12,1	2,8	12,3	1,4
Beluša	8,5 (9,4)	10,7	2,2	10,0	1,5	9,3	0,8	10,2	1,7	10,6	1,2
Veľké Ripňany	9,7 (10,4)	11,6	1,9	11,0	1,3	10,3	0,6	11,4	1,7	11,8	1,4
Veľký Meder	9,6 (11,1)	12,3	2,7	11,6	2,0	11,0	1,4	11,9	2,3	11,8	0,7
Želiezovce	9,4 (10,8)	12,4	3,0	11,7	2,3	10,4	1,0	11,6	2,2	12,0	1,2
SSk - stredoslovenský región											
Bodorová	7,2 (8,2)	9,5	2,3	9,0	1,8	8,1	0,9	9,2	2,0	9,6	1,4
Dolné Plachtince	9,1 (10,2)	10,5	1,4	10,9	1,8	10,3	1,2	11,6	2,5	11,6	1,4
Víglaš	7,8 (8,7)	9,9	2,1	9,6	1,8	8,6	0,8	9,9	2,1	10,0	1,3
VSk - východoslovenský región											
Haniska	8,4 (9,4)	10,9	2,5	10,5	2,1	9,8	1,4	10,6	2,2	11,1	1,7
Jakubovany	7,5 (8,6)	10,0	2,5	9,7	2,2	8,5	1,0	9,4	1,9	9,8	1,2
Spišská Belá	6,4 (7,0)	8,4	2,0	8,1	1,7	7,2	0,8	7,7	1,3	8,0	1,0
Spišské Vlchy	6,8 (7,8)	8,8	2,0	7,3	0,5	7,7	0,9	8,4	1,6	9,1	1,3
Vranov nad Topľou	8,8 (9,5)	11,4	2,6	11,0	2,2	9,9	1,1	10,4	1,6	10,9	1,4

Pozn: teplota nad dlhodobým normálom

S – skutočnosť; NDN* – v porovnaní na nový dlhodobý normál 1991-2020

2.10 Oblasť laboratórných činností

2.10.1 Činnosť

Hlavnou činnosťou laboratórnej činnosti ÚKSÚP je vykonávať analýzy v oblasti kontroly prípravkov na ochranu rastlín, krmív, vína, pôdy, hnojív, pôdnych substrátov, pôdnych pomocných látok a surovín určených na ich výrobu, skúšania osív a sadív, detekcie a identifikácie škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov, detekcie a monitoringu GMO v odrodách, osivách, sadivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch, potravinových vstupoch a v životnom prostredí, vykonávanie elektroforetických a DNA testov identifikácie odrôd, osív a merkantilu, vykonávanie posudzovania biopesticídov pri ich registrácii. Výsledky laboratórných skúšok sú podkladom pre výkon úradných kontrol, štátnych odborných kontrol, iných úradných kontrol, certifikačných konaní, sledovanie kvality pôdy.

Odbor laboratórných činností (ďalej len „OLČ“) je poverené MPRV SR ako „Úradné laboratórium“ na vykonávanie laboratórných analýz, testov a diagnostík na vzorkách odobratých počas úradných kontrol pre oblasti stanovené v čl. 1 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach a kompetencií stanovených v národnej legislatíve.

Odbor laboratórných činností tvoria:

- **Skúšobné laboratórium analýzy krmív** (ďalej len „SLAK“) – Národné referenčné laboratórium (ďalej len „NRL“) pre doplnkové látky používané vo výžive zvierat a pre proteíny živočíšneho pôvodu v krmivách - vykonáva analýzy pre OKVZ
- **Skúšobné laboratórium osív a sadív** (ďalej len „SLOS“) - vykonáva skúšanie pre OOaS
- **Skúšobné laboratórium analýzy pôdy** (ďalej len „SLAP“) - vykonáva analýzy pre OPH
- **Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív** (ďalej len „SLAPH“) - vykonáva analýzy pre OPH
- **Skúšobné laboratórium analýzy vína** (ďalej len „SLAV“) - vykonáva analýzy pre OVVO
- **Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov** (ďalej len „SLAPe“) - vykonáva analýzy pre OOR, ORP, OOS, OKVZ
- **Oddelenie molekulárnej biológie** (ďalej len „OMB“) - NRL pre geneticky modifikované organizmy a škodce rastlín so zameraním na baktérie, vírusy, viroidy a fytoplazmy, huby a riasovky, hmyz a roztoče - vykonáva analýzy pre OKVZ, OOaS, OOR a OOS
- **Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov** (ďalej len „SLDŠO“)
 - SLDŠO Bratislava - NRL pre škodce so zameraním na baktérie, vírusy, huby a riasovky, hmyz a roztoče, hád'atká
 - SLDŠO Vígľ'aš - NRL pre škodce so zameraním na hád'atká, vírusy a hád'atká
 - SLDŠO Haniska - NRL pre škodce so zameraním na hád'atká.
- **Skúšobné laboratórium mikrobiológie** – vykonáva mikrobiologické analýzy pre OKVZ a OPH

Systém kvality

Jednotlivé laboratória OLČ vykonávajú akreditované skúšky, ktorých počet sa každoročne zvyšuje na základe legislatívnych požiadaviek a získaného „Osvedčenia o akreditácii“ od roku 2015. Osvedčenie o akreditácii je platné do 21.05.2025. Reakreditácia je plánovaná na november 2024.

V máji 2023 sa uskutočnil plánovaný dohľad SNAS. V rámci OLČ boli posudzované laboratória SLAP Košice; SLDŠO Bratislava, pracovisko Košice a SLDŠO Haniska. V rámci dohľadu boli posúdené aj všetky novo pridané činnosti v rámci flexibilného rozsahu akreditácie v laboratóriách SLAPe; SLDŠO Bratislava, pracovisko Bratislava a Skúšobnom laboratóriu molekulárnej biológie. V rámci týchto posúdení sa vykonalo aj posúdenie rozšírenia akreditácie

na pracovisku SLDŠO Haniska vo flexibilnom rozsahu akreditácie dôkaz a identifikácia nematód polymerázovou reťazovou reakciou. Toto rozšírenie bolo vykonané na základe požiadavky nariadenia o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach. V SLAPe bola vykonaná inšpekcia SNAS za účelom obnovenia Osvedčenia Správnej laboratórnej praxe (ďalej len „GLP“).

V rámci zabezpečovania kvality je každý rok vypracovaný plán interných auditov. Do jednotlivých auditov na rok 2023 boli audítorským tímom zahrnuté všetky články normy ISO/IEC 17025:2017, ktoré boli kontrolované vo vybraných pracoviskách OLC. Vykonané boli vertikálne aj horizontálne audity. Monitoring pracovníkov v laboratóriách sa vykonáva priebežne, aj prostredníctvom testov odbornosti laboratórií, tzv. proficiency test (ďalej len „PT“) organizovaných medzinárodnými laboratóriami resp. medzilaboratórnymi porovnávacími testami (ďalej len „MPS“). V prípade diagnostických laboratórií, ktoré sú menované ako NRL, sú PT organizované Európskym referenčným laboratóriom (ďalej len „EURL“) a účasť na nich je pre laboratóriá povinná.

V rámci interných auditov OLC identifikované nezhody a odporúčania nemali vplyv na dodržiavanie systému kvality a neboli zistené žiadne závažné nezhody.

2.10.1.1 Skúšobné laboratórium analýzy krmív

SLAK je svojou činnosťou zamerané na výkon analýz vo vzorkách krmív a surovín na ich výrobu z hľadiska bezpečnosti pri ich používaní pre výživu zvierat. V rozsahu činností zabezpečuje stanovenie základných parametrov základných ukazovateľov výživovej hodnoty – dusíkaté látky, tuky, cukry, škrob, vláknina; doplnkové parametre – vlhkosť, popol; makroprvky, mikroprvky a ťažké kovy; identifikácia surovinového zloženia a nežiaduce látky. Stanovované parametre sú akreditované v systéme ISO/IEC 17025:2017 a zaradené do skupín fixným rozsahom akreditácie, ktoré sú definované v Nariadení Komisie (ES) č. 152/2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu a analýz vzoriek na účely úradných kontrol krmív. Laboratórium aktívne prispôsobuje vykonávané činnosti súvisiace s úradnými kontrolami a zavádza metódy na stanovenie nových parametrov ako napr. gossypol, kyanovodík a kyanogénne glykozidy, organické izotiokyanáty, dusitany, karanténne buriny, mykotoxíny. V roku 2023 okrem vzoriek z úradných kontrol, boli do laboratória dodávané aj vzorky v rámci mimoriadnej úlohy v súvislosti s kontrolami dovozov krmivných surovín z Ukrajiny. Pre zvýšenie efektivity a intenzity kontrol bezpečnosti krmív bola na vybrané pracoviská OLC (SLAK a SLAPe) zabezpečená moderná analytická technika. Pracovníci laboratória sa pravidelne zúčastňujú vzdelávacích aktivít na zabezpečenie vysokej odbornej úrovne vykonávaných činností a prípravy podkladov pre akreditovanie ďalších parametrov pre testovanie vzoriek.

Činnosť SLAK:

- *úradná kontrola* v súlade so zákonom č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív - tvorí hlavnú činnosť laboratória,
- *služby (interné)* pre potreby výkonu špecializovaných činností odborov ÚKSÚP - v roku 2023 vykazovali narastajúci podiel,
- *služby (externé)* pre potreby fyzických a právnických osôb, ktoré sú spoplatnené v súlade s platným cenníkom ÚKSÚP - sú minoritnou časťou činnosti laboratória.

Prehľad výkonu činnosti SLAK za rok 2023

Počet prijatých vzoriek	809
Počet vystavených protokolov o skúške	675
Počet vykonaných analýz v SLAK	2 048
V počte prijatých vzoriek sú zahrnuté:	
- služba externá	2 vzorky
- mimoriadna úloha UA	168 vzoriek
- služba interná pre SLAPe	41 vzoriek
- vzorky z pokusov z iných odborov ÚKSÚP	135 vzoriek

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovateľnými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLC. Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v MPS organizovanými zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLC „Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2021 – 2025“. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre.

Medzilaboratórne porovnávacie testy (MPS) vykonané v roku 2023

Proficiency test IAG microscopy 2024 Belgicko – zložky živočíšneho pôvodu	4 vzorky
IAG Ring test 2022 – botanické nečistoty	3 vzorky
MPZ ÚKZÚZ Brno 2023 - mykotoxíny	2 vzorky
AG AGES 2023 – základná analýza, ťažké kovy	3 vzorky
KT SLOS – stanovenie prímеси iných rastlinných druhov	3 vzorky

Na základe počtu analyzovaných vzoriek a výsledkov dosiahnutých z externých kontrol kvality možno konštatovať, že laboratórium svoju činnosť vykonáva v súlade s plánovanými úlohami a vzhľadom na proaktívny prístup dokáže flexibilne reagovať na nové požiadavky odborov ÚKSÚP a externých subjektov.

2.10.1.2 Skúšobné laboratórium osív a sadív

Skúšanie osív sa v roku 2023 vykonávalo na dvoch pracoviskách, Skúšobné laboratórium osív a sadív Bratislava (ďalej len „SLOS BA“) a Skúšobné laboratórium osív a sadív Vígľaš (ďalej len „SLOS VI“). Od roku 2001 je skúšobné laboratórium v Bratislave akreditované Medzinárodnou asociáciou pre skúšanie osív a sadív - International Seed Testing Association (ďalej len „ISTA“), pracovisko vo Vígľaši je akreditované SNAS.

Výsledky skúšok SLOS sú podkladom pre vystavenie Osvedčení o uznaní množiteľského materiálu, ktoré vydáva OOaS. Pri vývoze osiva sú podkladom pre vystavenie medzinárodných ISTA certifikátov, ktoré potvrdzujú semenársku kvalitu osiva. Pri certifikácii podľa systému Európskej organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (ďalej len „OECD“) sú výsledky zároveň podkladom pre vystavenie OECD certifikátov, potvrdzujúcich pravosť osiva. SLOS BA je jediným osivárskym ISTA akreditovaným laboratóriom na Slovensku. Laboratórium na základe tejto akreditácie je oprávnené vystavovať ISTA certifikáty, ktoré sú nevyhnutné pre vývoz osiva v rámci EÚ, ako aj do tretích krajín. SLOS zabezpečuje odber vzoriek inšpektormi OKOS, ktorí sú na túto činnosť akreditovaní podľa ISTA pravidiel a pravidelne monitorovaní vedením SLOS BA a OKOS.

Činnosť SLOS BA:

V roku 2023 bolo v SLOS BA analyzovaných 3 176 vzoriek, z toho 2 823 úradných vzoriek (vzorky odobrané inšpektormi OKOS za účelom vystavenia osvedčení o uznaní/neuznaní

množiteľského materiálu), 72 ISTA certifikátov a neúradných 281 vzoriek (vzorky pre OOS, vzorky z kruhových testov na preverenie spôsobilosti laboratória, vzorky na kontrolu inšpektorov OKOS a laborantiek). Na tomto celkovom počte vzoriek bolo vykonaných 19 056 analýz.

Celkovo bolo vystavených 182 oranžových ISTA certifikátov, z toho 72 originálov, 15 predbežných ISTA certifikátov a 95 rovnocenných duplikátov.

Každá zmena v metodikách skúšania osív a sadív sa každoročne schvaľuje na Výročných zasadnutiach ISTA, na ktorých sa zúčastňujú zástupcovia členských laboratórií. Za SR je zo strany MPRV SR nominovaná zástupkyňa členského laboratória ako Designated member, vedúca SLOS BA, ktorá je oprávnená hlasovať v mene SR v otázkach navrhovaných zmien. Zabezpečuje komunikáciu s ISTA sekretariátom a zapracovanie každoročne schvaľovaných zmien v metodikách pre skúšanie osív a sadív. Na základe týchto poznatkov je jediným garantom správnosti používania skúšobných metód a štandardných postupov v celom osivárskom odvetví poľnohospodárskej výroby v SR. V súčasnosti má ISTA 244 členských laboratórií v 82 krajinách, z ktorých je 151 akreditovaných laboratórií.

V termíne od 28.05. – 02.06.2023 sa uskutočnilo Výročné zasadnutie ISTA vo Verone, Taliansku, na ktorom sa schvaľovali nové zmeny v ISTA Rules na rok 2024, ISTA Articles, členské poplatky ISTA a prebiehali aj stretnutia pracovných skupín.

Zástupkyňa SR v ISTA sa aktívne zúčastňuje v nasledovných pracovných skupinách:

1. PTC – Proficiency Test Committee – členstvo od roku 2019, SLOS BA ako líder nasledovných proficiency testov, zodpovedalo za prípravu vzoriek na preverenie spôsobilosti 244 ISTA laboratórií po celom svete
 - Programme Plan 2020-2022, PT21-3 Fagopyrum esculentum PUR (čistota), OSD (stanovenie iných rastlinných druhov), GER (klíčivosť) – skupina plodín Other agricultural species
 - Programme Plan 2023-2025, PT23-1 Vicia villosa PUR (čistota), OSD (stanovenie iných rastlinných druhov), GER (klíčivosť) – skupina plodín Pulses
2. Accreditation & Technical Department – členstvo od roku 2019, po úspešnom absolvovaní školenia na technického audítora v Južnej Amerike je oprávnená vykonávať medzinárodné ISTA audits vo všetkých ISTA akreditovaných laboratóriách.

V termíne 14.-16.03.2023 sa zamestnanci oboch pracovísk (SLOS BA a SLOS VI) zúčastnili medzinárodného workshopu, ktorý sa konal v Prahe a bol zameraný na problematiku klíčivosti osiva sóje fazuľovej. Účasťou na medzinárodnom workshope bola získaná príležitosť na výmenu odborných zručností v oblasti klíčivosti osiva sóje fazuľovej, posudzovaní abnormálnych a normálnych klíčivých rastlín, porovnanie rôznych metód na preskúšanie osiva.

V termíne 05.-07.12.2023 sa vedúca SLOS BA zúčastnila medzinárodného workshopu ISTA, ktorý sa konal v Poľsku, Poznaň, na ktorý boli pozvaní iba technickí audítori ISTA a bol zameraný na zlepšenie postupov pri akreditácii a reakreditácii osivárskych laboratórií, hodnotenie rizika, metrologický proces a revíziu ISTA akreditačnej štandardy.

SLOS BA má v súčasnosti platné Osvedčenie o akreditácii na nasledovné skúšky a skupiny plodín:

- ručné vzorkovanie z osivovej dávky - trávy, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny,
- vzorkovanie automatickým vzorkovačom - obilniny,
- čistota a stanovenie iných semien počtom - trávy, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny,
- klíčivosť na 400 semenách - trávy, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny,
- stanovenie vlhkosti osiva - nízka a vysoká konštantná teplota v sušiarňi - jemné mletie, hrubé

mletie a bez mletia,

- stanovenie hmotnosti tisíc semien počítaním celej frakcie čistých semien - trávy, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny.

Činnosť SLOS je pravidelne preverovaná účasťou na medzinárodných kruhových testoch, kde sa preverujú všetky metódy skúšania.

Každý rok SLOS BA organizuje medzinárodný kruhový test pre 6 laboratórií, z toho sú 2 poverené laboratória v rámci SR, ďalej pre SLOS VI, ISTA akreditované laboratórium ÚKZÚZ Praha a ÚKZÚZ Brno.

V roku 2023 sa SLOS BA zúčastnilo na 9 kruhových testoch, z ktorých 2 medzinárodné organizovalo. Celkovo sa preverila spôsobilosť pri 11 druhoch plodín:

- medzinárodný kruhový test ISTA:
 - o PT 23-1 3x *Vicia villosa*: preverované analýzy: stanovenie čistoty, iných rastlinných druhov a klíčivosti. SLOS BA tento kruhový test organizovalo a pripravovalo pre 198 ISTA laboratórií po celom svete (spolu 720 vzoriek, celkovo 1 rok príprav – výber vhodných osivových dávok, čistenie, váženie, pretestovanie klíčivosti, príprava iných semien burín a overenie životnosti osiva tetrazóliovou skúškou, balenie vzoriek),
 - o PT 23-2 3x *Raphanus sativus*: preverované analýzy: stanovenie čistoty, iných rastlinných druhov, klíčivosť, vlhkosť a preverenie správnosti vystavenia oranžového ISTA certifikátu, určovanie zmesi semien iných rastlinných druhov (100 druhov semien),
 - o PT 23-3 3x *Trifolium hybridum*: preverované analýzy: stanovenie čistoty, iných rastlinných druhov, klíčivosti.
- kruhový test organizovaný ISTA akreditovaným laboratóriom ÚKZÚZ Praha:
 - o KT I/2023 3x *Hordeum vulgare*: preverované analýzy: čistota, zadina, klíčivosť, iné rastlinné druhy, hmotnosť tisíc semien,
 - o KT II/2023 3x *Linum usitatissimum*: preverované analýzy: čistota, klíčivosť, iné rastlinné druhy,
 - o KT III/2023 3x *Pisum sativum*: preverovaná analýza: klíčivosť,
 - o KT IV/2023 3x *Festuca rubra*: preverované analýzy: čistota, klíčivosť a iné rastlinné druhy.
- ako organizátor medzinárodných testov SLOS BA – laboratórium pripravilo 2 medzilaboratórne porovnanie pre 6 laboratórií:
 - o ILC I/2023 - plodiny *Zea mays*, *Avena sativa*, *Triticale*: preverované analýzy: stanovenie čistoty, klíčivosti, prímies iných rastlinných druhov a hmotnosť tisíc semien, vlhkosť a určovanie zmesi semien iných rastlinných druhov,
 - o ILC II/2023 - plodiny *Zea mays* a *Secale cereale*: preverované analýzy: stanovenie čistoty, klíčivosti, prímies iných rastlinných druhov a hmotnosť tisíc semien.

Činnosť SLOS VI:

SLOS VI je akreditované SNAS a vykonáva skúšky v súlade s ISTA pravidlami.

Skúšobné laboratórium v rámci svojej akreditovanej činnosti vykonáva skúšanie osiva druhov podľa ISTA pravidiel a to - osivá obilnín, tráv, strukovín, krmovín, olejní, zelenín, osivá kvetín, aromatických a liečivých rastlín.

V roku 2023 bolo v SLOS VI analyzovaných celkom 3 096 vzoriek, z toho pre:

- uznávacie konanie - prvé uznanie množiteľského materiálu - 1 382 vzoriek,
- kontrola adjustovaného osiva podľa § 4 písm. k zákona 597/2006 Z. z. - 29 vzoriek,
- informačné účely pre externých zákazníkov - 641 vzoriek,
- prolongácie - overenie kvality preskladneného množiteľského materiálu - 167 vzoriek,
- stanovenie osivových hodnôt - zisťovanie vlhkosti a hmotnosti tisíc semien u vzoriek zo skúšobných staníc ÚKSÚP - 830 vzoriek.
- kontrola odberu vzoriek - 47 vzoriek.

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva priebežnými kontrolami meracieho a skúšobného zariadenia podľa Plánu metrologickej kontroly ako súčasť Metrologického poriadku, IP/OLČ/10 Medzikontrola meradiel, porovnanie stanovení vlhkosti osiva vo vlhkomere a v sušiarenskej peci, HTS ručne a s počítadlom semien, používanie vlastného referenčného materiálu na kontrolu meracích, kontrolných a skúšobných zariadení (centrifugálny delič, počítadlo semien) a použitím zdvojených analýz (opakovanie skúšky použitím tých istých metód jednou, alebo viacerými laborantkami v rámci monitoringu pracovníkov). Zhoda s internými predpismi OLC a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2017 sa overuje internými auditmi v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu. Kvalita vykonávaných skúšok sa zabezpečuje vykonávanými auditmi a účasťou na MPS a PT. Prijaté sú také opatrenia, ktoré zabraňujú oznamovaniu nesprávnych výsledkov zákazníčkovi. Kvalita vykonávaných skúšok, ako aj práca v súlade so systémom kvality je pravidelne kontrolovaná internými auditmi. V roku 2023 bolo v laboratóriu uskutočnených 8 interných auditov.

2.10.1.3 Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív

SLAPH je svojou činnosťou zamerané na analýzu vzoriek pôdy, hnojív, pestovateľských substrátov, pôdnych pomocných látok, kompostov, surovín určených na ich výrobu, sekundárnych zdrojov živín a rastlinného materiálu.

Zadávatelom žiadosti o skúšky bol OPH a delia do kategórií:

- *agrochemické skúšanie pôd,*
- *certifikácia hnojív,*
- *štátna odborná kontrola hnojív,*
- *štátna odborná kontrola pôdy,*
- *služby (interné) - rozbor pôdnych, rastlinných vzoriek a vzoriek hnojív pre potreby výkonu špecializovaných činností odborov ÚKSÚP,*
- *služby (externé) - rozbor pôdnych, rastlinných vzoriek a vzoriek hnojív pre potreby fyzických a právnických osôb, ktoré sú spolplatené v súlade s cenníkom ÚKSÚP.*

Prehľad výkonu činnosti SLAPH v roku 2023

Matrica	Účel analýzy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
pôda	agrochemické skúšanie pôdy v SR ASP	17 268	70 334
	štátna odborná kontrola ŠOK	-	-
	služby pre externých zákazníčkov SLe	183	984
	služby interné (pre ÚKSÚP) SLi	282	2 294
hnojivá	štátna odborná kontrola ŠOK	103	1 360
	služby pre externých zákazníčkov SLe	12	76
	služby pre interných zákazníčkov SLi	7	68
Spolu		17 855	75 116

Vo vzorkách pôdy SLAPH stanovuje parametre prijateľných makroživín (P, K, Mg, Ca) a mikroživín (Cu, Mn, Zn, Fe), pôdnej reakcie, vodivosti v pôdnej suspenzii, obsah Cox (humus), obsah rizikových prvkov (As, Cd, Co, Cr, Cu, Ni, Pb, Zn, Hg) a určenie pôdneho druhu. Podľa účelu analýzy je hlavnou činnosťou SLAPH v oblasti pôdy ASP (97,83 %). Ďalšími činnosťami boli služby interné (1,59 %) a externé (1,03 %).

Vo vzorkách hnojív, pôdnych pomocných látok, kompostov, pestovateľských substrátov a surovín určených na ich výrobu sa v SLAPH stanovujú parametre obsahu primárnych živín (N,

P, K), obsahu sekundárnych živín (Ca, Mg, S), obsahu mikroživín (Cu, Mn, Zn, Fe, B), fyzikálno-chemických vlastností a obsah rizikových prvkov (As, Cd, Cr, Cu, Ni, Pb, Se, Zn, Hg).

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovateľnými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLČ. Zhoda s internými predpismi OLČ a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2017 sa overuje internými auditmi v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu.

Činnosť SLAP Košice:

Predmetom činnosti SLAP Košice (ďalej len „SLAP KE“) boli pôdne vzorky skúšané za účelom:

- *monitoring pôd v rámci ASP,*
- *služby (interné) - iným odborom ÚKSÚP,*
- *služby (externé) - fyzickým a právnickým osobám, spolplatnené podľa cenníka ÚKSÚP.*

Prehľad výkonu činnosti SLAP KE v roku 2023

Matrica	Účel skúšania	Počet vzoriek	Počet analýz
pôda	monitoring pôd v rámci ASP	12 309	49 360
	služby	interné	216
		externé	32
Spolu		12 557	49 972

ASP predstavovalo hlavnú činnosť SLAP KE, vzorky ASP tvorili 98,03 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek. V rámci ASP laboratórium stanovovalo pH pôdy a obsah prijateľných živín v extrakte Mehlich 3 (P, K, Mg a u trvalých kultúr aj Ca). Pri skúšaní sa využívali metódy akreditované podľa STN EN ISO/IEC 17025.

Výsledky analýz ASP sú dlhodobu spracovávané OPH a sú dôležitým faktorom stanovujúcim vhodnosť pestovania plodín na danom stanovišti s cieľovou informáciou o potrebe vápnenia a hnojenia monitorovaných pôd, čím sa umožňuje správna regulácia hnojív, a tým aj starostlivosť o pôdnu úrodnosť a ochranu životného prostredia.

Vzorky analyzované v rámci služieb tvorili 1,97 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek (z toho 1,72 % boli služby interné a 0,25 % služby externé). V uvedených vzorkách laboratórium stanovovalo pH pôdy, obsah prijateľných živín v extrakte Mehlich 3 (P, K, Mg, Ca), ako aj ďalšie ukazovatele: oxidovateľný uhlík (humus), B a anorganické formy N (dusičnanový a amoniakálny dusík).

Výsledky analýz slúžili pre interné potreby ÚKSÚP, OPH na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov, sledovanie vývoja úrodnosti pôdy, kontrolnú činnosť v rámci aplikácie hnojív s obsahom dusíka na skúšobných stanicích ÚKSÚP, ako aj pre potreby externého zákazníka (záhradkárov a poľnohospodárske subjekty mimo ASP).

2.10.1.4 Skúšobné laboratórium analýzy vína

SLAV je uvedené v zozname laboratórií, ktoré členské štáty EÚ určili ako oprávnené vykonávať úradné analýzy v sektore vinohradníctva a vinárstva podľa čl. 146 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami.

Činnosť SLAV:

Ťažisko akreditovanej činnosti laboratória predstavuje:

- *Výkon analytických rozborov vzoriek vín*, na základe žiadosti o certifikáciu vín podanej fyzickou alebo právnickou osobou, ide o veľkú skupinu vín s CHOP vrátane tokajských vín a vín s CHZO, ktoré pred uvedením na trh podliehajú certifikácii, analytické rozborov hradia fyzické alebo právnické osoby, ktoré požiadali o certifikáciu a sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke,
- *chemické analýzy muštov a vín nepodliehajúce certifikácii* - služby pre fyzické a právnické osoby, ktoré sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke,
- *chemické analýzy muštov a vín pre izotopovú databanku SR* - nie sú spoplatnené, vykonávajú sa na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVVOVOS,
- *analýzy úradných vzoriek od ŠVPS SR* nakoľko v novembri 2021 bolo SLAV oficiálne určené ako Úradné laboratórium pre analýzy vína pre potreby odhaľovania podvodných praktík.

SLAV vykonáva aj neakreditovanú činnosť - chemické a fyzikálne skúšky, ako službu pre fyzické a právnické osoby, tieto sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP.

V roku 2023 sa v SLAV analyzovalo 914 vzoriek vín podliehajúcim certifikácii.

Pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadali o chemické analýzy muštov a vín nepodliehajúcim certifikácii, SLAV zanalyzovalo 129 vzoriek. V rámci tohto počtu analyzovaných vzoriek muštov a vín sú zaradené vzorky pre Izotopovú databanku SR v počte 20 vzoriek. V rámci tohto počtu sú zaradené aj vzorky pre OVS, skúšobnú stanicu ÚKSÚP Dolné Plachtince v počte 70 vzoriek.

V roku 2023 sa v SLAV spolu analyzovalo 1 043 vzoriek vín, čo predstavuje 7 012 parametrov.

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov analýz sa zabezpečuje viacerými spôsobmi. Mesačne sa vykonáva analýza referenčného materiálu s deklarovateľnými hodnotami, ktoré sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle interných predpisov. Taktiež sa vykonáva opakovaná analýza jednej vzorky, ktorá už bola analyzovaná, pričom výsledky sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle zadefinovaných požiadaviek. Týždenne sa vykonávajú analýzy interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov. Jedenkrát ročne sa uskutočňuje monitoring pracovníčok, ktorý sa vyhodnocuje v zmysle interných predpisov SLAV.

V roku 2023 sa SLAV zúčastnilo PT organizovaného LGC Proficiency Testing, Veľká Británia.

Vo všetkých stanovovaných ukazovateľoch bolo SLAV úspešné so z-skóre $\leq 2,0$.

Na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVVOVOS, SLAV vykonalo prípravu roztokov potrebných k senzorickým skúškam pre Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb pre 46 žiadateľov a podieľalo sa na obslužných činnostiach počas senzorických skúšok.

Dve zamestnankyne SLAV sú menované MPRV SR ako členky Komisie na hodnotenie vína a pravidelne sa zúčastňujú zasadanií Komisie na hodnotenie vína, ktorej činnosťou je senzorické hodnotenie vín v zmysle legislatívnych požiadaviek kladených na Certifikáciu vín.

2.10.1.5 Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov

SLAPe má odbornú činnosť zameranú na chromatografické analýzy a fyzikálno-chemické analýzy v nasledujúcich oblastiach:

- úradná kontrola POR, ich celkové zloženie a vlastnosti, SLAPe je NRL pre chemické prípravky na ochranu rastlín,

- úradná kontrola krmív na obsah rezíduí pesticídov, orgánochlórovaných pesticídov, polychlórovaných bifenylov (PCB), doplnkových látok a melamínu, pričom plní úlohy NRL pre doplnkové látky,
- úradná kontrola rastlinného materiálu pre EPV,
- analýza pôdy - štátny monitoring pôd zameraný na prítomnosť rezíduí perzistentných pesticídov,
- neklinické štúdie chemických látok podľa požiadaviek SLP,
- služby - analýzy vzoriek od externých žiadateľov.

Systém kvality

SLAPe má zavedené a pracuje v dvoch systémoch kvality a to:

- akreditáciu vo flexibilnom aj fixnom rozsahu podľa EN ISO 17025, na základe požiadaviek Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/625,
- je držiteľom Osvedčenia o súlade so správnou laboratórnou praxou č. G-040 podľa zákona č. 67/2010 Z.z. (chemický zákon) a v súlade so zásadami SLP OECD, je zaradené v Národnom monitorovacom programe SLP a vo Vestníku Úradu normalizácie, metrologie a skúšobníctva SR.

Výsledky štúdií sú platné vo všetkých krajinách EÚ a v krajinách združených v OECD. Overenie spôsobilosti vykonávať štúdie s požiadavkami SLP zabezpečuje SNAS. SLAPe je jediné laboratórium v SR spôsobilé vykonávať analytické štúdie chemických látok podľa SLP.

Počet akreditovaných analytov v zmysle flexibilného rozsahu sa postupne rozširuje podľa požiadaviek zákazníkov s prihliadnutím na časové, materiálne a personálne kapacity potrebné na validácie. V roku 2023 bolo validovaných a akreditovaných 35 rezíduí pesticídov v krmivách a 23 účinných látok prípravkov na ochranu rastlín

Medzinárodné aktivity SLAPe v roku 2023 v oblasti POR:

- online účasť na Pracovnej skupine Komisie k metódam analýz v krmivách (revízia Nariadenia Komisie (ES) č. 152/2009),
- online účasť na stretnutí národných laboratórií pre doplnkové látky v krmivách Annual workshops of the EURL-FA Control & Authorisation,
- dlhodobá a úspešná účasť na medzinárodných kolaboratívnych skúškach CIPAC (*Collaborative International Pesticides Analytical Council*) za účelom validácie nových analytických metód na stanovenie účinných látok.

Pracovisko SLAPe sa pravidelne zúčastňuje medzilaboratórných testov, ktoré organizujú európske laboratória. Aktívnou účasťou na analýze neznámych vzoriek laboratórium potvrdzuje správnosť vykonávaných analýz. V roku 2023 sa SLAPe úspešne zúčastnilo na medzinárodných proficiencie testov (MPS) pre analýzu prípravkov na ochranu rastlín, krmív a rastlinného materiálu.

Prehľad medzilaboratórných porovnávacích skúšok MPS pre zabezpečenie kontroly kvality

Názov testu	Organizátor	Oblasť	Počet ukazovateľov
Proficiency testing on Physicochemical Properties of a Pesticide Formulation, (AFSCA), PT 01-2023-A	Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne Alimentaire (AFSCA) Belgie	Učinné látky, nečistoty, koformulanty a fyzikálno-chemické vlastnosti POR	11
ITPT - 2023 Plant Protection Products	Italian Laboratory of National Institute of Health	Učinné látky POR	2
EUPT-CF 17 2023 European Proficiency Test on Incurred and Spiked Pesticide Residues in Wheat European Union	Reference Laboratory for Residues of Pesticides National Food Institute Technical University of Denmark	Rezíduá pesticídov	96
		Rezíduá orgánochlórovaných pesticídov	20
EURL Proficiency Test on the Determination of PCDD/Fs, PCBs, PBDEs, HBCDDs and PFASs in Compound Feed 2023	EURL for halogenated POPs in Feed and Food c/o State Institute for Chemical and Veterinary Analysis of Food Freiburg, Germany	Polychlórované bifenyly	12
EURL –FAC PT 2023/1 EURL for Feed Additives	European Commission Joint Research Centre Belgie	Kokcidiostatiká	14
Analýza vitamínů v krmivech	MPZ ÚKZÚZ Brno, ČR	Vitamíny A + E	4
Analýza krmiv 2023 - 1	MPZ ÚKZÚZ Brno, ČR	Aminokyseliny	51
Analýza kokcidiostatik v krmivech 2023	MPZ ÚKZÚZ Brno, ČR	Kokcidiostatiká	15
Krmivá - Diclazuril	AGES Austria	Kokcidiostatiká	1

Spolupráca s inými organizáciami:

- na základe žiadosti bola zahájená spolupráca na multicentrové štúdie v systéme SLP so Slovenskou zdravotníckou univerzitou a Slovenskou akadémiou vied, ide o neklinické čiastkové štúdie, kde je vykonaná validácia metódy, analyzovaná stabilita a homogenita aplikovaných látok v toxikologických štúdiách, validačný protokol a výsledky do Záverečnej správy sú dodané v anglickom jazyku;
- pre NPPC – Výskumný ústav rastlinnej výroby, Piešťany boli vykonané analýzy na obsah rezíduí pesticídov (thiamethoxam, clothianidin) vo vzorkách pôdy,
- pre občianske združenie Za našu vodu boli vykonané analýzy na obsah rezíduí pesticídov vo vzorkách filtrátov z vody,
- spolupráca s ÚKZÚZ Brno pri vzorkách konopy siatej - v roku 2023 bolo pripravených dodaných 16 vzoriek.

Celkove bolo v roku 2023 v SLAPe analyzovaných **855 vzoriek**, v ktorých bolo stanovených **45 150 ukazovateľov**. SLAPe v roku 2023 vykonávalo uvedené laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti úradnej kontroly prípravkov na ochranu rastlín a úradnej kontroly krmív.

Prehľad počtu analyzovaných vzoriek a ukazovateľov v SLAPe za rok 2023

Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov (parametrov)
Prípravky na ochranu rastlín a morené osivá	235	1 680
Krmivá	322	30 538
Pôda	110	9 824
Rastliny	35	2 044
Konopa siata **	16	
Voda	8	900
Čiastkové štúdie v rámci multicentrových štúdií v systéme SLP (6 štúdií)	129	164
Spolu	855	45 150

Pozn: * v počte ukazovateľov nie sú zahrnuté paralelné stanovenia vzoriek, nie sú zahrnuté analýzy CRM, štandardov, kontrolných vzoriek, kalibračných roztokov.

** príprava vzoriek na analýzu, analýzu vykonal ÚKZÚZ

Laboratórna kontrola kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín:

Úradné kontroly v oblasti zdravia rastlín sú v SR vykonávané orgánom rastlinolekárskej starostlivosti, ktorým je podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov ÚKSÚP a referenčným laboratóriom pre chemickú laboratórnu kontrolu POR.

SLAPe OLČ v rámci kontroly autorizovaných POR v SR zabezpečuje laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti úradnej kontroly POR:

- identifikáciu účinných látok, safenerov, koformulantov a nečistôt (HPLC, GC),
- stanovenie obsahu účinných látok, safenerov, koformulantov a nečistôt (HPLC, GCFID, odmernou analýzou),
- stanovenie fyzikálno-chemických parametrov POR,
- GC/MS profily zloženia POR, ilegálnych POR, identifikácia účinných látok v morených osivách,
- vykonáva štúdie, resp. čiastkové štúdie v rámci multicentrových štúdií, v systéme kvality SLP.

V laboratóriách SLAPe bolo v roku 2023 analyzovaných, v rámci úradných kontrol, interných a externých služieb, 235 vzoriek POR, stanovených 1 680 ukazovateľov POR paralelne, čo predstavuje 3 360 analýz POR. Celkove bolo analyzovaných 235 vzoriek POR a stanovených 1 680 ukazovateľov. V rámci MPS boli analyzované 4 vzorky POR, stanovených 13 ukazovateľov.

Na úradnú kontrolu v roku 2023 bolo analyzovaných 58 vzoriek POR dodaných fytoinšpektormi. SLAPe analyzovalo 150 vzoriek POR od externých žiadateľov aj z ČR. Počet vzoriek od externých žiadateľov v tomto roku značne stúpol v súvislosti s prolongáciou prípravkov podľa Vyhlášky MPRV SR č. 51/2021 Z. z.

Laboratórna kontrola POR v SLAPe pozostáva:

- analýzy účinnej látky, safenerov, nečistôt a koformulantov - spolu bolo stanovených 662 ukazovateľov,
- stanovenia fyzikálno-chemických parametrov (penivosť, pH, merná hmotnosť, emugovateľné charakteristiky, jemnosť mletia, suspendovateľnosť, zmáčateľnosť, dispergovateľnosť/spontánnosť dispergácie, makroskopické posúdenie-farba,...) - stanovených bolo spolu 986 ukazovateľov,
- GC MS profily - boli vytvorené GC MS profily z 45 vzoriek POR.

V dôsledku neustáleho nárastu falšovaných POR pri dovoze narastajú aj požiadavky o analýzy relevantných nečistôt a koformulantov v POR. Stanovenie týchto parametrov je časovo a odborne náročné, preto sú potrebné veľmi špecifické analýzy. SLAPe analyzuje profily POR na HPLC, GC/FID a GC/MS za účelom vytvárania profilových knižníc POR. Pre profilové analýzy polárnych POR bolo zabezpečené vybavenie infračervenej spektroskopie s Fourierovou transformáciou (tzv. Raman s FTIR), aby zefektívnila prácu a posunula ju na vyššiu úroveň v súvislosti so spracovávaním dát najmä pri falšovaných POR.

Prehľad počtu analyzovaných vzoriek POR v roku 2023

Typ vzorky POR	Počet vzoriek	Fyzikálno-chemické analýzy *	Účinné látky, safenery, relevantné nečistoty		GC Profil
			identifikácia	kvantifikácia	
Úradná kontrola	58	218	92	88	14
Interná služba	3	0	13	1	2
Interná služba – morené osivá	24	0	60	0	5
Externá služba	150	556	198	202	24
MPS	4	5	4	4	0
POR spolu	239	779	367	295	45
Parametre POR spolu			1 486		

Účasť na čiastkových štúdiách v rámci multicentrových štúdií:

V roku 2023 v spolupráci s Centrom experimentálnej medicíny SAV, Bratislava a Slovenskou zdravotníckou univerzitou Bratislava sa SLAPe podieľalo na vykonaní 6 multicentrových neklinických štúdií formou čiastkových štúdií. Dôvodom spolupráce bolo, že SLAPe je jediné pracovisko, ktoré pracuje v systéme SLP pre analýzu chemických látok, t.j. vykonáva analytické štúdie.

Zoznam analyzovaných účinných látok, safenerov, nečistôt, a fyzikálno-chemických vlastností vo vzorkách POR a morených osív v roku 2023

POR	Účinné látky			
	2,4-D (2,4-D-EHE)	dodine	lambda-cyhalothrin	prosulfuron
acetamiprid	ethephon	mandipropamid	prothioconazole	
aminopyralid	ethofumesate	MCPA	pyraclostrobin	
amisulbrom	fenoxaprop-P (fenoxaprop-P-ethyl)	mefentrifluconazole	pyridate	
azoxystrobin	fenpropidin	mesotrione	pyroxsulam	
bixafen	florasulam	metalaxyl	quinmerac	
boscalid	fludioxonil	metalaxyl-M	quizalofop-P-ethyl	
bromadiolon	flufenacet	metamitron	rimsulfuron	
clethodim	fluopyram	metazachlor	sedaxane	
clofentezine	fluroxypyr (fluroxypyr meptyl)	metribuzin	S-metolachlor	
clomazone	fluxapyroxad	metsulfuron-methyl	spiroxamine	
clopyralid	folpet	napropamide	tau-fluvalinate	
copper hydroxide (copper)	foramsulfuron	nicosulfuron	tebuconazole	
cyazofamid	gama-cyhalothrin	penconazole	tefluthrin	
cymoxanil	glyphosate (glyphosate -IPA)	pendimethalin	tembotrione	
cypermethrin	chlorantraniliprole	phenmedipham	terbuthylazine	
cyprodinil	chlormequat	pirimiphos-methyl	tetraconazole	
deltamethrin	chlormequat chloride	propaquizafop	thienecarbazone	

dicamba	chlorofacinom	proquinazid	tribenuron (tribenuron-methyl)
dicamba (dicamba-Na)	imazalil	prosulfocarb	trifloxystrobin
difenoconazole	imazamox	prosulfuron	trinexapac (trinexapac-ethyl)
diflufenican	ipconazole	prothioconazole	triticonazole
dimethachlor	kresoxim-methyl	pyraclostrobin	zoxamide
Nečistoty a safenery			
mefenpyr-diethyl	isoxadifen-ethyl		
Fyzikálno-chemické vlastnosti POR			
penivosť	pH	merná hmotnosť	emugovateľné charakteristiky
jemnosť mletia	suspendovateľnosť	zmáčateľnosť	dispergovateľnosť/spontánnosť dispergácie

Analýza rezíduí pesticídov, doplnkových látok, nežiadúcich látok a kontaminantov:

V rámci úradnej kontroly krmív podľa nariadenia č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach a internej služby pre analýzu krmív bolo analyzovaných 322 vzoriek krmív a v nich bolo stanovených 30 538 ukazovateľov.

V roku 2023 bolo analyzovaných 21 vzoriek rastlinného materiálu z úradnej kontroly pre EPV na obsah 2 016 ukazovateľov rezíduí pesticídov. V rámci flexibilnej akreditácie bolo rozšírenie validovaných a akreditovaných 35 ukazovateľov rezíduí pesticídov.

Od roku 2022 bola činnosť laboratória rozšírená o analýzu vzoriek v rámci štátneho monitoringu pôd zameraného na sledovanie perzistentných pesticídov v pôde, ktorý pokračoval aj v roku 2023. Analyzovalo sa 100 vzoriek a vyhodnotilo sa v nich 9 500 ukazovateľov.

Na základe externej spolupráce z NPPC - Výskumným ústavom rastlinnej výroby sa analyzovalo 8 vzoriek pôd, v ktorých sa meral obsah klotianidínu, tiametoxámu a stanovovala sušina. Podobne sa analyzovalo aj 8 vzoriek filtrátov vody pre občianske združenie Za našu vodu. V týchto vzorkách sa hodnotilo 900 ukazovateľov.

Vzorky konopy siatej boli v SLAPe sušené a triedené na analýzu a odosielané do ÚKZÚZ Brno, kde je v rámci spolupráce analyzovaný obsah THC a CBD. Spracovaných bolo 16 vzoriek konopy siatej.

Legislatíva upravujúca oblasti kontroly rezíduí pesticídov, nežiadúcich látok, deklarovaného obsahu doplnkových látok v krmivách je v EÚ plne harmonizovaná. SLAPe sa pravidelne zúčastňuje workshopov, ktoré organizuje Európske referenčné laboratórium pre rezíduá pesticídov a pre doplnkové látky a medzilaboratórnych porovnávacích testov, ktoré zabezpečujú systém kvality meraných ukazovateľov.

V priebehu roka 2023 bola zavedená metóda na stanovenie krížovej kontaminácie kokcidiostatík, ktorá bola následne preverená účasťou na kruhovom teste EURL so 100% úspešnosťou na ukazovatele: Diclazuril, Lasalocid sodium, Mononensin sodium, Narasin, Nicarbazin, Robenidine hydrochloride, Salinomycin sodium.

Kontroly krmív, rastlinného materiálu v roku 2023

Kontrola krmív	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
	322	30 538
Úradná kontrola krmív		
stanovenie rezíduí pesticídov	196	30 140
stanovenie rezíduí orgánochlórovaných pesticídov	21	78
stanovenie vitamínu A	80	80
stanovenie vitamínu E	18	18
stanovenie aminokyselín	33	37

stanovenie kokcidiostatík	42	84
stanovenie cholín chloridu	3	3
Interná služba kontroly krmív		
stanovenie polychlórovaných bifenylov	2	12
stanovenie melamínu	1	4
iné (nikotín)	2	2
stanovenie vlhkosti	80	80
Analýza rastlinného materiálu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
úradná kontrola rastlinného materiálu pre EPV - stanovenie rezíduí pesticídov	21	2 016
externé vzorky – stanovenie rezíduí pesticídov	14	28
analýza konopy siatej*	16	
Spolu	51	2 044

Pozn. * analýzu na obsah THC a CBD vykonal ÚKZÚZ

Analýza pôdy a vody

Analýza pôdy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
monitoring pôdy SR - stanovenie perzistentných rezíduí pesticídov	100	9 500
externé vzorky – stanovenie rezíduí pesticídov	10	324
Analýza vody	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
externé vzorky – stanovenie rezíduí pesticídov	8	900

2.10.1.6 Oddelenie molekulárnej biológie

OMB je skúšobné pracovisko, ktoré v SR zabezpečuje kontrolu kvality a bezpečnosti primárneho potravinového reťazca v oblasti molekulárno-biologického skúšania rastlín, rastlinných komodít, krmív, bioproduktov, potravinových vstupov, fyto diagnostiky rastlín a rastlinných produktov, kontroly GMO, kontroly pestovania GMO a environmentálneho monitoringu GMO.

Je NRL pre oblasť kontroly a testovania GMO. Okrem skúšobnej činnosti sa podieľa na medzinárodnej validácii metód, certifikácii referenčných materiálov (CRM), zúčastňuje sa medzinárodných projektov, vypracováva súdnoznalecké posudky, vykonáva porovnávacie kvalitatívne a kvantitatívne testy pre úradné národné aj zahraničné laboratóriá, ktoré nemajú svojim rozsahom akreditácie pokryté všetky analýzy potrebné na detekciu a kvantifikáciu špecifických GMO.

OMB NRL je od decembra 2019 menované:

- NRL pre škodce rastlín so zameraním na baktérie,
- NRL pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy,
- NRL pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky a
- NRL pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče podľa nariadenia č. 625/2017.

Činnosť OMB NRL:

V roku 2023 laboratórium plnilo skúšobné výkony v nasledovných oblastiach:

- skúšanie a monitoring GMO v odrodách, osivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch

OMB vykonávalo kvalitatívne a kvantitatívne testy pre cca 95 % známych GM rastlín (sója, kukurica, repka, repa, pšenica, jačmeň, slnečnica, ovos, tritikale zemiaky, ryža a iné)

a kvantitatívne testy pre GMO povolené v EÚ. Introdukciu, internú verifikáciu a validáciu nových metód pre GMO v súlade s požiadavkami Komisie a environmentálneho monitoringu GMO a LMO pre MŽP SR

- molekulárna diagnostika karanténnych a hospodársky významných rastlinných patogénov
NRL vykonávalo molekulárnu diagnostiku rastlinných patogénov pre nasledujúce baktérie, fytoplazmy a huby: baktérie *Erwinia amylovora*, *Xylella fastidiosa*, huby *Phytophthora ramorum* a *Fusarium circinatum*, fytoplazmy *Apple proliferation group* (*Ca. Phytoplasma mali*, *Ca. Phytoplasma pyri*, *Ca. Phytoplasma prunorum*), *Elm yellows group* (*Grapevine flavescence doree*), vírusy ToBRFV, RRV a ToMMV.
- elektroforetické testy odrôd, osív, sadív a merkantilu pre pšenicu, jačmeň, kukuricu, ovos a raž
OMB vykonávalo skúšky genotypizácie a identifikácie odrôd obilnín (pšenica, kukurica).

Vykonané analýzy OMB NRL v roku 2023

Činnosť NRL	Ukazovateľ	Skutočnosť rok 2023	Poznámka
popis a stanovenie homogenity odrôd, stanovenie odrodovej pravosti a čistoty osív, genetické stanovenia a interpretácie pre ÚKSÚP a externých odberateľov (elektroforetický fingerprinting)	počet ukazovateľov	587	pšenica (<i>T. aestivum</i>) kukurica (<i>Zea mays</i>)
	počet vzoriek	10	detto
aktualizácia katalógov pšeníc, jačmeňov a ostatných plodín	počet vzoriek	-	-
validácia/verifikácia metód pre detekciu GMO	počet metód	1	Kvalitatívna detekcia GM kukurice LY038 na prístroji QuantStudio 12K Flex Real-Time PCR Instrument
validácia/verifikácia metód pre detekciu GMO, rozšírenie flexibilného rozsahu akreditácie	počet metód	-	-
detekcia a kvantifikácia GMO v osivách, rastlinách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch (PCR, Real-Time PCR)	počet vzoriek	261	sója, repka, kukurica, jačmeň, slnečnica, osivá, krmivá a rastlinný materiál
	počet ukazovateľov	3 439	detto
validácia/verifikácia fyto diagnostických metód Real-Time PCR	počet metód	-	-
validácia/verifikácia fyto diagnostických metód Real-Time PCR pre rozšírenie flexibilného rozsahu akreditácie	počet metód	-	-
PCR, Real-Time PCR diagnostika fytopatogénov pre OKOR a SLDSO a PT	počet vzoriek	900	EA, XF, fytoplazmy, ToBRFV, RRV, PR, FC, ToMMV
	počet ukazovateľov	908	detto
Celkový počet vzoriek			1 171
Celkový počet ukazovateľov			4 934

V roku 2023 bol celkový objem skúšobných výkonov 1 171 vzoriek, z toho 261 vzoriek na GMO (22 %), 900 vzoriek na fyto diagnostiku (77 %) a 10 vzoriek na elektroforetické stanovenie odrodovej identity a homogenity odrôd, osív a merkantilu (1 %). Na vzorkách bolo uskutočnených spolu 16 447 analýz.

Odborní pracovníci OMB NRL sú aktívnymi členmi pracovného panelu EPPO pre vírusy a fytoplazmy (*EPPO Panel on Diagnostics in Virology and Phytoplasmaology*) a na základe EPPO Database on Diagnostic Expertise sa podieľali na programe zabezpečenia systému kvality diagnostických laboratórií so zameraním na štandardizáciu postupov validácie diagnostických protokolov.

Pravidelne sa zúčastňujú stretnutí *The European Network of GMO Laboratories (ENGL)*, workshopov NRL - (ES) 625/2017 a školiacich aktivít, ktoré organizuje EURL pre geneticky modifikované potraviny a krmivá (ďalej len „EURL GMFF“) v Spoločnom výskumnom centre ES (*Joint Research Center*) (ďalej len „JRC“) Ispra, v Taliansku.

Pravidelne sa zúčastňujú zasadnutí, workshopov, pracovných stretnutí NRL - (ES) 625/2017 a školiacich aktivít, ktoré organizujú EURL pre škodce rastlín so zameraním na baktérie, EURL pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy, EURL pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky a EURL pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče.

Zabezpečenie kvality

V súlade s plánom porovnávacích testov na obdobie 2020-2025 (SNAS) sa OMB NRL v roku 2023 zúčastnilo 6 medzinárodných proficienčných testov.

Organizátor testu	Kód testu matrica	Ukazovatele	Dátum dodania výsledkov	Z - skóre
Asia Pacific Accreditation Cooperation (APAC), China	Asia Pacific Metrology Program (APMP) Real-Time PCR Kukurica	Detekcia, identifikácia a stanovenie obsahu GM MON87427 kukurice	14.06.2023	GM03-1 (1,06) GM03-2 (1,12)
EC JRC IHCP Ispra, EURL for GM Food & Feed, Ispra, Taliansko	ILC-EURL-GMFF-23/01 Real-Time PCR, Sója	EC JRC IHCP Ispra, EURL for GM Food & Feed, Ispra, Taliansko	18.07.2023	A5547 sója (0,47)
EC JRC Geel Belgium JRC.F - Health and Food	Tenders JRC/GEE/2023/VLVP/1647 Real-Time PCR, Sója, kukurica	Detekcia a obsah GM sóje 40-3-2 a GM kukurice TC1507	*	*
European Union Reference Laboratory (EURL) for pests of plants on viruses, viroids and phytoplasmas NIB, Slovinsko	Proficiency test for the detection and identification of <i>Chrysanthemum stem necrosis virus</i> (CSNV) EURL-Virology_PT-2023-01-CSNV Lyofilizovaný rastlinný materiál	<i>Chrysanthemum stem necrosis virus</i> (CSNV)	11.07.2023	86 %
European Union Reference Laboratory (EURL) for pests of plants on bacteria (NVWA Holandsko)	EURL PT on the subspecies determination of <i>Xylella fastidiosa</i> EURL-BAC-PT-2023-Xyf Roztok DNA	Dôkaz a identifikácia Baktérie <i>Xylella fastidiosa</i>	17.10.2023	100 %
European Union Reference Laboratory (EURL) for pests on plants – on fungi and oomycetes ANSES, Francúzsko	Detection of <i>Bretziella fagacearum</i> using molecular-based approaches 23Bfag	Dôkaz a identifikácia Huby <i>Bretziella fagacearum</i>	*	100 %

Pozn: * Výsledky PT ešte nedoručené organizátorom PT

Nové činnosti OMB NRL v roku 2023:

- zavedenie a interná verifikácia kvalitatívnej detekcie GM kukurice LY038 na prístroji QuantStudio 12K Flex Real-Time PCR Instrument,
- príprava, účasť a vyhodnotenie EÚ projektu „Národný program monitorovania škodlivých organizmov“ (2023).

Činnosti OMB vyplývajúce z úloh a kompetencií NRL pre oblasť kontroly a testovania GMO na základe platnej európskej legislatívy:

- zabezpečovanie systému kvality podľa ISO/IEC 17025:2017 pre oblasť skúšania odrôd, osív, sadív, merkantilu, rastlinného tovaru, bioproduktov, krmív a potravinárskych vstupov, GMO, zdravotného stavu rastlín a rastlinných patogénov,
- spolupráca s referenčným laboratóriom spoločenstva EURL GMFF v oblasti svojej kompetencie a poskytovanie informácií národným orgánom, garantovanie nových laboratórnych metód a metodických postupov;
- poskytovanie vedeckej a technickej pomoci národným orgánom pri zavádzaní koordinovaných plánov kontrol (MANCP),
- účasť na odborných rokovaníach na národnej a medzinárodnej úrovni,
- spolupráca s referenčnými laboratóriami spoločenstva EURL pre škodce rastlín so zameraním na baktérie, EURL pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy, EURL pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky a EURL pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče.

Účasť OMB na zasadnutiach:

- online plenárne a pracovné stretnutie ENGL a NRL podľa Nariadenia (ES) (625/2017) „19th Workshop NRLs 625/2017 and 34th ENGL Plenary Meeting“ ako členské laboratórium ENGL JRC EC (*European Network of GMO Laboratories*), EC JRC, EURL GMFF, Seville, Španielsko
- „EURL GMFF ddPCR training online workshop“, 04.10.2023
- „NRL-GMFF Training Workshop Bioinformatics: Galaxy platform“, 28.-30.11.2023, Brusel, Belgicko
- EPPO „A Workshop for Heads of Plant Pest Diagnostic Laboratories“, 19.-20.04.2023 Oieras, Portugalsko
- 4th EURL for Fungi and Oomycetes Workshop, 24.-25.05.2023, Nancy, Francúzsko
- 5th annual EURL workshop for Pests of Plants on Viruses, Viroids and Phytoplasmas 08.-09.06.2023, Rím, Taliansko
- EURL for Insects and Mites Workshop 2023, 19.10.2023, Heraklion, Grécko
- EPPO Panel on Diagnostics in Virology and Phytoplasmology 27.-30.11.2023, Paríž, Francúzsko

Iné činnosti OMB:

- aktualizovalo evidenciu EPPO Database on Diagnostic Expertise,
- pracuje ako člen EPPO Panelu pre diagnostiku v oblasti virológie a fytoplazmiem,
- zmluvne spolupracuje so SIŽP MŽP SR na environmentálnom monitoringu GM rastlín,
- plní úlohy vyplývajúce z členstva v Biosafety Clearing-House LMO Detection Network UNEP za SR v období 2013-2023,
- pracovníci NRL pracovali ako členovia národných orgánov, komisií a spoločností SR v medzinárodných, vládnych a mimovládnych organizáciách (EPPO, ISTA, UPOV, OECD, ENGL JRC EC, EC JRC IHCP Ispra, EURL GMFF, EC JRC Sevilla, EC JRC IRMM Geel, EFSA, SPVTS, SRS a ZSVTS),
- NRL pokračovalo v zmluvných spoluprákach s EC JRC Ispra a SIŽP Bratislava.

2.10.1.7 Skúšobné laboratóriá diagnostiky škodlivých organizmov

SLDŠO sú umiestnené v Bratislave, Vígľaši, Košiciach a v Haniske pri Košiciach. Výkony sú zamerané na detekciu a identifikáciu škodlivých organizmov (ďalej len „ŠO“) a škodlivých činiteľov (ďalej len „ŠČ“) rastlín a rastlinných produktov podľa národnej a európskej legislatívy. SLDŠO ako NRL je zodpovedné za oficiálnu štátnu laboratórnú kontrolu ŠO a ŠČ rastlín a rastlinných produktov v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. V oblasti fytokontroly je činnosť zameraná na ochranu územia SR pred šírením a zavliekaním ŠO a na kontrolu zdravotného stavu domácej produkcie rastlín a rastlinných produktov. Vykonávajú sa laboratórne monitorings karanténnych a regulovaných ŠO.

Činnosť SLDŠO Bratislava:

Diagnostická činnosť SLDŠO Bratislava je zameraná na vykonávanie prieskumov a monitoringov na prítomnosť ŠO a ŠČ, ktoré sa na našom území nevyskytujú alebo sa vyskytujú len v malej miere. Okrem monitorovaných ŠO a ŠČ sú v laboratóriách diagnostikované aj bežné fytopatogénne organizmy. Počet monitorovaných nových ŠO a ŠČ má rastúcu tendenciu. Sledovanie týchto organizmov vyplýva z legislatívy EÚ, SR a EPPO noriem. V diagnostických laboratóriách SLDŠO Bratislava sú zaznamenané aj nové invázne ŠO a ŠČ, ktoré nie sú zaradené v zoznamoch sledovania.

SLDŠO Bratislava – NRL tvoria:

- **SLDŠO BA, pracovisko Bratislava** (ďalej len „SLDŠO BA – BA“) – NRL pre škodce so zameraním na vírusy, baktérie, hád'atká a hmyz a roztoče – vykonáva diagnostiku pre OOR, OOS a OOaS,
- **SLDŠO BA, pracovisko Vígľaš** (ďalej len „SLDŠO BA – VI“) – NRL pre škodce so zameraním na hád'atká a hmyz a roztoče – vykonáva diagnostiku pre OOR, OOS a OOaS,
- **SLDŠO BA, pracovisko Košice** (ďalej len „SLDŠO BA – KE“) – NRL pre škodce so zameraním na huby a riasovky, hád'atká a hmyz a roztoče – vykonáva diagnostiku pre OOR, OOS, OOaS a ORP.

V roku 2023 bolo do laboratórií SLDŠO BA (BA, VI, KE) prijatých **2 549 vzoriek** s počtom **36 501 vykonaných analýz**.

Štatistické údaje za jednotlivé laboratóriá SLDŠO Bratislava v roku 2023

Rok 2023	SLDŠO BA pracovisko Bratislava	SLDŠO BA pracovisko Vígľaš	SLDŠO BA pracovisko Košice	Spolu
počet prijatých vzoriek (ks)	1 422	385	742	2 549
počet sledovaných ukazovateľov (ks)	2 322	525	981	3 828

Diagnostika škodlivých organizmov

V oblasti **virológie** sa na doručených vzorkách monitoroval výskyt: *Tomato Leaf Curl New Delhi Virus* (ToLCNDV) – vírus Nai Díli kučeravosti listov rajčiaka, *Tobacco Ringspot Virus* (TRSV) – vírus krúžkovitosti tabaku, *Plum Pox Virus* (PPV) – vírus šarky metódou ELISA. Pre virologické analýzy bolo prijatých 324 vzoriek. Počet sledovaných ukazovateľov v oblasti virológie bolo 645. V oblasti virológie boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyt monitorovaných ŠO na vírus šarky.

V oblasti **bakteriológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt *Erwinia amylovora* (EA) – spála jadrovín metódou ELISA, vzorky na *Xylella fastidiosa* (XF) – cievne vädnutie viniča (Pierceová choroba) boli v laboratóriu SLDŠO BA pripravované pre metódu PCR pre laboratórium OMB Bratislava v počte 303 vzoriek. Pre bakteriologické analýzy bolo prijatých 556 vzoriek. Počet sledovaných ukazovateľov v oblasti bakteriológie bolo 253. V oblasti bakteriológie neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO.

V oblasti **mykológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt *Ceratocystis platani* – tracheomykózne odumieranie platanov, *Fusarium circinatum* – živcová rakovina borovice, *Phytophthora ramorum* – náhle odumieranie dubov a *Tilletia indica* – mazľavá sneť. Pre mykologické analýzy bolo prijatých 240 vzoriek. V oblasti mykológie neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO.

V oblasti **nematológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt *Bursaphelenchus xylophilus* – háďatko borovicové. Pre nematologické analýzy bolo prijatých 452 vzoriek. V oblasti nematológie neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO.

V oblasti **entomológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt *Agrilus anxius* – krasoň brezový, *Agrilus planipennis* – krasoň jaseňový, *Aleurocanthus spiniferus* – molica, *Anoplophora chinensis* – fúzač citrusový a *Anoplophora glabripennis* – fúzač ázijský, *Anthonomus eugenii* – kvetovka papriková, *Aromia bungii* – fúzač, *Bactericera cockerellii* – trióza, *Bactrocera dorsalis* – vrtivka, *Dendrolimus sibiricus* – priadkovec, *Epitrix spp.* – skočky na zemiakoch (vybrané druhy), *Halyomorpha halys* – bzdocha, *Metcalfa pruinosa* – metkalfa, *Monochamus spp.* – vrzúniky (vybrané druhy), *Nezara viridula* – bzdocha, *Orientus ishidae* – cikáda, *Pityophthorus juglandis* – podkôrník orechový, *Popillia japonica* – chrústovec japonský, *Rhagoletis spp.* – vrtivky (vybrané druhy), *Scaphoideus titanus* – cikádka (vektor fytoplazmy zlatistého žltnutia viniča), *Spodoptera frugiperda* – sivkavec kukuričný, *Thaumatotibia leucotreta* – obaľovač, *Thrips palmi* – strapka Palmova. Pre entomologické analýzy bolo prijatých 993 vzoriek. V oblasti entomológie boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO *Metcalfa pruinosa*, *Monochamus galloprovincialis*, *Monochamus sartor*, *Orientus ishidae*, *Scaphoideus titanus*.

Činnosť SLDŠO Vígľaš (SLDŠO VI):

SLDŠO VI je súčasťou konzorcia NRL pre škodce rastlín so zameraním na háďatka. Je špecializovaným pracoviskom pre rakovinovca zemiakového *Synchytrium endobioticum* a cystotvorné háďatka zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida*. Vykonáva diagnostiku týchto ŠČ akreditovanými metódami. Zároveň vykonáva biologické testy rezistencie odrôd *Globodera pallida* v rámci Štátnych odrodových skúšok a pre šľachtiteľov zemiakov. SLDŠO VI v roku 2023 analyzovalo mikroskopicky a biologickými testami 790 vzoriek v 2 011 ukazovateľoch.

V roku 2023 sa v SLDŠO VI uskutočnilo posúdenie skúšok SNAS z dôvodu rozšírenia akreditácie o metódy na diagnostiku *Synchytrium endobioticum*.

Činnosť SLDŠO Haniska (SLDŠO HA):

SLDŠO HA ako súčasť konzorcia NRL SR pre diagnostiku škodlivých organizmov rastlín vykonáva:

- štátnu laboratórnu kontrolu škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov,
- v rámci pozberových skúšok sadbových zemiakov komplexnú diagnostiku vírusov zemiakov,
- komplexnú diagnostiku: karanténnej baktérie *Clavibacter sepedonicus*, druhového komplexu karanténnych baktérií *Ralstonia solanacearum species complex*, vrátane druhu *Ralstonia*

- solanacearum*, baktérie *Erwinia amylovora* ohrozujúcej jadroviny/ ružokveté rastliny, baktérie *Pantoea stewartii* subsp. *stewartii* ohrozujúcej osivo a rastliny kukurice,
- diagnostiku baktérie: *Curtobacterium flaccumfaciens* pv. *flaccumfaciens*, ohrozujúcej osivo a rastliny fazule, diagnostiku baktérie *Acidovorax citrulli* ohrozujúcej osivo a rastliny tekvice a melónov,
 - molekulárnu identifikáciu karanténnej huby *Melampsora medusae* ohrozujúcej topole, karanténnej huby *Fusarium circinatum*, ohrozujúcej semenáčky ihličnanov,
 - molekulárnu detekciu a identifikáciu: karanténneho háďatka *Bursaphelenchus xylophilus* molekulárnu identifikáciu cýst karanténneho háďatka zemiakového *Globodera pallida* a *Globodera rostochiensis*, karanténnych háďatiek *Ditylenchus destructor* a *Ditylenchus dipsaci* ohrozujúcich viaceré druhy zeleniny a okrasných rastlín, („koreňových / root-knot“) háďatiek *Meloidogyne fallax* a *Meloidogyne chitwoodi* ohrozujúcich jednoklíčnolistové a dvojklíčnolistové rastliny vrátane viacerých druhov zeleniny, fytoplazmiem proliferácia jabloní (*Candidatus Phytoplasma mali*), chradnutie hrušiek (*Candidatus Phytoplasma pyri*) a európska žltáčka kôstkovín (*Candidatus Phytoplasma prunorum*),
 - identifikáciu karanténnych druhov míneriek: *Liriomyza bryoniae*, *Liriomyza huidobrensis*, *Liriomyza sativae* a *Liriomyza trifolii*.

V roku 2023 bolo v SLDŠO HA prijatých 720 vzoriek od inšpektorov ÚKSÚP - vzorky boli testované na prítomnosť škodlivých patogénov rastlín:

- 459 vzoriek (asymptomatických hľúz konzumných aj sadbových) zemiakov na prítomnosť baktérií *Ralstonia solanacearum* a *Clavibacter sepedonicus* - všetky tieto vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- z 35 vzoriek konzumných zemiakov prijatých koncom roka 2022, testovaných začiatkom roka 2023, 1 vzorka bola hodnotená ako pozitívna na prítomnosť baktérie *Clavibacter sepedonicus*, 16 vzoriek hostiteľských rastlín bolo hodnotených ako negatívne na prítomnosť baktérie *Ralstonia solanacearum*,
- 75 vzoriek jadrovín na prítomnosť *Erwinia amylovora*, všetky tieto (symptomatické a asymptomatické) vzorky jadrovín boli hodnotené ako negatívne,
- 190 vzoriek sadbových zemiakov v rámci skleníkových pozberových skúšok pre potreby uznávacieho konania množiteľského materiálu OOaS, vzorky sa testovali v skleníku vizuálnymi prehliadkami vypestovaných rastlín a následne metódami ELISA a LUMINEX na prítomnosť vírusov zemiakov PLRV, PVY, PVM, PVX, PVS a PVA,
- 17 vzoriek na molekulárnu identifikáciu háďatka *Bursaphelenchus xylophilus* PCR-RFLP a qPCR metódami - všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 4 vzorky na diagnostiku baktérie *Curtobacterium flaccumfaciens* pv. *flaccumfaciens* - vzorky boli hodnotené v rámci EURL profíciečných testov ako pozitívne na prítomnosť 3 rôznych virulentných kmeňov,
- 1 vzorku na diagnostiku baktérie *Dickeya solani* - vzorka bola hodnotená ako negatívna.

Zabezpečenie kvality formou účasti na PT:

- 2-3/2023 – všetky pracoviská SLDŠO sa zúčastnili na PT v oblasti nematológie 23BXE-EU (*Bursaphelenchus xylophilus*) – metóda stereomikroskopia a mikroskopia – organizované EURL Anses, Francúzsko,
- 3/2023 - pracovisko SLDŠO BA sa zúčastnilo na MPS v oblasti virológie na detekciu *Plum Pox Virus* (PPV) a *Prunus Necrotic RingSpot Virus* (PNRSV) – metóda ELISA – organizované MPS ÚKZUZ Brno, ČR,
- 5/2023 - pracovisko SLDŠO KE sa zúčastnilo na PT v oblasti mykológie 22Tind (*Tilletia indica*) – metóda mikroskopie – organizované EURL Anses, Francúzsko,

- 6/2023 - všetky pracoviská SLDŠO sa zúčastnili na PT v oblasti entomológie 23BDZM (*Bactrocera dorsalis* a *B. zonata*) – metóda stereomikroskopie – organizované EURL Anses, Francúzsko,
- 8-9/2023 - všetky pracoviská SLDŠO sa zúčastnili na PT v oblasti entomológie 23TPM (*Thrips palmi*) – metóda mikroskopie – organizované EURL Anses, Francúzsko.

2.10.1.8 Skúšobné laboratórium mikrobiológie

Činnosť SLMi je zameraná pre potreby štátnej odbornej kontroly hnojív a produktov na hnojenie v súlade s nariadením (EÚ) č. 1009/2019 a pre potreby úradnej kontroly krmív a výživy zvierat v súlade s nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiadúcich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív.

SLMi v roku 2022 získalo akreditáciu SNAS podľa normy ISO/IEC 17025:2017. Akreditáciu podľa ISO 17025 má vo fixnom rozsahu.

Skúšky, ktoré SLMi vykonáva:

1) štátna odborná kontrola hnojív a produktov na hnojenie:

- stanovenie prítomnosti/neprítomnosti baktérií rodu *Salmonella* spp.
- stanovenie počtu baktérií druhu *Escherichia coli*
- stanovenie počtu baktérií čeľade *Enterococcaceae*
- stanovenie celkového počtu kvasiniek a plesní

2) úradná kontrola krmív pre zvieratá:

nežiadúce látky v krmivách

- stanovenie prítomnosti/neprítomnosti baktérií rodu *Salmonella* spp.
- stanovenie počtu baktérií druhu *Escherichia coli*
- stanovenie počtu baktérií čeľade *Enterococcaceae*
- stanovenie počtu baktérií čeľade *Enterobacteriaceae*
- stanovenie počtu termotolerantných koliformných baktérií
- stanovenie počtu koliformných baktérií
- stanovenie celkového počtu kvasiniek a plesní

doplňkové látky v krmivách

- stanovenie počtu baktérií druhu *Bacillus subtilis* a *Bacillus licheniformis*
- stanovenie počtu baktérií druhu *Enterococcus faecium*
- stanovenie počtu baktérií druhu *Lactobacillus rhamnosus*
- stanovenie počtu kvasiniek druhu *Saccharomyces cerevisiae*

Prehľad výkonu činnosti SLMi v roku 2023:

V tomto období bolo v SLMi prijatých 83 vzoriek, v ktorých boli vykonané skúšky na jednotlivé parametre. Vzoriek krmív bolo prijatých 68, pričom vo vzorkách bolo vykonaných 188 stanovení. Stanovenia boli zamerané podľa objednávateľa OKVZ cielené na identifikovanie prítomnosti či neprítomnosti patogénnych rodov mikroorganizmov, alebo na stanovenie počtu termotolerantných koliformných baktérií, počet baktérií čeľade *Enterobacteriaceae* a taktiež na stanovenie počtu probiotických baktérií v krmivách. Vzorky hnojív v roku 2023 z OPH neboli dodané vôbec.

Počet stanovení vo vzorkách krmív za rok 2023

stanovenie	krmivá
stanovenie prítomnosti rodu <i>Salmonella sp.</i>	60
stanovenie počtu termotolerantných koliformných baktérií	60
stanovenie počtu baktérií čeľade <i>Enterobacteriaceae</i>	60
stanovenie počtu baktérií rodu <i>Enterococcus faecium</i>	3
stanovenie počtu baktérií rodu <i>E. faecium</i> a <i>L. rhamnosus</i>	2
stanovenie počtu baktérií rodu <i>Bacillus subtilis</i> a <i>B. licheniformis</i>	1
stanovenie počtu kvasiniek <i>Saccharomyces cerevisiae</i>	2

SLMi v roku 2023 absolvovalo 15 testov spôsobilosti, pričom 3 testy spôsobilosti boli multiparametrové, kde sa vyhodnocovalo viacej parametrov.

Počet testov spôsobilosti vykonaných v krmivách a hnojivách v roku 2023

stanovenie	PT (BIPEA)	PT (TRILOGY)	PT (FAPAS)
stanovenie prítomnosti rodu <i>Salmonella sp.</i>	6		
stanovenie prítomnosti rodu <i>Listeria sp.</i> a <i>Listeria monocytogenes</i>	6		
stanovenie počtu baktérií rodu <i>Escherichia coli</i>	1		1
stanovenie počtu termotolerantných koliformných baktérií	1		
stanovenie počtu <i>Staphylococcus aureus</i>	1		
stanovenie počtu koliformných baktérií			1
stanovenie počtu baktérií čeľade <i>Enterobacteriaceae</i>		1	1
stanovenie počtu baktérií čeľade <i>Enterococcaceae</i>	1		
stanovenie celkového počtu mikroorganizmov		1	1
stanovenie počtu kvasiniek a plesní		1	

Počas roku 2023 sa SLMi zúčastnilo a úspešne absolvovalo medzilaboratórne porovnávacie skúšky:

- PT – BIPEA 91A Microbiological analyses of organic fertilizing materials – 03/2023 multi parameter v hnojivách: Termotolerantné koliformné baktérie, β -glukuronidázopozitívne *Escherichia coli*, črevné enterokoky a *Staphylococcus aureus*,
- PT – BIPEA 91B Microbiology of organic fertilizing materials 03/2023 stanovenie prítomnosti / neprítomnosti baktérií rodu *Salmonella sp.* v hnojivách,
- PT – TRILOGY TE-PT-MIC23-1 Microbiology in feed 05/2023 multi parameter v krmive: počet mikroorganizmov kultivovaných pri 30°C, *Enterobacteriaceae*, kvasinky a plesne spolu, kvasinky a plesne osobitne v krmive,
- PT – BIPEA 105A Microbiology in feed 05/2023 stanovenie prítomnosti / neprítomnosti baktérií rodu *Salmonella sp.* v krmivách,
- PT – BIPEA 105B Microbiology in feed 05/2023 stanovenie prítomnosti / neprítomnosti baktérií rodu *Listeria sp.* a *Listeria monocytogenes* v krmivách,
- PT – FAPAS M289e24 Microbiology in pet food 09/2023 multi parameter v krmive: počet mikroorganizmov kultivovaných pri 30°C, *Enterobacteriaceae*, koliformné baktérie, β -lukuronidázopozitívne *Escherichia coli* v krmive,
- PT – BIPEA 91C Microbiology of organic fertilizing materials 11/2023 stanovenie prítomnosti/neprítomnosti baktérií rodu *Listeria sp.* a *Listeria monocytogenes* v hnojivách.

SLMi prispieva svojimi výsledkami aj do Správy o zoonózach alimentárnych nákazách a nákazách z vody v SR, publikácie MPRV SR.

2.11 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky

2.11.1 Činnosť

Skúšobné laboratórium Technického a skúšobného ústavu pôdohospodárskeho (ďalej len „SL TSÚP“) vykonávalo v roku 2023 nasledujúce činnosti v zmysle Zriaďovacej listiny ÚKSÚP vydanéj MPRV SR a ďalších ústredných orgánov štátnej správy a štátneho odborného dozoru a v rozsahu akreditácie udelenéj SNAS:

- vykonávanie akreditovaných skúšok technických, mechanických a ergonomických vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení, bezpečnosti elektrických zariadení a ich krytia, meraní hluku a vibrácií v životnom a pracovnom prostredí a meraní technických parametrov dopravnej bezpečnosti zvláštnych vozidiel v rozsahu podľa platného osvedčenia o akreditácii č. S – 097 vydaného SNAS v súlade so zákonom č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zabezpečovanie činností poverenej organizácie na úseku rastlinolekárskej starostlivosti podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, a v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/128/ES pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov v oblasti:
 - evidencie typov aplikačných zariadení (§ 29 zákona),
 - kontrol aplikačných zariadení (§ 30 zákona),
 - skúšok sušiarňí dreva pre tepelnú úpravu dreveného obalového materiálu podľa FAO ISPM 15 (§ 6 zákona),
- vykonávanie činností technickej služby kategórie „A“ overovania vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek a overovania ich zhodnosti, overovania typu spaľovacích motorov inštalovaných v necestných strojoch a overovania ich zhodnosti na účely schvaľovania, typového schvaľovania, typového schvaľovania ES a homologizácie typu podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady 167/2013 o schvaľovaní poľnohospodárskych a lesných vozidiel a o dohľade nad trhom s týmito vozidlami, na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby SR,
- vykonávanie odborných posúdení technológií liehovarníckych závodov a vydávanie vyjadrení autorizovanej osoby k technologickým častiam liehovarníckych závodov v súlade so zákonom č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov,
- zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia v oblasti merania emisií a imisií hluku a vibrácií podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného ÚVZ SR,
- riešenie výskumných a vývojových úloh v oblasti aplikovaného výskumu strojov a technologických liniek pre poľnohospodársku prax,
- vyjadrenia k projektom spracovaným v rámci podporných programov podľa požiadaviek PPA,
- zúčastňovanie sa na tvorbe technickej politiky rezortu,
- zabezpečovanie fakultatívnych požiadaviek MPRV SR v oblasti mechanizácie poľnohospodárstva, energetiky, obnoviteľných zdrojov energie, ochrany a bezpečnosti pri práci, životného prostredia,

SL TSÚP je akreditovaným laboratóriom podľa normy ISO/IEC 17025:2017. Akreditáciu udelila SNAS ako výhradný dodávateľ akreditačných služieb v SR rozhodnutím č. 016/10376/2023/1 zo dňa 24.01.2023. Oblasť akreditácie pokrýva skúšky technických, mechanických, ergonomických a elektrických vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení, bezpečnosti elektrických zariadení a ich krytia, meraní hluku a vibrácií

v životnom a pracovnom prostredí a meraní technických parametrov dopravnej bezpečnosti tzv. zvláštnych vozidiel - mobilné stroje pre poľnohospodárstvo, lesníctvo, prípadne stavebníctvo a komunálnu techniku.

Ťažiskovou oblasťou činnosti SL TSÚP v roku 2023 bolo skúšobníctvo prezentované vo forme akreditovaných skúšok v rozsahu podľa osvedčenia o akreditácii č. S-097/2023, a zároveň neakreditovaných skúšok, resp. skúšok a výkonov činností delegovaných zriaďovateľom, alebo inými ústrednými orgánmi štátnej správy a relevantnými právnymi predpismi do kompetencie ÚKSÚP prioritne pre potreby agrosektora, prípadne pre subjekty s aktivitami v tomto priestore.

Skúšobné laboratórium Technického a skúšobného ústavu pôdohospodárskeho:

Z pohľadu služieb poskytovaných SL TSÚP išlo najmä o nasledujúce aktivity s uvedenými počtami reálnych výstupov v jednotlivých oblastiach:

a) činnosti poverenej organizácie na úseku rastlinolekárskej starostlivosti (Rozhodnutie MPRV SR č. 427/2017-100 zo 04.08.2017) podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov:

- kontroly aplikačných zariadení v procese ich používania pri ochrane rastlín (§ 30 zákona č. 405/2011 Z. z.) - počet vykonaných kontrol: 646
- evidencia typov aplikačných zariadení pred ich uvedením na trh, resp. do používania (§ 29 zákona č. 405/2011 Z. z.) - počet evidencií: 81
- skúšky sušiarň dreva (FAO ISPM 15/rev. 2009) pre preverenie technologických predpokladov na ničenie škodlivých organizmov v obalovom materiáli a obaloch z dreva pre potreby registrácie podnikajúcich fyzických alebo právnických osôb na úseku rastlinolekárskej starostlivosti (§ 11 zákona č. 405/2011 Z. z.) - počet skúšok (kontrol): 94, z toho 9 prvotné a 85 opakovaných

b) činnosti technickej služby kategórie „A“ overovania vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek a overovania ich zhodnosti, overovania typu spaľovacích motorov inštalovaných v necestných strojoch a overovania ich zhodnosti na účely schvaľovania, typového schvaľovania, typového schvaľovania ES a homologizácie typu podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby SR (poverenie č. TSOV/2/2021 zo dňa 23.08.2021) - testy typov zvláštnych vozidiel (nariadenie EP a R 167/2013/ES) - počet vykonaných komplexných testov: 135

c) odborné posudzovanie technológií liehovarníckych závodov a vydávanie vyjadrení autorizovanej osoby k technologickým častiam liehovarníckych závodov v súlade so zákonom č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov - počet posúdených liehovarníckych závodov: 9

d) zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia v oblasti merania emisií a imisií hluku a vibrácií podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného ÚVZ SR - meranie hluku v životnom prostredí– emisie zo zdroja výrobnjej prevádzky - počet skúšok: 0.

Všetky činnosti SL TSÚP boli vykonané v externých podmienkach u zákazníkov.

Kontroly aplikačných zariadení boli v rámci SR zabezpečené prostredníctvom 13 kontrolných staníc so samostatnou právnou a ekonomickou subjektivitou a kontrolnou stanicou SL TSÚP.

2.12 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu bezpečnosť agropotravinového reťazca, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

Program/podprogram:

090 - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

09009 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

Cieľ 1: Zabezpečiť analýzu vzoriek zameraných na ochranu spotrebiteľa, bezpečnosť potravín, bezpečnosť a použiteľnosť krmív prostredníctvom rozborov prípravkov na ochranu rastlín a krmív a zabezpečiť spoľahlivé údaje o prítomnosti škodcov pre určité rastliny a rastlinné produkty vyplývajúci z legislatívy EÚ, zoznamu upozornení EPPO a nových škodcov, ktoré sú nevyhnutné pre včasné odhalenie ich prítomnosti

V rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca zameranej na stanovenie zložiek živočíšneho pôvodu bolo analyzovaných 32 vzoriek. V rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca sa sledovala ďalej prítomnosť ťažkých kovov (Pb, Cd, As, Hg), pričom bolo vykonaných 239 analýz. Na sledovanie prítomnosti rezíduí kokcidiostatík bolo vykonaných 62 analýz, na sledovanie prítomnosti mykotoxínov bolo analyzovaných 262 vzoriek a na sledovanie prítomnosti melamínu bolo analyzovaných 25 vzoriek. Na prítomnosť GMO bolo vykonaných 183 analýz, na sledovanie prítomnosti rezíduí pesticídov bolo analyzovaných 194 vzoriek, na rádioaktívnu kontamináciu Cs 134 a Cs 137 v krmivách bolo analyzovaných 13 vzoriek. Obsah beta-agonistických látok v krmivách bol analyzovaný v 6 vzorkách a na obsah antibiotík (sulfónamidov a tetracyklínov) v krmivách bolo analyzovaných 14 vzoriek. Vykonané analýzy spolu predstavovali splnenie plánu. Počet plánovaných vzoriek a analýz stúpa, nakoľko sa rozširuje oblasť zamerania na rôzne kritéria súvisiacich s bezpečnosťou krmív.

OOR vykonával kontrolu prieniku nových škodlivých organizmov na územie SR. V rámci týchto pozorovaní a prieskumov boli zistené nekaranténne škodlivé organizmy, a to cikáda *Orientus ishidae* a štítnička bršlenová (*Unaspis euonymi*). Zároveň v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene odbor v rámci tejto úlohy monitoroval spolu 66 vybraných škodlivých organizmov rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov. Monitoringom bolo zistených 14 vzoriek s pozitívnym výskytom škodlivých organizmov, na ktorých eradikáciu bolo vydaných 8 rozhodnutí. Všetky nariadené rastlinolekárske opatrenia boli vykonané, čím sa zabránilo rozširovaniu týchto škodlivých organizmov na území SR.

V roku 2023 bolo v zmysle požiadaviek Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh vykonaných 1 680 chemických rozborov (ukazovateľov) vo 235 vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín a morených osív. V počte chemických rozborov sú zahrnuté identifikácia a kvantifikácia obsahu účinných látok, safenerov, relevantných nečistôt, koformulantov, GC MS profily a fyzikálno-chemické analýzy, ktoré ovplyvňujú správnu aplikáciu prípravkov (penivosť, zmáčateľnosť, pH, dispergovateľnosť, suspendovateľnosť, emulzné charakteristiky, merná hmotnosť, jemnosť mletia, makroskopické posúdenie). Z úradnej kontroly podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 625/2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, bolo v súlade s plánom kontrol analyzovaných 58 vzoriek, v ktorých bolo stanovených 470 ukazovateľov. Na identifikáciu účinných látok v morenom osive bolo analyzovaných 24 vzoriek na 65 ukazovateľov a 3 vzorky neznámeho pôvodu na identifikáciu účinnej látky, kde bolo stanovených 16 ukazovateľov. Od externých žiadateľov bolo analyzovaných 150 vzoriek prípravkov na ochranu rastlín na 1 129 ukazovateľov. Prekročenie plánovaných rozborov bolo navýšené z dôvodu rozšírenia analýz o GC MS profily podľa požiadaviek DG SANTE, nárastu počtu vzoriek úradnej kontroly morených osív a navýšenia požiadaviek na analýzu prípravkov

na ochranu rastlín od externých žiadateľov súvisí s Vyhláškou MPRV SR č. 51/2021 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín v znení vyhlášky č. 117/2013 Z. z. Pre ochranu bezpečnosti potravín je dôležitý počet kontrolovaných ukazovateľov (analýz) vo vzorke, ktoré sa rozširujú v súvislosti s rozšírením zamerania kontroly. Chemické rozborý boli vykonané v Skúšobnom laboratóriu analýzy pesticídov v súlade s flexibilnou a fixnou akreditáciou podľa ISO/IEC 17025:2017.

V roku 2023 bolo pri dovoze na HKS Čierna nad Tisou, HKS Vyšné Nemecké a HKS Bratislava letisko M.R. Štefánika skontrolovaných celkom 12 227 zásielok rastlín, rastlinných produktov alebo predmetov v zmysle nariadenia č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín. V roku 2023 bolo pri dovoze na HKS pozastavených celkom 18 zásielok nespĺňajúcich podmienky vstupu do EÚ. Pri vývoze na HKS neboli vybavené žiadne zásielky, na ktoré by boli vystavené rastlinolekárске osvedčenia. Na vyclievacích poštách bolo skontrolovaných 132 zásielok rastlín pôvodom z tretích krajín, z toho 115 zásielok nespĺňalo podmienky vstupu do EU (96 zásielok bolo vrátených, 18 zásielok bolo zničených, 1 zásielka použitá na iné účely – pašovanie rastlín).

Cieľ 2: Činnosti v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a v zmysle zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov

TSÚP vykonal predmetné kontroly používaných aplikačných zariadení na ochranu rastlín v SR ako poverená organizácia na úseku rastlinolekárskej starostlivosti (§ 6 zákona 405/2011 Z. z.) v súlade s § 30 zákona 405/2011 Z. z. rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a kap. III. Čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/128/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov. V roku 2023 bolo posúdených 90 sušiarň dreva a skontrolovaných 646 aplikačných zariadení.

TSÚP vykonáva posúdenia ako autorizovaná osoba v súlade s § 3 ods. (3) písm. h) zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov. V roku 2023 bolo vykonaných 30 posúdení liehovarníckych závodov.

Cieľ 3: Plnenie činnosti v zmysle Zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.

Za účelom registrácie nových odrôd pestovaných rastlín bolo v roku 2023 zaradených do štátnych odrodových skúšok 628 odrôd. Najväčší podiel tvoria odrody kukurice siatej na siláž a zrno, ďalej nasledujú obilniny, snečnica ročná a repka olejka.

Program/podprogram/prvok/:

OEK - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

OEK0K - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

OEK0K 03 - Podporná infraštruktúra

Cieľ 1: Nasadenie sieťovej infraštruktúry pre prevádzku riadiaceho laboratórneho systému pre chromatografy – zníženie počtu platených licencií zo 6 ks na 2 ks a zníženie počtu používaných tlačiarň zo 6 ks na 2 ks

V roku 2022 sa uskutočnilo verejné obstarávanie na zakúpenie riadiaceho laboratórneho systému pre chromatografy v počte 2 kanálov s príslušným technickým a softvérovým vybavením.

Uvedený systém bol nasadený do používania a počas celého roku 2023 na ňom prebiehala rutinná prevádzka.

Cieľ 2: *V rámci obnovy zariadení kancelárskej výpočtovej techniky jej racionálnym prerozdelením a využitím dokovacích staníc minimalizovať počet prevádzkovaných zariadení v infraštruktúre a dosiahnuť úsporu v používaných licenciách (operačný systém, kancelársky balík, antivír) o 50 ks*

Koncoví používatelia v sieti ÚKSÚP, ktorí v minulosti využívali počítače aj notebooky boli vybavení monitormi, dokovacími stanicami s pomocnými zariadeniami tak, aby pracovali iba na jednom zariadení s jednou licenciou kancelárskeho softvérového balíku, antivírového programu či operačného systému.

Cieľ 3: *Modernizácia a obnova zastaranej výpočtovej techniky*

V priebehu roku boli z portfólia technických zariadení ÚKSÚP vyradené všetky zariadenia staršia ako 5 rokov a boli nahradené novými počítačmi s dostatočne dimenzovanými technickými parametrami, vybavené operačným systémom Windows 11.

Program/podprogram/prvok/:

0EJ - Medzirezortný program Informačná spoločnosť 2014 – 2020

0EJ0D - Informačná spoločnosť 2014 - 2020 - MF SR - MPaRV SR

0EJ0D01 - Centrálny údajový repozitár ÚKSÚP - komplexný projekt pre manažment údajov

Cieľ 1: *Umožnenie modernizácie verejnej správy IKT prostriedkami*

Koncom roka 2023 bol uvedený do používania Informačný systém Centrálny údajový repozitár, ktorého súčasťou je aj prvok 0EJ0D01 tejto monitorovacej správy. Cieľ bol splnený.

Cieľ 2: *Zlepšovanie celkovej dostupnosti dát vo verejnej správe s dôrazom na otvorené údaje*

V roku 2023 bola ukončená implementácia softvéru a služieb pre Centrálny údajový repozitár ÚKSÚP - komplexný projekt pre manažment údajov. Všetky výstupy projektu boli dodávateľom odovzdané.

V súčasnosti prebieha postupné nasadzovanie jednotlivých elektronických služieb verejnosti podľa kapacity podporného tímu ÚKSÚP.

Program/podprogram/prvok/:

0EJ - Medzirezortný program Informačná spoločnosť 2014 – 2020

0EJ0D - Informačná spoločnosť 2014 - 2020 - MF SR - MPaRV SR

SR0EJ0D02 - Rozšírenie centrálného údajového repozitára ÚKSÚP - manažment údajov

Cieľ 1: *Umožnenie modernizácie a racionalizácie verejnej správy IKT prostriedkami*

Koncom roka 2023 bol uvedený do používania Informačný systém Centrálny údajový repozitár, ktorého súčasťou je aj prvok 0EJ0D02. Cieľ bol splnený.

Cieľ 2: *Zlepšovanie celkovej dostupnosti dát vo verejnej správe s dôrazom na otvorené údaje*

V roku 2023 bola ukončená implementácia softvéru a služieb pre Rozšírenie Centrálného údajového repozitára ÚKSÚP - manažment údajov. Všetky výstupy projektu boli dodávateľom odovzdané.

V súčasnosti prebieha postupné nasadzovanie jednotlivých elektronických služieb verejnosti podľa kapacity podporného tímu ÚKSÚP.

Program/podprogram/prvok/:

0EJ - Medzirezortný program Informačná spoločnosť 2014 – 2020

0EJ0D - Informačná spoločnosť 2014 - 2020 - MF SR - MPaRV SR

0EJ0D03 - Zlepšenia eGov služieb Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave

Cieľ 1: Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti eGovernment služieb pre občanov

Koncom roka 2023 bol uvedený do používania Informačný systém Centrálny údajový repozitár, ktorého súčasťou je aj prvok 0EJ0D03 tejto monitorovacej správy. Cieľ bol splnený.

Cieľ 2: Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti eGovernment služieb pre podnikateľov

Koncom roka 2023 bol uvedený do používania Informačný systém Centrálny údajový repozitár, ktorého súčasťou je aj prvok 0EJ0D03. Cieľ bol splnený.

Program/podprogram/prvok/:

0EJ - Medzirezortný program Informačná spoločnosť 2014 – 2020

0EJ0D - Informačná spoločnosť 2014 - 2020 - MF SR - MPaRV SR

0EJ0D04 - Migrácia Informačného systému prípravkov na ochranu rastlín (IS POR) do Vládneho cloudu SR

Cieľ 1: Racionalizácia prevádzky informačných systémov pomocou eGovernment cloudu

V roku 2023 bolo zrealizované výberové konanie na dodávateľa, s víťazom bola podpísaná zmluva a projekt bol implementovaný.

V roku 2023 bola ukončená implementácia softvéru a služieb pre Migráciu Informačného systému prípravkov na ochranu rastlín (IS POR) do Vládneho cloudu SR. Všetky výstupy projektu boli dodávateľom odovzdané.

Program/podprogram/prvok/:

0EJ - Medzirezortný program Informačná spoločnosť 2014 – 2020

0EJ0D - Informačná spoločnosť 2014 - 2020 - MF SR - MPaRV SR

0EJ0D07 - Služby laboratórneho informačného systému ÚKSÚP/IS LIS

Cieľ 1: Automatizácia procesu laboratórnych činností

V roku 2023 sa zrealizovalo výberové konanie na dodávateľa, s víťazom bola podpísaná zmluva a projekt bol implementovaný.

V roku 2023 bola ukončená implementácia softvéru a služieb pre Služby laboratórneho informačného systému ÚKSÚP/IS LIS. Všetky výstupy projektu boli dodávateľom odovzdané.

2.13 Iné činnosti

2.13.1 Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní

Činnosti v oblasti petícií a sťažností vychádzali v roku 2023 zo zákona č. 9/2010 Z. z. Zákon o sťažnostiach, zákona č. 85/1990 Z. z. Zákon o petičnom práve a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 1/2022 o vybavovaní sťažností a petícií.

V roku 2023 ÚKSÚP evidoval a vybavil v zmysle platnej legislatívy celkovo 29 podnetov a 2 sťažnosti.

2.13.2 Zverejňovanie a poskytovanie informácií

V rámci zverejňovania a sprístupňovania informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. Zákon o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s vnútornou smernicou ÚKSÚP č. 2/2022 o slobodnom prístupe verejnosti k informáciám vybavil ÚKSÚP v roku 2023 celkovo 17 žiadostí o sprístupnenie informácií v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Všetky žiadosti o sprístupnenie informácií boli vybavené v zákonnej lehote. Zároveň boli na webovej stránke ÚKSÚP zverejnené všetky údaje a informácie, ktoré je ÚKSÚP povinný podľa zákona o slobode informácií zverejňovať.

3. Legislatívny rámec činnosti

3.1 oblasť pôdy a hnojív

- Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznávaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív
- Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá
- Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- Vyhláška MPRV SR č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach
- Zákon č. 188/2003 Z. z. o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch) v konsolidovanom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice v konsolidovanom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte a o zrušení nariadenia (ES) č. 764/2008
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003 v konsolidovanom znení

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 v konsolidovanom znení

3.2 oblasť odrodového skúšobníctva

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 365/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vykonávaní odrodových skúšok pestovaných rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane rastlín
- Nariadenie Rady (ES) č. 2100/94 o právach spoločenstva k odrodám rastlín
- Nariadenie Komisie (ES) č. 637/2009, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá týkajúce sa vhodnosti názvov odrôd poľnohospodárskych druhov rastlín a zeleniny
- Nariadenie vlády SR č. 215/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú výnimky na registráciu druhov a odrôd pestovaných rastlín, ktorým hrozí genetická erózia, a pre uvádzanie množiteľského materiálu týchto druhov a odrôd na trh v znení neskorších predpisov

3.3 oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 364/2007 Z. z. o vykonávaní uznávania a skúšania množiteľského materiálu pestovaných rastlín v znení vyhlášky MPRV SR č. 123/2011
- Vyhláška MP SR č. 69/2007, ktorou sa vykonáva zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 49/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu viniča na trh v znení Nariadenia vlády SR č. 211/2020 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 51/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejní a priadnych rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 52/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva krmovín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 53/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva repy na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 54/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva a sadeníc zelenín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 55/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva zemiakov na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 56/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu okrasných rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 57/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva obilnín na trh v znení neskorších predpisov

- Nariadenie vlády SR č. 58/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva zelenín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 215/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú výnimky na registráciu druhov a odrôd pestovaných rastlín, ktorým hrozí genetická erózia, a pre uvádzanie množiteľského materiálu týchto druhov a odrôd na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 221/2016 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia na trh v znení neskorších predpisov
- Rozhodnutie Rady 2003/17/ES o rovnocennosti poľných prehliadok vykonávaných v tretích krajinách na množiteľských porastoch na výrobu osiva a o rovnocennosti osiva vyrobeného v tretej krajine, v znení neskorších predpisov
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov v znení Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) č. 2016/320
- Rozhodnutie Komisie 2004/371/ES o podmienkach umiestnenia na trh zmesi osív určených na použitie ako krmovina
- Rozhodnutie Komisie 2004/266/ES o povoľovaní nezmazateľného značenia požadovaných údajov na obaloch osiva krmovín
- Nariadenie Komisie 217/2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá uplatňovania smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES, pokiaľ ide o povolenie pre členské štáty umožniť dočasné obchodovanie s osivom, ktoré nespĺňa minimálne požiadavky na klíčivosť
- Rozhodnutie Komisie 2011/180/EÚ, ktorým sa vykonáva smernica Rady 2002/55/ES, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých sa môže povoľovať uvádzanie na trh malých balení zmesí štandardného osiva rôznych odrôd zelenín rovnakého druhu
- Rozhodnutie Komisie 81/675/EHS, ktorým sa určité plombovacie systémy určujú ako „systémy na jedno použitie“ v zmysle smerníc Rady 66/400/EHS, 66/401/EHS, 66/402/EHS, 69/208/EHS a 70/458/EHS
- Rozhodnutie Komisie 80/755/EHS o schválení nezmazateľného označovania predpísaných údajov na obaloch obilného osiva
- Vykonávacie rozhodnutie 2014/150/EÚ o zorganizovaní časovo obmedzeného testu umožňujúceho určité odchýlky pri uvádzaní populácií rastlinných druhov pšenice, jačmeňa, ovsu a kukurice na trh podľa smernice Rady 66/402/EHS, v znení vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2018/1519/EÚ
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2017/1197, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie Komisie 2012/340/EÚ o organizácii dočasného experimentu podľa smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES, pokiaľ ide o poľnú inšpekciu pod úradným dohľadom týkajúcu sa základného osiva a šľachteného osiva generácií predchádzajúcich základnému osivu
- Rozhodnutie Komisie 2006/335/ES, ktorým sa Poľská republika oprávňuje, aby zakázala používanie šesťnástich geneticky modifikovaných odrôd kukurice s genetickou úpravou MON 810, zaradených do Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov na svojom území podľa smernice Rady 2002/53/ES
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2017/478, ktorým sa určité členské štáty oslobodzujú od povinnosti uplatňovať na určité druhy smernice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 1999/105/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES týkajúce sa obchodovania s osivom krmovín, osivom obilnín, materiálom na vegetatívne rozmnožovanie viniča, množiteľským materiálom lesných kultúr, osivom repy, osivom zelenín a osivom olejní a priadnych rastlín a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2010/680/EÚ
- Rozhodnutie Komisie 2004/3/ES, ktorým sa povoľuje prijatie prísnejších opatrení proti určitým chorobám, okrem tých, ktoré sú ustanovené v prílohách I a II k smernici Rady

- 2002/56/ES, v súvislosti s uvádzaním sadiva zemiakov na trh na celom území alebo časti územia určitých členských štátov, v znení Vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2020/2113
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2020/2219 o rovnocennosti množiteľského a sadivového zeleninového materiálu iného ako osivo a množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia vyprodukovaných v Spojenom kráľovstve
 - Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2017/547 o organizácii dočasného pokusu podľa smernice Rady 2002/56/ES, pokiaľ ide o hľuzy sadiva zemiakov pochádzajúce z pravých semien zemiaka

3.4 oblasť vinohradníctva a vinárstva

- Zákon č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 238/2010, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom
- Nariadenie vlády SR č. 83/2017 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2117, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny, nariadenie (EÚ) č. 251/2014 o vymedzení, opise, obchodnej úprave, označovaní a ochrane zemepisných označení aromatizovaných vínnych výrobkov a nariadenie (EÚ) č. 228/2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1306/2013
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/273, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, vinohradnícky register, sprievodné doklady a certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu a povinné nahlasovanie, oznámenia a uverejňovanie oznamovaných informácií, a ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly a sankcie, a ktorým sa menia nariadenia Komisie (ES) č. 555/2008, (ES) č. 606/2009 a (ES) č. 607/2009 a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 436/2009 a delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/560
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/274, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení

- na výsadbu viniča, certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu, povinné nahlasovanie a oznámenia, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly, a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/561
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/935, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 pokiaľ ide o metódy analýzy na určenie fyzikálnych, chemických a organoleptických vlastností vinárskych výrobkov a oznámenia o rozhodnutiach členských štátov týkajúcich sa zvýšenia prirodzeného obsahu alkoholu
 - Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/934, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o vinohradnícke oblasti, v ktorých sa môže zvýšiť obsah alkoholu, povolené enologické postupy a obmedzenia uplatniteľné na výrobu a konzervovanie vinárskych výrobkov, minimálny percentuálny podiel alkoholu pri vedľajších produktoch a ich zneškodňovanie a zverejňovanie dokumentov Medzinárodnej organizácie pre vinič a víno (ďalej len „OIV“)
 - Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/34, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o žiadosti o ochranu označení pôvodu, zemepisných označení a tradičných pojmov v sektore vinohradníctva a vinárstva, námietkové konanie, zmeny špecifikácií výrobkov, register chránených názvov, zrušenie ochrany a používanie symbolov, ako aj pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o primeraný systém kontrol
 - Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/33, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o žiadosti o ochranu označení pôvodu, zemepisných označení a tradičných pojmov v sektore vinohradníctva a vinárstva, námietkové konanie, obmedzenie používania, zmeny špecifikácií výrobkov, zrušenie ochrany a označovanie a obchodnú úpravu
 - Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1991, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore
 - Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2328, ktorým sa udeľuje ochrana názvu „Skalický rubín“ (CHOP) na základe článku 99 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013
 - Nariadenie Komisie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore v platnom znení

3.5 oblasť ovocinárstva

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 15/2009, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia a rozsahu údajov vedených v registri ovocných sádov a chmeľníc
- Zákon č. 57/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 59/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MP SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní

- poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 75/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka v znení neskorších predpisov
 - Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
 - Nariadenie vlády SR č. 238/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenájmania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 168/2011 Z. z.
 - Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 292/2020 Z. z., ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na roky 2020 až 2023
 - Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov
 - Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES), č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS v znení neskorších predpisov

3.6 oblasť ekologickej poľnohospodárskej výroby

- Zákon č. 282/2020 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a o označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES), č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 3/2023 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory na neprojektové opatrenia Strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky

3.7 oblasť autorizácie POR a pomocných prípravkov

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS

- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 117/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 51/2021 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, postupoch a lehotách na uplatnenie ustanovení o skúškach biologickej účinnosti, o žiadostiach, zásadách správnej experimentálnej praxe, auditoch a vydávaní certifikátu, rozšírení rozsahu certifikátu alebo recertifikácii
- Vyhláška MPRV SR č. 163/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 52/2021 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 186/2012 Z. z. o prehodnocovaní autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 540/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o zoznam schválených účinných látok v platnom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 283/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o účinných látkach
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 284/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 546/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o jednotné zásady hodnotenia a povoľovania prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 547/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o požiadavky na označovanie prípravkov na ochranu rastlín
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa povoľuje členským štátom predĺžiť dočasné autorizácie udelené pre nové účinné látky

- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa neschvaľujú/neobnovujú/vyradia zo zoznamu niektoré účinné látky
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok v platnom znení
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 844/2012, ktorým sa stanovujú ustanovenia potrebné na vykonávanie postupu obnovenia účinných látok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/408 o vykonávaní článku 80 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zostavení zoznamu látok, ktoré sa majú nahradiť
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)

3.8 oblasť ochrany rastlín

- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 77/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového

- a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (ďalej len „nariadenie o úradných kontrolách“) a s tým súvisiacimi vykonávacími nariadeniami Komisie
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES a súvisiace príslušné vykonávacie a delegované nariadenia Komisie
 - Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/2072, ktoré stanovuje jednotné podmienky vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031, pokiaľ ide o ochranné opatrenia proti škodcom rastlín, a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008 a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2019 v platnom znení a súvisiace príslušné vykonávacie nariadenia a delegované nariadenia Komisie
 - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/690, ktorým sa zriaďuje Program pre vnútorný trh, konkurencieschopnosť podnikov vrátane malých a stredných podnikov, oblasť rastlín, zvierat, potravín a krmív a európsku štatistiku (Program pre jednotný trh) a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 99/2013, (EÚ) č. 1287/2013, (EÚ) č. 254/2014 a (EÚ) č. 652/2014

3.9 oblasť krmív a výživy zvierat

- Zákon č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín
- Nariadenie vlády SR č. 479/2022, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducích látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS, vrátane všetkých novelizačných nariadení v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách) v platnom znení

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1793 o dočasnom zvýšení počtu úradných kontrol a núdzových opatreniach týkajúcich sa vstupu určitých druhov tovaru z tretích krajín, ktoré vykonávajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 a (ES) č. 178/2002, do Únie, a o zrušení nariadení Komisie (ES) č. 669/2009, (EÚ) č. 884/2014, (EÚ) 2015/175, (EÚ) 2017/186 a (EÚ) 2018/1660 v platnom znení
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1145 o stiahnutí z trhu určitých krmných doplnkových látok povolených podľa smerníc Rady 70/524/EHS a 82/471/EHS a o zrušení zastaraných ustanovení, ktorými sa povoľujú uvedené krmne doplnkové látky
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2021/758 týkajúce sa štatútu určitých výrobkov ako krmných doplnkových látok v rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a stiahnutia určitých krmných doplnkových látok z trhu
- Nariadenie Komisie (ES) č. 429/2008 o podrobných pravidlách implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o prípravu a predkladanie žiadostí a posudzovanie a povoľovanie krmných doplnkových látok v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch) v platnom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/4 o výrobe, uvádzaní na trh a používaní medikovaných krmív a o zmene nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 a zrušení smernice Rady 90/167/EHS
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie o núdzových opatreniach týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2008/289/ES
- Nariadenie vlády SR č. 380/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá na vykonávanie úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1830/2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat vrátane 624 smerníc a nariadení, ktorými boli povolené jednotlivé krmne doplnkové látky v platnom znení
- Nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a ktorým sa zrušujú smernica Rady 79/373/EHS, smernica Komisie 80/511/EHS, smernice Rady 82/471/EHS, 83/228/EHS, 93/74/EHS, 93/113/EHS a 96/25/ES a rozhodnutie Komisie 2004/217/ES v platnom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) 2020/354, ktorým sa stanovuje zoznam zamýšľaných použití krmív určených na zvláštne nutričné účely a zrušuje smernica 2008/38/ES

- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 68/2013 o Katalógu kŕmnych surovín v platnom znení
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1158 o podmienkach, ktorými sa riadi dovoz potravín a kŕmív pochádzajúcich z tretích krajín po havárii v jadrovej elektrárni v Černobyle
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/758 týkajúce sa štatútu určitých výrobkov ako kŕmnych doplnkových látok v rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a stiahnutia určitých kŕmnych doplnkových látok z trhu

3.10 oblasť výkonu skúšobníctva

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/128/ES pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov
- Zákon č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady 167/2013 o schvaľovaní poľnohospodárskych a lesných vozidiel a o dohľade nad trhom s týmito vozidlami
- Zákon č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

4. Rozpočet organizácie

ÚKSÚP je štátna rozpočtová organizácia zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Pre rok 2023 bol pre ÚKSÚP schválený rozpočet príjmov v objeme 3 400 000,00 EUR a rozpočet výdavkov v objeme 13 845 929,00 EUR. Súčasne bol stanovený limit 508 zamestnancov.

Rozpočtovými opatreniami v priebehu roka 2023 bol rozpočet bežných výdavkov upravený na objem 16 932 599,29 EUR.

4.1 Plnenie rozpočtu ÚKSÚP za rok 2023

Výdavky za rok 2023

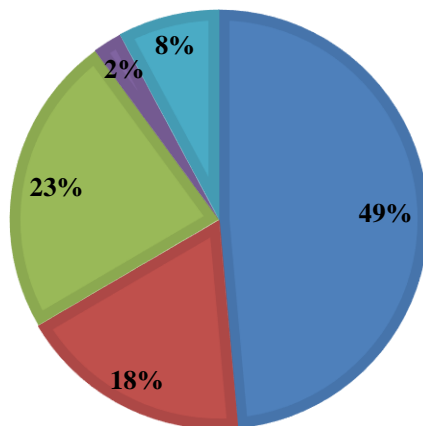
EK	Zdroj	Schválený rozpočet (EUR)	Upravený rozpočet (EUR)	Čerpanie	% čerpania
610 - mzdy	111	7 872 946,00	8 863 467,51	8 862 207,83	99,99 %
620 – príspevky do poisťovní	111	2 899 875,00	3 279 858,89	3 279 805,22	100 %
630 - tovary a služby	111	2 961 708,00	4 366 272,89	4 266 745,91	97,72 %
630 – z toho podpora RV	111	-	-	-	0,00 %
640 - bežné transfery	111	111 400,00	423 000,00	413 579,93	97,78 %
600 - bežné výdavky spolu		13 845 929,00	16 932 599,29	16 822 356,89	99,35 %
700 - kapitálové výdavky	111 131		1 420 690,92	1 420 657,60	100 %
700 - kapitálové výdavky z prevodu	3AD1				
700 – kapitálové výdavky z poistného plnenia	72e		-	-	
700 - kapitálové výdavky spolu		-	1 420 690,92	1 420 657,60	100 %
rozpočtované výdavky celkom		13 845 929,00	18 353 290,21	18 243 014,49	99,40 %

Rozpočtované nedaňové príjmy EK 210, 220, 230 ÚKSÚP za rok 2023

EK	Zdroj	Schválený rozpočet (EUR)	Upravený rozpočet (EUR)	Nedaňové príjmy (EUR)	% plnenia
210 - z vlastníctva majetku	111	45 000,00	45 000,00	28 586,77	
222 - pokuty a penále	111	-		77 999,88	
223 - poplatky za služby	111	3 355 000,00	3 355 000,00	3 058 604,24	
231 - z predaja kapitálových aktív	111	-	-	1 299,00	
290– ostatné príjmy	111	-	6 218,00	22 788,00	
Spolu		3 400 000,00	3 472 123,00	3 189 273,89	93,80 %

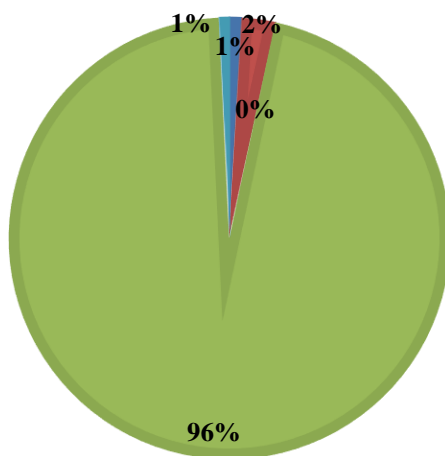
Výdavky

- 610 - mzdy
- 620 – příspěvky
- 630 - tovary a služby
- 640 - běžné transfery
- 700 - kapitálové výdavky

Príjmy

- 210 - z vlastnictva majetku
- 222 - pokuty a penále
- 223 - poplatky za služby
- 231 - z predaja kapitálových aktív
- 290 – ostatné príjmy

4.2 Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov

4.2.1 Plnenie príjmov v roku 2023

Schválený rozpočet príjmov bol stanovený v objeme 3 400 000,00 EUR. Skutočné plnenie rozpočtovaných príjmov štátneho rozpočtu (zdroj 111) k 31.12.2023 bolo vo výške 3 189 273,89 EUR, čo predstavuje 93,80 % upraveného rozpočtu. V rámci plnenia príjmov boli dosiahnuté príjmy v kategórii 210 príjmy z vlastníctva majetku/príjmy z prenajatých budov a priestorov v objeme 28 586,77 EUR, v kategórii 220 administratívne a iné poplatky a platby boli dosiahnuté príjmy v objeme 3 136 604,12 EUR, z toho príjmy v skupine položiek 222 pokuty a penále v objeme 77 999,88 EUR a v skupine položiek 223 za predaj výrobkov, tovarov a služieb boli dosiahnuté príjmy v objeme 3 058 604,24 EUR, ostatné príjmy v kategórii 290 boli v objeme 22 788,00 EUR a kapitálové príjmy v objeme 1 295,00 EUR.

4.2.2 Čerpanie výdavkov v roku 2023

Schválený rozpočet výdavkov pre rok 2023 bol v objeme 13 845 929,00 EUR. Rozpočtovými opatreniami bol upravený rozpočet bežných výdavkov ÚKSÚP na objem 18 353 290,21 EUR, Skutočné čerpanie týchto výdavkov bolo vo výške 18 243 014,49 EUR, čo predstavuje 99,40 % upraveného rozpočtu.

4.2.2.1 Bežné výdavky

Upravený rozpočet bežných výdavkov v zdroji 111 bol v objeme 16 932 599,29 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 16 822 356,89 EUR, čo predstavuje 99,35%.

Špecifikácia výdavkov podľa kategórií ekonomickej klasifikácie:

a) 610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania:

Schválený rozpočet mzdových výdavkov bol vo výške 7 872 946,00 EUR. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet upravený na objem 8 863 467,51 EUR. Skutočné čerpanie mzdových prostriedkov bolo v objeme 8 862 207,83 EUR, teda vo výške 99,99 % upraveného rozpočtu.

b) 620 – Poistné a príspevok do poisťovní:

Schválený rozpočet bol vo výške 2 899 875,00 EUR, rozpočtovými opatreniami bol upravený na objem 3 279 858,89 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 3 279 805,22 EUR, teda vo výške 100 % upraveného rozpočtu.

c) 630 – Tovary a služby:

Schválený rozpočet výdavkov v kategórii tovary a služby na rok 2023 bol v objeme 2 961 708,00 EUR. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na celkovú výšku 4 366 272,89 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 4 266 745,91 EUR, čo predstavuje 97,72 % upraveného rozpočtu.

Prostriedky v kategórii 630 Tovary a služby boli rozdelené do 2 programov – t. j. 090 a 0EK a v rámci programov do 2 prvkov, t. j. v programe 090 to boli prvky 090 09 01, 090 09 02 a v programe 0EK to boli prvky 0EK 0K 01 a 0EK 0K 03. Čerpané prostriedky boli použité na zabezpečenie bežnej prevádzky pracovísk ÚKSÚP, materiálne zabezpečenie laboratórnych a kontrolných činností ako aj skúšobných staníc.

Čerpanie prostriedkov rozpočtu (zdroj 111) bolo v roku 2023 v rámci programu 090 v prvku 090 09 01 Zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva – v objeme 3 499 462,83 EUR, v prvku 090 09 02 monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty - v objeme 100 584,22 EUR. V rámci medzirezortného podprogramu 0EK 0K Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu boli čerpané prostriedky

v prvkoch 0EK 0K 01 a 0EK 0K 03 v celkovom objeme 656 698,86 EUR najmä na nákup a upgrade softvéru, licencií a nákup výpočtovej a telekomunikačnej techniky.

d) 640 – Bežné transfery:

Schválený rozpočet na rok 2023 bol v objeme 111 400,00 EUR. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na 423 000,00 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 413 597,93 EUR. Tieto prostriedky boli použité v podstatnej miere na príspevok na stravovanie zamestnancov vyplácaného ako na účet a na nemocenské dávky.

4.2.2.2 Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky boli pre ÚKSÚP v roku 2023 pridelené rozpočtovými opatreniami vo výške 1 420 690,92 EUR, z toho zo zdroja 111 v objeme 1 414 447,60 EUR, z prostriedkov z minulých rokov zo zdroja 131 v objeme 6 210,00 EUR.

Skutočné čerpanie kapitálových výdavkov k 31.12.2023 bolo v objeme 1 420 657,60 EUR, t. j. vo výške 100%.

- Poľnohospodárska technika 299 997,08 EUR
- Laboratórna technika 999 993,60 EUR
- Centrálny údajový repozitár 42 624,00 EUR
- Rozšírenie CÚR 13 728,00 EUR
- Zlepšenie e-GOV služieb 58 104,00 EUR
- Výpočtová technika 4 992,92 EUR
- Mobilné výpočtové zariadenia 1 218,00 EUR

4.2.3 Mimorozpočtové prostriedky

Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu a prostriedkov EÚ, ktoré sú súčasťou rozpočtu, ÚKSÚP hospodári aj s finančnými prostriedkami, ktoré vedie na samostatných účtoch (zdroj 36):

- Na základe rozhodnutia Európskej komisie o grante zo dňa 19.02.2015 Generálne riaditeľstvo pre zdravie a bezpečnosť potravín (DG SANTE) poskytlo v roku 2023 grant na samostatný účet ÚKSÚP v celkovej výške 120 000,00 EUR. Tieto prostriedky sú určené na hradenie nákladov na Národný monitorovací program sledovania organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty, ktorý realizuje ÚKSÚP a Národné lesnícke centrum.
- Príjmy z Európskej komisie na úhradu nákladov na zahraničné pracovné cesty boli vo výške 9 339,17 EUR. Čerpanie bolo vo výške 23 942,69 EUR vrátane prostriedkov z minulých rokov. Prostriedky boli použité na úhradu cestovných výdavkov pri realizácii zahraničných pracovných ciest.

Na IT projekty bolo celkovo prijatých 2 934 776,60 EUR, z toho na kapitálové výdavky v celkovej hodnote 2 882 279,85 EUR a na bežné výdavky v celkovej hodnote 52 496,75 EUR. Všetky prostriedky boli alokované a vyčerpané na nasledujúcich projektoch:

- Centrálny údajový repozitár (CÚR) - projekt zastrešil tvorbu a nasadenie unikátneho softvérového riešenia, ktoré ucelene zastrešuje aplikačnú prax a potreby jednotlivých odborov ÚKSÚP, zjednocuje dátové zdroje, znižuje administratívu zavedením automatizovaných procesov a zvyšuje dôveryhodnosť výstupov vzhľadom na zavedenie nových kontrolných mechanizmov. Projekt bol realizovaný v rámci všetkých troch zdrojov v celkovej hodnote 809 856,00 EUR v rámci jednej investičnej akcie. Zároveň boli na projekt poskytnuté prostriedky na refundáciu miezd a odvodov pre výdavky týkajúce sa projektu v celkovej hodnote 21 189,99 EUR. Projekt bol ukončený v roku 2023.
- Rozšírenie Centrálného údajového repozitára - implementácia riešenia CÚR v sebe zahrnula migráciu doterajších registrov ÚKSÚP do jednotného prostredia. Projekt spojil dátové

registre všetkých dotknutých odborov, unifikoval procesy, zjednodušil aplikačnú prax vrátane administratívy a pridal nové automatizácie a kontrolné mechanizmy ako sú napríklad výpočet a príprava podkladov pre fakturáciu za služby. Projekt bol realizovaný v rámci všetkých troch zdrojov v celkovej hodnote 260 832,00 EUR v rámci jednej investičnej akcie. Na tento projekt bol zároveň poskytnuté prostriedky na refundáciu miezd a odvodov v celkovej hodnote 2 052,77 EUR. Projekt bol ukončený v roku 2023.

- Zlepšenie e-Gov služieb - nasadenie riešenia CÚR v sebe zahrnulo moderný a zjednodušený zber dát od poľnohospodárskych subjektov a vytvoril priame prepojenia na informačné systémy tretích strán, ktoré poskytujú služby poľnohospodárom a umožnil ľahšie splnenie legislatívnych povinností. Zároveň sú pre jednotlivých klientov oproti minulosti dáta kedykoľvek dostupné. Projekt bol realizovaný v rámci všetkých troch zdrojov v celkovej hodnote 1 103 975,00 EUR v rámci jednej investičnej akcie. Projekt bol ukončený v roku 2023.
- Migrácia IS POR do cloudu - projekt migrácie informačného systému do vládneho cloudu v sebe zahrnul okrem samotného presunu aj realizáciu identifikovaných zmien pre zvýšenie kvality produktu, zabezpečil integračné rozhrania pre CÚR, znížil náklady na prevádzku systému a zabezpečenia kybernetickej bezpečnosti. Projekt bol realizovaný v rámci všetkých troch zdrojov v celkovej hodnote 166 715,90 EUR v rámci jednej investičnej akcie. Projekt bol ukončený v roku 2023.
- Služby laboratórneho IS ÚKSÚP - projekt LIS zabezpečil moderné unifikované prostredie pre prácu laboratórií, spolu s potrebnými rozhraniami na CÚR, ktoré zabezpečujú kontinuitu objednávok, plánovania a dovozov požiadaviek na vykonanie laboratórnych skúšok so samotným výkonom a vykazovaním a fakturáciou týchto činností. Projekt bol realizovaný v rámci všetkých troch zdrojov v celkovej hodnote 540 899,95 EUR v rámci jednej investičnej akcie. Na tento projekt boli zároveň poskytnuté prostriedky na refundáciu miezd a odvodov v celkovej hodnote 29 253,99 EUR. Projekt bol ukončený v roku 2023.

5. Ľudské zdroje

5.1 Politika zamestnanosti

Oblasť personálnej práce pre zamestnancov zabezpečuje osobný úrad ÚKSÚP. Pri svojej činnosti sa riadi zákonom NR SR č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“), zákonom NR SR č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 311/2001 Zákonník práce v znení neskorších predpisov a s nimi súvisiacich predpisov.

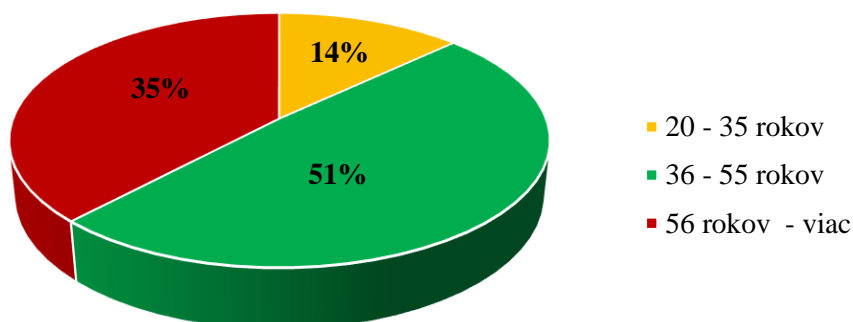
Činnosť ÚKSÚP bola v roku 2023 zabezpečovaná odbornými útvarmi podľa platnej organizačnej schémy, ktorá je prílohou Organizačného poriadku ÚKSÚP štátnymi zamestnancami a zamestnancami pri výkone práce vo verejnom záujme.

Priemerný evidenčný počet všetkých zamestnancov ÚKSÚP v roku 2023 bol 502. V priebehu roka 2023 bolo prijatých do pracovného pomeru a štátnozamestnaneckého pomeru 86 zamestnancov, z toho do pracovného pomeru na dobu určitú od januára do novembra 28 sezónnych zamestnancov na skúšobné stanice na zakladanie, ošetrovanie a zber poľnohospodárskych plodín.

V priebehu roka 2023 odišlo 57 zamestnancov, z toho dohodou so zamestnávateľom 10 zamestnancov, trvalým preložením do iného služobného úradu 2 zamestnanci, zo zákona (pri dovŕšení veku 65 rokov) 2 zamestnanci, v skúšobnej dobe 7 zamestnancov a výpoveďou zo strany zamestnanca 6 zamestnancov. Do starobného dôchodku odišlo 23 zamestnancov, ktorým bolo vyplatené odchodné v zmysle kolektívnej zmluvy. V rámci organizačných zmien v roku 2023 skončilo pracovný resp. štátnozamestnanecký pomer 7 zamestnancov, ktorým bolo vyplatené odstupné v zmysle kolektívnej zmluvy.

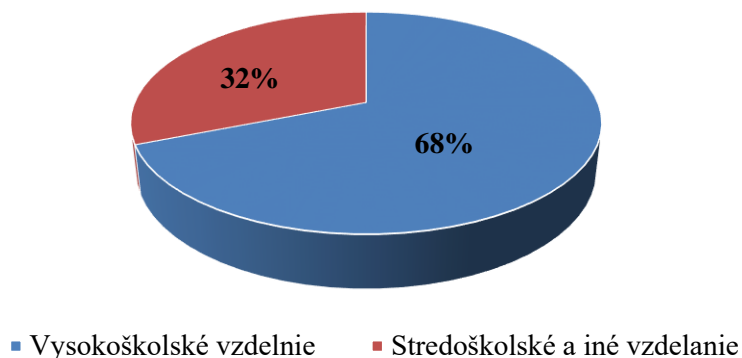
K 31.12.2023 na ÚKSÚP pracovalo 14 % zamestnancov vo veku od 20 – 35 rokov, 51 % zamestnancov vo veku od 36 – 55 rokov a 35 % zamestnancov vo veku nad 56 rokov.

Veková štruktúra zamestnancov ÚKSÚP v roku 2023

ÚKSÚP v roku 2023 zamestnával 68 % zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním, nakoľko vykonávajú odbornú prácu, ktorá je špecifická a na profesionálnej úrovni, a preto si vyžaduje odborníkov požadovaného vzdelania.

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov

5.2 Mzdová politika

Zamestnanci ÚKSÚP boli odmeňovaní podľa svojich profesijných zručností, schopností, kvalifikácie a na základe kvality dosiahnutých pracovných výsledkov.

Postup a zásady pri odmeňovaní zamestnancov boli vykonávané v zmysle zákona o štátnej službe v platnom znení, v zmysle zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme a zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Kolektívnou zmluvou na rok 2023.

5.3 Výberové konanie a výber zamestnancov

V roku 2023 bolo vyhlásených 60 výberových konaní v súlade so zákonom č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe, prostredníctvom internetového portálu www.slovensko.sk /výberové konania. Na priebeh a výsledok výberových konaní nebola podaná žiadna oficiálna sťažnosť.

5.4 Sociálna politika

Medzi priority vedenia ÚKSÚP patrí aj zabezpečenie spokojnosti zamestnancov. Prostredníctvom kolektívnych zmlúv uzatvorených medzi ÚKSÚP a odborovými organizáciami je zabezpečený prepracovaný systém sociálnych a zamestnaneckých výhod.

Pre rok 2023 tieto výhody zahŕňali: využívanie pružnej pracovnej doby, týždeň dovolenky nad zákonom stanovený rámec, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie, odmeny pri životných jubileách, príspevky na stravovanie, poskytovanie plateného pracovného voľna nad rámec Zákonníka práce, príspevok na rekreáciu zamestnancom, využívanie programu Multisport na pohyb, relaxáciu zamestnancov na viac ako 2 200 miestach v rámci SR a ČR a iné výhody.

Zamestnávateľ prispieva zamestnancovi vo výške 55 % výdavkov na rekreáciu, najviac však 275,00 EUR za kalendárny rok. V roku 2023 boli vyplatené rekreačné poukazy 179 zamestnancom.

V rámci regenerácie pracovných síl majú zamestnanci možnosť navštíviť rekreačné zariadenia v Spišskej Belej, Bodorovej a chatu na Podbanskom.

5.5 Vzdelávanie zamestnancov

Osobný úrad priebežne plánoval, evidoval, vyhodnocoval a v prípade potreby poskytoval zúčastneným stranám metodickú podporu v rámci procesu vzdelávania.

Účasť zamestnancov na vzdelávacích aktivitách vychádzala najmä z:

- aktuálnych potrieb služobného úradu;
- konkrétnych požiadaviek, úloh a kompetencií jednotlivých organizačných útvarov;
- individuálnych plánov kompetenčného vzdelávania štátnych zamestnancov, ktoré vypracovali jednotliví vedúci zamestnanci na rok 2023 a predložili osobnému úradu;
- rešpektovania ustanovení v súlade so zákonom o štátnej službe, Zákonníka práce ohľadom oblasti vzdelávania pre cieľové skupiny štátnych zamestnancov;
- dodržiavania objemu finančných prostriedkov, ktoré boli na rok 2023 vyčlenené z rozpočtu na úhradu priamych nákladov v procese ďalšieho vzdelávania.

Kontinuálne vzdelávanie štátnych zamestnancov bolo uskutočňované adaptačným a kompetenčným vzdelávaním.

Adaptačné vzdelávanie štátnych zamestnancov bolo zabezpečené interným spôsobom prostredníctvom mentora, čím sa jednak znížili finančné náklady služobného úradu a tiež sa vytvoril priestor na lepšiu identifikáciu štátneho zamestnanca s cieľmi služobného úradu.

Kompetenčné vzdelávanie štátnych zamestnancov bolo zabezpečené interným i externým spôsobom. Išlo o vzdelávacie aktivity odborné, manažérske, osobného rozvoja a iné (BOZP, školenie vodičov, OBP a PO a pod.), ktoré boli hradené z rozpočtu ÚKSÚP v celkovej výške 5 700,35 EUR.

Služobný úrad využíval aj počas roka 2023 služby Centra vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády SR, ktoré ponúkalo kurzy pre štátnych zamestnancov a vedúcich štátnych zamestnancov reflektujúce potrebné vzdelávanie v súlade so zákonom č. 55/2017 o štátnej službe.

Osobný úrad bude aj naďalej koordinovať a umožňovať vzdelávanie zamestnancov, pričom bude uplatňovať systémovosť, flexibilitu, hospodárnosť a účelnosť vzdelávania.

6. Interné audity, vnútorná kontrola a riadenie kvality

Útvar interného auditu, kontroly a kvality (ďalej len „ÚIAKK“) je priamo podriadený generálnemu riaditeľovi ÚKSÚP, ktorý zabezpečuje jeho funkčnú nezávislosť a organizačné oddelenie od odborných, riadiacich a výkonných štruktúr organizácie.

Vnútorné kontrolné mechanizmy

System zavedených a účinných mechanizmov vnútorného kontrolného systému ÚKSÚP je jedným z predpokladov pre kontinuálne udržiavanie a skvalitňovanie činností na riadiacej a kontrolnej úrovni.

Interný audit a vnútorná kontrola predstavujú dva samostatné a účinné nástroje generálneho riaditeľa ÚKSÚP, ktoré svojím nezávislým overovaním a hodnotením napomáhajú k trvalému zlepšovaniu:

- a. funkčnosti, účinnosti a primeranosti jednotlivých riadiacich a kontrolných procesov so zameraním na hospodárne, efektívne, účinné a účelné plnenie úloh ÚKSÚP,
- b. funkčnosti, účinnosti, primeranosti a efektívnosti systému riadenia rizík,
- c. dosahovania stanovených politík a cieľov štatutárneho orgánu,
- d. funkčnosti, účinnosti, primeranosti a efektívnosti vnútorného kontrolného systému,
- e. dodržiavania zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov SR a EÚ, noriem,
- f. dodržiavania vnútorných predpisov ÚKSÚP.

6.1 Činnosť interného auditu

Účelom vykonávania interných auditov je systematické, nezávislé a zdokumentované preverovanie pri:

- a. určovaní miery plnenia povinností uvedených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch SR a EÚ, interných zdokumentovaných postupoch ÚKSÚP, príslušných normách alebo politikách,
- b. zisťovaní kritických miest vykonávaných činností u auditovaných subjektov,
- c. zisťovaní stavu implementácie a vykonávania procesov u auditovaných subjektov,
- d. prijímaní opatrení na nápravu, zlepšenie a efektívnosť výkonu činností.

Na zabezpečenie štandardizovaného postupu pri vykonávaní interných auditov sa audítori ÚKSÚP riadia vnútornou smernicou na vykonávanie interných auditov a zabezpečujú priamu vykonateľnosť auditovania v zmysle schváleného ročného Programu interných auditov.

Interní audítori pri posudzovaní miery zhody/súladu postupujú v zmysle zadefinovaného rozsahu kritérií pre každý individuálny audit samostatne (všeobecne záväzné právne predpisy, normy, interné zdokumentované postupy ÚKSÚP, požiadavky pre plnenie akreditácie alebo certifikácie a i.).

Interný audit v roku 2023 vykonal audity organizačných útvarov v súlade s právnymi predpismi:

- nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS,

91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách), ďalej len „nariadenie EÚ 2017/625 o úradných kontrolách“ v platnom znení,

- zákona č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon) v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,
- zákona č.282/2020 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení neskorších predpisov

Predmetom verifikácie individuálnych interných auditov boli oblasti:

- systém vykonávania úradných kontrol,
- vykonávanie úradných kontrol (výkon úradnej kontroly rastlinolekárskej certifikácie pre potreby vývozov, výkon úradnej kontroly na mieste u prevádzkovateľa registrovaného ako krmivársky podnik, odber vzoriek, kompletnosť písomného zdokumentovania vykonanej kontroly a odberu vzoriek),
- systém vykonávania dohľadu príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu (ďalej len „EPV“) nad delegovanou činnosťou oprávnených súkromných inšpekčných organizácií (ďalej len „IO“),
- vykonávanie dohľadu príslušného orgánu pre EPV nad pracovnými postupmi inšpektorov IO pri vykonávaní úradných kontrol u registrovaných prevádzkovateľov činných v EPV.

Výsledky interných auditov sú podkladom pre rozhodovanie vedenia ÚKSÚP v oblasti udržiavania a zlepšovania procesov v internom prostredí organizácie.

6.2 Činnosť vnútornej kontroly

Výkon kontrolnej činnosti je súčasťou systému riadenia a nakladania s prostriedkami rozpočtu. Spoľahlivé a efektívne fungovanie kontrolného systému v rámci ÚKSÚP môže plniť jeho základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým chrániť hospodárnosť, účelovosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov. V roku 2023 bolo vykonaných 5 interných kontrol.

Oznamovanie protispoločenskej činnosti

Povinnosti vyplývajúce ÚKSÚP podľa zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 3/R/2015 „Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti“ smerujú k zníženiu korupcie, hospodárnosti nakladania s majetkom štátu, hospodárnosti nakladania s finančnými prostriedkami, ovplyvniteľnosti postupov v oblasti verejného obstarávania a obmedzeniu úniku informácií a údajov z vnútra organizácie.

ÚKSÚP v roku 2023 neevidoval žiadny podnet súvisiaci s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

6.3 Riadenie kvality

ÚKSÚP uviedol v marci 2023 do praxe model hodnotenia kvality pre dosiahnutie čo najlepších výsledkov organizácie.

Model CAF (The Common Assessment Framework) je nástroj komplexného manažérstva kvality vytvorený verejným sektorom pre verejný sektor. Pomáha organizáciám zvyšovať

ich výkonnosť, manažérom nájsť cestu k výnimočnosti, znázorňuje a vysvetľuje príčiny a súvislosti medzi organizačnými faktormi a výsledkami výkonnosti.

ÚKSÚP vyjadril záväzné rozhodnutie implementovať model CAF reagovaním na zverejnenú výzvu ÚNMS SR, pričom ten organizácii vyjadril podporu počas celej implementácie modelu CAF. Po podpísaní zmluvy medzi ÚKSÚP a ÚNMS SR vznikol v marci 2023 CAF tím, zložený zo zamestnancov organizácie. Po zaškolení CAF tímu sa začala realizácia *I. fázy implementácie modelu CAF* – Proces samohodnotenia. Jednotlivé kritériá modelu CAF boli rozdelené na spracovanie členom CAF tímu, čím sa zahájilo vypracovanie samohodnotiacej správy ÚKSÚP. Samohodnotiaca správa bola schválená generálnou riaditeľkou v júni 2023.

II. fáza implementácie modelu CAF začala v auguste 2023 realizáciou Posúdenia na mieste formou externého posudzovania Samohodnotiacej správy, ktorého výsledkom bola Spätná správa z posúdenia na mieste. Táto slúžila ako jeden z podkladov na prípravu a tvorbu Akčného plánu zlepšovania (APZ). APZ bol schválený generálnou riaditeľkou dňa 25. októbra 2023. Vytvorením a schválením APZ sa implementácia modelu CAF v ÚKSÚP posunula do *III. fázy implementácie modelu CAF* - Procesu zlepšovania.

Všetky zlepšovacie aktivity (projekty) z Akčného plánu zlepšovania sa budú realizovať v priebehu 24 mesiacov (2023 – 2025) tak, aby organizácia pri prípadnom druhom kole implementácie modelu CAF zaznamenala posun vo vybraných oblastiach oproti začiatku cesty s modelom CAF. Akčný plán zlepšovania CAF zároveň podporí riadenie zlepšovania v organizácii a deklaruje cestu k zavádzaniu manažérstva kvality.

7. Vonkajšie vzťahy

Popri výkone všetkých odborných činností ÚKSÚP je každodennou súčasťou práce priama aj nepriama komunikácia so žiadateľmi, orgánmi štátnej a verejnej správy, médiami, odbornou i laickou verejnosťou a to na národnej i medzinárodnej úrovni.

7.1 Medzinárodná spolupráca

ÚKSÚP v roku 2023 naďalej rozvíjal medzinárodnú spoluprácu vo všetkých oblastiach svojej odbornej činnosti a dôsledne plnil svoje záväzky vyplývajúce z členstva SR v EÚ a v medzinárodných organizáciách, medzi ktoré patria najmä UPOV (Únia na ochranu práv nových odrôd rastlín), CPVO (Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín), OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj), ISTA (Medzinárodná asociácia na skúšanie osív), OIV (Medzinárodná organizácia pre vinič a víno), EPPO (Európska a stredozemská organizácia na ochranu rastlín), EURL GMFF (Európske referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá), ENGL JRC EC (Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra), EC JRC IHCP (Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva), ERC-CWS JRC (Európske referenčné centrum pre kontrolu vinárskeho sektora), VDLUFA (Zväz nemeckých poľnohospodárskych analytických a výskumných ústavov), LGC Standards (Národný inštitút merania pre chemické a bioanalytické skúšky).

Od decembra 2019 NRL ÚKSÚP spolupracuje s uvedenými organizáciami v rámci Európskych referenčných laboratórií (European Union Reference Laboratories - EURL):

- EURL Bacteria – konzorcium: Netherlands Food and Consumer Product Authority, Holandsko (NVWA-NRC, NL), Research Institute for Agriculture, Fisheries and Food, Belgicko (ILVO, BE), Research Centre for Plant Protection and Certification, Taliansko (CREA-DC (DIALAB), IT) & National Institute of Biology, Slovinsko (NIB, SLO) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na baktérie,
- EURL Viruses, viroids and phytoplasmas – konzorcium: NVWA-NRC (NL), CREA-DC (DIALAB) (IT) & NIB (SLO) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy,
- EURL Insects and mites – konzorcium: French Agency for Food, Environmental and Occupational Health & Safety, Francúzsko (ANSES, FR) & Austrian Agency for Health and Food Safety, Rakúsko (AGES, AT) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625,
- EURL Nematodes – ANSES, FR & ILVO, BE - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na háďatká,
- EURL Fungi and oomycetes – ANSES, FR - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky.

Experti ÚKSÚP sú delegovanými zástupcami SR v orgánoch európskych a medzinárodných inštitúcií a pravidelne sa zúčastňovali na rokovaní Stálych výborov Európskej komisie a Pracovných skupinách Rady EÚ, sú členmi expertných panelov a expertných pracovných skupín Európskej komisie. Zástupcovia ÚKSÚP sú zároveň v pozícii technických expertov auditorských tímov pri výkone medzinárodných CPVO a ISTA auditov.

ÚKSÚP v rozsahu svojich odborných činností udržiaval kontakty a aktívne spolupracoval so zahraničnými inštitúciami rovnakého charakteru – v rámci EÚ i mimo nej. Zamestnanci ÚKSÚP sa zapájali do medzinárodných projektov, zúčastňovali sa na medzinárodných konferenciách, medzinárodných zasadnutiach, pracovných stretnutiach, workshopoch,

školiacich aktivitách a porovnávacích a kruhových testoch. Zasadnutia boli organizované prezenčnou alebo dištančnou formou.

Medzinárodná spolupráca taktiež zahŕňala poskytovanie vyžiadaných údajov, ktorými ÚKSÚP disponuje a vypracovávanie odborných stanovísk v súvislosti so zasadnutiami Európskej komisie, Rady EÚ alebo medzinárodným inštitúciám.

ÚKSÚP v roku 2023 pokračoval v plnení ďalších úloh vyplývajúcich z medzinárodných bilaterálnych dohôd o spolupráci, napríklad v oblasti DUS skúšania odrôd rastlín. Rovnako aj v aktivitách v zmysle nariadenia (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach, ktoré súviseli s účasťou na zasadnutiach a školiacich aktivitách.

V rámci harmonizácie technických normalizačných komisií s technickými komisiami Európskej normalizačnej inštitúcie (CEN) a medzinárodnej inštitúcie ISO je TSÚP povereným pracoviskom za SR – riešiteľom medzinárodnej spolupráce na základe zmlúv so Slovenským ústavom technickej normalizácie (SÚTN) s týmito normalizačnými komisiami CEN a ISO:

- CEN/TC 153 Potravinárske stroje. Bezpečnosť a hygiena
- CEN/TC 334 Zavlažovacie zariadenia
- ISO TC 23/SC 19 Traktory a poľnohospodárske a lesnícke stroje
Elektronizácia poľnohospodárstva.

7.2 Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy

V roku 2023 ÚKSÚP organizoval odborné semináre a svoju činnosť prezentoval aj na svojich skúšobných staniach formou „Dni otvorených dverí“ (ďalej len „DOD“), účasťou na veľtrhoch a výstavách:

• odborné akcie a semináre

Na skúšobných staniach ÚKSÚP sa uskutočnilo 5 podujatí DOD s celkovým počtom 215 účastníkov.

Sladovnícky poľný deň sa konal dňa 15.06.2023 na Skúšobnej stanici ÚKSÚP vo Vranove nad Topľou a organizátorom bolo Slovenské združenie výrobcov piva a sladu. ÚKSÚP bol spoluorganizátorom tohto podujatia.

Dňa 23.09.2023 sa v Spišskej Belej konal **19. Spišský zemiakarský jarmok**. Jarmok patrí už veľa rokov medzi tradičné podujatia, na ktorom sa zúčastňujú pestovatelia mnohých odrôd zemiakov, ktoré v priebehu jarmoku prezentujú formou výstavy pre verejnosť. Sprievodnými podujatiami je ochutnávka jedál zo zemiakov a súťaže o Najväčší zemiak, Miss odroda 2023 a Najchutnejší zemiak. ÚKSÚP bol spoluorganizátorom tohto podujatia.

• veľtrhy, výstavy

12. ročník Celoslovenských dní poľa, Oponice, 6. - 7. jún 2023. ÚKSÚP sa na výstave pravidelne podieľa ako spoluorganizátor - sejbu pokusných políčok zabezpečovali zamestnanci ÚKSÚP zo skúšobnej stanice v Želiezovciach.

48. ročník Medzinárodnej poľnohospodárskej a potravinárskej výstavy Agrokomplex , výstaviisko Agrokomplex v Nitre, 17. – 20. august 2023. Súčasťou podujatia Agrokomplex boli aj 16. ročník Národnej výstavy hospodárskych zvierat, 27. ročník medzinárodnej družstevnej kontraktáčno-predajnej výstavy spotrebného tovaru COOPEXPO, 12. ročník kontraktáčno-predajnej výstavy a 7. ročník predajnej výstavy včelárskych potrieb, včelích produktov a súťaže v medovine POĽOVNÍCTVO, RYBÁRSTVO, A VČELÁRSTVO. Výstava sa konala na Národnom výstavisku agrokomplex v Nitre. ÚKSÚP prezentoval na výstave svoju činnosť prostredníctvom výstavného stánku a odborných prezentácií.

8. Hlavní uživatelé výstupů ÚKSÚP a publikační činnost

8.1 Hlavní uživatelé výstupů

- právnické osoby a fyzické osoby v poľnohospodárskej prvovýrobe, v spracovateľskom poľnohospodárskom a potravinárskom sektore
- spoločnosti podnikajúce v službách pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo
- výskumné ústavy, šľachtiteľské a semenárske spoločnosti, vysoké školy, univerzity, odborné pracoviská
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Ministerstvo zdravotníctva SR
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- Ministerstvo hospodárstva SR
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Štátna veterinárna a potravinová správa SR
- Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
- Národné lesnícke centrum
- ostatné rozpočtové a príspevkové organizácie patriace pod MPRV SR
- Štatistický úrad SR
- samosprávne organizácie v poľnohospodárstve, SPPK, RPPK, asociácie, zväzy a združenia
- výrobcovia techniky, dovozcovia a distribútori techniky
- zahraničné partnerské organizácie
- spolupracujúce orgány EÚ (Európska komisia – generálne riaditeľstvá DG-SANTE, DG-AGRI, EC JRC IHCP a pod.)
- medzinárodné organizácie (CPVO, OECD, UPOV, ISTA, OIV, EPPO, IFOAM a pod.)
- Stále zastúpenie SR pri EÚ Brusel
- široká poľnohospodárska prax

Informácie sú poskytované formou odborných výstupov – prehľadov, správ, tlačou v odborných publikáciách a periodikách, seminároch a školeniach a taktiež prostredníctvom webovej stránky www.uksup.sk.

8.2 Publikačná činnosť

Meno	Názov publikácie	Názov publikovaného článku
Ing. Želmíra Chmelárová	<i>Naše pole č. 8/2023</i> <i>Agroporadenstvo.sk</i>	Stav poľnohospodárskej pôdy Slovenskej republiky I.
Ing. Želmíra Chmelárová	<i>Naše pole č. 9/2023</i> <i>Agroporadenstvo.sk</i>	Stav poľnohospodárskej pôdy Slovenskej republiky II.
Ing. Želmíra Chmelárová	<i>Naše pole č. 11/2023</i> <i>Agroporadenstvo.sk</i>	Stav pôdnej úrodnosti Slovenska očami katastrálnych území
Ing. Marián Svorad	<i>Vestník MPRV SR 2023</i>	Popisy odrôd jačmeňa a cukrovej repy
Ing. Marián Svorad a kol.	<i>Kvasný priemysl 2023</i>	Sladovnícke odrody registrované na Slovensku v roku 2023
Ing. Edita Koľová	<i>Roľnícke noviny 13/2023</i>	Zhodnotenie štátnych odrodových skúšok s kukuricou siatou
Ing. Radoslav Kabašta	<i>Naše pole 12/2023</i>	Novo registrované hybridy slnečnice ročnej v roku 2023 na Slovensku
Ing. Radoslav Kabašta	<i>Vestník MPRV SR 2023</i>	Popisy hybridov slnečnice ročnej v roku 2023
Ing. Katarína Bučková	<i>Naše pole 5/2023</i>	Sortiment nových odrôd pšenice ozimnej a ozimnej tvrdej
Ing. Katarína Bučková	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 09.06.2023	Sortiment nových odrôd pšenice ozimnej a ozimnej tvrdej
Ing. Janka Majdanová	<i>Roľnícke noviny 10/2023</i>	Zaregistrované nové odrody maku ozimného
Ing. Janka Majdanová	<i>Roľnícke noviny 10/2023</i>	Nová odroda maku siateho a jej výsledky v skúškach ÚKSÚP
Ing. Janka Majdanová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 11.04.2023	Nové odrody maku siateho ozimného a ich výsledky v štátnych odrodových skúškach ÚKSÚP
Ing. Janka Majdanová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 03.05.2023	Nová odroda maku siateho – Mikulas a jej výsledky v štátnych odrodových skúškach ÚKSÚP
Ing. Janka Majdanová	<i>Naše pole 6/2023</i>	Nové odrody repky olejky ozimnej
Ing. Janka Majdanová	<i>Naše pole 6/2023</i>	Vlastnosti novo registrovaných odrôd maku
Ing. Janka Majdanová	<i>Naše pole 8/2023</i>	Nové odrody maku siateho – tabuľková časť
Ing. Janka Majdanová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 21.07.2023	Nové odrody repky olejky ozimnej
Ing. Marián Tokár Ing. Jaroslav Mikula	<i>Zemiaky, registrované odrody, Slovenská republika. Odrody spoločného katalógu EÚ preskúšané v Slovenskej republike 2022</i>	Brožúra - vydáva ÚKSÚP a Zemiakarský a zeleninársky zväz SR
Ing. Marián Tokár	<i>Naše pole 3/2023</i>	Odrody zemiakov v podmienkach vlahového deficitu v roku 2022
Ing. Marián Tokár	<i>Naše pole 10/2023</i>	Reakcie zemiakov na doterajší priebeh počasia

Eva Culková, Zuzana Lukáčová-Chomisteková, Renáta Bellová, Miroslav Rievaj, Jarmila Švancarová-Laštincová and Peter Tomčík	<i>Int. J. Mol. Sci</i> 2023, 24(16), 12875, online https://doi.org/10.3390/ijms241612875	An Interference-Free Voltametric Method for the Detection of Sulfur Dioxide in Wine Based on a Boron-Doped Diamond Electrode and Reaction Electrochemistry
RNDr. Jarmila Švancarová Laštincová	<i>In book of abstracts, 75. zjazd chemikov 04.-08.09.2023</i> , Vysoké Tatry, Horný Smokovec, SR	Methods of rapid heavy metals determination in wine samples
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 1/2023</i>	Chemická ochrana semenáčikov okrasných rastlín
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 2/2023</i>	Vrtivka čerešňová
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 3/2023</i>	Nádory na viniči
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 4/2023</i>	Baktériová škvrnitosť orecha
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 5/2023</i>	Drevotoče na ovocných drevinách (drevotoč obyčajný a drevotoč hruškový)
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 6/2023</i>	Choroby šalátu
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 7/2023</i>	Roztoč ríbezl'ový, podobník tipuľovitý, hrčiarka ostružinová, byl'omor ostružinový, mníška zlatoritka a mníška veľkohlavá
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 8 až 30/2023</i>	Signalizácia 23-krát
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 31/2023</i>	Zrniarka fazuľová a hrachová
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 32/2023</i>	Nosáčik lieskový
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 33/2023</i>	Apoplexia
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 34/2023</i>	Septorióza zeleru
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 35/2023</i>	Signalizácia na mínerku a piadivky
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 36/2023</i>	Monilióza jadrovín
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 37/2023</i>	Drôtovec
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 38/2023</i>	Hád'atko zhubné na cesnaku
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 39/2023</i>	Odumieranie konárov kôstkovín (monilióza)
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 40/2023</i>	Ploskáčik pagaštanový
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 41/2023</i>	Šupináčik obyčajný, šupináčik hodvábnny, štetinavec trnkový a štetinavec orechový
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 42/2023</i>	Význam predjarného postreku
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 43/2023</i>	Bodruška hrušková
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 44/2023</i>	Scaphoideus titanus
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 45/2023</i>	Kučeravosť broskyne
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 46/2023</i>	Hniloby uskladnených jabĺk (horká, peniciliová, alternáριοva a fuzariova hniloba)
Ing. Stanislav Barok	<i>Roľnícke noviny 47/2023</i>	Rakovina jablonı
Ing. Stanislav Barok	<i>Sady a vinice 1/2023</i>	Zlate žltnutie viniča
Ing. Stanislav Barok	<i>Sady a vinice 1/2023</i>	„Integrovaná produkcia“ po novom
Ing. Stanislav Barok	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 29.03.2023	„Integrovaná produkcia“ po novom
Ing. Maroš Luaj	<i>Roľnícke noviny 48/2023</i>	Spriada americký: invázny druh motýľa
Ing. Maroš Luaj	<i>Roľnícke noviny 49/2023</i>	Vlhkomilny škodca medvedík obyajny

Ing. Maroš Lučaj	<i>Roľnícke noviny 50/2023</i>	Puklica slivková škodí nielen na slivkách
Ing. Maroš Lučaj	<i>Roľnícke noviny 51/2023</i>	Podkopáčik špirálový - škodca na drevinách
Ing. Maroš Lučaj	<i>Roľnícke noviny 52/2023</i>	Špargľovce - známi škodcovia rastlín špargle
Ing. Alena Škuciová	<i>Naše pole 4/2023</i>	Hospodársky významné buriny
Ing. Alena Škuciová	<i>Naše pole 5/2023</i>	Hospodársky významné fytoplazmózy a virózy
Ing. Alena Škuciová	<i>Naše pole 6/2023</i>	Hospodársky významné choroby rastlín
Ing. Alena Škuciová	<i>Naše pole 7/2023</i>	Hospodársky významné choroby rastlín 2
Ing. Alena Škuciová	<i>Naše pole 8/2023</i>	Hospodársky významní škodcovia rastlín
Ing. Alena Škuciová	<i>Naše pole 9/2023</i>	Invázne buriny
Ing. Alena Škuciová	<i>Sady a vinice 1/2023</i>	Hospodársky významné hubové ochorenia ovocných drevín
Ing. Alena Škuciová	<i>Sady a vinice 2/2023</i>	Hospodársky významné hubové ochorenia ovocných drevín 2
Ing. Alena Škuciová	<i>Sady a vinice 3/2023</i>	Hospodársky významné bakteriózy a fytoplazmy ovocných drevín
Ing. Alena Škuciová	<i>Sady a vinice 4/2023</i>	Hospodársky významné vírusové ochorenia ovocných drevín
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Morenie osiva jarných obilnín
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Morenie osiva strukovín
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Morenie osiva kukurice
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Morenie osiva jarných olejní
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Morenie osiva cukrovej repy
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Hraboš poľný
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Stonkové krytonosy na repke
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Ošetrovanie zemiakovej sadby
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Regenerácia a regulácia repky ozimnej.
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Fómová hniloba repky
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Regenerácia a regulácia ozimných obilnín
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Blyskáčik na repke
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Choroby repky ozimnej
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Šešuľoví škodcovia na repke
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Ošetrovanie obilnín proti chorobám
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Kohútiky a vošky na obilninách
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Pásavka a pleseň zemiaková
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Ochrana slnečnice
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Ošetrovanie repky pred zberom
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Kukurica: víjačka, mora a kukuričiar
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Choroby repy, vošky
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Morenie osiva repky ozimnej
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Ochrana vzchádzajúcej repky ozimnej

Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Hraboš poľný - výnimka
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Morenie osiva ozimných obilnín
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Slimáky sú stále aktívne
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Podpora prezimovania repky
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Skladovanie zemiakov
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Prenášači viróz v ozimných obilninách
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Karanténne škodlivé organizmy EÚ
Ing. Alena Škuciová	<i>Roľnícke noviny - signalizácia</i>	Karanténne choroby EÚ
Ing. Alena Škuciová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 16.01.2023, 25.01.2023, 26.01.2023, 15.02.2023, 15.02.2023, 03.03.2023, 06.03.2023, 07.03.2023, 17.03.2023, 28.03.2023, 29.03.2023, 04.04.2023, 24.04.2023, 25.04.2023, 16.05.2023, 23.05.2023, 20.06.2023, 21.06.2023, 28.06.2023, 14.07.2023, 20.07.2023, 30.08.2023, 12.09.2023, 21.09.2023, 10.10.2023, 12.10.2023, 27.10.2023, 27.10.2023	Signalizácia v ochrane rastlín: 1/2023, 2/2023, 3/2023, 4/2023, 5/2023, 6/2023 - Hraboš poľný, 7/2023, 8/2023, 9/2023, 10/2023, 11/2023, 12/2023, 13/2023, 14/2023, 15/2023, 16/2023, 17/2023, 18/2023, 19/2023, 20/2023, 21/2023, 22/2023, 23/2023, 24/2023, 25/2023, 26/2023, 27/2023, 28/2023, 29/2023
Ing. Alena Škuciová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 05.04.2023	Hospodársky významné hubové ochorenia ovocných drevín 1
Ing. Alena Škuciová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 13.04.2023	Hospodársky významné hubové ochorenia ovocných drevín 2
Ing. Alena Škuciová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 09.05.2023	Hospodársky významné choroby rastlín 1
Ing. Alena Škuciová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 12.05.2023	Hospodársky významné choroby rastlín 2
Ing. Alena Škuciová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 18.05.2023	Hospodársky významní škodcovia rastlín
Ing. Alena Škuciová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 22.05.2023	Škodcovia skladovaných plodín
Ing. Alena Škuciová	<i>Agroporadenstvo.sk</i> zo dňa 19.06.2023	Hospodársky významné fytoplazmózy a virózy

8.3 Prednášky, prezentácie, odborné semináre

Meno	Názov prednášky	Podujatie	Dátum
Ing. Lucia Horeličanová	<i>Podmienky aplikácie digestátu a jeho vplyv na pôdu</i>	Budúcnosť slovenského bioplynu	20.10.2023
Ing. Lucia Horeličanová	<i>Agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy na Slovensku</i>	Odborný seminár pri príležitosti vydania Smernice o monitoringu a odolnosti pôd (zákona o zdraví pôdy) a prezentácie vedeckých projektov riešených v rámci EÚ (EJP SOIL)	15.11.2023
Ing. Štefan Gáborík Ing. Želmíra Chmelárová	<i>Aktuálny stav pôdnej úrodnosti na Slovensku</i>	Medzinárodná výstava Agrokomplex 2023, Nitra	19.08.2023
Ing. Štefan Gáborík	<i>Vývoj a trendy v spotrebe hnojív na Slovensku</i>	Medzinárodná výstava Agrokomplex 2023, Nitra	19.08.2023
Ing. Štefan Gáborík	<i>Podmienky hospodárenia podľa zákona o hnojivách</i>	RPPK LV, LM, MT, NR, NZ	január - marec 2023
Ing. Marek Slovík	<i>Hydroponické pestovanie</i>	Slovenský rozhlas Kontakty	02.02.2023
Ing. Marek Slovík	<i>Ako si doma pripraviť substrát</i>	Medzinárodná výstava Agrokomplex 2023, Nitra	19.08.2023 20.08.2023
Ing. Marek Slovík	<i>Ako si doma pripraviť substrát</i>	Záhradkárske prednášky Múzeum slovenskej dediny	15.10.2023
Ing. Marek Slovík	<i>Agrochemický rozbor pôdy a výživa rastlín</i>	Záhradkárske prednášky Múzeum slovenskej dediny	15.10.2023
Ing. Marián Svorad	<i>Popis novoregistrovaných odrôd jarného a ozimného jačmeňa 2023</i>	Odborné fórum SZVPaS	02.02.2023
Ing. Marián Svorad	<i>Sladovnícke odrody</i>	Deň sladovníckeho jačmeňa	15.06.2023
Ing. Marián Svorad	<i>Od sejby po zber</i>	Konferencie SZVPaS: Košice, Nitra	21.11.2023 22.11.2023
Ing. Marián Tokár	<i>Klimatické zmeny a odrody, stolbur zemiaka</i>	Konferencia: Otvorenie zberu zemiakov, Veľký Biel	30.06.2023
Ing. Marián Tokár Ing. Jaroslav Mikula	<i>Agrotechnika pokusov, priebeh vegetácie, dynamiky tvorby úrody</i>	Poľný deň zemiakov, Europlant	27.07.2023
Ing. Marián Tokár	<i>Optimalizácia podmienok skladovania zemiakov, dormancia odrôd</i>	Spišský zemiakarský jarmok, seminár pre záhradkárov, Spišská Belá	23.09.2023

Ing. Marián Tokár Ing. Jaroslav Mikula	Prezentácia odrodovej kolekcie preskúšaných a registrovaných odrôd	Spišský zemiakarský jarmok, seminár pre záhradkárov, Spišská Belá	23.09.2023
Ing. Marián Tokár	Slovenské zemiakarstvo	Havlíčkův Brod, ČR	20.10.2023 21.10.2023
Ing. Marián Tokár	Zemiakarstvo 2023 a výhľad do roku 2024	Seminár "Budúcnosť slovenského zeleninárstva a zemiakarstva, Mojmírovce	29.11.2023 30.11.2023
Ing. Katarína Hanzelyová	Registrácia nových odrôd pestovaných rastlín	Medzinárodná výstava Agrokomplex 2023, Nitra	19.08.2023
Ing. Ivana Benkovičová	Akostné vína a štátne kontrolné číslo	Medzinárodná výstava Agrokomplex 2023, Nitra	19.08.2023
RNDr. Jarmila Švancarová Laštincová	Methods of rapid heavy metals determination in wine samples	75.zjazd chemikov, Horný Smokovec, Vysoké Tatry	06.09.2023
Ing. Stanislav Barok	Neprojektové opatrenia v rámci novej SPP	Seminár RPPK Nové Zámky	24.01.2023
Ing. Stanislav Barok	Opatrenia v rámci novej SPP	Seminár Liptovskej a Turčianskej RPPK	08.03.2023
Ing. Ivana Kurhajcová	Prieskum výskytu karanténnych škodcov Únie	Záhradnicke fórum Nitra 2023	16.02.2023
Ing. Stanislav Barok Ing. Ivana Kurhajcová	Reportáž na rastlinolekársku tému	Farmárska revue – reportáž RTVS, vysielané 20.05.2023	20.05.2023
Ing. Stanislav Barok	Aktuálne z výskytu karanténnych škodlivých organizmov na území SR, Rastlinné pasy	Medzinárodná výstava Agrokomplex 2023, Nitra	18.08.2023
Ing. Stanislav Barok Ing. Ivana Kurhajcová	Výskyty karanténnych aj nekaranténnych škodlivých organizmov v SR za posledných 10 rokov	XXV. Rostlinolékařské dny, Pardubice, ČR	07.11.2023 08.11.2023
Mgr. Peter Kiklica	Slovakia - National Competent Authority (CA) country report and advice for applicants	Annual Eastern Europe Regulatory Conference, Registration of Plant Protection Products	21.04.2023

9. Zoznam skratiek

Skratka	Plný názov
AEKO	agroenvironmentálno-klimatického opatrenia
ALTPB	Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy
ARM	Manažment výskumu v poľnohospodárstve (Agricultural Research Management)
ASP	agrochemické skúšanie pôd
BTSF	Lepšia odborná príprava pre bezpečnejšie potraviny (Better Training for Safer Food)
CA	kontrolovaná atmosféra (Controlled Atmosphere) pri skladovaní
CEUREG	Medzinárodné fórum pre strednú a východnú Európu v oblasti autorizácie a kontroly prípravkov na ochranu rastlín (International Forum for Central and Eastern Europe for Authorization and Control of Plant Protection Preparations)
CIPAC	Rada pre medzinárodnú spoluprácu pri analýze pesticídov (Collaborative International Pesticides Analytical Council)
COVCO	Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb
CPVO	Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (Community Plant Variety Office)
CRO	IS CRO – Informačný systém Centrálny register odrôd, isvs_121
DG AGRI	Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (Directorate - General for Agriculture and Rural Development)
DG SANTE	Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre zdravie a bezpečnosť potravín (Directorate General – Health and Consumer Protection)
DOD	dni otvorených dverí
dRR	návrh registračnej správy (draft Registration Report)
DUS	skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (distinctness, uniformity and stability tests)
DZUT	dočasný zákaz uvádzať víno na trh
EC JRC IHCP	Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva (EC Joint Research Centre – Institute for Health and Consumer Protection)
EFA	oblasť ekologického záujmu (Ecological Focus Areas)
EFSA	Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (European Food Safety Authority)
EIS	Ekonomický informačný systém, pre riadenie vnútropodnikových ekonomických procesov, isvs_48
ENGL JRC EC	Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra (EC European Network of Genetic Laboratories – Joint Research Centre)
EPPO	Európska stredomorská organizácia na ochranu rastlín (European and Mediterranean Plant Protection Organization)
EPV	ekologická poľnohospodárska výroba
ES	Európske spoločenstvo
EÚ	Európska únia
EURL	Európske referenčné laboratórium

EURL GMFF	Európske referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá (EU Reference Laboratory for GM Food and Feed)
EUROSTAT	Európsky štatistický úrad
FAO ISPM	Medzinárodné normy pre fytošnitárne opatrenia FAO (FAO – International Standards for Phytosanitary Measures)
GEP	Správna experimentálna prax (Good Experimental Practice)
GLP	Správna laboratórna prax (Good Laboratory Practice)
GMO	geneticky modifikované organizmy
GMR	geneticky modifikované rastliny
HACCP	analýza rizík metódou kritických kontrolných bodov (Hazard Analysis and Critical Control Points)
HAK	hodnotenie kvality krmív
HKS	hraničná kontrolná stanica
HR	hospodársky rok
HRIS	Harmonizovaný registračno-informačný systém pre udeľovanie výnimiek na aplikácie dusíkatých hnojív v zakázanom období
HVO	horská výrobná oblasť
CHOP	chránené označenie pôvodu
CHZO	chránené zemepisné označenie
IA	interný audit
ICP-MS	Skúšobná metóda hmotnostnej spektrometrie (Inductively Coupled Plasma Mass Spectrometry)
IO	inšpekčná organizácia v EPV
IRMM	Inštitút pre referenčné materiály a merania (Institute for Reference Materials and Measurements)
ISAMM	Informačný systém pre monitorovanie poľnohospodárskych trhov (Information System for Agricultural Markets Monitoring)
ISTA	Medzinárodné združenie pre testovanie osív a sadív (International Seed Testing Association)
JRC	Spoločné výskumné centrum (Joint Research Center)
KP	krmivársky podnik
KGR	kancelária generálneho riaditeľa
KVO	kukurličná výrobná oblasť
LBT	laboratórne biologické testy
LPIS	Register poľnohospodárskych produkčných plôch (Register LPIS) - (Land Parcel Identification System), isvs_117
LRO	Listina registrovaných odrôd
MANCP	Viacročný národný plán úradných kontrol (Multi-annual National Control Plan)
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

MPS	medzilaboratórny porovnávaci test
MRL	maximálne hladiny reziduí (Maximum Residue Levels)
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NKCO	nie konečne certifikované osivo
NMP	národný monitorovací program
NPPC	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
NRL	Národné referenčné laboratórium
OECD	Európska organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)
OFIS	Informačný systém pre ekologické poľnohospodárstvo (Organic Farming Information System) EÚ
OIV	Medzinárodná organizácia pre vinič a víno (International Organisation of Vine and Wine)
OKKVZ	oddelenie kontroly krmív a výživy zvierat
OKVZ	odbor krmív a výživy zvierat
OKOR	oddelenie kontroly ochrany rastlín
OKOS	oddelenie kontroly osív a sadív
OKPH	oddelenie kontroly pôdy a hnojív
OLČ	odbor laboratórnych činností
OMB	oddelenie molekulárnej biológie
OOaS	odbor osív a sadív
OEPV	odbor ekologickej poľnohospodárskej výroby
OOR	odbor ochrany rastlín
OOS	odbor odrodového skúšobníctva
OPH	odbor pôdy a hnojív
ORP	odbor registrácie pesticídov
OVS	odbor výkonu skúšobníctva
OVVOS	odbor vinohradníctva, vinárstva a ovocných sadov
OVKD	oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky
PCB	polychrómované bifenyly
POR	prípravky na ochranu rastlín
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PS	priama skúška
PT	proficiency test
PZ SR	Policajný zbor Slovenskej republiky
RASFF	Rýchly výstražný systém pre krmivá a potraviny (Rapid Alert System for Food and Feed)
RFLP	Dĺžkový polymorfizmus reštrikčných fragmentov (DNA - Restriction Fragment Length Polymorphism Analysis)
RIS	IS RIS - Registračný informačný systém, pre oblasť osív a sadív, ochrany rastlín a diagnostické laboratóriá, isvs_120
RPPK	Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora
RVO	repná výrobná oblasť
SEP	správna experimentálna prax (Sound Experimental Practice)

SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
SLAK	Skúšobné laboratórium analýzy krmív
SLAP	Skúšobné laboratórium pôdy
SLAPe	Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov
SLAV	Skúšobné laboratórium analýzy vína
SLAPH	Skúšobné laboratórium pôdy a hnojív
SLDŠO	Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov
SLMi	Skúšobného laboratória mikrobiológie
SLOS	Skúšobné laboratórium osív a sadív
SLP	správna laboratórna prax (Good Laboratory Practice)
SL TSÚP	Skúšobné laboratórium Technického a skúšobného ústavu pôdohospodárskeho
SNAS	Slovenská národná akreditačná služba
SPP	Spoločná poľnohospodárska politika EÚ
SPPK	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
SPU	Slovenská poľnohospodárska univerzita
SPVK	sekcia poľnohospodárskych vstupov a kontroly
SPVTS	Slovenská poľnohospodárska vedecko-technická spoločnosť
STN	Slovenská technická norma
ŠČ	škodlivý činiteľ
ŠKČ	Štátne kontrolné číslo
ŠO	škodlivý organizmus
ŠOS	štátne odrodové skúšky
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
SZŽ	sekundárne zdroje živín
TSÚP	Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky
TRACES	Portál kontroly a sledovania pohybu produktov pri dovoze a vývoze (Trade Control and Expert System)
UNEP	Program OSN pre životné prostredie (United Nations Environment Programme)
UPOV	Únia na ochranu práv nových odrôd rastlín (Union for the Protection of New Varieties of Plants)
ÚEV	Územie európskeho významu (súčasť európskej sústavy chránených území Natura 2000)
ÚIAKK	útvar interného auditu, kontroly a kvality
ÚK	úradná kontrola
ÚNMS SR	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
VCU	skúšky hospodárskej hodnoty
NPPC - VÚEPP	NPPC -Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
NPPC -VÚPOP	NPPC -Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy
NPPC -VÚRV	NPPC -Výskumný ústav rastlinnej výroby

NPPC-ÚV	NPPC – Ústav včelárstva
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
WIPO	Svetová organizácia pre duševné vlastníctvo (World Intellectual Property Organization)
ZSEP	Zásady správnej experimentálnej praxe
ZSVTS	Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností
ZUT	zákaz uvádzať víno na trh
ZVO	zemiakarská výrobná oblasť